LETOPIS

AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI V LJUBLJANI

PRVA KNJIGA

1938 - 1942-XXI

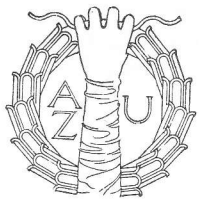

UREDIL FRAN RAMOVŠ

ZALOŽILA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI
v Ljubljani 1943-XXI

D 7 5530/1
XV/607

SPREJETO NA SEJI PREDSEDNIŠTVA AKADEMIJE
DNE 15. OKTOBRA 1942 - XX

TISKALI J. BLASNIKA NASL., UNIVERZITETNA TISKARNA
IN LITOGRAFIJA D. D. V LJUBLJANI
ODGOVOREN V. JERŠEK

I

USTANOVITEV AKADEMIJE
UPRAVA — RAZREDI

K ZGODOVINI USTANOVITVE AKADEMIJE V LJUBLJANI

V Ljubljani je bila l. 1919. ustanovljena univerza, kar je nujno zahtevalo tudi organizacijo znanstvenega dela; tej zahtevi sta sledila profesorja Ivan Prijatelj in Rajko Nahtigal in na njuno pobudo se je ustanovilo Znanstveno društvo za humanistične vede. Po svojem namenu, delokrogu, sestavu in ustroju je to društvo, ki je pričelo s svojim delom dne 6. oktobra 1921, odgovarjalo filozofsko-historičnim razredom znanstvenih akademij. Od vsega začetka je bilo zamišljeno kot osnova za bodočo akademijo znanosti; zato je vzelo v svoj načrt poleg tekočega znanstvenega dela in pripravljanja, poleg edicij, ki naj izpričajo znanstveno višino in polnovredno tekmo, tudi organizacijske priprave za ustanovitev akademije, ki naj bi nastala iz društva s postopnim otvarjanjem novih odsekov in novih strokovnih razredov.

Ali organizacija priprav je potrebovala širše osnove; Znanstveno društvo, Matica Slovenska in Narodna Galerija, ki je bila od teh dni dalje smatrana kot zametek stalne umetniške razstave bodočega akademijskega umetniškega razreda, so se na svojem prvem posvetovalnem sestanku jeseni l. 1924. dogovorili, da je treba sprožiti posebno akcijo, ki naj misel Akademije propagira, obenem pa zbira prostovoljne prispevke za ustanovno gospodarsko podlago Akademije in za dostojno nastanitev Narodne Galerije.

Le nekaj tednov pozneje je bilo pritegnjeno v posvetovalni odbor še društvo Pravnik in nato je bil izdelan osnutek ustanovitvenega zakona za Akademijo. V posebnem ekspozeju je bila obrazložena potreba in plodonosnost kooperacije in koncentracije znanstvenega dela v Ljubljani; načrt sam je sicer predvideval akademijo s štirimi razredi, vendar naj bi se z uzakonitvijo načrta otvorila samo dva razreda in sicer filozofsko-filološko-historični (vanj bi prešlo Znanstveno društvo) in umetniški (ta naj bi Narodno Galerijo prepeljal v Akademijo), dočim bi pravni in matematično-prirodoslovni razred bila otvorjena šele sčasoma, ob zagotovljenih in

utrjenih gospodarskih razmerah Akademije. Imenovane kulturne in znanstvene organizacije so osnutek zakona z obrazložbo predložile ministrstvu prosvete dne 5. novembra 1925; svojo zahtevo so ponovile dne 15. junija 1926; obakrat so neurejene notranje politične razmere bile več kot neugodne in nikakor ni noben minister prosvete prišel do tega, da bi ustanovitev Akademije v Ljubljani vzel v svoj prosvetnopolitični program. Zadeva proučevanja se ni nikamor premaknila. Pripravljalna akcija pa je doma vspešno napredovala; v posebni brošuri, ki jo je izdala in založila Narodna galerija (l. 1927.) je bila javnosti prikazana slovenska največja kulturna naloga in vsi domači kulturni, politični, gospodarski, občinski, strokovni itd. predstavniki so v nji objavili oklic, ki je Slovence pozival, da podpro stremljenje po ustanovitvi Akademije.

Energično pobudo je rodila desetletnica ljubljanske univerze. Tedanji rektor Milan Vidmar je bil od pripravljalnega odbora poverjen, da sproži zadevo na vseh merodajnih osrednjih in visokih mestih; poseben poudarek je položil na dejstvo, da se vspešni razvoj univerze odlikuje z ustanovitvijo Akademije. Predložen je bil nov osnutek zakona, podrobneje utemeljena potreba in korist organizacije znanstvenega dela, in na prigovarjanje in obljubljeno podporo visokih političnih faktorjev je bila v ministrstvu prosvete predložena že lista, ki je vsebovala dvanajst priznanih znanstvenikov in umetnikov; iz te liste naj bi v smislu zadevnega članka ustanovitvenega zakona minister prosvete izbral šest prvih akademikov za predlog o imenovanju. Treba je še povedati, da je vmes nabiralna in propagandna akcija Narodne Galerije in Znanstvenega društva toliko uspela, da se ni bilo treba bati začetnih gmotnih težav in ovir in da so slovenske krajevne oblasti, višje in nižje ter razni zavodi obljubili dovolj izdatno podporo. Ministru prosvete je bil novi zakonski načrt z ekspozejem predložen 20. februarja 1929., lista kandidatov za izbor prvih akademikov pa 11. aprila 1929.

Razen tega sta bili o vseh korakih obveščeni akademiji znanosti in umetnosti v Zagrebu in Beogradu; tema dvema

inštitucijama je bil detajlno predložen tudi začetni delovni program bodoče ljubljanske akademije, ki je obsegal 15 točk, in to: leksikon slovenskega knjižnega jezika; historični in etimološki slovar slovenskega jezika; zbiranje dialektološkega gradiva in lingvistični atlas; ustalitev pravopisa in pravorečja slovenskega knjižnega jezika; kritične izdaje pomembnejših starejših piscev; leksikon slovenskih osebnih in krajevnih imen od VII. stoletja dalje; arheološko proučevanje in mapiranje slovenske zemlje; geološko in geografsko, botaniško, zoološko in antropološko proučevanje slovenske zemlje; zbiranje etnografskega gradiva v Sloveniji; izdaja slovenskega realnega leksikona, narodnih pesmi z melodijami, bajk, pravljic, pregovorov; izdaja umetnostnih ustvaritev itd. Z obrazložitvijo tega delovnega programa je bila prikazana potreba tega dela, važnost za narodne in mednarodne interese in tudi potreba dolgoletnega organiziranega dela na zemlji, ki je dala in daje gradivo za to delo, skratka nujnost, da more to in tako delo pričeti, vršiti in izvrševati samo akademija, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Poročilo na akademiji v Zagrebu in Beogradu je očrtalo, v kakšnem razvojnem štadiju se zadeva nahaja pri ministrstvu prosvete in je zaprosilo obedve akademiji, da podpreta s svoje strani ljubljansko prizadevanje. Ta prošnja je bila formulirana v treh vprašanjih: 1) ali smatra akademija (zagrebška, beograjska), da so razlogi za ustanovitev akademije v Ljubljani dovolj tehtni; 2) ali smatra, da je začrtano sistematično znanstveno delo potrebno za našo kulturo in za znanost sploh; 3) ali smatra, da more to delo vršiti le akademija, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Pozitivni odgovor, ki ga je bilo treba pričakovati od tako visoke inštitucije kakor je akademija, je nameraval ljubljanski pripravljalni odbor uporabiti pri ministru prosvete, ki ni bil naklonjen ljubljanski akciji.

Imenovani akademiji sta izbrali posebno komisijo, ki ji je bila ljubljanska vloga predana v študij in predlaganje skupnega odgovora, ki naj ga prej plenum vsake akademije odobri. Medtem pa je bilo od nekaterih zagrebških akademikov osebno, ne uradno svetovano, da naj bi ljubljanska akademija

pričela z ožjim delokrogom. Pripravljalni odbor je ta nasvet upošteval in je izpremenil zakonski osnutek tako, da bi za začetno dobo ljubljanska akademija gojila samo sledeče vede: zgodovino (vseh vrst in smeri), filozofijo, sociologijo, filologijo, etnografijo; akademija še ne bi imela razredov, marveč le strokovne sekcije. Pripravljalni odbor pa je že slutil, da se bodo dogovori dolgo časa vlekli in da pri menjajočih se političnih notranjih razmerah kaj lahko nastane trenutek, ko bo vse dogovarjanje brezpredmetno in brezciljno. Zato je sklenil: 1) da dogovorov ne ukine in da skuša vsem nasvetom ustreči; 2) da si hoče zavarovati svojo začrtano pot s tem, da sestavi društvena pravila (po smislu, obsegu in vsebini enakšna zakonskemu osnutku za akademijo) za društvo „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani"; ta pravila je kot član pripravljalnega odbora vložila Matica Slovenska in so bila od velikega župana ljubljanske oblasti dne 19. junija 1929 že potrjena; če dogovori z akademijami v Zagrebu in Beogradu ne bi privedli do nobenega vspeha in bi vsa prizadevanja pri osrednji vladi ostala brezuspešna, je pripravljalni odbor nameraval sam ustanoviti Akademijo in se po izvršeni ustanovitvi potegovati za priznanje s strani državne oblasti. Nato je bil izpremenjeni zakonski načrt obema akademijama predložen 29. septembra 1929; obenem je bil o izpremembi obveščen minister prosvete. Skupna seja zagrebške in beograjske komisije je bila v Beogradu dne 24. novembra 1929; odgovor, ki sta ga plenuma obeh akademij odobrila, je dal slutiti, da se akademiji iz formalnih razlogov izogibata točnemu odgovoru.

Jasnost pregovorov je zahtevala poenostavljenje poslovanja pripravljalnega odbora. Zato je bilo Znanstveno društvo od Matice Slovenske, Narodne galerije in društva Pravnik poverjeno, da vodi odslej vse priprave za akademijo v Ljubljani; s posebnimi potrdili, ki so to funkcijo Znanstvenega društva izpričevala, se je Znanstveno društvo dne 17. marca 1930 znova predstavilo akademijama v Zagrebu in Beogradu z novo obrazložbo in izjavo pripravljenosti, da se definitivni zakonski osnutek izdela v sporazumu z obema akademijama

in da naj služi drugi, izpremenjeni načrt samo kot diskusijska baza; obenem je bilo ministrstvu prosvete javljeno, da naj vloge z dne 20. februarja 1929 ne rešuje prej, dokler ne prejme nove vloge z zakonskim načrtom, izdelanim v sporazumu z zagrebško in beograjsko akademijo.

Akcija je mirovala poldrugo leto. Naslednji akt v arhivu pripravljalnega odbora za ustanovitev Akademije v Ljubljani nosi datum 26. novembra 1931 in pravi, da do tega dne ni bilo nobenega sporočila niti iz Zagreba, niti iz Beograda, da pa stoji v pravkar izšlem Godišnjaku 39 (za leto 1930) Srpske Kraljevske Akademije na str. 47. in na str. 66. in 125 natiskano, da sta se obe akademiji o projektu ustanovitve Akademije v Ljubljani dne 31. maja in 1. junija 1930 posvetovali in storili soglasen sklep, ki pa Ljubljani ni bil sporočen. Na vprašanje o ti zadevi je beograjska Akademija odgovorila, da o projektu zakona o ustanovitvi Akademije ni ničesar sklepala ali sklenila (ni pa obrazložila, odkod zadevni pasus v Godišnjaku), zagrebška Akademija pa je sporočila, da je zadevo odstopila medakademijskemu odboru, ki se peča z vprašanjem ustanovitve slovenske Akademije. Nato je Znanstveno društvo kot izvrševalni organ pripravljalnega odbora in pooblaščeno od znanstvenih in kulturnih organizacij v odboru zastopanih s posebnim dopisom z dne 12. januarja 1932 obema Akademijama kratko opisalo ves potek dogovorov in izmenjanih dopisov in odgovorov ter zaključilo to fazo reševanja, ki ni mogla privesti do rezultata.

Skoro tri leta so nato minila. Razmere so bile več kot neugodne za reševanje zamotanih poskusov, ki naj bi razčistili poglede in ustanovitev Akademije približali. Matica Slovenska je v začetku oktobra 1934 (bližala se je 70-letnica obstoja Matice) izročila pravila društva „Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani“ v roke tedanjemu rektorju F. Ramovšu s prošnjo, da v smislu čl. 23. izvrši akt imenovanja prvih sedem članov, katerim naj tako ustanovljeno akademijo izroči v delo, nego in izgradnjo. Rektor je že vse pripravil za samozvano ustanovitev Akademije, ali važni dogodki, ki so tiste dni zadeli bivšo kraljevino Jugoslavijo,

so nujno zahtevali odgoditev. Pač pa je rektor dne 2. januarja 1935 sam znova predložil ministru prosvete definitivno izgrajeni zakonski načrt za ustanovitev ljubljanske Akademije in je v obširnem ekspozeju z znanstvenega, umetniškega, narodnega in državnega stališča utemeljil potrebo dokončne kulturne izgraditve pri Slovencih, ki naj jo v smislu ekspozeja minister prosvete zastopa pri vladi, narodni skupščini in senatu. Ta pot je bila potrebna tem bolj, ker je zastopnik osrednje vlade v Sloveniji odklonil podporo s svoje strani. Po demisiji rektorja F. Ramovša je njegov naslednik M. Samec poskušal stvar pognati v tek, a do februarja l. 1937. se zadeva ni premaknila nikamor, čeprav se je pričelo jasniti, saj je javnost že čedalje pogosteje zahtevala ustanovitev; dnevniki, tedniki, revije vseh kulturnih smeri in vseh političnih strank so se izrekle za ustanovitev Akademije; ideja je postala last vseh, stvar je bila v sebi že rešena, šlo je le še za način in za datum.

Naklonjenost nekaterih članov vlade in senata (v seji senata dne 21. marca 1937 je bil minister prosvete prvič javno interpeliran in je dal ugoden odgovor) in ponovne intervencije Znanstvenega društva so končno privedle do tega, da je ministrski svet na svoji seji dne 24. julija 1937. soglasno sprejel poročilo prosvetnega in finančnega ministra; to poročilo se je zaključilo z ugotovitvijo, da predstavlja ljubljansko Znanstveno društvo prvi začetek ljubljanske Akademije in da se zakonski načrt za ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, kakršnega je dne 2. januarja 1935 predložil ministru prosvete tedanji rektor F. Ramovš, dá v proučevanje, Znanstvenemu društvu pa izredna subvencija v znesku 100.000 Din za pripravljalna dela. K proučevanju je bil od ministra prosvete povabljen tudi F. Ramovš in v dveh dogovorih je bil določen način ustanovitve Akademije, kakor je bil za tisti čas tehnično najbolj pripraven: društvo „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" naj se ustanovi v smislu že odobrenih pravil; takó ustanovljeno društvo naj dobi po posebnem pooblastilu, ki ga prejme minister prosvete po finančnem zakonu za l. 1938-9, značaj,

kakršnega imajo akademije v področju zasebnega in javnega prava in v razmerju do državne uprave. S pripravljalnimi deli je Znanstveno društvo poverilo F. Ramovša in ga kot opolnomočenega zastopnika javilo ministru prosvete.

Ustanovni občni zbor društva „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" se je vršil dne 11. decembra 1937. Finančni zakon za l. 1938-9. je dal ministru prosvete v § 37,5 sledeče pooblastilo: „Minister prosvete se pooblašča, da po odobritvi ministrskega sveta izda uredbo z zakonsko močjo o ustanovitvi in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. S to uredbo naj se poleg drugega utrdi: da ima Akademija značaj pravne osebe po javnem in zasebnem pravu, da se predsednik imenuje z ukazom na predlog ministra prosvete izmed treh rednih članov, ki jih redni člani Akademije izvolijo na glavni skupščini, da se prvi redni člani imenujejo z ukazom na predlog ministra prosvete in da ostale člane voli Akademija na glavni skupščini". Društvo „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" je delovalo do 12. novembra 1938; preučilo in dopolnilo je zakonski načrt, pripravilo načrt poslovnika in prvi proračunski predlog; v zvezi s tem je pripravljalo knjižni program za prvo akademsko leto. Zakonska uredba je bila dokončno redigirana v ministrstvu prosvete 21. maja 1938 in 11. avgusta je bila izdana (v Službenih Novinah je bila objavljena dne 31. avgusta 1938). Po tej uredbi je bilo dne 7. oktobra 1938 imenovanih prvih 18 rednih članov, ki so se sešli na prvi glavni skupščini dne 12. novembra 1938. Prvi predsednik R. NAHTIGAL je bil imenovan dne 4. januarja 1939, prvi generalni sekretar KREK in prvi razredni načelniki RAMOVŠ, DOLENC, HADŽI in FINŽGAR so bili izvoljeni dne 28. januarja 1939.

CENNI STORICI SULLA FONDAZIONE DELL'ACCADEMIA DI LUBIANA

Riassunto.

LA SOCIETÀ SCIENTIFICA PER GLI STUDI UMANISTICI (Znanstveno društvo za humanistične vede) di Lubiana, fondata il 6 ottobre 1921 e, per il suo regolamento identica alla classe di filosofia e storia delle accademie, è stata ideata fin dal principio come base della futura Accademia slovena; dal suo programma ne derivava l'obbligo di occuparsi dei lavori preventivi. La prima discussione con la Matica Slovenska ebbe luogo nell'autunno del 1924 e non molto più tardi fu invitata a prendere parte della Giunta preparatoria anche la Galleria Nazionale, la quale, nella classe d'Arte della futura Accademia, avrebbe rappresentato il Museo nazionale d'Arte.

In seguito entrò a far parte della Giunta preparatoria anche la Società „Pravnik"; era stato concepito inoltre un disegno di legge per la fondazione dell'Accademia che, accompagnato da una relazione in merito, fu presentato al Ministro della cultura il 5 novembre 1925 (rinnovato il 15 giugno 1926).

Attraverso un'attiva propaganda si è potuto provvedere alle necessità finanziarie per la fondazione dell'Accademia e per un adatto collocamento delle raccolte della Galleria Nazionale. Un'adunanza pubblica e un opuscolo appositamente stampato nel 1927 conseguirono un ottimo successo.

In ricorrenza del primo decennio dell'Università di Lubiana, il rettore Milan Vidmar, volle rifare la propaganda e le Accademie di Zagabria e di Belgrado furono invitate ad appoggiarla. Ma tutto questo non fruttò neppure l'elaborazione del disegno di legge definitivamente redatto; fatti politici interni ed esterni rallentarono l'andamento della cosa. Perciò la Matica Slovenska, d'accordo con tutte le istituzioni componenti la Giunta, adottò il disegno di legge come statuto, il quale ebbe la conferma del Grande Župano del Governatorato di Lubiana il 19 giugno 1929; in tal modo veniva a crearsi qualora le circostanze divenissero estremamente averse, la possibilità di una fondazione indipendente dell'Accade-

mia. D'allora innanzi, la Società Scientifica ebbe l'incarico di condurre tutti i lavori preparatori e il suo comitato apposito era diretto dal prof. F. Ramovš, il quale nel medesimo tempo, come rettore dell'Università di Lubiana, presentò il 2 gennaio 1935 nuovamente al Ministro della cultura una minuta relazione sulla necessità della fondazione dell'Accademia a Lubiana ed elaborò contemporaneamente anche un disegno di legge, che doveva servire ai funzionari del governo come base di studio e di procedimento ulteriore. Appena due anni più tardi, quando la situazione nello Stato si era tranquillizzata, avvenne la prima dichiarazione da parte del governo: il Consiglio dei ministri, nella sua seduta del 24 luglio 1937, accettò all'unanimità le relazioni del Ministro della cultura e del Ministro delle finanze, concludendo che la Società Scientifica di Lubiana doveva rappresentare il nucleo iniziale dell'Accademia di Lubiana, che il disegno di legge del 2 gennaio 1935 doveva essere esaminato e che alla Società Scientifica occorreva dare un sussidio staordinario di 100.000 dinari per gli ulteriori lavori preparatori. Durante i colloqui del prof. F. Ramovš col Ministro della cultura furono stabilite le modalità della fondazione dell'Accademia di Lubiana con speciale decreto-legge, per il quale il Ministro della cultura avrebbe ottenuto l'autorizzazione in base alla legge sulle finanze per l'anno 1938—1939. Nel medesimo tempo, allo scopo di svolgere più rapidamente i lavori preparatori, a Lubiana venne fondata la società „Accademia di Scienze ed Arti". La legge sulle finanze concesse al Ministro della cultura l'autorizzazione richiesta; il 21 maggio 1938 il Decreto-legge venne definitivamente redatto dal ministero della cultura, emanato l'11 agosto e pubblicato il 31 agosto 1938; in seguito, il giorno 7 ottobre 1938, furono nominati i primi 18 membri ordinari, i quali si riunirono per la prima volta in Assemblea generale il giorno 12 novembre 1938. Il primo presidente R. NAHTIGAL venne nominato il 4 gennaio 1939, seguì l'elezione degli altri membri della presidenza il 28 gennaio 1939.

F. RAMOVŠ.

UPRAVA AKADEMIJE

1939—1942-XX

Predsednik: RAJKO NAHTIGAL
imenovan s kraljevim ukazom dne 4. januarja 1939.

Generalni sekretar: GREGOR KREK
izvoljen na glavni skupščini Akademije dne 28. jan. 1939.

Načelniki: v filozofsko-filološko-historičnem razredu FRAN RAMOVŠ, MILKO KOS, ALEŠ UŠENIČNIK v d.; od 1. julija 1942 dalje FRAN STELE

v pravnem razredu METOD DOLENC; od 23. februarja 1942 dalje JANKO POLEC

v matematično-prirodoslovnem razredu JOVAN HADŽI, MILAN VIDMAR; od 16. julija 1942 dalje JOSIP PLEMELJ

v umetniškem razredu FRAN SAL. FINŽGAR.

Od 1942-XX dalje:

Predsednik: MILAN VIDMAR
imenovan z dekretom Vis. Komis. z dne 27. junija 1942.

Generalni sekretar: FRAN RAMOVŠ
izvoljen na glavni skupščini Akademije dne 11. julija 1942.

Načelniki: FRAN STELE; JANKO POLEC; JOSIP PLEMELJ; FRAN SAL. FINŽGAR.

RAZREDI

I. Filozofsko-filološko-historični razred.

Redni člani

MILKO KOS
RAJKO NAHTIGAL
FRAN RAMOVŠ
FRANCE STELÈ
ALEŠ UŠENIČNIK

Dopisni člani

ANTON BREZNIK
IVAN GRAFENAUER
LJUDMIL HAUPTMANN
FRANC KSAVER LUKMAN
ANTON MELIK
MATIJA MURKO
FRANC VEBER

II. Pravni razred.

Redni člani

METOD DOLENC
GREGOR KREK
RADO KUŠEJ
LEONID PITAMIC
JANKO POLEC
MILAN ŠKERLJ

III. Matematično-prirodoslovni razred.

Redni člani

JOVAN HADŽI
JOSIP PLEMELJ
MILAN VIDMAR
RIHARD ZUPANČIČ

Dopisni člani

ALFONZ PAULIN
IVAN REGEN
FERDINAND SEIDL

IV. Umetniški razred.

Redni člani

FRAN SALEZIJ FINŽGAR
RIHARD JAKOPIČ
MATIJA JAMA
ANTON LAJOVIC
JOŽE PLEČNIK
OTON ŽUPANČIČ

II

REDNI ČLANI

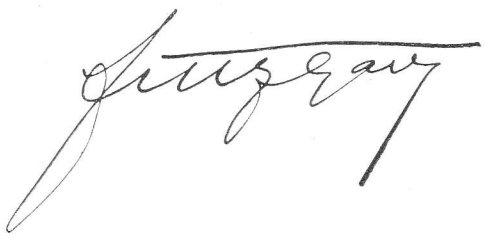

FRAN SALEZIJ FINŽGAR

Rojen dne 9. februarja 1871. v Doslovičah pri Radovljici. Župnik v pokoju. Književnik. Redni član Akademije od dne 7. oktobra 1938. Načelnik umetniškega razreda.

V ljudsko šolo je hodil na Breznici in v Radovljici, gimnazijo je dovršil leta 1891. v Ljubljani, tam tudi bogoslovje (1895). Nato je bil za kaplana na Bohinjski Bistrici, na Jesenicah za subsidiarija in obenem opravljal tudi tedaj vakantno župnijo sv. Križa, za kaplana v Kočevju, v Idriji, za ekspozita pri sv. Joštu, kaplan in administrator v Škofji Loki, kurat v deželni prisilni delavnici, župnik v Želimljem, župnik v Sori, župnik v Trnovem v Ljubljani od 2. aprila 1918 do 1. januarja 1936, na kar je šel v pokoj in biva v Ljubljani.

S književnim delom je začel v Alojzijevišču (bil urednik Domačih vaj 1890/91). V semenišču je sodeloval pri Vrtcu (od l. 1892.) in ga 1894 nekaj mesecev, za Tomšičeve bolezni, urejeval. L. 1895. je uredil Pomladne glase, kamor je napisal črtici Francetov France, Gospod Lovro in igrico Indijski siroti. Kot „Slovenčev" listek je izšla 1893 njegova prva povest „Gozdarjev sin" (ponatis 1907, Ljubljana, Ljudska knjižica, 8°, 56 strani). Novela Zaroka o polnoči je izšla v založbi J. Krajca v Novem mestu 1894 (8°, 96 strani). V Domu in svetu je priobčil 1896 daljšo epsko pesnitev Triglav poleg mnogih drugih pesmi, ki so pa le dokaz mladega iskanja prave poti, ki mu je bila določena kot ljudskemu pisatelju v prozi. Svoje črtice, novele, povesti in eseje je priobčeval v teku pol stoletja v Domu in svetu, pri Mohorjevi družbi, Katoliškem obzorniku, v Mentorju in drugod. Leta 1912. je začel zbirati svoje spise, katerih je izšlo doslej XI. zvezkov.

DELA

F. S. Finžgar: Zbrani spisi I. do XII., Ljubljana 1912—1942:

I. in II. zvezek: *Pod svobodnim soncem*, 1. izdaja: v Ljubljani 1912, Katoliška bukvarna, 8° 284 + 351. — 2. izdaja: v Ljubljani, Katoliška

bukvarna, 1918, 8⁰ 284 + 351. — 3. izdaja: v Ljubljani, Nova založba, 1931, 8⁰ 300 + 368.

III. zvezek: *Iz modernega sveta,* roman, Ljubljana, Katoliška bukvarna, 1922, 8⁰ str. 280. — 2. izdaja: Ljubljana, Nova založba, 1937, 8⁰ 280.

IV. zvezek: *Dekla Ančka, Srečala sta se,* noveli. Ljubljana, Nova založba, 1924, 8⁰ 200. — 2. izdaja: Nova založba, 1941, 8⁰ 210.

V. zvezek: *Prerokovana, Kronika gospoda Urbana, Golobova njiva, Polom.* Ljubljana, Nova založba, 1924, 8⁰ 264.

VI. zvezek: *Sama, Kakor pelikan, Boltežar, Naš vsakdanji kruh, Tri črne žene.* V Ljubljani, Nova založba, 1927, 8⁰ 299.

VII. zvezek: *Moja duša vasuje, Spomini, Na petelina, Slike brez okvira, Pisarna, Gospod.* Ljubljana, Nova založba, 1929, 8⁰ 272.

VIII. zvezek: Kmečke povesti: *Stara in nova hiša, Dovolj pokore, Življenje in smrt Mohorjeve knjige, Skopuhova smrt, Konjička bom kupil. Beli ženin, Strici.* Ljubljana, Nova založba, 1935, 8⁰ 386.

IX. zvezek: Štiri ljudske igre: *Divji lovec, Veriga, Razvalina življenja, Naša kri.* Ljubljana, Nova založba, 1940, 8⁰ 297.

X. zvezek: *Deteljica* in druge novele *(Kvišku, Šmarnic nikar, Pomlad se poslavlja).* Ljubljana, Nova založba, 1942-XX. 8⁰ 312.

XI. zvezek: Črtice. *Znanci s poti, Sibirija, Silvester, Kovač popotnik, Oče je oče, Tale naš Jaka, Za prazen nič, Prekvata ovca.* Ljubljana, Nova založba, 1942, 8⁰ str. 332.

XII. zvezek: Mladinski spisi. *Zgodbice, Študent naj bo, Gospod Hudournik* (v tisku).

V zbranih spisih ni še potopisov: Čez Triglav, Planinski vestnik, Oranže in citrone (Dom in svet 1901), Prek poljskih polj (Mladika 1931). Razen tega se urejajo za Zbrane spise mnogi eseji, črtice, mladinske igrice v rokopisu ali razkropljene po raznih revijah.

PREVODI V DRUGE JEZIKE

Pod slobodnim suncem je izšlo v srbskem prevodu (v cirilici) Beograd, Štampa sv. Sava, 1931, 8⁰ 409. Prevel Slobodan Živojinović.

Pod slobodnym Slnkom, v Trnave, Spolok svatého Vojtecha, 1935, prevel Mikulaš Čollák. Dva zvezka, 8⁰ I. 214, II. 260.

Pod slobodným sluncem, v Praze, Šole a Šimáček, 1928, prevel Rudolf Linhart, dva zvezka, mala 8⁰ I. in II. 620.

Kot „Strip" je izhajal ta roman 1940 v Beogradu v magacinu Mikijevo carstvo, bogato ilustriran od ruskega akademskega slikarja. V hrvaškem prevodu je ta roman začel izhajati kot listek, pa ga je ustavila

prva svetovna vojna. Prav tako je vojna preprečila nemški in francoski prevod, ki sta v rokopisu.

Služka Ančka, Strýcove, prevel Emerich Čech, Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské v Praze 1929. 8^0 135.

Anica, roman seljačke djevojke. Zagreb, Knjižnica dobrih romana. 1931, 8^0 98, prevel Pavao Tijan.

Sept Tableaux pour le Carême, (Sedem postnih slik, Razmišljanja 1938, Družba sv. Mohorja). Méditations, Traduit par l'Abbé Guyk. Editions O. F. 1939. Te slike so v francoščini transkribirane v posebni izdaji za slepe.

„Ah! ce Jaques", (Tale naš Jaka) izšlo v „A la page" 1938.

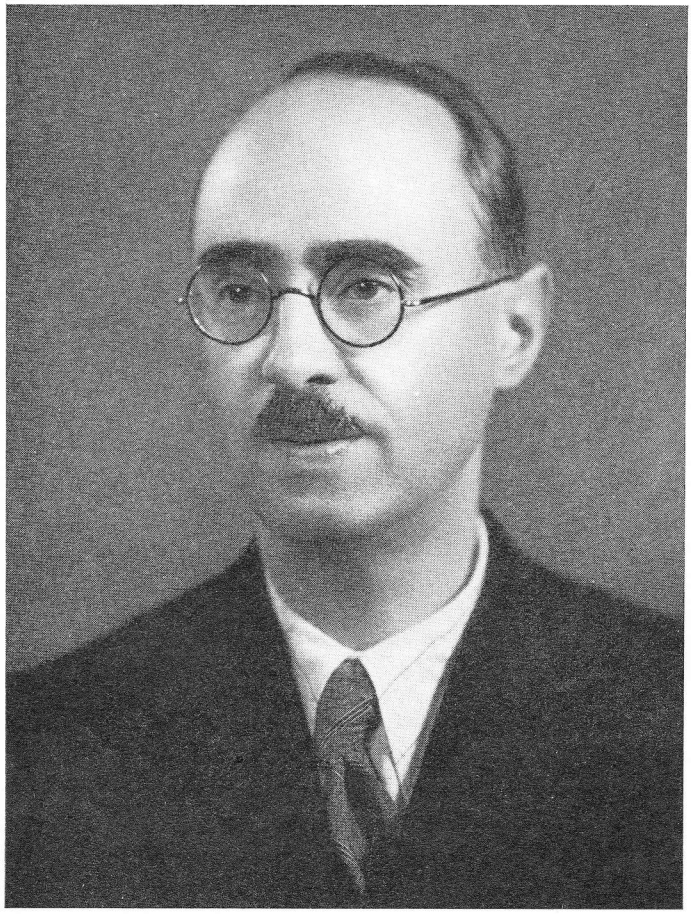

Dr Jovan Hadzi

JOVAN HADŽI

Rojen dne 22. novembra 1884 v Temišvaru. Redni profesor za zoologijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938 in v akademskem letu 1939 - 40 je bil načelnik matematično-prirodoslovnega razreda Akademije.

Po očetovem rodu izhaja iz Južne Srbije, po materini strani iz Vojvodine. Gimnazijo je dovršil v Zagrebu. Prirodoslovne vede študiral in dovršil na filozofski fakulteti dunajske univerze (1903—1907), kjer je promoviral 17. maja 1907 (z disertacijo o nervnem sistemu hidre). Jeseni 1907 položil na Dunaju profesorski izpit iz prirodopisa, fizike in geografije. Koncem l. 1907. je bil postavljen za pripravnika pri Narodnem muzeju (oddelek za zoologijo) v Zagrebu, v poletju pa premeščen kot asistent pri „Zavodu za komparativno anatomijo" na filozofsko fakulteto zagrebške univerze. Istega leta je izvršil študijsko potovanje po obmorskih zooloških zavodih (Napoli, Messina, Trieste) in dovršil višji tečaj za bakologijo (sviloprejstvo) na Kr. bakološkem eksperimentalnem zavodu v Padovi in obiskal bakološke institucije še v Trentu in Gorizii.

Koncem l. 1913. se je habilitiral za privatnega docenta za komparativno anatomijo na filozofski fakulteti univerze v Zagrebu. V letih 1913—1914 se je udeležil terminskih raziskovalnih voženj z „Vilo Velebita", organiziranih po strokovnem odboru pri Jugoslavenski akademiji znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Pozneje postane član Odbora za raziskavanje zemlje in član nam. (nekaj časa sekretar) Odbora za Biološko-oceanografski institut v Spalato.

Od l. 1913. honorarni nastavnik za bakologijo, nato tudi za zoologijo na šumarsko-gospodarski fakulteti zagrebške univerze. Poleg dela na nekaterih zagrebških srednjih šolah je vodil zavod za komparativno anatomijo univerze in bakološki zavod. L. 1920. je bil imenovan za izrednega in takoj nato za rednega profesorja zoologije in za vodjo Zoološkega instituta na univerzi v Ljubljani.

Izvoljen za člana dop. Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu (1920), za člana dop. Srpske Kraljevske akademije nauka v Beogradu (1936). Od l. 1920. član dop. Zbora liječnika Hrvatske, Slavonije in Medjumurja.

Delal je na področjih splošne biologije, zoologije in bakologije (biologije Jadranskega morja, eksperimentalne zoologije, protozoologije, morfologije in sistematike spongij, hidroidov, skifomeduz, opilionov, skorpionov, psevdoskorpionov itd.). Udeležil se je osebno ali po pismenih referatih vseh mednarodnih kongresov zoologov od l. 1910. dalje.

Biografski podatki so publicirani v Letopisu akademije znanosti in umjetnosti v Zagrebu in v Godišnjaku Srpske kraljevske akademije nauka v Beogradu, v Narodni enciklopediji SHS, Index biologorum, „Who's Who", Glasnik Prirodoslovnega društva v Zagrebu (biografije zoologov od M. Hirtz-á), v Spomenici k 10-letnici obstoja Kr. univerze v Ljubljani.

DELA

Vorversuche zur Biologie von Hydra. 7. Fig. i. Texte. Archiv für Entwicklungsmech. d. Organismen. Bd. 22. 1906. S. 38—47.

Über intranucleäre Kristallbildung bei Tubularia. 7 Textfig. Zoolog. Anzeiger. Bd. 31. 1907. S. 375—379.

Einige Kapitel aus der Entwicklungsgeschichte von Chrysaora. 2 Tafel, 15 Textfig. Arbeiten d. zoolog. Institute Wien-Triest. T. 17. H. 1. 1907. S. 17—44.

Über die Nesselzellwanderung bei den Hydroidpolypen. 2 Tafel, 2 Textfig. Arb. d. zool. Inst. Wien-Triest. T. 17, H. 1. 1907. S. 65—94.

Vitalizam. Glasnik hrv. naravosl. društva u Zagrebu. Sv. 20. 1908. Str. 78—96.

Über das Nervensystem von Hydra. 2 Tafel, 2 Textfig. Arb. d. zool. Inst. Wien-Triest. T. 17, H. 3., 1908. S. 225—268.

Die Entstehung der Knospe bei Hydra. 2 Tafel. Arb. d. zool. Inst. Wien-Triest. T. 18. 1909. S. 61—82.

O djelovanju lysola na spore od Botritis bassiana Criv., uzročnice vapnene bolesti svilčeve, kao o vapnenoj bolesti uopće. 7 sl. u tekstu. Glasnik hrv. prirodosl. društva u Zagrebu. Sv. 21 (II. pol.), 1909. Str. 86—108.

Lamarckova zoološka filozofija („Philosophie zoologique"). Glasnik hrv. prirodosl. dr. u Zagrebu. Sv. 21. 1909. Str. 34—54.

O svilogojstvu u Hrvatskoj. Narodne Novine. Zagreb. 1908. Br. 181 do 185. 20 str.

Lamarck i Darwin. Prigodom njihove stogodišnjice. Nar. Novine. Zagreb. 1909. 32 str.

Bemerkungen zur Onto- und Phylogenie der Hydromedusen. Zoolog. Anzeiger. B. 35. 1909. S. 22—30.

Ontogeneza i filogeneza hidromeduze. 43 sl. u tekstu. Knjiga 179. Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1909. Str. 66—159.

Rückgängig gemachte Entwicklung einer Scyphomeduse." Erste Mitt. Zoolog. Anzeiger, B. 34. 1909. S. 94—100.

Lamarck, osnivač nauke o razvojnom stablu. 185. knjiga Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1911. Str. 137—159.

Haben die Scyphomedusen einen ektodermalen Schlund? 4 Textfig. Zoolog. Anzeiger. B. 37. 1911. S. 406—411.

Bemerkungen über die Knospenbildung von Hydra. Biolog. Zentralbl. Bd. 31. 1911. S. 108—111.

Razmještaj i selidba knidocita u hidromeduza i u hidroida uopće. 50 sl. u tekstu. 158. knjiga Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1911. Str. 140—247.

Lamarck der Begründer der Lehre vom Stammbaume. Zoolog. Anzeiger. Bd. 37. 1911. S. 54—59.

Über die Nesselzellverhältnisse bei den Hydromedusen. 1 Textfig. Zoolog. Anz. Bd. 37. 1911. S. 471—478.

Die Reduktion des Scyphopolypen und der Ephyra von Chrysaora. 26 Textfig. Verhandl. d. VIII. internat. Zoologen-Kongresses in Graz. 1911. S. 578—589.

Über die Stellung der Acraspeden (Scyphozoa s. str.) im Systeme. Zoolog. Anzeiger. Bd. 39. 1912. S. 65—66.

Über die Symbiose von Xanthellen und Halecium ophiodes. 1 Textfig. Biolog. Zentralbl. Bd. 31. 1911. S. 85—96.

Über die Podozysten der Scypholypen. 4 Textfig. Biolog. Zentralbl. Bd. 32. 1912. S. 52—60.

O podocistama u skifopolipa (Chrysaora). 27 slika u tekstu. 190. knjiga Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1912. Str. 71—116.

Još o ontogenezi i filogenezi hidromeduze. 10 slika u tekstu. 190. knjiga Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1912. Str. 139—169.

Allgemeines über die Knospung bei Hydroiden. IXe congrès internat. de Zoologie. Monaco, 1913. Rennes. 1914. S. 287—293.

Poredbena hidroidska istraživanja. I. Hebella parasitica (Ciam.); s dodatkom: Hebellopsis brochi g. n., sp. n.; Hebella (?) gigas Pieper). 35 sl. u tekstu. 198. knjiga Rada Jugosl. akad. zn. i umjet. Zagreb. 1913. Str. 105 do 210.

Poredbena hidr. istraž. II. Perigonimus corii sp. n.; Perigonimus georginae sp. n. 11 sl. u tekstu. 200. knjiga Rada Jugosl. akad. Zagreb. 1913. Str. 89—108.

Poredbena hidr. istraž. III. Haleciella microtheca g. n., sp. n.; Georginella diaphana g. n., sp. n.; Halanthus adriaticus g. n., sp. n.; Campanopsis clausi (Hadži) i o porodici Campanopsida uopće. 15 sl. u tekstu. 202. knjiga Rada Jugosl. akad. Zagreb. 1914. Str. 191—241.

Vergleichende Hydroiden - Untersuchungen. III. Izvješća matem.-prirodosl. razreda Jugosl. akad. Sv. 2. Zagreb. 1914. Str. 50—59.

Biološka opažanja za 1. i 2. plovidbe „Vile Velebita". Skupno s prof. L. Carem. Tab.. I—X. Prirodoslovna istraživanja Hrvatske i Slavonije. Jugosl. akad. Zagreb. Sv. 2. 1914. Str. 9—20.

Biologische Beobachtungen. Berichte über die 1. und 2. Untersuchung der Adria. Gemeinsam mit Prof. L. Car. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 2. Zagreb. 1914. Str. 76—99.

Biološka opažanja za 3. in 4. plovidbe „Vile Velebita". Skupno s g. prof. L. Carem. Tab. I—IV. Prirodosl. istraživanja Hrv. i Slav. Jugosl. akad. Sv. 5. Zagreb. 1914. Str. 14—21.

Biolog. Beobacht. Berichte über die 3. und 4. Untersuchung der Adria. Gemeinsam mit prof. L. Car. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Sv. 3. Zagreb. 1915. Str. 51—66.

O regeneraciji (renovaciji) hidranata u tekatnih hidroida. 44 slika u tekstu. 208. knjiga Rada Jugosl. akad. Zagreb. 1915. Str. 113—210.

Über die Regeneration (Renovation) der Hydranthen bei thekaten Hydroiden. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razreda Jugosl. akad. Zagreb. Sv. 4. 1911. Str. 89—118. Sa 18 slika u tekstu.

Rezultati bioloških istraživanja jadranskoga mora. Hidroidi. I. Camella vilae - velebiti g. n., sp. n.; Croatella g. n. 1 tabla in 27 slika u tekstu. Prirodosl. istraživanja Hrvatske i Slavonije. Sv. 7. Jugosl. akad. Zagreb. 1915. Str. 23—82.

Ergebnisse d. biolog. Erforschungen d. adriat. Meeres. Hydroiden. I. Camella vilae - velebiti g. n., sp. n.; Croatella g. n. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 5. Zagreb. 1916. 10 slika. Str. 3—27.

Rezultati biol. istraž. Jadr. mora. Porifera. Calcarea. I. Clathrina blanca (Mikl.-Macl.) građa i razvoj s osobitim obzirom na opća pitanja o spužvama. 1 tabla, 38 slika u tekstu. Prirodosl. istraž. Hrv. i Slav. Sv. 9. i 10. Jugosl. akad. Zagreb. 1917. Str. 164.

Ergebnisse d. biolog. Erforschungen d. adriat. Meeres. Porifera. Calcarea. I. Clathrina blanca (Mikl.-Macl.), ihr Bau und Entwicklung, mit besonderer Berücksichtigung der allgemeinen Spongien-Fragen. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 6. in 7. Zagreb. 1917. Str. 91—179.

Rezultati biol. istraž. Jadr. mora. Hydroidi. II. Halocoryne epizoica g. n., sp. n.; Lafoëina vilae - velebiti sp. n. 25 sl. u tekstu. Prirodosl. istraž. Hrv. i Slav. Jugosl. akad. Sv. 11 i 12. Zagreb. 1917. Str. 1—61.

Ergebnisse d. biol. Erforsch. d. adriat. Meeres. Hydroidea. II. Halocoryne epizoica g. n., sp. n.; Lafoëina vilae - velebiti sp. n. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 8. Zagreb. 1917. Str. 27—56.

Rezult. biol. istraž. Jadranskoga mora. Hidroidi. III. Monogonija s pomoću kompleksnih propagula (kladogonija) u nekih Halecija, uz općena razmatranja o stologoniji nižih životinja. 11 sl. u tekstu. Prirodosl. istraž. Hrv. i Slav. Jugosl. akad. Sv. 14. Zagreb. 1919. Str. 39—126.

Ergebn. biol. Erforsch. d. adriat. Meeres. Hydroiden. III. Kladogonie der Hydroiden und Stologonie im allgemeinen. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 11 i 12. Zagreb. 1919. Str. 1—30.

Shvaćanje sifonoforâ. 14 slika u tekstu. 219. knjiga Rada Jugosl. akad. Zagreb. 1918. Str. 195—277.

Die Auffassung der Siphonophoren. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razreda Jugosl. akad. Sv. 9. i 10. Zagreb. 1919. Str. 79—105.

O podrijetlu, srodstvenim odnosima i sistematskoj poziciji ktenofora. 228. knjiga Rada Jugosl. akad. matem.-prirodosl. razr. Zagreb. 1923. Str. 113—145.

Über den Ursprung, die Verwandschaftsverhältnisse u. d. system. Position der Ktenophoren. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirod. razreda Jugosl. akad. Sv. 15—18. Zagreb. 1923. Str. 53—62.

Prividna pobočna neomorfoza na stabaocetu tubularije. (Ciril.). Neomorphose lateral apparente sur la tige des tubulariens. 9 sl. u tekstu. 108. knjiga Glasa Srpske kr. akad. Beograd. 1923. Str. 64—86.

Teorija gdje Moser o prameduzi. (Ciril.). Spomenica o 50 god. rada S. M. Lozanića. Beograd. 1922. Str. 219—225.

Variation des Gattungscharakters bei einem thekaten Hydroiden. 3 Textfig. Zeitschrift f. wiss. Zoologie. Bd. 125. 1925. S. 239—248.

Zoologija, od Dr. Živ. Gjorgjevića. (Ciril.). Prosvetni glasnik. God. 41. Br. 8. i 9. Str. 500—507, 566—574.

Zoološki rad u Srba, Hrvata i Slovenaca. Narodna enciklopedija SHS dra St. Stanojevića. Knjiga I. Beograd. Str. 834—847.

Zoogeografija Jugoslavije prema kopnenoj fauni. Nar. Enciklopedija SHS dra St. Stanojevića. Knjiga I. Beograd. Str. 822—834.

Pećinska fauna Jugoslavije. Nar. encikl. SHS dr. St. Stanojevića. Knjiga III. Beograd. Str. 364—370.

Jadransko more. Nar. encikloped. SHS St. Stanojevića. Knjiga II. Beograd. Str. 106—114.

Svilarstvo kr. S. H. i S. Nar. encikloped. SHS dra St. Stanojevića. Knjiga. IV. Beograd. Str. 95—99.

Golubačka muva. Nar. encikloped. SHS dra St. Stanojevića. Beograd. Knjiga I. Str. 494—495.

Ribe slatkih voda. Nar. encikl. SHS. III. 764—766.

Prirodnjački rad u Matici Srpskoj. (Ciril.). Spomenica o 100 god. Mat. Srpske. Novi Sad. 1927. Str. 431—439.

Knidariji bučate i slatke vode. Sa 8 slika u tekstu. 234. knjiga Rada Matem.-prirodosl. razr. Jugoslav. akadem. Zagreb. 1928. Str. 246—279.

Knidarier des brackischen und süssen Wassers. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 22. Zagreb. Str. 34—44.

Prirodni slučaj superregeneracije na heliceri pauka kosca Opilio parietinus (de Geer). Sa 5 slika u tekstu. 234. knjiga Rada Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Zagreb. 1928. Str. 33—44.

Naturfund einer Mehrfachbildung an der Chelizere von Opilio parietinus (de Geer). Izvješća (Bulletin) Matem.-prirodosl. razr. Jugosl. akad. Sv. 22. Zagreb. 1928. Str. 1—4.

Opilioni Schmidtove zbirke. Sa 215 slika na 8 tab. Glasnik muz. dr. za Slovenijo. L. VII-VIII. Ljubljana. 1926/27. Str. 3—43.

Beitrag zur Kenntnis der Opilionen-Fauna von Slowenien (Jugoslavien). Zoolog. Anzeiger. Bd. 77. S. 5—19.

Scorpiones. Prirodosl. istraživanja sjev. dalmat. otočja I. Dugi i Kornati. Sa 2 slike u tekstu i 6 tabelica. Prirodosl. istraž. kr. Jugoslavije. Jugoslav. akad. Sv. 16. Zagreb. 1930. Str. 53—64.

Pseudoscorpiones. Prir. istraž. sjeverodalmat. otočja I. Dugi i Kornati. Sa 16 slika u tekstu. Prirodosl. istraž. kr. Jugoslavije. Jugosl. akad. Sv. 16. Zagreb. 1930. Str. 65—79.

Opiliones. Prir. istraž. sjeverodalmat. otočja I. Dugi i Kornati. Sa 8 slika u tekstu. Prirodosl. istraž. kr. Jugoslavije. Jugosl. akad. Sv. 16. Zagreb. 1930. Str. 80—88.

Scorpiones. Pseudoscorpiones. Opiliones. Izyješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prirod. razr. Jugosl. akad. Sv. 24. Zagreb. 1930. Str. 18—25.

Scorpije Schmidtove zbirke (Euscorpius italicus polytrichus n. ssp. i ostale nove rase). — Die Skorpione der Schmidt'schen Sammlung (Euscorpius italicus polytrichus n. ssp. und andere neue Rassen). Sa 7 slika u tekstu i 6 tabelica. Glasnik Muz. društva za Slovenijo. L. X.-B. Ljubljana. 1929. Str. 30—41.

Ljetni plankton Bakarskog zaliva (1918) te Puljskog i Riječkog (1913). Sa 2 tabele. Prirodosl. istraž. kr. Jugoslavije. Jugosl. akad. Sv. 16. Zagreb. 1930. Str. 172—192.

Das Sommerplankton der Buchten von Bakar, Pulj und Rijeka. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prir. razr. Jugosl. akad. Sv. 24. Zagreb. 1930. Str. 46—49.

Einige allgemein wichtige Resultate meiner Untersuchungen über Coelenteraten (s. ampl.). Mit 1 Textfig. C. R. Xe Congrès internat. de Zoologie. Budapest. 1927. II. Budapest. 1929. S. 924—932.

Zoogeografski pregled. (Ciril.). Kr. Jugoslavija, geogr. i entogr. pregled. III. kongr. slov. geogr. i etnogr. Beograd. 1930. Str. 83—94. — Esquisse zoogeographique. Ibidem.

Die europäischen Skorpione des Polnischen zoolog. Staatsmuseums in Warszawa. Mit 4 Textfig. und 5 Tabellen. Annales Musei zool. polonici. T. IX. No. 4. Warszawa. 1930. S. 29—38.

Opilioni Triglavskoga masiva. Sa 31 slikom u tekstu. — Die Opilionen des Triglav-Massivs. Prirodoslovne razprave. Knj. I. Ljubljana. 1931. Str. 107—154.

Kalcijeve soli kao skeletni material avertebrata u vezi s prelazom životinja iz mora u slatku vodu. Arhiv za hemiju i farmaciju. God. V. Br. 4. Zagreb. 1931. Str. 173—183.

Prilog poznavanju pećinskih pseudoskorpija. (Ciril.). — Contribution à la connaissance des Pseudoscorpions cavernicoles. Sa 13 slika u tekstu. CXL. knjiga Glasa srpske kr. akad. Beograd. 1930. Str. 113—148.

Skorpionenreste aus dem tertiären Sprudelsinter von Böttingen (Schwäbische Alb.). Mit 8 Textfig. Palaeontolog. Zeitschr. Bd. 13. Berlin. 1931. Str. 134—148.

Zoogeografska karta kraljevine Jugoslavije. (Ciril.). Carta Jugoslaviae zoogeographica. Zbirka karata Geogr. društva u Beogradu. Br. 2. Beograd. 1931.

Der Artbildungsprozess in der Gattung „Euscorpius" Thor. Atti dell' XI. congresso internat. di zoologia, Padova 1930. Vol. I. Padova. 1931. Pag. 356—362.

Geografski razmeštaj skorpija u Jugoslaviji. (Ciril.). Sa kartom izvan teksta. Zbornik radova na III. kongresu slov. geogr. i etnogr. u Jugoslaviji. 1930. Beograd. 1931. Str. 126—129.

Prilog poznavanju pećinske faune Vjetrenice. (Pseudoscorpionidea: Neobisium (Blothrus) vjetrenicae sp. n., Opilionidea: Travunia vjetrenicae sp. n., Nelima troglodytes Roewer). (Ciril.). CLI knjiga Glasa Srpske kr. akad. I. razr. 75. Sa 19 slika u tekstu. Beograd. 1932. Str. 100—158.

Beitrag zur Kenntnis der Fauna der Höhle Vjetrenica. Mit 14 Textfiguren. Bulletin de l'Acad. des sc. mathem. et natur. B. Belgrade. 1933. P. 49—79.

Biologija i medicina. Liječnički vjesnik. Zagreb. God. 39. 1917.

Anopheles u Zagrebu. Liječnički vjesnik. God. 40. Zagreb. 1918.

O pomladjivanju ili rejuvenescenciji. Liječnički vjesnik. God. 42. Zagreb. 1920. Str. 379—386.

Naše skorpije kao otrovnice. Liječnički vjesnik. God. 52. Br. 5. Zagreb. 1931. Str. 461—467. Sa 5 slika na prilogu.

Nova pećinska pseudoskorpija iz Južne Srbije. Obisium (Blothrus karamani sp. n. (Ciril.). Sa 6 slika u tekstu. — Obisium (Blothrus) karamani pseudocorpion nouveau de la Serbie du Sud. Glasnik jugosl. entom. društva. God. III—IV. Beograd. 1928/29. Str. 61—71.

Nov pećinski pauk kosac iz Južne Srbije. Siro gjorgjevići sp. n. (Ciril.). Une nouvelle araignee de la Serbie du sud (Siro gjorgjevići n. sp.). Sa 5 slika u tekstu. Zbornik radova posv. Živ. Gjorgjeviću. Beograd. 1933. Str. 41—50.

Prinos poznavanju pseudoskorpijske faune Primorja. Sa 34 slika u tekstu. Prirodosl. istraž. kr. Jugoslavije. Jugoslav. akad. Sv. 18. Zagreb. 1933. Str. 125—192.

Beitrag zur Kenntnis der Pseudoskorpionen-Fauna des Küstenlandes. Izvješća (Bulletin) o raspr. Matem.-prir. razr. Jugoslav. akad. Knj. 27. Zagreb. 1933. Str. 173—200.

Ein eigentümlicher neuer Höhlenopilionid aus Nord - Amerika, Cladonychium corii g. n., sp. n. Biologia generalis. Bd. XI. Lief. 1. (Festschrift für C. Cori). Wien. 1935. S. 49—72. Mit 8 Textfig. (27 Teilfig.).

Kurze zoogeographische Übersicht Jugoslawiens. (Mit 2 Kartenskizzen im Texte). Verh. d. internat. Verein. f. theoret. u. angew. Limnologie. Bd. VII. 1935. S. 36—45.

Za unapredjenje prirodnjačkog istraživanja otadžbine. (Ciril.). Letopis Matice srpske. Novi Sad. 1935. 16 str.

Pauci kosci otoka Krka. Sa 16 sl. u tekstu. — Die Weberknechte (Opiliones) der Insel Krk. Glasnik Hrv. prirodosl. društva. God. XLI—XVIII. Zagreb. 1936. Str. 289—322.

Über die Xenökie der adriatischen Follikuliniden. 12 Textfig. C. R. du XIIe Congrès internat. de Zoologie. Lisbonne. 1935. Lisboa 1936. Pag. 924—940.

Pseudoskorpioniden aus Südserbien. Glasnik Skopskog naučnog društva. Knjiga XVII. od. za prir. nauke. 5. Sa 31 slikom (136 sličica) u tekstu. Skoplje. 1937. Str. 151—187.

Beitrag zur Kenntnis der adriatischen Follikuliniden (Inf. Heterotricha). I. Subfam. Eufolliculininae. 11 Textfig. Acta adriatica. T. II. Split. 1938. Str. 1—46.

Zoološke beleške. I. Obelia tricuspidata Clarck; II Leucosolenia goethei Haeckel, retka kalcispongija iz neposredne okolice Splita, III. Najraniji stupanj razvića nekog ciklostomnog briozoona. (Ciril.; z nemškim izvlečkom). Godišnjak Oceanografskog instituta kr. Jugoslavije u Splitu. Sv. 1. Split. 1938. Str. 1—13.

Razvojni krog speleofrije (Suctoria). Zbornik Prirodoslovnega društva v Ljubljani. Zv. I. Ljubljana, 1939. Str. 63—65.

Pseudoskorpioniden aus Bulgarien. 15 Textfig. (94 Teilfig.). Mitteilungen aus den königl. naturwiss. Instituten in Sofia. Bd. 13. Sofia. 1939. S. 18—48.

Nove simforijske suktorije: Spelaeophrya polypoides sp. n., Spelaeophrya lacustris sp. n., Acineta karamani sp. n. i njihovi krugovi razvića (Ciril.). Sa 24 slike (214 sličica) u tekstu. Glas Srpske kr. akad. CLXXIII. I. raz. B. 91. prir. nauke. Br. 3. Beograd. 1940. Str. 83—143.

Neue symphorische Suktorien: Spelaeophrya polypoides sp. n., Sp. lacustris sp. n., Acineta karamani sp. n. und deren Entwicklungskreise. 14 Textfig. Bulletin internat. de l'Academie des sc. nat. mathém. Belgrade. No. 6. 1940. P. 39—56.

Pseudoskorpionen aus Karpathenrussland. 11 Textfig. Sbornik práci k 90. naroz. prof. F. Vejdovského. Věst. ČS zoolog. spol. v Praze. Sv. VI—VII (1938—39). V Praze 1939. Str. 183—208.

Favnula epizoičnih infuziorijev na jamski mokrici (Microlistra spinosissima Rac.). 17 slik v tekstu. Razprave Matem.-prirodosl. razreda. Akad. zn. in umet. v Ljubljani. Knjiga I. Ljubljana. 1940. Str. 121—148.

Über eine an der Höhlenassel (Microlistra spinosissima Rac.) epibiontisch lebende Infusorienfaunula. Prirodosl. razprave. Acad. d. sc. et des arts, classe des mathém. et d. hist. nat. Ljubljana. T. IV. 1940. Str. 121—128.

Dve nove zanimljive vrste opilionskoga roda Nemastoma. (Ciril.). Zwei interessante neue Opilionenarten der Gattung Nemastoma. 6 sl. u tekstu. Glasnik Skopskog naučnog društva. Knj. 22. odsek za prir. nauke. Skoplje. 1940. Str. 1—17.

Eine neue Art von Höhlenskorpioniden aus Südserbien: Neobisium (Blothrus) ohridanum sp. n. 5 Textfig. Glasnik Skopskog naučnog dr., odsek za prir. nauke. Knjiga 22. Skoplje. 1940. Str. 129—135.

Biospeološki prispevek. Zbornik Prirodoslovnega dr. v Ljubljani. Zv. 2. Ljubljana. Str. 83—91.

Raziskovanja o ishiropsalih (Opiliones). Z 29 slikami (188 sličicami). — Ricerche sugli ischiropsalidi (Opiliones). — Untersuchungen über die Ischyropsaliden (Opiliones). Razprave Matem.-prirodosl. razr. Akademije zn. in umet. v Ljubljani. Knjiga II. Ljubljana. 1942. Str. 5 do 114.

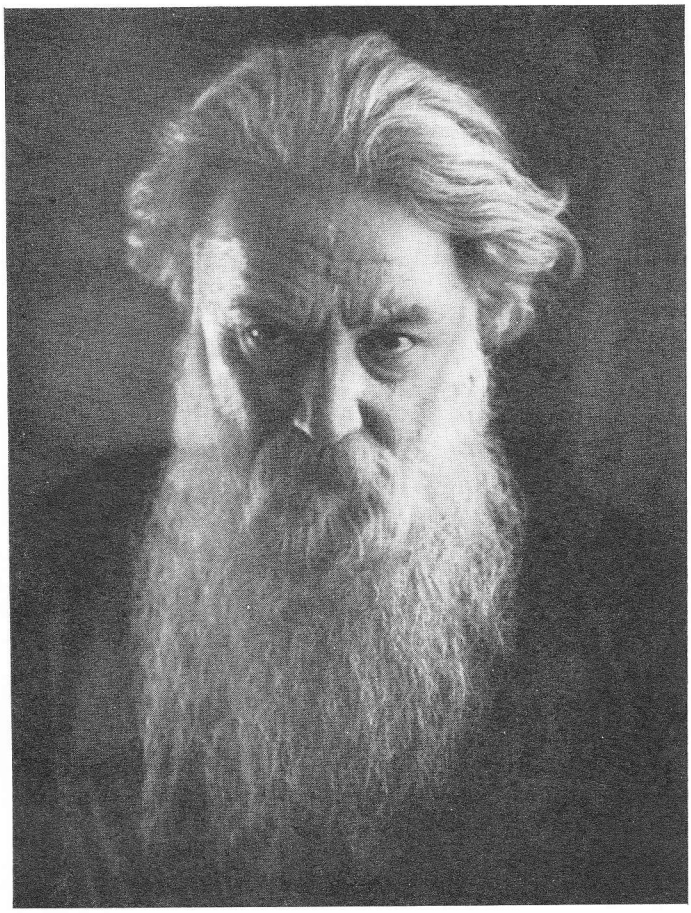

R. Jakopič.

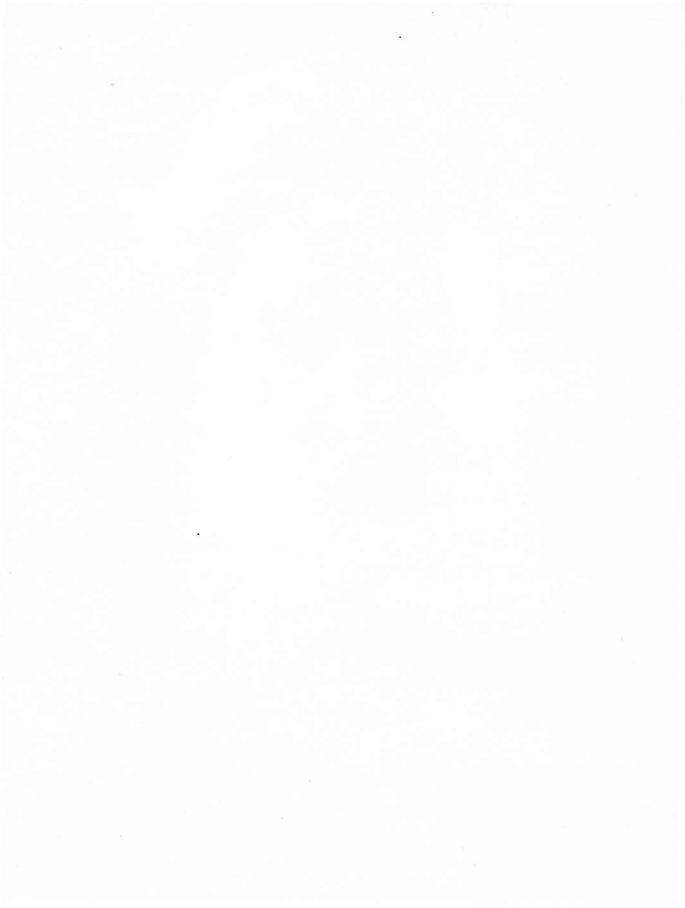

RIHARD JAKOPIČ

Rojen dne 12. aprila 1869 v Ljubljani. Akademski slikar. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

L. 1887. je kot šestošolec izstopil iz ljubljanske realke in šel študirat na akademijo likovnih umetnosti na Dunaju. Kljub bolezni je opravil vse predpisane praktične in teoretične izpite in odšel l. 1889. v München, kjer je na akademiji še dva semestra študiral. L. 1890. se je odprla Ažbetova slikarska šola, ki jo je dve leti in pozneje še v presledkih obiskoval. Tu se je seznanil tudi s slikarjem F. Veselom, kmalu nato tudi z Jamo, Groharjem in Sternenom; vse je družilo skupno stremljenje, iz katerega se je rodil slovenski impresionizem. Slikal je v prosti naravi v Stranski vasi (1898 in 1901 skupno z Jamo), ob Sotli, v Škofji Loki, Brezju, Samoboru in zopet v Stranski vasi. L. 1903. je za pol leta odšel v Prago študirat k V. Hynaisu. Uvidel je potrebo razstavnega prostora v Ljubljani in ker se oblasti niso zganile, je na svojo odgovornost začel l. 1908. zidati umetnostni paviljon na prostoru, ki ga mu je dala mestna občina v najem. Otvoritev paviljona l. 1909. se je izvršila s splošno slovensko razstavo. Odtlej je priredil v paviljonu 25 umetnostnih razstav; gmotne težave so ga prisilile, da je l. 1923. paviljon prodal mestni občini. Že l. 1907. je izdelal načrt za ustanovitev Narodne galerije v Ljubljani; a šele l. 1918. se je uresničila prva stopnja načrta z ustanovitvijo društva „Narodna galerija". L. 1904. je v zvezi s svojimi prijatelji ustanovil prvo slov. društvo likovnih umetnikov „Sava". Priredil je razstavo slovenskih impresionistov na Dunaju pri Miethkeju (1904) in v Beogradu. L. 1906. se je preselil v Ljubljano, kjer je s Sternenom ustanovil slikarsko šolo, ki jo je vodil do l. 1914. Tri značilne stopnje kaže njegov razvoj: 1) stil naturalističnega impresionizma; 2) stil realističnega impresionizma; 3) stil barvnega ekspresionizma, ki teži za barvno interpretacijo duhovnega značaja naslikane stvari; odtod ponavljanje iste snovi v raznih barvnih sestavah, ki predstavljajo prav toliko raznih čustvenih interpretacij. Značilno je, da slika pogosto po spominu na podlagi študij, fiksiranih

pred naravo. Sintezo teh stremljenj kaže „Gorenjska pokrajina" (1937). Višek njegovega umetniškega napora je ciklus stropnih slik v veži mestne hiše na Ahacljevi cesti (iz l. 1927—28.). — Prim. SBL. — Thieme-Becker, Allg. Lex. d. bild. Künstler 18, 350—1. — Iz. Cankar, Obiski 43—59. — Jakopičev jubilejni zbornik, Ljubljana 1929. — A. Podbevšek, Jakopič; Ljubljana 1941. — R. Ložar, Študija o Jakopiču DS 42, 171—6. — F. Stele, Jakopič šestdesetletnik. DS 42, 29—31. — A. Gaber, R. Jakopič ŽiS 5, 449—453. — R. Ložar, R. J. 60-letnik. Ilustracija I., 82—84. — Juš Kozak, V ateljeju LZ 59, 137—139. — K. Dobida, Večer z Jakopičem, Mladika 10, 133—8. — A. Podbevšek, Neznani Jakopič MP. 8, 106—111. — Življenje in delo R. J. MP. 10, 137—146. — R. Jakopiču LZ 49, 259—263. — St. Mikuž, R. J. DS 51, 272—3. — M. Maleš, Pogovor z R. J. LZ 47, 65—73. — Vl. Levstik, Zasebna risarska šola R. Jakopiča in M. Sternena. LZ 27 (1907), 574—5. — R. Ložar, Mojstri slov. impresionizma. Umetnost 6, 172—4. — P. E. N. - klub Beograd—Zagreb—Ljubljana 1932, (Beograd) 1933, 24.

DELA

Slike

Spomini. — Deklica s krono. — Zima. — Mešane cvetlice. — Križarska cerkev v jeseni. — Portret gospe Levarjeve (last Narodne galerije v Ljubljani). — Katastrofa. — Krizanteme. — Tulpe. — Sipina (last pokrajinske uprave). — Markus I. 8 (last ministrstva prosvete v Beogradu); Eva (last mestne občine Beograd); Pod brezami (last bivšega kralja Petra I.); te tri slike so med vojno 1914—18 izginile. — Breze. — Sejalec (last muzeja kneza Pavla v Beogradu). — Šivajoča deklica (last mod. galerije v Zagrebu). — Križarska cerkev po zimi (last muzeja v Spalato). — Deklica pri delu (last mod. galerije v Pragi). — V modri sobi. — Teloh. — Sestrici. — Speča deklica. — Gloksinije. — Pomlad. — Selitev. — Kristus tolažnik. — Sava. — Gradba. — Za Rožnikom. — Med gabri. — Krakovski vrtovi. — Neznanka (last dr. F. Windischerja). — Sava pri Mednu. — Pod brezami. — Orači (v Zbornici TOI). — Stropna slikarija v veži mestne hiše na Ahacljevi cesti; šest skupin, miselno povezanih: Brezdomci; Selitev; Gradba; Domačija; Delo; Družina; slikarija obsega nad 100 m². — Kristus tolaži ponesrečence (v dvorani Okrožnega urada v Ljubljani). — Delavska konferenca (tovarna g. Bonača). — Portret ge. Kansky, ge. Levarjeve, ge. Medvedove; študija ga. Riškova (predstavnika ruske cerkve v Pragi; original je izginil, študija pa je v Na-

rodni galeriji v Ljubljani. — Kompozicije v prosti naravi: Grabljice; Spomladno delo na vrtovih na Mirju; Delo na Mirju; Kopajoče se deklice; Počivajoči kosci; Kopajoči se otroci; Bajka; Za gospodarja.

Seznam Jakopičevih del imata Katalog retrospektivne razstave R. Jakopiča l. 1929. in A. Podbevšek, Jakopič (Ljubljana), 1941, str. 80—130.

Razstave: v Ljubljani l. 1900., 1902. in od l. 1908. dalje večkat s klubom Sava; Beograd 1904, 1912, 1924 in 1936; Dunaj 1904; London 1905; Sofija 1906; Trieste 1907; Zagreb 1908; 1929 (kolektivno); Krakov 1908; Varšava 1908; Roma 1911; Paris 1919; Hodonin 1924; Praga 1927; kolektivne razstave v Ljubljani in Zagrebu 1929.

Zbirke Jakopičevih del: Narodna galerija; Narodni muzej; Visoki komisarijat; Mestna občina v Ljubljani; Muzej kneza Pavla v Beogradu; Strossmajerjeva galerija v Zagrebu; Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Članki

Veža v mestni hiši na Ahacljevi cesti. DS 42, str. 31—33.

O umetnosti in življenju. Umetnost 6, 161—2.

Razmere slovenske umetnosti (načrt za ustanovitev slov. umetnostne galerije v Ljubljani). LZ 1907, 444—446; 509—511.

Mi vstajamo. LZ 1907, 680—82.

Umetnostni paviljon v Ljubljani. LZ 1908, 508—509.

Slovenija se klanja Ljubljani, alegorična slika gdč. Ivane Kobilce. LZ 1903, 252—3.

Fran Berneker. Slovan 1903, 191—2.

Štiri nove slike Petra Žmitka. SN 1903, št. 240.

Spomladanska umetnostna razstava. LZ 1911, 355—7.

Ante Gabrov članek „VI. um. razstava v paviljonu R. Jakopiča". DS 1911, 363—67.

V odgovor g. slikarju M. Sternenu. Slov. 1911, št. 217.

Ivan Grohar. Slovan 1914, 111—12.

Spomin na mojega mladega tovariša Jakca. Katalog razstave v Jakopičevem pav. Ljubljana 6.—28. nov. 1938.

Anton Ažbe. Slovan 1903, 105—107.

Fran Tratnik. Naš rod 3, 10—12.

Opomin slovenskemu narodu. LZ 52, 615—19.

Dragi moji tovariši in tovarišice, stari in mladi! Umetnost 2, 137—8.

Pismo. Umetnost 3, 194—5.

Ivan Grohar. LZ 31, 297—8; 648—55.

Napoved spominov. Jakopičev jubilejni zbornik 9—16.

Še nekaj. Ibidem 64—65.

Tovariši in jaz: v knjigi A. Podbevšek, Jakopič XXI—XXVIII.

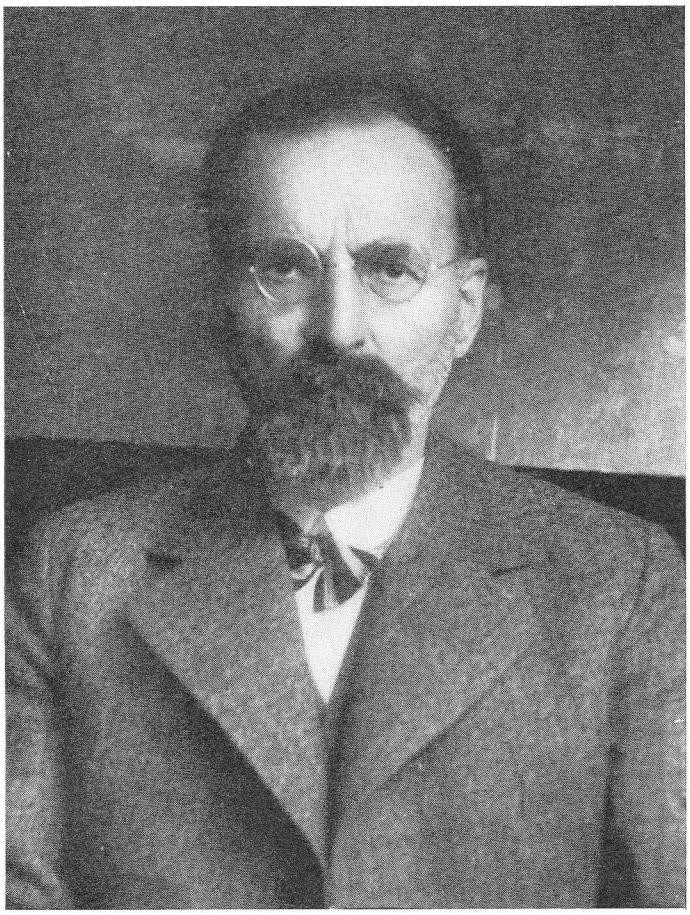

M. Jama

MATIJA JAMA

Rojen dne 4. januarja 1872 v Ljubljani. Akademski slikar. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

Gimnazijo je študiral v Ljubljani in v Zagrebu. Po maturi je najprej eno leto študiral na juridični fakulteti univerze v Zagrebu, a l. 1892. se je vpisal v Hollósyjevo slikarsko šolo v Münchenu. Zimske semestre je redno preživel v Münchenu, kjer je l. 1898—9. študiral na akademiji pri prof. J. Herterichu, obiskoval pa tudi Hollósyjev ateljé in Ažbetovo družbo. V letih 1900 do 1908. je slikal v Stranski vasi, Volčjem potoku, ob Sotli, v Brezju, Samoboru, Vrabčah pri Zagrebu, v Podsusedu, Zágorju, Puškarić selu pri Ogulinu; l. 1908—9. v Gaddenu pri Mödlingu, Brunnu am Steinfeld, Gerasdorfu, Laxenburgu na Nižjem Avstrijskem. L. 1910. se je preselil na Holandsko (Haag, Amsterdam), odkoder je spet prišel slikat v Dürnstein ob Donavi, Stein, Mautern in Biedermannsdorf (do l. 1914., ko se vrne v Ljubljano). Od 1915 do 1922 živi v Haagu, od 1922 pa je običajno v Ljubljani, odkoder hodi slikat ali v okolico, na Bled, Posavje, na Dolenjsko, k Plitviškim jezerom, v Dalmacijo. Njegova glavna tehnika je oljno slikarstvo, kjer je razvil vso svojo slikarsko nadarjenost in si pridobil ime najbolj doslednega slovenskega impresionista. Z Jakopičem, Groharjem in Sternenom tvori Jama četvorko glavnih reprezentantov slov. impresionizma; edini med njimi je ostal zvest načelu naturalističnega impresionizma, zato slika največ v prosti naravi in glavni predmet mu je krajina s svojim razpoloženjem, v naravni svetlobi, zdaj pa zdaj tudi krajina s stavbami, ljudmi in živalmi. Portret in tihožitje ga zanimata samo kot objektiven izraz slikarske resničnosti. Njegovo delo priča o stalni borbi za izpopolnitev barvne slikarske tehnike. Ker mu je slikanje neposredni izraz doživljanja, vsebuje seznam njegovih del kar dobesedno ilustracijo njegove življenjske poti. Večjo zbirko del ima Narodna galerija v Ljubljani, Muzej kneza Pavla v Beogradu in Strossmayerjeva galerija v Zagrebu, Visoki komisarijat in Mestna občina v Ljubljani. — Prim. J. Regali v knjigi Iz. Cankar, Obiski, 61—78. — F. Stelè

DS. 36, 221—2. — F. Šijanec, M. J. 1872—1942. Slikarjevo življenje in delo ob njegovi sedemdesetletnici. Ljubljana 1942. — F. Mesesnel, XXVI. razstava v Jakopičevem pav. LZ 43, 462—3. — SBL. — St. Mikuž, Razstava M. J. DS. 52, 313—4. — M. J. K sedemdesetletnici, DS. 54, 75. — R. Ložar, Slov. planine v risbi in sliki. Ljubljana 1936. 225—6. — Mojstri slov. impresionizma, Umetnost 6, 174. — V. Holz, M. J. in njegove slike. LZ 20, 63—5. — Ivan Cankar, Slovan 1903—4. — A. G. Matoš, Savremenik 1910. — Nad. Petrović, Delo (Beograd) 32, 408. — Nova Evropa 10, 214. — J. Regali, Tygodnik illustrowany (Varšava) 1908. — F. Kuzmany, Kunst für alle (München) 1908. — Thieme-Becker, Allg. Lex. d. bild. Künstler 18, 357. — A. Plasschaert, Holl. schilderkunst etc. tot op den tegenwoord. tijd, Amsterdam 1923.

DELA

Slike

Hrvat. — Most čez Dobro. — Vrbe v snegu. — Vas v zimi. — Dürnstein. — Most čez Donavo. — Krems. — Wassernaar pri Haagu. — Most na Holandskem. — Beograd s Save. — Ljubljanski Mestni trg v snegu. — Ljubljanski Mestni trg v soncu. — Šenklavž. — Ljubljana z Golovca. — Kopalci. — Pomlad. — Krave ob Kolpi. — Perice. — Lan tarejo. — Rajanje. — Krave na vodi. — Plitvički slapovi. — Bled. — Krave na paši. — Hrastje v megli. — Lastni portret. — Posebna zanimivost je skupina krajin, nastalih na Rašici in v okolici l. 1940—1.; tu se ploskoviti moment slikarskega gledanja motiva velikopotezno in dekorativno druži s poenostavljenim, sintetično zgoščenim slikarskim načinom. Označba motiva kakor Gozd, Breze, Krajina, Sadovnjak, Razgled, še prav posebno podčrtuje prvenstvo slikarske problematike pred upodobljenim predmetom.

Sezname Jamovih del imata kataloga obeh kolektivnih razstav iz l. 1923 in 1942. in katalogi njegovih skoraj vsakoletnih ljubljanskih razstav.

Razstave: v Ljubljani 1900, 1902, od 1908 večkrat, v zadnjem desetletju skoraj vsako leto samostojno v Jakopičevem paviljonu; Dunaj 1904, 1908, 1909; Beograd 1904, 1912, 1924, 1936; London 1905; Sofija 1906; Trieste 1907; Zagreb 1908, 1910, 1931; Krakov 1908; Varšava 1908; Roma 1911; Bled 1911; Haag 1919, 1927; Amsterdam 1932; Paris 1919; Hodonin 1924; Filadelfija 1926; Venezia (Biennale) 1938. Kolektivne razstave v Ljubljani 1923 in 1942.

Umetnost in kritika. SN 1897, št. 90, 91, 96, 97, 99, 100, 108.

Pregled grške in sicilijske literature; pri ti Marnovi izdaji je M. Jama sodeloval.

Slovenski slikarji v Monakovem. LZ 1900, 166—171.

O slovinském umění výtvarném. Slov. Přehled 1902.

O impresionizmu in kritiki. ŽiS 1927, 626—8; 644—7; 663—6.

---

7 5530/1

Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani Biblioteka

LETOPIS I

vložek na str. 51

Okupatorjeva cenzura je l. 1942. črtala iz rokopisa Letopis I. ime rednega člana K i d r i č a F r a n c a na vseh mestih, kjer je bilo omenjeno, predvsem tudi njegov življenjepis in prikaz njegovega dela, kar je bilo uvrščeno med življenjepisoma Jame in Kosa, prvotna stran 51. sled. Pričujoči vložek s paginacijo 51*—62* izpolnjuje zdaj to vrzel.

Nadaljnji dodatki se tičejo sledečih mest v Letopisu I.:

na str. 16. se uvrsti za načelnikom M i l k o m K o s o m kot načelnik K i d r i č F r a n c, njegov namestnik je bil U š e n i č n i k A l e š;

na str. 17. se uvrsti med redne člane filozofsko-filološko-historičnega razreda kot prvi F r a n c e K i d r i č;

na str. 293 sl. je med člani na sejah Glavne skupščine povsod uvrstiti K i d r i č a F r a n c a;

na str. 301, 4. vrsta zgoraj: dostaviti je imena treh predsedniških kandidatov, ki so po vrstnem redu tale: N a h t i g a l, K i d r i č in V i d m a r;

na str. 324 je pri seji z dne 19. februarja 1941 dostaviti stavek: za akad. leto 1941 - 42 izvoli razred soglasno člana K i d r i č a F r a n c a, za njegovega namestnika pa U š e n i č n i k a A l e š a.

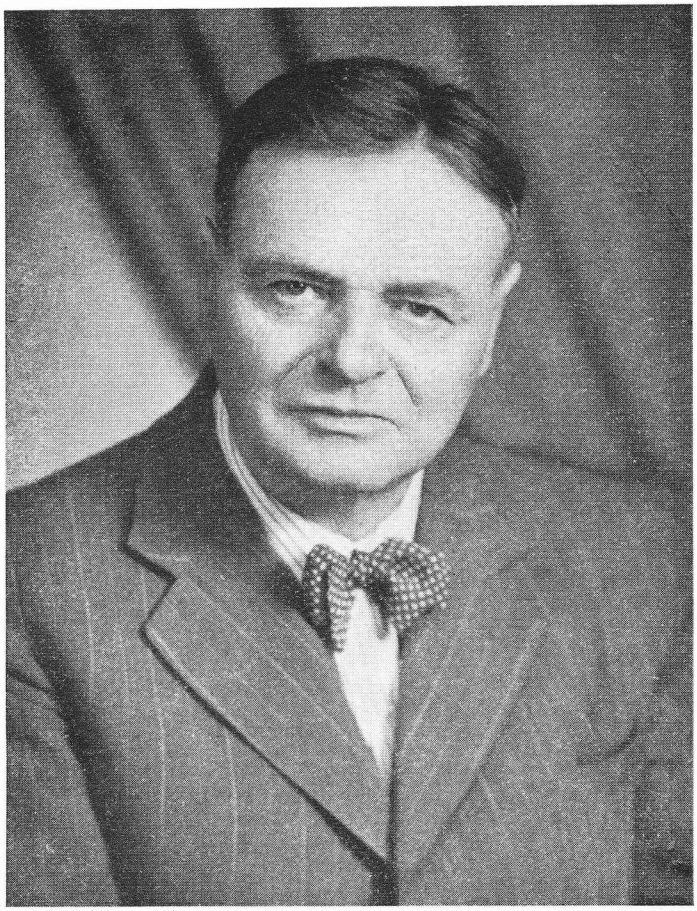

Dr. Fr. Kidrič

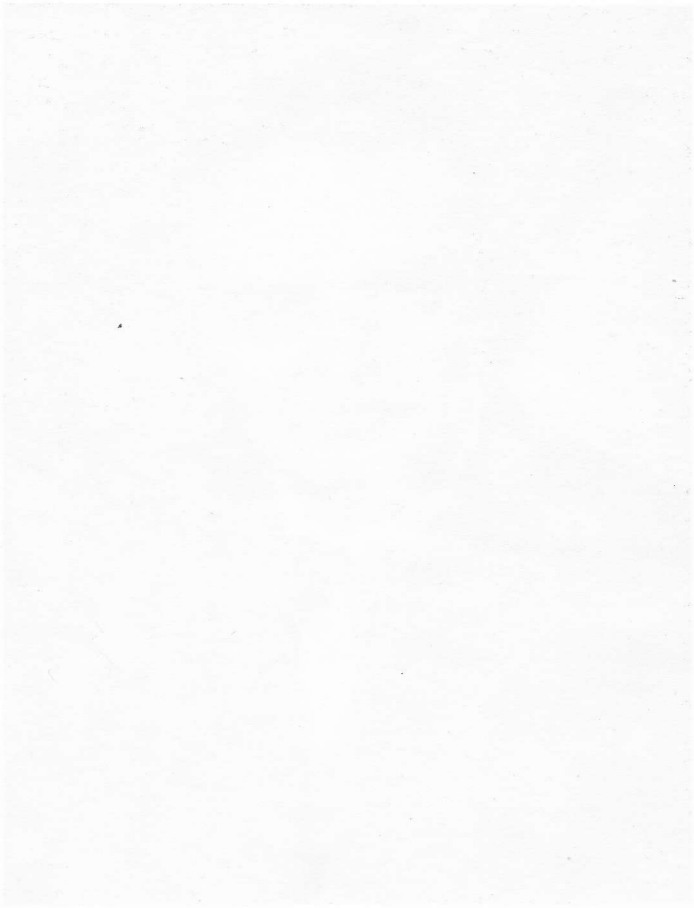

FRANCE KIDRIČ

Rojen dne 23. marca 1880 v Radenski vasi pri Rogaški Slatini. Redni profesor za zgodovino starejših slovanskih literatur s posebnim ozirom na slovensko na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

Gimnazijo je obiskoval v Mariboru, po maturi l. 1902. pa je študiral na dunajski univerzi, kjer je l. 1906. promoviral za doktorja filozofije na temelju disertacije „Revision der glagolitischen Kirchenbücher nach dem Tridentiner Konzil". V letih 1906 in 1907 je bil bibliotekar v seminarju za slovansko filologijo na Dunaju in Jagićev domači bibliotekar, z l. 1908. pa je postal uradnik v dunajski dvorni biblioteki, kjer je ostal do l. 1920. V l. 1914. je bil na študijskem potovanju v Rusiji in po povratku je prevzel na dunajskem zavodu za orientalne jezike pouk ruščine. L. 1919. se je na dunajski univerzi habilitiral za slovansko filologijo, v novembru l. 1920. pa je bil imenovan za rednega profesorja na ljubljanski univerzi. V študijskih letih 1922—23, 1936—37 in 1938—39 je bil dekan filozofske fakultete, v l. 1923—24 pa rektor univerze. Od l. 1925. dalje predava poleg svoje glavne stroke tudi komparativno zgodovino književnosti za starejšo dobo. Soustanovitelj in sourednik Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino (1917—28), redni član Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani (1912), dopisni član Slovanskega ustava v Pragi (1929), predsednik Slavističnega društva v Ljubljani (1937), član Društva „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" (1937), načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda akademije v l. 1941—42. — Glavni predmet njegovega znanstvenega delovanja je raziskavanje starejših obdobij slovenske preteklosti; njegovo delo je največja „udejstvitev literarne zgodovine starejših dob" (A. Ocvirk). Prim. SBL. 454—6; NE II, 323; A. G. France Kidrič — šestdesetletnik, Sodobnost VIII (1940), 238—9; A. Ocvirk, Francè Kidrič (s portretom B. Jakca), Slovenski jezik III. 1—10; Mirko Rupel, Znanstveno delo prof. dr. Franca Kidriča do njegove šestdesetletnice, Slovenski jezik III. 11—19; Anton Ocvirk, Razgovor s profesorjem Kidričem LZ X (1940) 101—108.

DELA

Knjige

Die protestantische Kirchenordnung der Slowenen im XVI. Jahrh. Eine literarisch-kulturhistorisch-philologische Untersuchung. Heidelberg 1919, XVIII + 158 str.

Bibliografski uvod v zgodovino reformacijske književnosti pri južnih Slovanih v XVI. veku (I. Bibliografija knjig iz južnoslov. reformacijske produkcije). Izdalo in založilo Društvo slušateljev filozofske fakultete v Ljubljani. 1927, 235 str.

Zgodovina slovenskega slovstva od začetkov do Zoisove smrti. Razvoj, obseg in cena pismenstva, književnosti in literature. Izdala Slovenska Matica v Ljubljani, 1929—1938, 1°—4° str., 1—724 str., I—LXXVIII (izhajalo v sešitkih: 1. seš. 1929, 136 str.; 2. seš. 1931, str. 137—272; 3. seš. 1932, str. 273—408; 4. seš. 1935, str. 409—576 in 5. seš. 1938, str. 577—724 in I—LXXVIII: Opombe, Stvarno kazalo, Popravki, Pregled vsebine; posebna tiskovna pola z naslovno stranjo in uvodnimi besedami na str. 1°—4°: Ob petem sešitku. Prvi sešitek je izšel v 2. predelani izdaji l. 1932).

Dobrovský in slovenski preporod njegove dobe. Izdalo Znanstveno društvo v Ljubljani 1930, 246 str.

Korespondenca Janeza Nep. Primca 1808—1813. Korespondence pomembnih Slovencev 1. Izdalo Znanstveno društvo v Ljubljani 1934, str. 202.

Prešéren, I. Pesnitve, pisma; l. 1936, str. VIII + 408; II. Življenje pesnika in pesmi; l. 1938, str. 394. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Zoisova korespondenca 1808—1809; Korespondence pomembnih Slovencev 1. Izdala Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani 1939, str. 226.

Zoisova korespondenca 1809—1810; Korespondence pomembnih Slovencev 2. Izdala Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani 1941, str. 196.

Razprave, članki

Češko-ilirski pravopis na Štajerskem do „Novic“: Zbornik u slavu Jagiću, Berlin 1908, 656—62.

Epilog k Trubarjevemu zborniku: NZ VI (1909), 7—31.

Paberki o Vrazu: ČZN VII (1910), 191—231. (191: I. Vraz prvič v Ljubljani. 195: II. Vraz jurist v Gradcu. 205: III. Vraz in Grün. 222: IV. Vraz in Korytko).

Paberki o Korytku in dobi njegovega delovanja v Ljubljani: LZ XXX (1910), 298, 364, 431, 490, 552, 682, 745.

Prešernov sonet: „Pov'do let starih čudna izročila...": LZ XXXI (1911), 428—31.

Korespondenca med Prešernom in Vrazom: ZMS XIII (1911), 29—48.

Iz prvih časov slovenske umetne pesmi: Veda I (1911), 115—68.

Donesek k zgodovini kočevske narodne pesmi: Carn. III (1912), 28—43.

Obseda Sigeta v sodobnem hrvaškem opisu: ČZN IX (1912), 42—97.

Recimo dve, tri o slovenskem preporodu: Veda II (1912), 161—9.

Francosko-ilirska loža prijateljev kralja rimskega in Napoleona v Ljubljani: Slovan XII (1914), 10—2, 58—60, 84—7.

Framasonske lože hrvaških zemelj Napoleonove Ilirije v poročilih dunajskega policijskega arhiva; Rad 206 (Zagreb 1915), 25—60.

Pismo grofa Władysława Ostrowskega Korytku: ČZN XII (1915), 156—160.

Ivan Ungnad v prognanstvu: ČJKZ I (1918—9), 64—78, 153—178; II (1920), 47—62, 188—209.

Korespondenca izza dobe jugosl. protestantizma v „skupnem heneberškem arhivu": ČJKZ I (1918—9), 215—7.

Trobarji na Raščici: ČJKZ II (1920), 251—73.

Jurij Kobila: ČJKZ II (1920), 276—81.

Bartholomeus Georgijević. Biographische und bibliographische Zusammenfassung. Wien-Prag-Leipzig 1920 (Museion. Veröffentlichungen aus der Nationalbibliothek in Wien. Mitteilungen II).

Trije prispevki k zgodovini slovenskega pismenstva v 16. stol. (Kdaj je izšla prva slovenska knjiga? Ta pervi psalm shnega trijemi islagami, 1579. Kdo je priredil 4. izd. slovenske protest. pesmarice...): JF II (1921), 301—8.

Opombe k protiref. (katol.) dobi v zgodovini slovenskega pismenstva: ČJKZ III (1921/1922), 73—133.

O sumljivih naslovih knjig v zgodovini južnoslov. pismenstva reformacijske dobe: Slavia I (1922), 360—78 (1. Prva izdaja Znojilškovega katekizma iz dobe 1550—58 in tiskana slovenska augsburška veroizpoved pred 1559. l. v Moskvi? 2. Молитва господня Отче нашь 1561 g. 3. Азбуквар̀ъ 1561. g. 4. Dalmata-Konzul, Confessiones tres, ital. 1562 ali 1563. 5. Dalmata-Konzul, ital. Postila 1562 ali 1563. 6. Slovenski ordinalic pred 1564. l. 7. Catechesis slavica Crelii. 8. Trubarjeva pesmarica, ki bi naj bila izšla okoli 1570. l. 9. Mihajlo Bučić. 10. Slovensko - nemški katekizem 1575—1580).

Trubarjevi na votivni sliki v Derendingenu iz 1587. l.: ZUZ II (1922), 1—8.

Doneski za zgodovino slovenskega lekcionarja in slovenske pridige od konca srednjega veka do l. 1613 (1699): BV III (1923), 149—69.

Ogrodje za biografijo Primoža Trubarja. (Obenem analiza Andre-

jevih, Hrenovih, Rosolenčevih in Valvasorjevih doneskov za biografijo Trubarja): RDHV I (1923), 179—272.

Bartolomej Georgijević: J. Srbija, knj. IV. (Skoplje, 1923), 497—521.

Stapleton med Slovenci: ČJKZ IV (1924). 76—105.

Otrozhia Biblia 1566: ČJKZ IV (1924), 121—5.

Otrozhia Tabla (ali Biblia) okoli 1580: ČJKZ IV (1924), 125—8.

Bohoričev Elementale Labacense cum Nomenclatura: ČJKZ IV (1924), 128—30.

Slovenske knjige v protestantovski stanovski šoli v Ljubljani 1563 do 1598: ČJKZ IV (1924), 130—9.

Gregor Vorenc (discalceat pater Franciscus Xaverius a S. Ignatio): ČJKZ IV (1924), 139—46.

Doneski škofa Hrena za zgodovino reformacije na Slovenskem ČZN XIX (1924), 20—4.

Fra Gregorio Alasia da Sommaripa: LZ XLIV (1924), 102—110.

Primož Lavrenčič in njegova pesmarica (Iz predštudij za zgodovino slov. cerkvene pesmi): ČZN XX (1925), 80—85.

Iz delavnice za komentar Prešernu: LZ XLV (1925), 23—34, 128.

Prešernov sonet z akrostihom Pavšku in Stelzichu: LZ XLV (1925), 128.

Dramatične predstave v Ljubljani do l. 1790.: ČJKZ V (1926), 108—120.

Tomaž Markawitsch, Joh. Ernst Philipp Christian Ludwig Liscov ter ilirsko gledališče 1705—15, ozir. ljubljansko 1735: ČJKZ V (1926), 143—53.

Bartolomej Georgijević (v knjigi z istim naslovom, Skoplje 1924 [recte 1926] = ponatis iz „Južne Srbije" 1923).

Prešernove odklonjene prošnje za advokaturo: RDHV III (1926), 45—109).

Andrej Smole, Jutro št. 122, 30. maja 1926.

Prešerni od konca 15. do srede 19. stoletja: ČJKZ VI (1927), 165—98.

O literarni zgodovini: LZ XLVII (1927), 449—58.

Starija slovenačka književnost: Slovenačka (Srpska književna zadruga, kolo XXX, br. 202, Beograd, 1927), 86—134.

Nekaj iz zgodovine prerekanj o matematični arhitektoniki v Prešernu (Pomenki I): LZ XLVIII (1928), 376—9.

Evropski okvir in Puntarjeva bramba (Pomenki II): LZ XLVIII (1928), 363—374).

Dvoje Čopovih pisem Kopitarju, ocena Čbelice IV iz 1834 in drugo: ČJKZ VII (1928), 173—194.

Razvojna linija slovenskega preporoda v prvih razdobjih; RDHV V—VI (1929), 42—176.

Dubrovniška književnost v knjižnici slovenskega mecena Zoisa; Rešetarov zbornik 1931, 307—8.

Dobrovský et la renaissance litéraire slovène de son temps; Sbornik prací I. sjezdu slov. fil. v Praze 1929, 851—2.

Prešernova Nebeška procesija: LZ LIII (1933), 641—7.

Novi dokazi za sodbo, da je Prešernova „eine junge Dichterin" iz leta 1844. — Luiza Crobath: LZ LIV (1934), 54—7.

Kronologija in oblika prvih Prešernovih sonetov: LZ LIV (1934), 471—5.

Prešernove Lavre: LZ LIV (1934), 547—53, 612—20, 675—86.

Prešernova „Prva ljubezen": LZ LIV (1934), 668—9.

Ustanovitev slovenske stolice v Ljubljani: LZ LIV (1934), 208—15, 300—7, 374—82.

Prešeren in ljubljanske uršulinke: Kronika I (1934), 267—71.

Pesniška sredstva v prvih Prešernovih umetninah. Poglavje iz biografije v I. knjigi Prešerna: LZ LV (1935), 65—70.

Prešeren v Laschanovi korespondenci: LZ LV (1935), 184—88.

„Stoletja beležk brez literarne tradicije" v slovenski literarni zgodovini: LZ LV (1935), 289—95, 368.

Poslednja Prešernova Lavra: LZ LV (1935), 305—16.

Prešernova podoba in naši umetniki: LZ LV (1935), 548—560.

Paberki o Čopu: LZ LV (1935), 462—9.

Ljubljanske srednje šole in višje šole v Kvasovih časih: LZ LVI (1936), 590—7.

Rogaška Slatina 1801—1814 v situacijskih načrtih, slikah in memoarih: ČZN XXXII (1937: Kovačičev zbornik), 163—182.

Ob zgodovinopisju Rogaške Slatine: Režek, Iz prošlosti vrela mineralnih voda Rogaške Slatine. Rog. Slatina 1937, 3—10.

Zois in Hacquet: LZ LVIII (1938), 271—5.

Osnove za Kollárjev vpliv pri Slovencih do 1852: Slovánská vzájemnost 1836—1936 (Praha 1938), 126—145.

Drobiž iz dobe restavracijske cenzure: LZ LIX (1939), 129—134.

Slovenci in velika revolucija: LZ LIX (1939), 319—322.

Slovenski biografski leksikon: Ahacel, Ahn, Alasia, Alič, Ambrožič Jož., Andreaš, Andrioli Franč. Ks., Apostel, Arlič, Auersperg Anton, Bachò, Basar, Bastiančič, Bedenčič, Beranič, Bilc Franc, Blaznik Blaž, Bohorič, Bonomo, Borghi, Bratuša, Brence J., Breznik A., pratikar. Brigido M., Bučar Ivo Ivanović, Budina L., Budina S., Burgar J., Burja, Chràska, Cigler, Ciringer, Cobenzl Gvidon, Conti, Crobath, Cvetko, Čandik, Čep, Čiolič, Čop (rodb.), Čop Ant., Čop Janez, Čop Mat., Dagarin, Danjko, Dalmatin, Debeljak Mat., Debevec Janez, Dev Feliks, Dolžan, Edling (rodb.), Edling J. N., Edling R. J., Elze, Erberg (rodb.), Erberg Jan. Dan., Erberg Jože Kal., Faitanus, Fašank, Frankopan, Franul, Frischlin, Fürster, Gall, Gallenberg, Gassler, Gebhard, Glavar, Globočnik Fel., Glušič, Goličnik, Gollmayer (rodb.), Gollmayer Jurij, Goriup, Gottweis, Grabner, Grabrijan, Gradišek, Grizold, Grosskopf, Gruber Avgust, Grundtner, Gunz, Gusič (rodb.) Gusič Seifried, Gutman, Guts-

mann, Harman, Hasiber, Hasl, Hašnik, Hauptmann Lj., Herberstein (rodb.), Herberstein Karl J., Herbitz Fr., Hipolit, Hofman Mih., Holzapfel, Hornbeck, Hradecky, Hren (rodb.), Maffei, Maina, Majestrazi, Makovic, Maksimilijan II., Malavašič, Maricina, Markawitsch, Marmont, Martinic, Mayer Iv. B., Mayr Jurij, Melzer Ant., Melzer Franc, Melzer Jožef Andrej, Melzer Rajmund, Merherič, Mertlic, Mihelič Janez, Mikec, Miklaučič Jurij, Montagnana, Morhart, Mrakič Anton, Mravlja Lenart, Naglič Mart., Naglič Mat., Narat, Naveršnik, Novak Jožef, Novak Vincenc, Oberburger, Oblak Janez Nep., Oblak Luiza, Orel Jožef, Orešnik, Ostrowski, Ovjiazh Blaž, Ovjiazh Frančiška, Pachernecker, Pagliaruzzi Mihael Angelo, Pagliaruzzi Natalis, Pagliaruzzi Sigismund, Paglovec, Paradiso, Paušek, Peer Karel, Peesenegger, Pekec, Pen, Penn, Penzel, Perger, Petaz(zi).

Narodna enciklopedija srp.-hrv.-slov. (lat.): Alasia, Bohorič, Breznik A., Budina S., Cigler, Cvetko, Čandik, Čop, Danjko, Dalmatin, Debevec J., Dev Feliks, Elze, Franul, Georgijevič, Grabrijan, Gutman A., Gutsmann; (cir.) Vergerij, Vesel-Koseski, Vodnik, Volkmer.

Ocene, poročila, vesti

Dr. Jakob Sket. Slovenska slovstvena čitanka za sedmi in osmi razred srednjih šol. Druga predelana izdaja. Dunaj. 1906: AslPh XXVIII (1906), 152—7.

Die slavische Liturgie in Polen (referat o publ., ki so jih napisali Szcześnjak, Ptašickij, Sobolevskij) AslPh XXVIII (1906), 614—23.

† Aleksander Kočubinskij: AslPh XXIX (1907), 633—6.

Primož Trubar. K njegovi štiristoletnici: Domovina 1908 (Celje), št. 80—143.

Dr. Balthasar Anton Bogišič in der k. k. Hofbibliothek zu Wien. (Nach Akten der Bibliothek): AslPh XXXI (1909), 305—12.

Nepriobčena biografija Primoža Trubarja: IMK XIX (1909), 24—31.

Język słowieński (ref.): Rocznik Sławistyczny II (Kraków 1909), 278, št. 219—23, 226—44.

Pomote in potvare za razne potrebe: NZ VI (1909) — VII (1910): I. Admontski očenaš.. VI, 121—26. — II. Admontska „vindiška" abeceda. VII, 114—21, 143—8. — III. Slovensko za- ozir. opisovanje admontskih podložnikov. VII, 176—7 — IV. Maša v „vindiškem" jeziku. VII. 299—304.

Odgovor „Slovencu" (2. avg. 1909) radi „Pomot in potvar" I in „Epiloga": NDk 1909 (Celje) št. 180—1.

Kranjski sotrudnik knjige: „Die Illyrischen Provinzen und ihre Einwohner. Wien. In der Camesinaschen Buchhandlung. 1812": Carn. I (1910), 97—100.

Herzog kot srednik med Vrazom in Grünom: ČZN VII (1910), 320.

Bibliografija Vrazovih spisov in korespondenc: ČZN VII (1910), 322—84.

Slovenski napis iz XVI. stol.: LZ XXX (1910), 256.

Vincenca Zusnerja nemški prevodi iz Prešerna in drugo: LZ XXX (1910), 58—63.

Slovinská literatura r. 1909.: Slovanský Přehled 1910, 326—36.

[Opombe v Jagićevi Istoriji slavj. fil. 1910, str. 908 (ad 145), 910 (178), 912 (419), 913 (433).]

Bučar Franjo dr., Povijest hrvatske protestantske književnosti za reformacije. Zagreb 1910: LZ XXXI (1911), 275—8.

Anastasius Grün in Matevž Ravnikar-Poženčan: Veda I (1911), 68—9.

Grafenauer, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva 1909: Veda I (1911), 97—105.

Časopis pro moderní filologií I: Veda II (1912), 104—5.

Slovensko „znanstvo" med Poljaki: SN 17. maja 1913 (št. 111).

Primerek Linhartove Miss Jenny Love: ČJKZ I (1918—9), 213—4.

Sloven. Protestanten aus dem Gailtale in der Lausitz: AslPh XXXVII (1920), 541—2.

Josip Jurčič, Zbrani spisi. Uredil dr. Ivan Prijatelj. 1919: ČJKZ II (1920), 109—112.

Stritarjeva antologija. Uredil in uvod napisal dr. Ivan Prijatelj, 1919: ČJKZ II (1920), 112—3.

Loesche, Truberiama, f. d. Wirksamkeit in Kempten, Beiträge zur bayr. Kirchengesch. XXVI: ČJKZ II (1920), 114—7.

Bibliografski institut: ČJKZ II (1920), 132—4.

Slovenci v Küttnerjevem potopisu iz l. 1799.: ČJKZ II (1920) 295—7.

(V Glonarjevem članku o slov. biografskem leksikonu, Jugoslavija 1922, št. 180): Ahacel, Scarlichi, Trubar.

Prof. M. Murko o „početkih jedinstvenega književnega jezika Hrvatov in Srbov" (ocena čl. iz Baudouinovega zbornika 1921): LZ XLII (1922), 188—190.

Zborovanje delegatov češkin in jugoslovanskih akademij ter učenih društev v Zagrebu: LZ XLII (1922), 58—60.

Fr. Prešeren. Antologija. Uredio i predgovor napisao dr. Jože Glonar. 1922: LZ XLII (1922), 758—9.

Nekaj o Ahacelnovih „Pesmih": ČZN XIX (1924), 39—40.

Datum Slomškove „Einleitung zu den slov. Vorlesungen": ČZN XIX (1924), 40—1.

Anton Breznik in njegova pratika: ČZN XIX (1924), 112—6.

Prešernova zabavljica „Novi Pegasus" oziroma „Kam je prešel polž iz Višnje gore": LZ XLV (1925), 191.

Ob prvem sešitku „Slovenskega biografskega leksikona": Jutro 26. IV. 1925 (št. 98).

Glose iz portretne razstave: Jutro 23. IX. in 24. IX. 1925 (Hreni,

Ž. Zois, Vodnik).

Dante 1321—1921. Izdal in uredil dr. Al. Res 1921: LZ XLV (1925), 629—33, 691—4 (ocena Puntarjevega članka: Dante in problem Prešernove „Nove pisarije").

Bohoričevi: ČJKZ V (1926), 157.

Bohorič v kranjskem dež. zboru: ČJKZ V (1926), 157.

Ob Prijateljevi petdesetletnici: ČJKZ V (1926) 138.

Novi ravnatelj Študijske knjižnice v Ljubljani. J. 9. jan. 1927.

Ob Šlebingerjevi petdesetletnici: ČJKZ VI, 245—8.

Kastelčeva prošnja za dovolitev Čbelice: ČJKZ VI, 257.

Pomen univerze v Ljubljani za Slovence in državo SHS (1927) (Skupno z dr. Pitamicem, ob sodelovanju članov komisije: Šerka, Nahtigala, Ehrlicha).

Nemška ali francoska orijentacija? (Odgovor na anketo): J. 20. 2. 1927.

Slovenačka književnost do polovine 19. veka: NE IV (LV/2 izdan 21. apr. 1928).

Universitet u Ljubljani: Jubilarni zbornik života i rada SHS 1. XII. 1918—1928. Izd. Matice živih i mrtvih SHS. Beograd 1928, 429—31.

Ob osemdesetletnici Prešernove smrti (interview): J. 8. febr. 1929.

Biblioteški problem in univerza: Zgodovina slov. univerze v Lj. do l. 1929, 421—39.

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna? S 7. maja 1930.

Polemika o Slov. biografskem leksikonu: LZ LIII (1933), 743—50.

Marmont — avstrijski plačanec? LZ LIV (1934), 53—54.

Situacija ob 1. natisu Prešernovega Sonetnega venca: LZ LIV (1934), 119—122.

Nov dokaz za datiranje Prešernovega Sonetnega venca: LZ LIV (1934), 189.

Prešernova zapuščina in njene zveze: LZ LIV (1934), 283—4.

Odgovor na (Glonarjev) članek „Mrčenik" = Polidor Montagnana: ČZN XXIX (1934), 62—3.

Prešeren v redakciji prof. Kidriča (Razgovor z urednikom B. Bor kom): J. 11. dec. 1934.

Prešeren v redakciji prof. Kidriča (= št. 274 v popravljeni in razširjeni obliki kot obvestilo Tisk. zadruge naročnikom).

Dva popravka v lastnem prešernoslovju: LZ LV (1935), 300.

O sodobni slovenski znanstveni kritiki: LZ LV (1935), 599—601.

Ob faksimilirani izdaji prve slovenske knjige: Trubarjev Catechismus iz 1551: LZ LVI (1936), 289—292.

Bibliofilske ugotovitve: LZ LVI (1936), 385—87, 486.

Vodnikovi neobjavljeni verzi: LZ LVI (1936), 484—86.

Ob kritikah „Prešerna": LZ LVI (1936), 613—15.

Ob kritikah „Prešerna". Prešernoslovske arhivalije: LZ LVI (1936), 77—81.

Dr. Ivan Prijatelj na zadnji poti: S, J 26. maja 1937.

Paberki o Andreju Smoletu: SJ I (1938), 169—171.

Prvi znani Prešerni: LZ LVIII (1938), 487.

Prešernov dom v Vrbi: Naša skrinja I (1938), št. 2.

Dela in uspehov polno življenje. Ob osemdesetletnici Vinka Žurmana: J 30. marca 1939.

Slovenski prerod v okolici Rogaške Slatine za mladostnih dni Vinka Žurmana: J 8. apr. 1939.

Vrba, Prešerni, Prešeren... V Vrbi MCMXXXIX, 1—12.

Prešernova ura na Svengalijevi seansi: SJ II (1939), 107—8.

Prešeren kao inicijator nove slovenačke književnosti: Pregled (Sarajevo 1939), 318—321.

Prešernov vir za francosko oceno Kopitarjeve slovnice: SJ II (1939), 229.

Je od vesel'ga časa teklo leto: SJ II (1939), 229—230.

Prvi slavisti med Virštanjem (pomotoma tiskano: Višnjevkom) in Drevenikom: S 12. nov. 1939.

Ob stopetdeseti obletnici predstave Županove Micke: Kronika 1940.

Zois 1829 o prerodu slovenskega jezika: SJ IV (1941), 24—25.

MILKO KOS

Rojen je dne 12. decembra 1892 v Gorizii. Redni profesor za občno zgodovino srednjega veka in za historične pomožne vede na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

Leta 1911. je po dokončanih gimnazijskih študijah v Gorizii študiral na univerzi na Dunaju zgodovino in geografijo; tu je l. 1916. bil promoviran za doktorja filozofije. Od l. 1915—1917. je bil redni član Instituta für österreichische Geschichtsforschung na dunajski univerzi, kjer je napravil 20. novembra 1917 državni izpit tega inštituta. Od novembra 1916 do oktobra 1918 je služil v vojski. Od 24. aprila 1919 je bil znanstveni sotrudnik in nato od 27. novembra 1920 asistent na državni (danes univerzitetni) biblioteki v Ljubljani; vmes je s podporo ljubljanske univerze bival od jeseni 1921 eno leto v študijske namene v Parizu, kjer se je posebno na Ecole de Chartes izpopolnjeval v historičnih pomožnih vedah; nato je svoje študije še izpopolnjeval v Münchenu. Od 8. maja 1924 je bil docent za pomožne historične vede na univerzi v Beogradu, od 3. oktobra 1925 izredni profesor iste stroke na univerzi v Zagrebu, od 10. septembra 1926 izredni profesor za občno zgodovino srednjega veka in za historične pomožne vede na univerzi v Ljubljani; dne 7. februarja 1934. leta je postal redni profesor. V akademskem letu 1935 do 1936. je bil dekan filozofske fakultete v Ljubljani, v letu 1936—37. pa njen prodekan. Od junija do septembra 1941 je bil prorektor ljubljanske univerze, v akademskih letih 1941—42. in 1942—43. je njen rektor. Od 1929 je član izpraševalne komisije za pravnozgodovinske državne izpite, od 1935 pa član stalne izpitne komisije za srednješolske profesorske izpite. Je redni član Znanstvenega društva v Ljubljani (od 1928), dopisni član bivše Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu (od 1937), dopisni član Královske české společnosti nauk v Pragi (od 1937), član Slovanskega instituta v Pragi (od 1936). Od 1934 je predsednik Muzejskega društva za Slovenijo. — Prim. Na-

rodna enciklopedija SHS, II, 426; Slovenski biografski leksikon, I, 528; Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, zv. 50 (1938), 107—111.

DELA

Knjige

Franc Kos, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku, peta knjiga (1201—1246), uredil Milko Kos, v Ljubljani 1928, založila in izdala Leonova družba v Ljubljani. 8°. 58 + 586 strani. (Napisal uvod, sestavil registre in uredil).

Codices aetatis mediae manu scripti qui in Slovenia reperiuntur Fr. Stelè iuvante descripsit M. Kos. Srednjeveški rokopisi v Sloveniji. S sodelovanjem Fr. Stelèta opisal Milko Kos. Založilo Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani 1931. 8°. 10 + 248 strani.

Zgodovina Slovencev od naselitve do reformacije. 1933. Jugoslovanska knjigarna Ljubljana. 8°. Strani 256 + 32 listov s slikami + 4 zemljevidi.

Conversio Bagoariorum et Carantanorum. Razprave Znanstvenega društva v Ljubljani. 11. Historični odsek 3. V Ljubljani 1936. 8°. 158 str. + 3 listi s faksimili.

Brižinski spomeniki (skupaj s Franom Ramovšem). V Ljubljani. Pri Akademski založbi. 1937. 4°. 32 strani + 10 listov faksimilov.

Srednjeveški urbarji za Slovenijo. Zvezek prvi. Urbarji salzburške nadškofije. Objavil Milko Kos (Viri za zgodovino Slovencev, knjiga prva. Izdala Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani). 1939. Velika 8°. 24 + 168 strani in dva zemljevida.

Razprave, članki

Zemljiške razmere po Selški dolini leta 1630. Carniola, 2 (1911), 46 do 51, 260—286.

Slovenska osebna imena v „Liber confraternitatum Seccoviensis". Časopis za zgodovino in narodopisje, 10 (1913), 8—25.

Opazke h kronološki vrsti triestinskih škofov v srednjem veku. Carniola (1916), 161—177.

Doneski k zgodovini Istre v srednjem veku. Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva, 18 (1916), 1—28.

Oglejski patriarhi in slovenske pokrajine do srede 13. stoletja s posebnim ozirom na vlado patriarha Bertolda iz rodovine Andechs. Časopis za zgodovino in narodopisje, 13 (1917), 1—44.

Tolminska gastaldija leta 1377. Carniola, 8 (1917), 1—15, 147—162.

Odnošaji medju goričkim grofovima i hrvatskim plemstvom u srednjem vijeku. Vjesnik kr. hrvatsko-slavonsko-dalmatinskog zemaljskog arkiva, 19 (1917), 282—303.

O nameravani ustanovitvi škofije v Gornjem gradu leta 1237. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 1 (1918), 100—108.

La formation historique des limites linguistiques italo-slovènes. Lioubliana 1919. 8°. 10 strani.

Srbski Brankovići in goriški grofje. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 2 (1920), 92—97.

Novi doneski k zgodovini turških bojev na Slovenskem. (Ocena in dopolnilo dela: N. Jorga, Notes et extraits pour servir à l'histoire des croisades au XVe siecle, IVème serie, Vème serie, 1915). — Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 2 (1920), 117—120.

Dantejevi sledovi med Jugoslovani, v zborniku „Dante" (Ljubljana 1921), 269—276. Isto v italijanskem prevodu z naslovom „Le tracce di Dante fra gli Jugoslavi" v italijanski izdaji tega zbornika, str. 153—160 (Gorizia 1921) in v reviji L'Europa orientale, 1921.

St. Germainska mirovna pogodba in naše zahteve v avstrijskih arhivih. Naši zapiski, 13 (1921), 147—149.

Paleografske in historične študije k freisinškim spomenikom. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 4 (1924), 1—37.

Draške privatno-pravne listine v 13. stoletju. Arhiv za arbanasku starinu, jezik, folklor i etnologiju, 2 (1924), 1—10.

Slovanski teksti v kodeksu 95 mestne biblioteke v Toursu. Slavia, 3 (1924), 370—391.

La storia d'Italia nella storiografia jugoslava dal 1919 al 1923. Archivio storico italiano, 82 (1924), 285—291.

Srednjeveški rokopisi državne licejske knjižnice v Ljubljani. Zbornik za umetnostno zgodovino, 4 (1924), 129—138, 175—193; 5 (1925), 49—63, 98—104, 161—172; 6 (1926), 42—47, 89—104, 156—168, 224—233.

Ljubljanski rokopis Lathcenove „Ecloga de moralibus Job". Razprave Znanstvenega društva za humanistične vede, 2 (1925), 289—302.

Fragment jednog dubrovačkog obituarija XIII veka. Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, 4 (1925), 193—209.

Srednjeveški rokopisi v Sloveniji. Zbornik za umetnostno zgodovino, 7 (1927), 142—153, 8 (1928), 38—48, 86—94, 9 (1929), 11—45.

Dubrovačko-srpski ugovori do sredine 13-og veka. Glas srpske kraljevske akademije, 123 knjiga (1927), 1—65.

Rimana pesem o ustanovitelju Jurkloštra vojvodu Leopoldu VI. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 6 (1927), 230—241.

Istorija Slovenaca, v knjigi „Slovenačka" (Srpska književna zadruga, kolo 30, br. 202, str. 33—85, 1927).

Slovenski zapisi u rukopisu basilika cod. graec. 1352 Narodne biblioteke u Parizu. Vjesnik hrvatskog arheološkog društva u Zagrebu, N. S., 15 (1927), 275—276.

„Télégraphe Officiel" in njegove izdaje. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 7/8 (1926—1927), 5—12.

K zgodovini kralja Sama in njegove dobe. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 7 (1928), 194—197.

Chreine mons - Krainberg - Kranjska gora, staro ime za Karavanke. Geografski Vestnik, 4 (1928), 115—118.

O natpisu cara Samuila. Glasnik Skopskog naučnog društva, 5 (1929), 209—213.

O bolgarskem knezu Alcioku in slovenskem knezu Valuku. Šišićev zbornik (Zagreb 1929), 251—258.

Postanek in razvoj Kranjske. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 10 (1929), 21—39.

Ueber die byzantinischen Einflüsse in der älteren serbischen Diplomatik. — Izvleček v: Deuxième congrès international des Etudes byzantines. Belgrade 1927, Compte-rendu. Belgrade 1929, 138.

K postanku slovenske zapadne meje. Razprave Znanstvenega društva v Ljubljani, 5/6 (1930), 336—375.

Stari trg in sorodna krajevna imena. Geografski Vestnik, 5/6 (1929—1930), 160—173.

La littérature historique yougoslave (la littérature historique slovène). Bulletin d'information des sciences historiques en Europe Orientale, 3 (1930), 155—168.

Studija o Istarskom razvodu. Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 240, 1931, 105—203.

Dve listini bana Stevana Kotromanića za Dubrovnik. Zbornik u slavu Milana Rešetara, 1931, 33—38.

K poročilom Pavla Diakona o Slovencih. Časopis za zgodovino in narodopisje, 26 (1931), 202—216.

Nove študije k freisinškim spomenikom. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 8 (1931), 126—146.

Slovenska naselitev na Koroškem. Geografski Vestnik, 8 (1932), 101 do 142.

K postanku ogrske meje med Dravo in Rabo. Časopis za zgodovino in narodopisje, 28 (1933), 144—153.

K historii kniežat'a Pribinu a jeho doby. V zborniku „Ríša Vel'komoravská", Praha 1933, str. 53—64.

Slovenska imena mesecev iz dobe okoli 1576. — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 14 (1933), 141—142.

Pregled slovenske historiografije. Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 8—21.

Periodizacija jugoslovenske istorije. A. Slovenska zgodovina. Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 313—322.

Panonska krajina od naselitve Slovencev do prihoda Madžarov. V zborniku „Slovenska Krajina", Beltinci 1935, str. 16—20.

O Fojničkom grbovniku i ostalim jugoslavenskim heraldičkim zbornicima. Franjevački Vijesnik, 42 (1935), 353—356.

Historični razvoj slovenskih narodnostnih meja. V zborniku „Naši obmejni problemi", Ljubljana 1936, str. 4—11.

Die Byzantinisierung der serbischen Herrscherurkunde. — Izvleček v: Actes du IV-e Congrès international des etudes byzantines (Bulletin de l'Institut archeologique bulgare, tome 10, 1935, 80).

Iz metliškega mestnega arhiva. Etnolog, 10—11 (1937—1939), 25—49.

K postanku urbarjev iz l. 1309 in l. 1322 za salzburško posest v Posavju. Časopis za zgodovino in narodopisje, 32 (1937), 53—61.

Topografija starejše stiške posesti. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 18 (1937), 38—53.

Chronicon rhythmicum Sitticense. Scriptores rerum Hungaricarum, 2, 599—609. Budapestini 1938.

Odlomki stiškega nekrologija iz 15. stoletja. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 19 (1938), 63—69.

Vlahi in vlaška imena med Slovenci. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 20 (1939), 226—235.

Neznana listina o gorenjskih lastniških cerkvicah 12. stoletja (skupaj z J. Žontarjem). Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 20 (1939), 236—243.

Salzburško posestvo Cesta na Kranjskem. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 21 (1940), 66—73.

Stanje in naloge slovenske kolonizacijske zgodovine. Časopis za zgodovino in narodopisje, 35 (1940), 26—32.

„Tri velike zmote" o Cirilu, Metodu in Koclju. — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 68—70.

Slovenske prisege loških in blejskih kmetov iz prve polovice 17. stoletja. — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 71—74.

Gradišče in Gradec v slovenskem srednjem veku. — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 116—124.

K. Kadlec, Mošćenický statut, Rozpravy české akademie, třída 1, číslo 53, 1914. (Poročilo). Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 2 (1920), 134.

A. Gnirs, Das Görzer Statutbuch. Wien 1916. (Poročilo). Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 2 (1920), 134—135.

J. Strnadt, Die freien Leute der alten Riedmark. Wenden- und Bajuwaren-Siedlung. Archiv für österreichische Geschichte, 104 (1915), 207—686. (Poročilo). Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovinio, 2 (1920), 297—298.

Slovenska historična bibliografija za leto 1919. in prvo polovico leta 1920. Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, 2 (1920), 309 do 314.

A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, Ljubljana 1919. II. del, Ljubljana 1920. (Ocena). Ljubljanski Zvon, 40 (1920), 52—53, 500—501.

V. Popović, Istorija Jugoslovena. I. sveska. Sarajevo 1920. (Ocena). Ljubljanski Zvon, 40 (1920), 247—249.

F. Šišić, Jadransko pitanje na konferenciji mira u Parizu. Zagreb 1920. (Poročilo). — Dokumenti o jadranskem vprašanju. V Ljubljani 1920. — Ljubljanski Zvon, 40 (1920), 634—635.

H. Pirchegger, Geschichte der Steiermark, 1, 1920. (Poročilo). — Naši zapiski, 13 (1921), 95—96.

F. Šišić, Dokumenti o postanku kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1914—1919. Zagreb 1920. (Poročilo). — Ljubljanski Zvon, 41 (1921), 60 do 61.

A. V. Solovjev, Odabrani spomenici srpskog prava (od XII do kraja XV veka). Beograd 1926. (Ocena). — Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, 6 (1926), 142—146.

A. V. Solovjev, Odabrani spomenici srpskog prava (od XII do kraja XV veka). Beograd 1926. (Poročilo). — Čas, 20 (1926), 260—261.

Francesco Babudri, Nuovo sillabo cronologico dei vescovi di Trieste. Archeografo Triestino, III serie, 37 (1921), 157—243. — Miroslav Premrou, Serie documentata dei vescovi triestini nei secoli XV. sino XVIII. Archeografo Triestino, III serie, zv. 38, 39 in 41. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 7/8 (1926—1927), 62—63.

Gruber-Spinčić, Povijest Istre. Zagreb 1924. — B. Benussi, L'Istria nei suoi due millenni di storia. Trieste 1924. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 7/8 (1926—1927), 61—62.

J. Nagy, Tradicija isprava iz doba hrvatske narodne dinastije izdanih u korist zadarskog samostana sv. Krševana. Zbornik kralja Tomislava.

Zagreb 1925. (Ocena). — Prilozi za književnost, jezik, istoriju i folklor, 7 (1927), 307—309.

J. Nagy, Monumenta diplomatica I. Isprave iz doba hrvatske narodne dinastije. Zagreb 1925. (Ocena). — Starohrvatska Prosvjeta, nova serija, 1 (1927), 104—106.

J. Bianu, N. Cartojan: Album de paleografie românească (scriere chirilica). Bucaresti 1926. (Poročilo). — Slavia, 7 (1928—29), 671—672.

E. Klebel, Zur Geschichte der Pfarren und Kirchen Kärntens. Carinthia I, 116 (1926), 1—63. (Poročilo). — Starohrvatska Prosvjeta, 2 (1928), 172.

Leo Santifaller, Die Urkunden der Brixner Hochstifts-Archive 845 bis 1295. Innsbruck 1929. (Ocena). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 10 (1929), 65—66.

Jože Rus, Kralji dinastije Svevladičev, najstarejši skupni vladarji Hrvatov in Srbov 454—614. Ljubljana 1931. (Ocena). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 12 (1931), 52—54.

Vodnik po zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani, Kulturno-zgodovinski del. Ljubljana 1931. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 12 (1931), 65—66.

Memorie storiche Forogiuliesi 1924—1929. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 12 (1931), 66.

Hugo Grothe, Die deutsche Sprachinsel Gottschee in Slowenien. Münster 1931. (Ocena). — Geografski Vestnik, 7 (1931), 175—176.

Otto Dungern, Genealogisches Handbuch zur bairisch-österreichischen Geschichte. 1. Lieferung. Graz 1931. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 13 (1932), 101—102.

B. Mendl, O našich historických mapách. Český Časopis historicky, 37 (1931), 574—583. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 13 (1932), 102.

M. Laskaris, Vatopedskata gramota na car Ivan Asěnja II. Sofija 1930. (Ocena). — Glasnik Skopskog naučnog društva, 11 (1932), 263—264.

J. Rus, Kralji dinastije Sveladičev, najstarejši skupni vladarji Hrvatov in Srbov, 454—614. Ljubljana 1931. (Ocena). — Ljubljanski Zvon 52 (1932), 183—185.

K. Ginhart, Das Modestusgrab in Maria-Saal. Poseben odtis iz Josef-Strzygowski Festschrift. Klagenfurt 1932. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 15 (1934), 120.

Ján Stanislav, Doterajšie výskumy o frizinských pamiatkach. Byzantinoslavica, 4/2, 1932, 303—334. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 15 (1934), 120.

Lj. Hauptmann, Grofovi Višnjegorski, Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 250 (1935), 215—239. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 16 (1935), 91—92.

Tentor Mate, Latinsko i slavensko pismo. Zagreb 1932. (Ocena). — Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 99—102.

G. Čremošnik, Nekoliko dubrovačkih listina iz XII. in XIII. stoleća. Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini, 42 (1931), 25—54. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 177—180.

Josip Mantuani (28. III. 1860 — 18. III. 1933). — Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 273.

A. V. Solovjev, Postanek ilirske heraldike i porodica Ohmućević. Glasnik Skopskog naučnog društva, knjiga 12 (1933), 79—125. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 1 (1935), 594—596.

Janez Ev. Krek, V delu. Tvůrcové dějin. Čtyři tisiciletí světovych dějin v obrazech dob a osobnosti. Paty dil, čast. 2. Praha 1936. Str. 182 do 190.

Archivum coronae regni Bohemiae. Tomus I. Fasciculus 1. Opera Venceslai Hrubý. Pragae 1935. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 17 (1936), 154—155.

Burgenland-Westungarn. Handbuch des Grenz- und Auslanddeutschtums. Band I. Str. 659—746. (Ocena). — Časopis za zgodovino in narodopisje, 31 (1936), 90—91.

M. Lascaris, Actes serbes de Vatopédi. Extrait des Byzantinoslavica, 6, Prague 1935. (Ocena). — Jugoslovenski istoriski časopis, 2 (1936), 149—151.

Fran Kovačič — sedemdesetletnik. Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 18 (1937), 60—61.

G. Čremošnik, Nova istorijska građa iz Dubrovnika. Novitates musei Sarajevoensis, No. 10. Sarajevo 1933. — A. Solovjev, Nepoznat ugovor Dubrovnika s arbanskim vladarom iz početka XIII. veka. Arhiv za pravne i društvene nauke, knjiga 27 (1933), 292—298. — A. V. Solovjev, Eine Urkunde des panhypersebastos Demetrios, megas archon von Albanien. Byzantinische Zeitschrift, 34 (1934), 304—310. (Ocena). — Jugoslovenski istoriski časopis, 3 (1937), 444—446.

Lj. Hauptmann, Grofovi Višnjegorski, Rad Jugoslavenske akademije, knjiga 250 (1935), 215—239. — Hema i Svetopuk, Rad Jugoslavenske akademije, knjiga 255 (1936), 221—246. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 3 (1937), 466—467.

R. Sallinger, Der innerösterreichische Hofkriegsrat und die Belagerung von Bihač im Jahre 1697. Zeitschrift des Historischen Vereines für Steiermark, 27 (1933), 165—190. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 3 (1937), 467—468.

J. Žontar, Hauptprobleme der jugoslavischen Sozial- und Wirtschaftsgeschichte. Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, 27 (1934), 347—373. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 3 (1937), 478—479.

B. Seuffert, Drei Register aus den Jahren 1478—1519. Innsbruck 1934. (Poročilo). — Narodna Starina, 33 (1937), 104—105.

Inventare österreichischer staatlicher Archive. V. Inventare des Wiener Haus-, Hof- und Staatsarchivs. 6. Wien 1938. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 19 (1938), 77—79.

Franc Grivec, Žitja Konstantina i Metodija. Celje 1936. (Poročilo). — Jugoslovenski istoriski časopis, 4 (1938), 132—133.

Josip Turk, O početkih ljubljanske škofije (popravki in dostavki). (Poročilo). — Časopis za zgodovino in narodopisje, 32 (1937), 75—111. — Jugoslovenski istoriski časopis, 4 (1938), 138—139.

† Fran Kovačič (25. III. 1867 — 19. III. 1939). — Jugoslovenski istoriski časopis, 5 (1939), 386—388.

Alois Lang, Die Salzburger Lehen in Steiermark bis 1520. Graz 1937, 1939. (Ocena). — Časopis za zgodovino in narodopisje, 35 (1940), 86—87.

Krajevni leksikon Dravske banovine. Ljubljana. — Zgodovina v Krajevnem leksikonu Dravske banovine. (Ocena). — Geografski Vestnik, 16 (1940), 131—133.

Ernst Klebel, Langobarden, Bajuwaren, Slawen. Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien, 69 (1939), 41—116. (Ocena). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 21 (1940), 129.

Dorothea Oschinsky, Die Urbare des Bischofs von Brixen im 13. und 14. Jahrhundert. Breslau 1938. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 21 (1940), 131.

L. Santifaller - H. Appelt, Die Urkunden der Brixner Hochstiftsarchive 1295—1336. 1. Teil, 1. Lieferung. 1940. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 21 (1940), 131—132.

R. Schwanke, Beiträge zum Urkundenwesen der Grafen von Cilli (1341—1456). Mitteilungen des Oestereichischen Instituts für Geschichtsforschung. XIV. Ergänzungsband (1939), 411—422. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 21 (1940), 132.

L. Santifaller - H. Appelt, Die Urkunden der Brixner Hochstiftsarchive 1295—1336. 1. Teil, 2. Lieferung. 1941. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 85.

Regesti e documenti relativi alle famiglie di Duino e di Walsee. Fiume, 15/16 (1937—1938), 3—130. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 85—86.

P. S. Leicht, Note sull'economia friulana al principio del secolo XIII. Estratto dall'Archivio „Vittorio Scialoja" per le consuetudini giuridiche

agrarie. Vol. VII. Fasc. 1—2, 1940. (Poročilo). — Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 22 (1941), 148.

Slovenski biografski leksikon: članka Abraham in Kos Franc.

Narodna enciklopedija srpsko - hrvatsko - slovenačka (izdaja v latinici). — I. knjiga: Andechs - Meran, Apih Josip, Arhivi u Slovenačkoj, Arhivi u Austriji, Bach Alexander, Besednjak Engelbert, Bleiweis vitez Trsteniški Janez, Bohoričica, Borut, Brejc Janko, Celjska kronika, Celjski grofi, Čedad, Deschmann Karl, Dimitz August, Dopsch Alfons, Ehrlich Lambert, Gabršček Andrej, Grbovi Ilirije i Slovenačke, — kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, — kraljevskog dvora, — Srbije, Gregorčič Anton, Grivec Franjo, Gruden Josip. — II. knjiga: Kaspret Anton, Koblar Anton, Kocel, Kociančič Štefan, Komatar Franc, Kos Franc, Kovačič Fran, Levec Vladimir, Lončar Dragotin, Majska deklaracija, Mal Josip, Matjaž kralj, Melik Anton. — III. knjiga: Orožen Ignacij, Radič Peter Pavel, Ramovš Franc, Razvod istarski, Richter Franjo Ksaver, Rutar Simon. — IV. knjiga: Saria Balduin, Slekovec Matej, Steklasa Ivan, Stelè Franjo, Stranke političke u Sloveniji, Šumi Franc, Tabori, Univerzitet ljubljanski, Unrest Jakob, Valvasor Ivan Weikhard, Verbič Josip, Vošnjak Bogumil, Vošnjak Josip, Vošnjak Mihael, Vrhovec Ivan, Wilfan Josip, Winkler Andrej, Zore Janez, Žitnik Ignacij, Žižek Ciril.

Hrvatska enciklopedija. I. knjiga. 1941. — Članka: Akvilejski patriarhat, Andechs-Meranci.

ANTON LAJOVIC

Rojen dne 20. decembra 1878 na Vačah pri Litiji. Sodni svetnik Vrhovnega sodišča v Ljubljani. Komponist. Redni član Akademije je postal dne 16. maja 1940.

Gimnazijo je dovršil v Ljubljani l. 1897., nakar se je posvetil pravnemu študiju na dunajski univerzi. Od l. 1906. službuje v sodni službi, najprej v Litiji, nato v Ljubljani, na Brdu pri Lukovici, v Kranju, potem zopet v Ljubljani, kjer postane sodnik apelacijskega sodišča. L. 1935. gre v Zagreb kot sodnik kasacijskega sodišča in od l. 1939. je v Ljubljani pri Vrhovnem sodišču.

V dobi svojega pravnega študija na Dunaju je obiskoval tudi dunajski konservatorij, ki ga je l. 1902. dovršil z glavnim predmetom iz kompozicije; ob sklepni glasbeni produkciji je konservatorijski orkester izvajal njegovo skladbo „Gozdna samota". Z Lajovicem dobi slovenska glasba mesto čiste umetnosti, se otrese prigodništva in koristnosti. Kot odbornik Glasbene Matice in predsednik Filharmonije uspešno podpira razvoj glasbe in ustvarjanje glasbenih prireditev in zavodov.

Del Lajovčevega prizadevanja je odmerjen vprašanjem socialnega in kulturno-političnega gibanja in ustvarjanja pri Slovencih. — Prim. Slov. biogr. leksikon; Lajovčeva čitanka, Ljubljana 1938, 4°; 32 + 44.

DELA

Glasbene kompozicije.

Šest pesmi za glas s spremljevanjem klavirja. Op. 5. Glasbena Matica, Ljubljana. 1904. 4°, str. 35.

Tri pesmi za en glas s spremljevanjem klavirja. Op. 7. Ljubljana, Schwentner. 1905. 4°, str. 9.

Romanca. Novi Akordi 6 (1906—07), str. 32.

Veter veje. Novi Akordi 8 (1908—09), str. 54.

Mati in dete. Novi Akordi 8, str. 64.

Cveti, cveti, rožica. Ibid. 9, (1909—10), 3.

Zunaj na rahlo sapica piha. Ibid. 10, 1911, 3.

Pesmi samote. Izdalo pevsko društvo „Ljubljanski Zvon". Ljubljana 1920. 4⁰, 13 strani.

Mesečina. Nova Muzika II. 1929, št. 4.

Devet samospevov. Založba Glasbene Matice, Ljubljana 1931. 4⁰, 26 str.

Večerna. Edicija Glasbene Matice. Ljubljana 1934. 4⁰. 4 str.

O, ti življenje. Id. 1934. 4⁰, 5 str.

Pesem. Novi Akordi 3 (1903—04), str. 22.

Pesem. Ibid. 7, str. 53.

Pesem mlade čarovnice. Ibid. 4, str. 17.

Pesem deklice. Ibid. str. 28.

Pesem Primorke. Ibid. 3, str. 58.

Pesem. Ibid. 7, str. 53.

Pesem nagajivka. Otroške pesmi (zbral Srečko Kumar). Trst. 1924, str. 32.

Šest pesmi za peteroglasen mešan zbor. V zbirki M. Hubad: 22 meš. in moških zborov. Ljubljana 1903, str. 3—12.

Z daljnega je morja... Novi Akordi 9, str. 73.

Dvanajst pesmi za moški, mešani in ženski zbor. Ljubljana, Glasbena Matica 1920, vel. 8⁰, I. 17 str.; II. 19 str.

Dete jezdi na kolenu. Nova Muzika II. 1929, št. 1.

Gozdna samota. Glasbena Matica Ljubljana, 1913, 4⁰, 10 str. (2. izdaja l. 1932).

Adagio za veliki orkester; prirejeno za klavir štiriročno v Nov. Akord. I., str. 37.

Sanjarija za klavir 4-ročno. Novi Akordi 1901—2, str. 21.

Adagio za klavir 4-ročno. Ibid. str. 37.

Pesem jeseni, simfonična lirska pesnitev. Glasbena Matica Ljubljana 1940, 56 strani (partitura).

Tri pesmi za glas in klavir. Ljubljana 1942, 12 str.

Caprice za veliki orkester. Glasbena Matica v Ljubljani, 1942, 55 strani (partitura).

Dvanajst skladb je objavljenih v antologiji Lajovčevih del pod naslovom: Lajovčeva čitanka. Zbral in uredil L. M. Škerjanc. Glasbena Matica v Ljubljani 1938, str. 1—44.

Članki

Risto Savin, Lepa Vida (ocena). Novi Akordi 1910, 9—10.
Pregled razvitka slovenske muzike. Nova Evropa 1919, 222—29.
Naši umetniki in novo avtorsko pravo. Ljublj. Zvon 1919, 476—80.
Misli o umetnostni politiki. Ljublj. Zvon 1926, 81—95.
Ali je narodna umetnost lahko socialno škodljiva? Ibid. 1926, 401—9.
Zamišljeni pogledi na naše kulturno življenje. Ibid. 1927, 129—37.
Umetnik in narod. Kritika II. 33—36.
Misli o vprašanju izobrazbe naše inteligence. Naša doba I. 201—8.
Umetnostna kultura, društvo in država. Jutro 1932, št. 113.

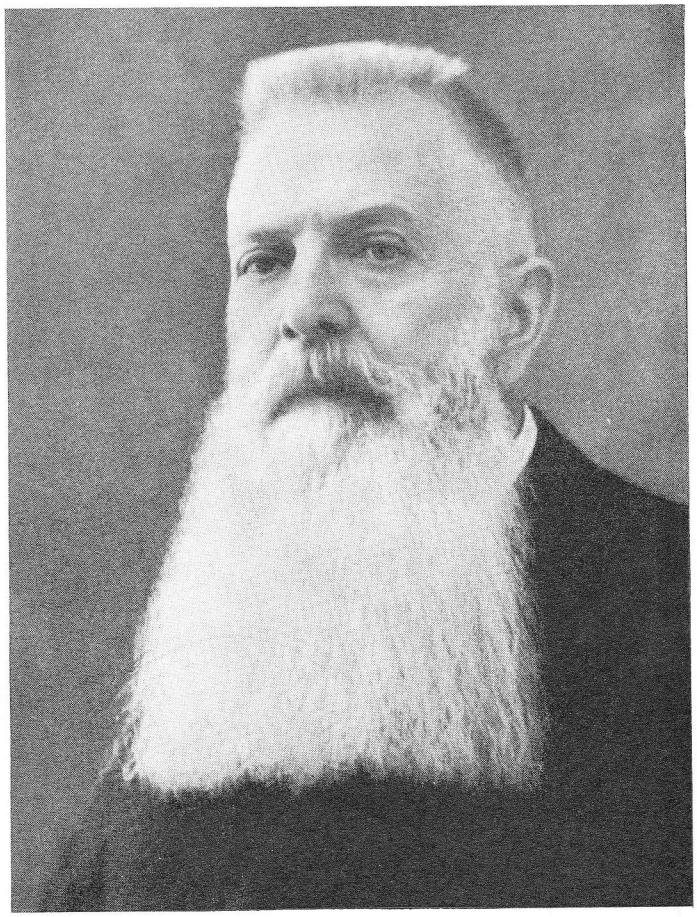

Prof. dr. R. Nachtgaal

RAJKO NAHTIGAL

Rojen dne 14. aprila 1877 v Novem mestu. Redni profesor za slovansko filologijo na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938. S kraljevim ukazom z dne 4. januarja 1939 je bil imenovan za predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in je predsedniške posle vršil do 27. junija 1942.

Gimnazijo je obiskoval v Novem mestu in v Ljubljani, po maturi l. 1895. je študiral slovansko filologijo in indoevropsko primerjalno jezikoslovje ter spočetka tudi klasično filologijo na dunajski univerzi. V l. 1898—1900. je bil bibliotekar v seminarju za slovansko filologijo, nakar je napravil doktorat in bil potem dve leti na študijskem potovanju v Rusiji. V Moskvi je ob ustanovitvi dialektološke komisije, ki je bila prideljena Akademiji znanosti v Petrogradu, postal njen član in obenem je študiral v moskovskih bibliotekah in arhivih. Ko se je vrnil, je postal l. 1902. najprej učitelj, nato profesor ruskega jezika na c. kr. javnem zavodu za orientalske jezike na Dunaju, v l. 1903 - 13. še docent za ruski jezik na eksportni akademiji, in 1911 do 1913 tudi lektor ruskega jezika v seminarju za zgodovino vzhodne Evrope in v slovanskem seminarju na dunajski univerzi. L. 1913. je bil imenovan za izrednega profesorja za slovansko filologijo s posebnim ozirom na slovenski jezik in književnost na univerzi v Gradcu; l. 1917. je na isti univerzi postal redni profesor za slovansko filologijo in vodja slavističnega seminarja. V l. 1917. je bil na dialektološkem potovanju v Albaniji. L. 1919. je bil imenovan za rednega profesorja za slovansko filologijo na univerzi v Ljubljani, kjer je ustanovil in vodi institut za slovansko filologijo; več let je kot honorarni profesor predaval tudi o starocerkvenoslovanskem jeziku in o glagolici na ljubljanski teološki fakulteti. V študijskem letu 1919—20., 1934—35 je bil dekan filozofske fakultete, v l. 1928—9. pa rektor univerze. Deset let (1926—36) je bil predsednik komisije za profesorske izpite. Soustanovitelj in sourednik Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino (1917—28), ustanovitelj Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani (l. 1921.) in njegov predsednik

od 1921 do 1939, predsednik slavističnega društva (1935) in njegov častni član (1937); dopisni član Slovanskega ustava v Pragi (1929), Srbske kraljevske Akademije v Beogradu (1930), bivše Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu (1931); član Consiglia Nazionale delle Accademie v Roma (1941). Prim. F. Ramovš ČJKZ VI (1927), 242—5; Narodna enciklopedija III, 5 (Zagreb 1928); Godišnjak Srpske kr. akademije 1929, 183—196; Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti 1930—1, 96—101; SBL II. 188; Slov. Narod 13. IV. 1937; Jutro, Slovenec 14. IV. 1937.

DELA

Knjige

Akzentbewegung in der russischen Formen- und Wortbildung. I. Substantiva auf Konsonanten. Heidelberg 1922. Carl Winter Universitätsbuchhandlung (Slavica No 7). 8°, 8 + 300.

Starocerkvenoslovanske študije. Razprave Znanstvenega društva št. 15. Ljubljana 1936. 8°, str. 79.

Slovanski jeziki I. V Ljubljani 1938, mala 8°, 32 + 355.

Euchologium Sinaiticum. I. del: fotografski posnetki. Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. 1941. 8°, 26 + 212 fot. strani; dodatek Fragmentum liturgiarii sinaiticum (6 fot. strani).

Euchologium sinaiticum. II. del: tekst s komentarjem. Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, 1942-XX. 8°, 72 + 423.

Razprave

France Prešeren 1800—1900; Prešernov album (Ljub. Zvon 20). 720 do 723.

Ein Beitrag zu den Forschungen über die sogenannte Бесѣда трехъ святителей (Gespräch dreier Heiligen). Arch. f. slav. Phil. 23 (1901), 1—95; 24 (1902), 321—408.

Нѣсколько замѣтокъ о слѣдахъ древнеславанскато перемейиика въ хорватско-глаголической литературѣ. Москва 1905. Труды слав. коммиссіи III. 1—47 str. (prim. V. Jagić, Entstehungsgesch. d. ksl. Sprache, Berlin 1913, 442—447, 450—1, 463, 465).

Soudeležba pri Grammatik der albanesischen Sprache. Dr. Pekmezi. Wien 1908. 8°. IV + 294. Verlag des albanischen Vereines „Dija" (gl. Vorwort IV).

Zusätze und Berichtigungen zu „Ein Beitrag zu den Forschungen über die sogenannte Бесѣда трехъ святителей Arch. f. slav. Phil. 26 (1904), 472 do 477.

Freisingensia. I. V uzmazi — v uzmaztue. ČZN 12. (1915), 1—12; — II. Zastopniki prv. slovan. nosnih samoglasnikov v brižinskih spomenikih. ČZN. (1915), 77—122.

Dodatek k Freisingensia II. ČZN 12., 155—156.

Die Bildung der Possessivpronomina im Albanischen und ihre bisherige falsche Auffassung. Posta e Shqypniës, Shkoder 28 Priil 1917, 3—4.

Die Frage einer einheitlichen albanischen Schriftsprache. Graz 1917. Gedruckt als Manuskript bei „Leykam". 6 + 29 str.

Doberdò - Doberdob (Imenoslovno-dijalektološka študija) Carniola 8, (1917), 163—191.

Važnost latinskega dela brižinskega kodeksa in njegovih pripiskov za vprašanje o postanku in domovini slovenskih odlomkov (Freisingensia III). ČJKZ 1 (1918), 1—63.

Koren vend - vond -. ČJKZ 2 (1920), 123—126.

Instrumental sing. fem. -oiǫ:-oǫ:-ǫ (Dodatek h karakteristiki in klasifikaciji slovanskih jezikov). ČJKZ 3. (1921), 1—23.

Prisuha — prešuštvo. ČJKZ 3. 63—70.

Dodatek k razpravi „Instrumental sing. fem. -oiǫ:-oǫ:-ǫ." ČJKZ 3. 71—72.

Oblike po osnovah na -u- v starocerkvenoslovanskih spomenikih. Zbornik filoloških i lingvističkih studija A. Beliću (1921), 87—96.

O elbasanskem pismu in pismenstvu na njem. Arhiv za arbanasku star., jezik i etnologiju I (1923), 160—195.

Doneski k vprašanju o postanku glagolice. Razprave I (1923), 135 do 178.

Programatične i dr. opazke h Kosovi razpravi o freisinških spomenikih. (Dodatek k moji razpravi „Freisingensia III." — Freisingensia IV.). ČJKZ 4 (1924), 171—184.

Luk. XV. 11—32 v prevodu bratov Anastasija in Spyridona Tsellio (Tsel'o) iz Argyrokastra. Arh. za arb. star. jez. i etn. II (1924), 89—106.

Starocerkvenoslovanski evhologij. Razprave II (1925), 221—288.

Donesek k zgodovini vprašanja o imenu Hrvat. Etnolog. 10, 383—413.

O imenu panonskoslovanskega kneza Koclja. Slov. jez. 2., 1—14.

Prezrta izdaja I. I. Sreznjevskega slov. nar. pesmi „Mlade Brede" in ziljskega reja. Slov. jez. 3., 28—45.

Rekonstrukcija treh stcsl. pesnitev. Razprave I. filoz.-filol.-hist. razreda Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani 1943 (v tisku).

Stcsl. imperativ s formantom a (e), v ital. prevodu Studi Slavi, Roma (v tisku).

Geschichte der Slavenapostel Konstantinus (Kyrillus) und Methodius. Quellenmässig untersucht und dargestellt von Lic. Leopold Karl Goetz, altkath. Pfarrer in Passau. Gotha 1897. Arch. f. slav. Phil. 20 (1898), 124 do 140. (Ocena).

Dr. O. 'Asboth, Kurze russische Grammatik, Dritte Auflage, Leipzig 1905. Oesterr. Zeitschr. f. das kaufm. Unterrichtswesen I. (1905), 158 do 159. (Ocena).

Dr. Th. v. Kawraysky, Deutsch-russische Handelskorrespondenz. Leipzig 1905. Oesterr. Zeitschr. f. das kaufm. Unterrichtswesen I. (1905). (Ocena). — Id. Das Handelsmuseum Bd. 20 (1905), 316.

L. v. Marnitz, Russisches Elementarbuch, zweite Auflage, Leipzig 1908. Oesterr. Zeitschrift f. das kaufm. Unterrichtswesen IV. (1908). (Ocena).

A. Ischirkoff, Étude ethnographique sur les Slaves de Macédoine, Paris 1909. Anthropos 1909, 830—832. (Ocena).

A. Leskien, Grammatik der altbulgarischen (altkirchenslavischen) Sprache, 1909 in A. Leskien, Handbuch der altbulg. (aksl.) Sprache; Grammatik, Texte, Glossar 1910. Ljub. Zvon 31 (1911). 611—614, 668 do 670. (Ocena).

L. v. Marnitz, Russisches Uebungsbuch, zweite Auflage, Leipzig 1911. Oesterr. Handelsschulzeitung 1912, 341. (Ocena).

L. Tolstoj, Drei Tode etc. Mit Akzenten und Kommentar versehen von L. v. Marnitz, Leipzig 1911. Oesterr. Handelsschulzeitung 1912, 395—396. (Ocena).

Oznanilo Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino, Ljubljana 1917, I—VIII.

Vatroslav Jagić 1838—1918. Ljub. Zvon 1918, 724—736.

Matija Murko (O priliki šestdesetletnice njegovega rojstva). Ljub. Zvon 1921, 416—424, 477—484.

Meyer K. H., Slavische und indogermanische Intonation. Heidelberg 1920. Južnosl. Filolog II (1921), 158—168. (Ocena).

† Vatroslav Jagić. Ljub. Zvon 1923, 465—475.

Baudouin de Courtenay. Slov. bijograf. leksikon 27.

Franc Miklošič. Ljub. Zvon 1926, 561—572.

Profesor Matija Murko. Dom in Svet 1935, 139—146 (z opombo na plat.)

Pisma Ivana Prijatelja s štud. potovanja 1903—4. LZ 1937, 301—13, 420—5, 528—34.

Kopitarjev lastnoročni pripis na Cvetni triodi iz l. 1563. — Slov. jez. IV, 173.

Nekaj kratkih pripomb o pomenu, potrebi in nalogah Akademije znanosti v Ljubljani. Naša največja kulturna naloga, Ljubljana 1927, 9—12.

Seminar za slovansko filologijo. Zgodovina slovenske univerze v Ljubljani do 1929. 4°, 338—353.

Leksikon Minerva: Bugarski jezik 182; češkoslovački jezik 245—6; lužičko-srpski jezik 827; poljski jezik 1097—8; ruski jezik 1226—7; slavenski jezici 1284—5; starocerkvenoslovenski jezik 1385.

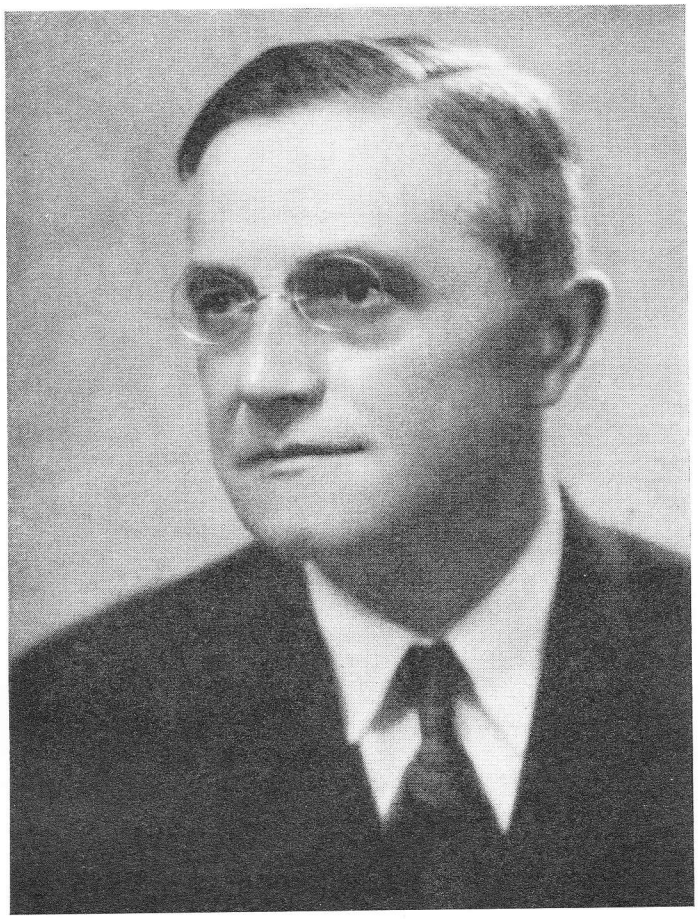

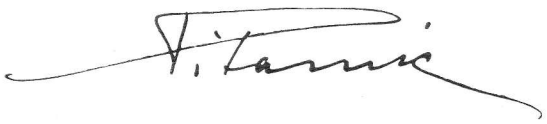

LEONID PITAMIC

Rojen 15. decembra 1885 v Postojni. Redni profesor za ustavno pravo in teorijo o državi na pravni fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije od dne 7. oktobra 1938.

Ljudsko šolo in prve tri gimnazijske razrede dovršil v Gorizii, nadaljne kot gojenec Terezijanske akademije na Dunaju. Po dovršenih študijah je bil promoviran l. 1908. za doktorja prava na dunajski univerzi. Državoslovne študije je nadaljeval l. 1909—10. v Heidelbergu, na Dunaju in v Monakovem, z jezikovnimi študijami se je bavil l. 1919. v Parizu, 1924 v Oxfordu in l. 1925. v Cambridgeu. Od l. 1908 do 1913. je služil pri deželni vladi v Ljubljani in pri okrajnih glavarstvih v Krškem, Litiji in Postojni. V letih 1913 do 1918. je bil dodeljen državnopravnemu oddelku predsedstva ministrskega sveta na Dunaju. Koncem novembra l. 1918. ga je Narodna vlada v Ljubljani poklicala v upravno komisijo. Od septembra 1920 naprej je vodil poverjeništvo za notranje zadeve, od decembra 1920 tudi predsedstvo deželne vlade v Ljubljani, oboje do srede februarja 1921. Od leta 1929 do l. 1934. je bil izredni poslanik in opolnomočeni jugoslovanski minister v Washingtonu. V l. 1919. je bil član jugoslovanske delegacije pri mirovni konferenci v Parizu, pozneje je bil član jugoslovanske delegacije pri internacionalni komisiji za razmejitev med Avstrijo in Jugoslavijo, v letih 1924., 1927. in 1928. namestnik jugoslovanskega delegata pri letni skupščini Društva narodov. Postavljen je bil tudi za člana stalnega arbitražnega sodišča v Haagu.

L. 1915. je bil habilitiran za privatnega docenta za splošno in avstrijsko državno pravo na dunajski univerzi; habilitacijo je razširil l. 1918. še na pravno filozofijo. L. 1918. je bil imenovan za izrednega profesorja za splošno in avstrijsko državno pravo, za upravno vedo in za avstrijsko upravno pravo na univerzi v Črnovicah. L. 1919. je bil imenovan za rednega profesorja na juridični fakulteti ljubljanske univerze, kjer je predaval javnopravne predmete.

Ko je bil l. 1935. kot poslanik upokojen, je bil l. 1936. postavljen za honorarnega profesorja za grupo javnega prava na juridični fakulteti v Ljubljani, leta 1938. je predaval o obči teoriji o državi na pravni fakulteti univerze v Zagrebu. L. 1938. je bil imenovan za rednega profesorja za ustavno pravo in teorijo o državi na pravni fakulteti univerze v Ljubljani. V letih 1920. in 1940—41. je bil dekan juridične fakultete, l. 1925—26. pa rektor univerze v Ljubljani.

Glavni predmet njegovega znanstvenega delovanja je ustavopravna veda, teorija o državi in — kolikor je v zvezi z njo — pravna filozofija.

Je častni doktor (LLD) katoliške univerze v Washingtonu; častni član filozofske akademije univerze v Georgetownu; častni član „American Bar Association"; častni član društva za pravno filozofijo in sociologijo v Beogradu; član internacionalnega instituta za javno pravo v Parizu; član internacionalne diplomatske akademije v Parizu; član rumunskega instituta za administrativne vede; član ameriškega društva za internacionalno pravo. L. 1928. je postal dopisni član bivše Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, dalje je član Slovanskega instituta v Pragi in Masarykovega sociološkega društva. Komtur reda Sv. Gregorja Velikega.

DELA

Knjige

Das Recht des Abgeordneten auf Diäten, Wien und Leipzig, F. Deuticke, 1913. 160 str.

Die Parlamentarische Mitwirkung bei Staatsveträgen in Oesterreich, Wien und Leipzig, F. Deuticke, 1915. 148 str.

Pravo in revolucija, Tiskovna zadruga, Ljubljana, 1920. 23 str.

Država, izd. Družba sv. Mohorja, 1927. 480 str.

Some Notions of the State and its international Phases, izdano od „School of Foreign Service, Georgetown University", Washington D. C. 1931. 11 + 48 str.

A Treatise on the State, J. Furst Company, Baltimore, Maryland, 1933. 10 + 301 str.

Sodelovanje avstrijskega državnega zbora pri mednarodnih pogodbah, Slovenski Pravnik, 30, 1914, št. 8—12.

Denkökonomische Voraussetzungen der Rechtswissenschaft, Oesterr. Zeitschr. für öffentl. Recht, 1917, H. 3.

Narodnost kot pravni pojem, Slovenski Pravnik, 33, 1917, 5—12.

Nove smeri v pravni filozofiji, Zbornik znanstvenih razprav, 1. Založila juridična fakulteta v Ljubljani, 1921.

Plato, Aristoteles und die reine Rechtslehre, Zeitschr. f. öffentl. Recht, Wien und Leipzig, B. 2., Heft 5 u. 6, 1921.

Ustava in zakon, Slovenski Pravnik, 36, 1922, 1—4.

Kritische Bemerkungen zum Gesellschafts-, Staats- und Gottesbegriff bei Kelsen, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 3. H. 5, 6. 1923.

Državno in meddržavno pravo pod vidikom enotnega sistema, Zbornik znanstvenih razprav, 2. Ljubljana, 1923.

Kritični pogledi na juridično osebo, Zbornik znanstvenih razprav, 4. Ljubljana, 1925.

Pomen človeških in državljanskih pravic, Zbornik znanstvenih razprav, 4. Ljubljana, 1926.

Les déformations du raisonnement, sources d'erreurs dans les théories de l'Etat, Revue internationale de la theorie du droit I., 1926.

Zur Lehre von der richterlichen Funktion, v zbirki „Gesellschaft-Staat- Recht", Festschrift gewidmet Hans Kelsen, Wien, 1931. (Posneto iz knjige „Država" in deloma predelano).

The fundamental rights of man as individual and as citizen; (Proceedings of the seventh annual meeting of the American Catholic Philosophical Association) St. Louis, Missouri, 1931. (Ta razprava je v glavnem vsebovana tudi v avtorjevi knjigi „A Treatise on the State").

Some Aspects of the Problem of Interpretation, (American Bar Association Journal, October 1933).

An Analysis of the Notion of Juristic Personality (Notre Dame Lawyer, X. N. 3, 1935); je na angleškem jeziku napisana vsebina že omenjene slovenske razprave o juridični osebi.

Interpretation und Wortbedeutungswandel, Zeitschr. f. öffentliches Recht, 8. Heft 4, 1938.

Čista pravna teorija in naravno pravo, zvezek 1. razprav pravnega razreda akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, 1941.

Članki

Friderik Neumann „Srednja Evropa", Slovenski Pravnik, 1915, št. 12.

Postanek in razvoj lige narodov v letu 1919, Slovenski Pravnik, 34, 1920, št. 1—4.

Liga naroda, Rusi i Jadransko pitanje, Nova Evropa, 1. br. 9, Zagreb, 1921.

O francuskom i engleskom duhu i jeziku, Nova Evropa, 3. br. 7. Zagreb, 1921.

Ustava království Srbů, Chorvatů a Slovinců, Časopis pro právni a státní vědu, 4., Brno, 1921.

Slovenački „problem", Nova Evropa, knj. 7., 1923.

Razgraničenje države, Nova Evropa, knj. 7.

Naša severna meja, Nova Evropa, knj. 7.

Die Verfassung des Königreiches der Serben, Kroaten und Slowenen, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 3., H. 1, 2; 1922.

Zur neuesten Rechtskraftlehre, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 4., H. 1, 2; 1924 (povodom knjige prof. Merkla, Die Lehre von der Rechtskraft, 1923).

Sorazmerna ali proporcijonalna volitev, Koledar družbe sv. Mohorja, 1924.

Kaj je ustava?, Koledar družbe sv. Mohorja, 1925.

Intelektualna kooperacija pri Društvu Naroda, Nova Evropa, knj. 12., 1925.

O radu dr. Ladislava Polića na polju medjunarodnog prava, Mjesečnik, 53, br. 11, 12, 1927.

Pravna podlaga zaščite manjšin, Čas, 23, št. 4, 1928.

Povodom jedne knjige o Paskalu, Srpski Književni Glasnik, 26, br. 6, 1929.

Ustavno-sudska kriza u Sjedinjenim državama Amerike god. 1937, Arhiv za pravne i društvene nauke (u čast Živojina M. Perića), knj. 36, br. 1—2, 1938.

Ocene in poročila

Alessandro Bonucci, Il fine dello Stato, Deutsche Literaturzeitung, No. 49, 1915.

Franz Weyr, Rahmengesetze, Deutsche Literaturzeitung, No. 21, 1917.

Eine „Juristische Grundlehre" (kritika pod tem naslovom izšle knjige F. Somló) Oesterr. Zeitschr. f. öffent. Recht, 1918, Heft 6.

Enotnost pravne vesoljnosti (kritika knjige A. Verdross-a „Die Einheit des rechtlichen Weltbildes"), Slovenski Pravnik, 38, št. 1, 2, 1924.

Nova teorija o pravnoj moći (ocena knjige A. Merkl-a „Die Lehre von der Rechtskraft"), Arhiv za pravne i društvene nauke, Beograd, knj. 8, br. 2, 1924.

Spominski govor na žalnem zborovanju univerze po pok. univ. prof. dr. Ivanu Žolgerju. Čas, 19 (1924—5), 244—8.

Lutz Richter, Die Organisationsgewalt, Verwaltungsreform und Rechtsstaat, Zentralblatt f. d. juristische Praxis, 45, 1927.

Gregor Krek, Grundzüge des Verfassungsrechtes des Königreiches der Serben, Kroaten und Slowenen, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 6.

Hans Kelsen, Das Problem der Souveränität und die Theorie des Völkerrechts, 2. Aufl. 1928; Der soziologische und der juristische Staatsbegriff, 2. Aufl. 1928. Zeitschr. f. öffentl. Recht, 7., H. 4, 1928.

Erich Voegelin, Ueber die Form des amerikanischen Geistes, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 8.

Francis Déak, The Hungarian-Roumanian Land Disput, Zeitsch. f. öff. Recht, 8.

Joseph Müller, Das Friedenswerk der Kirche in den letzten drei Jahrhunderten, Zeitschr. f. öffentl. Recht, 8.

A. Merkl, Allgemeines Verwaltungsrecht, Arhiv za pravne i društvene nauke, knj. 16, br. 3, Beograd, 1928.

Alfred Verdross, Le fondement du droit international, Slovenski Pravnik, 1929, št. 1—6.

Hans Kelsen, Reine Rechtslehre, Zeitschr. f. öffentl. Recht, B. 15, H. 3.

Rudolf Laun, Recht und Sittlichkeit, Zeitschr. f. öffentl. Recht, B. 16, H. 3.

Alfred Verdross, Völkerrecht, Zeitschr. f. öffentl. Recht, B. 17, H. 5, 1937.

Ivo Krbek, Diskreciona ocjena (das freie Ermessen), Zeitschr. f. öffentl. Recht, B. 20, Heft 1, 1940.

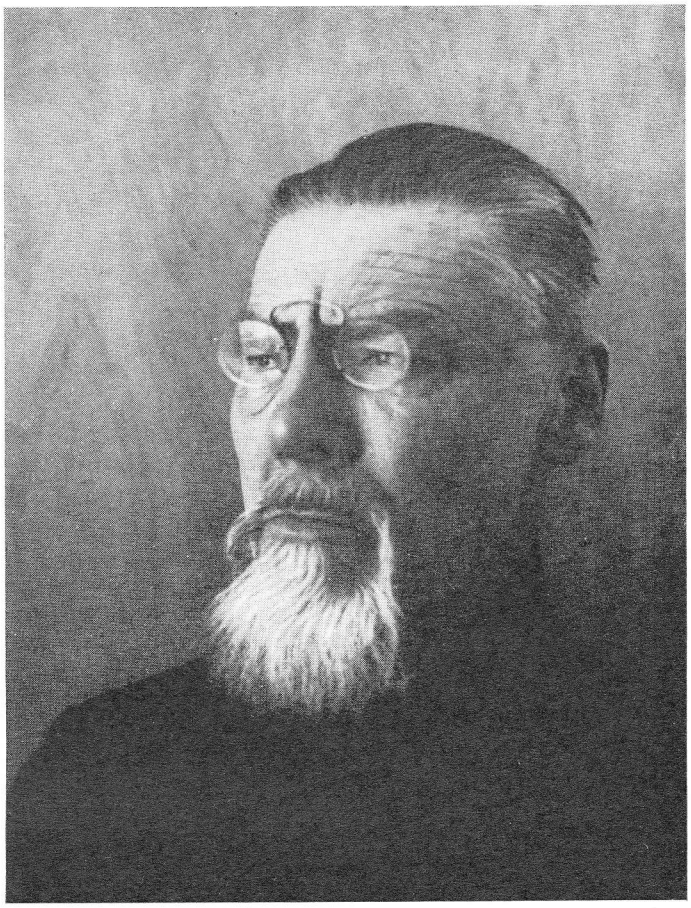

JOŽE PLEČNIK

Rojen dne 23. januarja 1872 v Ljubljani. Redni profesor arhitekture na tehnični fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

Študiral je najprej v Grazu na obrtni šoli, pozneje arhitekturo na umetnostni akademiji na Dunaju pri arhitektu Otonu Wagnerju, v čigar ateljeju je sodeloval pri načrtu za dunajsko mestno železnico. Z „rimsko nagrado" je nadaljeval študije eno leto v Italiji in Franciji. Do l. 1911. je imel lastno delavnico na Dunaju; to leto je pa postal profesor arhitekture na umet. obrtni šoli v Pragi. V l. 1912. je bil trikrat soglasno izbran za naslednika O. Wagnerja na stolici za arhitekturo na umetnostni akademiji na Dunaju, ni pa bil od oblasti potrjen. L. 1920. je postal redni profesor arhitekture na tehnični fakulteti univerze v Ljubljani. Je najvernejši učenec O. Wagnerja; „Zacherlhaus" na Dunaju je eno najpomembnejših del wagnerjanske secesionistične arhitekture. V praški dobi razširi svoje obzorje na ljudsko umetnost, v ljubljanski se odlikuje po živahni, iznajdljivi fantaziji, po skrbi za najmanjši detajl ter spoštovanju do rokodelskega značaja izdelka. Število neizvršenih osnutkov, variant, idej in domislic je izredno veliko; razne stroke umetne obrti, posebno pasarstvo, pohištvena obrt, kamnoseštvo in tiskarska grafika so pod njegovim vplivom naravnost oživele. Prim. Kosta Strajnić, Josip Plečnik. Zagreb 1920; F. Stelè, J. P. na Hradčanih in v Ljubljani, 1930; F. Stelè, Ljubljanski grad — slovenska akropola, 1932; Práce prof. J. P. z let 1901—1922, Styl 3 (8) 1922, 53—76; P. Janák, J. P. v Praze, Volné Směry 1932, 114 sl.; F. Stelè, Plečnikova Ljubljana, Kronika 6. 227—32; Thieme-Becker, Allg. Lex. d. bild. Künstler, Leipzig 1933, XXVII, 148; Letopis Matice Srpske 1930; Časopis katolického duchovenstva, Praha 65, 393—8; Srpski knjiž. glasnik 1938; W. Verkade, Der Antrieb ins Vollkommene, Freiburg i. B. 1931, 137, 255 sl., 283 sl.; Padesát let Státní uměleckoprůmyslové školy v Praze 1885—1935, Praga 1935, 58—9.

DELA

Dekorativna ureditev Rotunde na Dunaju za razstavo (1897).

Zastava Slov. kršč. socialne zveze (1899).

Salon za svetovno razstavo v St. Louisu v Sev. Ameriki (1900).

Stanovanjske hiše na Dunaju; pohištvo na XV. razstavi v Secesiji na Dunaju (1900—1).

Razstava cerkvene umetnosti v Secesiji (1907).

Vodnjak sv. Karla Boromejskega na Dunaju (skupaj s kiparjem J. Engelhardtom; 1908).

Cerkev Sv. Duha v Ottakringu (1910—12).

Oltar v kapeli župne cerkve v Döblingu (skupaj s P. W. Verkadejem; 1913).

Načrti za stavbe, regulacije, knjižne opreme, cerkveni predmeti (v Pragi v l. 1911—20).

Interjerji, vrtna arhitektura in spomenik legionarjev v letni rezidenci čsl. prezidenta T. G. Masaryka v Lányh (1918—28).

Dela na Hradčanih: ureditev dvorišč, notranjščine, stopnišč, vrtov (1918—38).

Tabernakel za cerkev na Vyšehradu v Pragi (1922).

Cerkev Srca Jezusovega v Pragi (1928).

Dom duhovnih vaj pri jezuitih v Ljubljani (1928).

Zastava, ženski kroj in znaki za Orlovsko organizacijo v Ljubljani (1922—8).

Stopnišče in interjerji v zbornici za TOI v Ljubljani (skupaj s F. Tomažičem; 1926—7).

Stadion v Ljubljani (1927).

Cerkev v Bogojini v Prekmurju (1923—7).

Veliki oltar v župni cerkvi v Martjancih (1925).

Vila Stadion v Ljubljani (1927).

Cerkev sv. Frančiška v Šiški (1926—7).

Regulacijski osnutek, ureditve parkov, trgov, cest, nasadov, mostov in Gradu v Ljubljani (od 1927 dalje).

Palača posojilnice v Celju (1928).

Palača Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani (skupaj z arh. F. Tomažičem, (1928).

Tromostje v Ljubljani (1931).

Vojni spomenik v Breznici (1931).

Ilirski steber in spomeniki slov. skladateljev v Ljubljani (1929).

Vrt in interjer v vili Prelovšek v Ljubljani (1931—2).

Frančiškanska cerkev Sv. Antona v Beogradu (z opremo; l. 1932).

Kraljeva lovska koča v Kamniški Bistrici; Šverljugovo znamenje na Bledu (1933).

„Peglezen" v Ljubljani (1934).

Načrti in izvedba univerzitetne biblioteke v Ljubljani (1931—40).

Dozidava cerkve Sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu v Ljubljani; cerkev na Barju (do l. 1940).

Frančiškanska cerkev Marije Lurške v Zagrebu (1935).

Načrti in pričetek del kraljeve palače na Bledu (1933—4).

Oltar v kaznilniški kapeli in „murke" v Begunjah (1938—40).

Žale v Ljubljani (1940).

Tržnice v Ljubljani (1940—41).

Uršulinska gimnazija v Ljubljani (1940—41).

Veliki oltar v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani (1941).

Nagrobni spomeniki in kapelice na pokopališčih v Ljubljani in na Rakeku.

Ideje za preureditev obstoječih stavb: za Sv. Jerneja v Šiški; za romarsko svetišče na Trsatu; za svetišče z okolico pri Mariji Bistrički na Hrvatskem.

Cerkvene posode, cerkvene svetiljke (na Žalah, v Šiški, pri Sv. Jožefu v Ljubljani, pri Sv. Antonu v Beogradu), tiski, knjižne opreme (prim. Spominska knjiga ljubljanske univerze; Architectura perennis) itd.

V načrtih in modelih je ostalo: svetišče sv. očaka Jožefa za Sarajevo; hram Majke Anđeoske za Sarajevo; Srce Jezusovo za Osijek; mestni magistrat v Ljubljani.

Publikacije: Iz ljubljanske šole za arhitekturo 1923. — Iz ljubljanske šole za arhitekturo 1925. — Výběr prací školy pro dekorativní architekturu v Práze z roku 1911—1921 (Praha 1927). — Lučine iz ljublj. šole za arhitekturo, Praha 1928. — Projekt chramu Srdce Ježíšova na Král. Vinohradech, Praha 1928. — Novosti Pražského hradu a Lán, Praha 1928. — Dela arhitektov na tehniki univerze v Ljubljani 1929—1937. — Projekt univerzitetne biblioteke ljubljanske, 1933. — Studija franjevačkoga hrama Majke Božje Lurdske u Zagrebu, Ljubljana 1935. — Aedes sancti Josephi patriarchae, Ljubljana 1935. — Architectura perennis, Ljubljana 1941.

JOSIP PLEMELJ

Rojen dne 11. decembra 1873. na Bledu. Redni profesor matematike na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938; v akademskem letu 1942-43 je načelnik matematično-prirodoslovnega razreda.

Po končani klasični gimnaziji je študiral v letih 1894—1898. matematiko in fiziko na univerzi na Dunaju; svoje študije je nadaljeval in izpopolnjeval v Berlinu (1899—1900) in v Göttingenu (1900—1901). L. 1902. je postal privatni docent za matematiko na dunajski filozofski fakulteti. V svojih dunajskih letih (do l. 1907.) je služboval pri K. k. österr. Gradmessungsbureau in Wien, pozneje pri K. k. Regionalbureau für die internationale naturwissenschaftliche Bibliographie, končno kot asistent v matematičnem zavodu tehniške visoke šole. L. 1907. je bil imenovan za izrednega, naslednje leto pa za rednega profesorja matematike na filozofski fakulteti v Črnovicah, kjer je ostal do razsula avstro-ogrske monarhije. V študijskem letu 1918—19. je bil član vseučiliške komisije pri pokrajinski vladi v Ljubljani in dne 31. avgusta 1919 je imenovan za rednega profesorja matematike na filozofski fakulteti v Ljubljani. Bil je prvi rektor slovenske univerze v Ljubljani (štud. leto 1919—1920). Za svoje delo Potentialtheoretische Untersuchungen je dobil l. 1910. v Leipzigu nagrado znanstvene družbe imena kneza Jablonowskega in za svoje študije na matematičnem polju je prejel na svečani seji akademije na Dunaju dne 31. maja 1912. nagrado Richarda Liebemanna. V l. 1923. je postal dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu, l. 1930. pa dopisni član Srpske kraljevske akademije v Beogradu.

DELA

Ein Satz über vertauschbare Matrizen und seine Anwendung in der Theorie linearer Differentialgleichungen. — Monatshefte für Mathematik und Physik (MMPh.) 12. Wien 1901.

Über Systeme linearer Differentialgleichungen erster Ordnung mit doppeltperiodischen Koefficienten. — MMPh. 12. Wien 1901.

Über lineare Differentialgleichungen mit vertauschbarer Basis. — MMPh. 13. Wien 1902.

Über die Anwendung der Fredholmschen Funktionalgleichung in der Potentialtheorie. — Sitz. Ber. der Kais. Akad. d. Wiss. 2a. Wien 1903.

Zur Theorie der Fredholmschen Funktionalgleichung. — MMPh. 15. Wien 1904.

Über lineare Randwertaufgaben der Potentialtheorie. I. Teil. MMPh. 15. Wien 1904. — II. Teil. MMPh. 16. Wien 1907.

Über einen neuen Existenzbeweis des Riemann'schen Funktionssystems mit gegebener Monodromiegruppe. — Anzeiger d. Kais. Akad. d. Wiss. 13. Wien 1906.

Ein Ergänzungssatz zur Canchyschen Integraldarstellung analytischer Funktionen. — MMPh. 19. Wien 1908.

Riemannsche Funktionenscharen mit gegebener Monodromiegruppe. — MMPh. 19. Wien 1908.

Über Schlesinger's „Beweis" der Existenz Riemannscher Funktionenscharen mit gegebener Monodromiegruppe. — Jahresber. d. deutschen Mathematikervereinigung, Leipzig 1909.

Die Unlösbarkeit von $x^5 + y^5 + z^5 = 0$ im Körper Kvs. — MMPh. 23. Wien 1912.

Die Siebenteilung des Kreises. — MMPh. 23. Wien 1912.

Die Grenzkreisuniformisierung analytischer Gebilde. Ibid.

Existenzbeweis der Lösung linearer Differentialgleichungen insbesondere an einer Fuchs'schen singulären Stelle. — MMPh. 20. Wien 1910.

Potentialtheoretische Untersuchungen. Preisschrift gekrönt von der fürstl. Jablonowski-schen Gesellschaft d. Wissenschaften. Teubner. Leipzig 1911.

Sur l'abaissement du degré de l'équation modulaire. Bulletin des Sciences mathématiques. Paris 1923.

Rešitev linearne diferencijalne enačbe kot funkcija akcesoričnih paramentov. Rad Jugoslavenske Akad. znan. i umjetnosti. Zagreb 1923.

O analitičnem raztezanju slik. Rad Jugoslav. Akad. znan. i umjetnosti. Zagreb 1923.

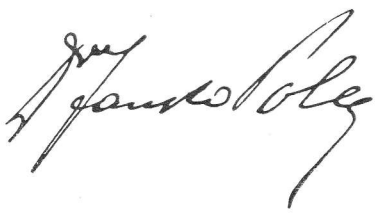

JANKO POLEC

Rojen 19. avgusta 1880. v Kamniku. Redni profesor za narodno in primerjalno pravno zgodovino na juridični fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je od 7. oktobra 1938.

Ljudsko šolo je dovršil na Brdu pri Lukovici (zasebno) in v Kamniku, gimnazijske študije na nižji (slovenski) in od petega razreda dalje na višji, sedaj klasični gimnaziji v Ljubljani (1898).

Vpliv očeta - sodnika mu je vzbudil zgodaj nagnjenje do pravoslovja; zanimanje za narodnokulturna vprašanja in za zgodovino pa sta mu že v zgodnjih letih razvnela učitelj slovenščine na nižji gimnaziji, ravnatelj Franc Wiesthaler in zgodovinar prof. Josip Starè, s katerim je vso gimnazijo stalno občeval ob počitnicah v Kamniku.

Po dovršenih pravnih študijah na Dunaju (1898—1900) in v Gradcu (do 1902) je bil tukaj l. 1903. promoviran za doktorja prava. Vstopivši julija 1902. v sodno službo pri deželnem sodišču v Ljubljani, je dva semestra 1904/05 nadaljeval zlasti kazensko-pravne študije v seminarju prof. Franca pl. Liszta v Berlinu. Leta 1907. je postal sodnik v Trebnjem, l. 1908. v Radovljici; bil decembra 1910. prideljen tajništvu vrhovnega sodišča na Dunaju in kmalu dodeljen evidenčni pisarni za enotno judikaturo, od l. 1912. kot svetniški tajnik. Od l. 1917. je bil na službovanju v novo ustanovljenem ministrstvu za socialno skrb (mladinski oddelek in oddelek za socialno zavarovanje) na Dunaju in bil imenovan tukaj l. 1918. za ministrskega tajnika. Od januarja do novembra 1919. je bil referent za kazenske stvari pri poverjeništvu za pravosodje v Ljubljani, odtlej pravni referent pri ravnateljstvu južne železnice, od l. 1923. državne železnice v Ljubljani.

L. 1907. je bil pozvan za honorarnega profesorja kazenskega prava na vseučilišču v Sofiji, pa poziva iz rodbinskih razlogov ni mogel sprejeti. V letih službovanja na Dunaju je porabil ves svoj prosti čas za proučevanje domače pravne, zlasti upravne zgodovine v knjižnicah, institutu za avstrijsko zgodovino in posebno v dvor-

nem arhivu in arhivu notranjega ministrstva; odslej se je popolnoma posvetil pravnozgodovinski stroki. L. 1920. je bil postavljen za honorarnega profesorja zgodovinskega razvoja sedanjega javnega in zasebnega prava, kasneje tudi pravne zgodovine Južnih Slovanov na juridični fakulteti ljubljanske univerze; l. 1925. je postal redni profesor za to stroko, odnosno po novi univerzitetni uredbi, za Narodno in primerjalno pravno zgodovino. V letih 1930/31 in 1942/43 je bil dekan juridične fakultete.

Poleg vprašanj iz domače pravne zgodovine ga zanima zlasti razvoj narodnokulturnih ustanov, osobito visokega šolstva in zgodovina pravne ter zgodovinske znanosti in njenih zastopnikov.

DELA

Knjige

Vseučiliški Zbornik, Ljubljana 1902.; 8⁰, str. 1—298 in 411—436 (prim.: DS 1902, 373; S 3. VI. 1902).

Materialien zur Lehre von der Rehabilitation. Im Auftrage der Internationalen kriminalistischen Vereinigung gesammelt und herausgegeben von Dr. Ernst Delaquis und Dr. Janko Polec, Berlin 1905, 8⁰, str. 497. (Tudi kot priloga k Mitteilungen der Internationalen kriminalistischen Vereinigung, Berlin 1905, zv. 13) (prim.: SP 1905, 171; LZg 21. in 23. IX. 1905; Allg. österr. Gerichts-Zg 1906, 137—140).

Kraljestvo Ilirija, I. del, Ljubljana 1925, 8⁰, str. 338 (prim.: SP 1925 175—181; S 5. jul. 1925.; Prager Presse 15. aug. 1925. Revue des Études slaves 1925., t. V, 303; Sborník věd právních a státních, 25, 1925, 216—220; LZ 1926, 467—469; GMS 7—8, 1926/27, 59—60).

Ljubljansko višje šolstvo v preteklosti in borba za slovensko univerzo, Ljubljana, fol. str. 1—229. Poseben odtis iz Zgodovine slovenske univerze v Ljubljani do l. 1929. (Spomenica ob 10-letnici univerze 1929). (Prim.: SP 1929, 354; Čas, 24, 1929/30, 132—136; S 13. VIII. 1929).

Razprave

Nove kriminalistične šole — SP 1901, 231—239; 261—272; 294—307.

Grb kraljestva Ilirije — SP 1923, 85—94.

Razpored sodnih instanc v slovenskih deželah od 16. do 18. stoletja — ZZR 6, 1927/28, 116—142.

O retraktni pravici na našem ozemlju — SP 1929, 104—126 (prim.: GMS 14, 1933, 152).

O odpravi nevoljništva na Kranjskem — ZZR 9, 1932/33, 188—207.

Svobodniki na Kranjskem — GMS 17, 1936, 1—142 (prim.: SP 1937, 91; ČZN 31, 1936, 116—126; Carintia I, 1937, 98, 99; 1939, 334, 335; Südostdeutsche Forschungen 4, 1939, 445—449; Zeitschrift des histor. Vereins f. Steiermark 1937, 164; Sborník věd právních a státních 37, 1937, 47, 48.

Zgodovina „obravnanih" Gorskih bukev in postavitve kletarskega mojstra na Kranjskem — GMS 28, 1937, 87—109 (prim.: Zeitschrift des histor. Vereins f. Steiermark 1938, 166; Dolenc, „Gorske bukve" [1940], str. 27 sl.).

Prevedba zakupnih kmetij v kupne na Kranjskem ob koncu 18. stoletja, ZZR 13, 1937, str. 135—214 (prim. GMS 18, 1937, 68 in Carintia I, 1937, 163, 164).

Še enkrat o svobodnikih na Kranjskem — GMS 19, 1938, 70—74.

Paberki o klavzuli deželne obveze za škodo (Landschadenbund) — GMS 20, 1939, 290—303.

Pripombe kranjske deželne komisije k Martinijevemu osnutku avstr. državljanskega zakonika — ZZR 16, 1940, 205—219 (prim.: GMS 21, 1940, 133).

Članki in življenjepisi

Karol Pleško — SN 25. IV. 1899.

Zur südslawischen Universitätsfrage — Politik (Praga) 13. in 14. XI. 1901.

Slovensko vseučilišče in leto 1848. — SN 22., 23. in 28. XI. 1901.

Vseučilišče in slovenski tabori — SN 30. XI. 1901.

Francoska univerza v Ljubljani — SN 3. XII. 1901.

Še nekoliko črtic o slovenskih pravoslovnih predavanjih v Ljubljani — SN 4., 5., 6. XII. 1901.

Filip Abram — SN 3. IV. 1903.

Triest und Laibach — Politik (Praga) 27. XI. 1904.

(Marian Paulus): International Council of Women. Slovan, 2. 1903/04., 274—279.

Dr. Vladimir Levec — Slovan 3, 1904/05, 51—55; 75—80; 106—112.

Streifungen auf dem Gebiete der vergleichenden Strafrechtswissenschaft — LZg 5., 6., 7., 8. V. 1903.

Die völkerrechtliche Stellung Bosniens und der Herzegowina vor der Annexion. — LZg 13., 14., 15., 16. X. 1908.

Krain und das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch. Zur Jahrhundertfeier. — LZg 1. VI. 1911.

Ivan Kavčnik — S 1. X. 1922.

Anton grof Pace — S 6. I. 1924.

Fran Regally — S 17. IV. 1924.

Albert Levičnik — S 1. I. 1926.

Jernej Andrejka - Livnogradski — S 6. V. 1926.

Dr. Janko Babnik — S 23. XII. 1927.

Požgani dunajski arhivi — GMS 7—8, 1926/27, 54—56.

Prof. Jos. Šilović — S 8. IX. 1928.

Vogt-advocatus odvetnik — SP 1929, 174, 175.

Spominu Edvarda in Karla Strahla — ZUZ 10, 1930, 45—210.

Pisma Franca Pustavrha in Ivana Franketa Edvardu Strahlu — ZUZ 11, 1931, 50—68.

Ivan Okretič — SP 1932, 58—63.

Anton Randa in Josip Krajnc — SP 1934, 221, 222.

Mihajlu Jasinskemu v spomin — ZZR 12, 1936, I—VI.

Kako je bil določen doktor Anton Bonaventura Jeglič za knezoškofa ljubljanskega — Čas 32, 1937/38, 324—326.

Slovenski pravni znanstveniki pretekle dobe v tujini — (I. Martin Pegius — II. Jurij Wohinz in Janez Josip Dinzl — III. Franc Ks. Jelenc — IV. Tomaž Dolinar — V. Janez Kopač in Josip Skedl — VI. Jožef Krajnc — VII. Josip Zhishman — VIII. Ivan Žolger — IX. Franc Žižek). — „Pol stoletja društva „Pravnik". „Spominska knjiga". 1939, 151 — 205.

Ob 20 letnici slovenske univerze — Čas 34, 1919/40, 179—185.

Ob 60 letnici Rudolfa Andrejke — S 23. VII. 1940.

Ludovik Šivic — GMS 22, 1941, 77.

Dr. iur. et dr. h. c. Metod Dolenc — GMS 22, 1941, 135—138.

Dr. h. c. Ivan Hribar — GMS 22, 1941, 138, 139.

Dr. Rado Kušej, Življenjepis in bibliografija — ZZR 18, 1942, 1—22.

Dr. Metod Dolenc, Življenjepis in bibliografija — ZZR 18, 1942, 23—95.

V Slovenskem Biografskem Leksikonu članki:

Abram Filip, Babnik Janko, Bežek Rupert, Blasitsch Anton, Dolenc Metod, Dolinar Tomaž, Dominkuš Ferdinand, Filipič Ludovik, Geiger Fran, Gerdešič Josip, Gertscher Adalbert, Gertscher Anton, Gogola Anton, Gogola Ivan, Gross Fran, Gumplowicz Ludovik, Hozhevar Janez, Hrašovec Franc, Hudovernik Aleksander, Jelenc Franc Ks., Jüstel Alojzij, Kavčič Jakob, Kavčnik Ivan, Knafelj Luka, Kočevar Franc, Kopač Janez, Krajnc Jožef, Krek Gojmir, Kremžar Anton, Kuder Anton, Kušej Rado, Lapajne Stanko, Lapajne Štefan, Lehman Ernst, Levec Anton, Levec Vladimir, Levičnik Gašper, Levičnik rodbina, Lukančič Gabrijel, Lukančič Gothard, Luschin Andrej, Luschin Arnold, Majaron Danilo, Maklecov Aleksander, Malnerič Martin, Mažgon Anton, Mohorič Fran, Mosché Alfonz, Munda Avgust, Munda Franc, Nabernik Ivan, Nejedli Josip, Ogrin

Fran, Pace Anton, Pajnič Edvard, Papež Franc, Pegan Vladislav, Pegius Martin, Pelzhoffer Franc Albert, Perizhoffer Karel Seyfried, Perizhoffer Martin Anton, Perizhoffer Marko Jožef.

V Hrvatski Enciklopediji doslej članka: Andrejka Rudolf, Babnik Janko.

Poročila in ocene

Jernej Andrejka, Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1904. — Slovan 3, 1904/5, 125—126.

Oesterreichische Zeitschrift f. Strafrecht. — SP 1912, 156.

Festschrift zum 31. deutschen Juristentag 3.—6. Sept. Wien 1912. — SP 1913, 25.

Dr. Ivan Strohal, Statuti primorskih gradova i općina. Bibliografski nacrt. 1911. — SP 1913, 186—188.

Dr. Josef Schön, Das bosnisch-herzegow., österreichische, ungarische u. kroatische Handelsrecht in ihren Verschiedenheiten. 1913. — SP 1913, 253, 254.

Krainz - Pfaff, System des österr. Privatrechtes. I^5, 1913. — SP 1913, 316.

Dr. Robert Bartsch, Das Kraftfahrzeuggesetz (Automobilhaftpflichtgesetz) 1913. — SP 1914, 92, 93.

Das öffentliche Urkundenwesen der europäischen Staaten. — SP 1914, 93—94.

Dr. Heinrich Bartsch, Das österr. allg. Grundbuchgesetz in seiner praktischen Anwendung, 1914. — SP 1914, 94.

Dr. Metod Dolenc, Dušanov zakonik. 1925. — SP 1926, 36—40.

Melitta Pivec - Stele, La vie économique des Provinces Illyriennes (1809—1813). 1930. — GMS 12, 1931, 58, 59.

Dr. August Pitreich, Slovenisch und Deutsch in der österr. Justiz. — GMS 12, 1931, 61—64.

Zwitter Franc, Prebivalstvo na Slovenskem od XVIII. stol. do današnjih dni. 1936. — GMS 17, 1936, 152—155.

Theodor Mayer, Die Entstehung des modernen Staates im Mittelalter und die freien Bauern. 1937. — GMS 18, 1937, 151.

Inventare österr. staatlicher Archive. — V. Inventare des Wiener Haus- Hof u. Staatsarchivs. — GMS 19, 1938, 79—81.

Aleksander Solovjev, Predavanja iz istorije slovenskih prava. 1939. — GMS 22, 1941, 86—87.

Dr. Ivan Pintar, Mediko-kirurški učni zavod v Ljubljani, njegov nastanek, razmah in konec. 1939. — GMS 22, 1941, 92—93.

M. Kos, Urbarji salzburške nadškofije. — Viri za zgodovino Slovencev I. 1939. — GMS 23, 1942, 110, 111.

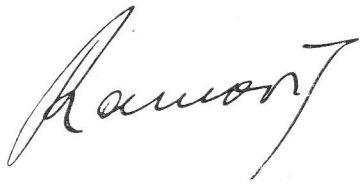

FRAN RAMOVŠ

Rojen dne 14. septembra 1890. v Ljubljani. Redni profesor za slovenski jezik na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.; dne 11. julija 1942. izvoljen za dobo treh let za njenega generalnega sekretarja.

Po maturi (1910) se je vpisal na filozofsko fakulteto dunajske univerze, po dveh semestrih pa na graško univerzo, kjer je bil 1914. promoviran za doktorja filozofije (stroka mu je bila slovanska filologija s primerjalno indoevropsko lingvistiko). V l. 1913. je bil na študijskem potovanju po Nemčiji in Danskem (Dresden, Berlin, Kjobenhaven, Hamburg, Göttingen, Frankfurt, Tübingen). Od l. 1915. do konca 1918. je bil v vojaški službi. Začetkom leta 1918. se je habilitiral za slovansko filologijo na univerzi v Grazu, koncem istega leta pa je postal tajnik vseučiliške komisije pri pokrajinski vladi v Ljubljani. Od l. 1919. dalje je redni profesor za slovenski jezik na univerzi v Ljubljani, kjer je bil v študijskem letu 1926-27. dekan filozofske fakultete, v letu 1934-35. pa rektor univerze. Od l. 1926. je bil član komisije za izenačenje srbskohrvatskega pravopisa in terminologije pri ministrstvu prosvete, od l. 1938. član glavnega prosvetnega sveta v Beogradu. Kot tajnik Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani je urejal društveno edicijo „Razprave" (zvez. 1—17), bil je sourednik Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino (let. 1—8) in od 1931. dalje je sourednik Južnoslovenskega Filologa v Beogradu. V organizacijskem odboru za 3. mednarodni kongres slavistov je vršil službo podpredsednika. V l. 1921. je postal redni član Znanstvenega društva v Ljubljani, ki mu je poverilo pripravljalna dela za ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Izvoljen je bil za dopisnega člana pri School of Slawonic and East European Studies na univerzi v Londonu (1925), Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu (1926), Srpske kraljevske akademije nauka v Beogradu (1929), Slovanskega Ustava v Pragi (1929), Češke kralovske společnosti nauk v Pragi (1935), Poljske akademije

znanosti in umetnosti v Krakovu (1935). — Njegove študije so posvečene zgodovinskemu proučevanju slovenskega jezika, akcentologiji in slovenski dialektologiji. Njegov delež v „Pravopisu" je ortoepija. O njegovem delu gl. Ljetopis Jugoslav. Akademije, Zagreb 1927, 141—3; Godišnjak Srp. kralj. Akademije, Beograd 1929, 128—135; slovenski dnevniki na dan 14. sept. 1940; F. Bezlaj, Ljub. Zvon 1940; N., Sodobnost 1940, 479—480; Who's Who s. v.

DELA

Knjige

Historična gramatika slovenskega jezika, II Konzonantizem. Ljubljana. 1924. 8°, str. X + 336.

Dialektološka karta slovenskega jezika. Ljubljana. 1931. 4°. 1—72.

Karta slovenskih narečij, Ljubljana. 1935. Str. 1—16.

Historična gramatika slovenskega jezika. VII. Dialekti. Ljubljana. 1935. 8°, str. XXXII + 206.

Slovenski pravopis. (Priredila A. Breznik in F. Ramovš). Ljubljana. 1935. 8°, str. 1—234. — 2. izdaja 1937. — 3. izdaja 1938.

Kratka zgodovina slovenskega jezika. Ljubljana. 1936. 8°, str. VIII + 246.

Brižinski spomeniki. Izdala M. Kos in F. Ramovš. Ljubljana. 1937. Akademska biblioteka, 9. 4°, str. 1—32.

Narodno blago iz Roža. (Zbral J. Šašel, priredil F. Ramovš). Arhiv za zgod. in narodopisje II (1937), str. 1—124.

Razprave in članki

Slovarski doneski iz Trubarjevih del. — Časopis za zgodovino in narodopisje. 10. 144—151.

Donesek k boju *l* ali *u*. — Slovan 12. 126—128.

Neuroi. — Časopis pro mod. fil., 5. 212—215.

Zur slovenischen Dialektforschung. — Arch. f. slav. Phil. 36. 445—460.

Slovenische Studien. — Arch. f. slav. Phil. 37. 123—174; 289—330.

† O. Stanislav Škrabec. — Ljub. Zvon 1919, 81—88.

Grosuplje. — Ljubljanski Zvon 1919, 176—182.

Odkod rodbinsko ime slovenskih Kraigherjev? — Ljub. Zvon 1919, 190—191.

Delo revizije za Dalmatinovo biblijo. — Časopis za slov. jezik 1. 113—153.

Sorodstvo staroindijskega *sama* „Sommer, Halbjahr". ČJKZ (Časopis za slov. jezik) 2 (1920), 63—71.

Donesek k slovenskim starožitnostim. ČJKZ 2 (1920), 98—109.

K zgodovini slovanske konjugacije. (ČJKZ 2 (1920), 128—30.

Zanimiv primer razvoja prehodnega *i*. ČJKZ 2 (1920), 130—32.

Zanimiv koroško-slovenski rokopis. ČJKZ 2 (1920), 282—95.

Opazke k slovanskim tvorbam pronominalnega debla *quo*. ČJKZ 2 (1920), 274—6.

Vyjimečne *u* misto pravidelneho *o* za *ǫ* v slovinštiné. ČMFL 8 (1920), 1—8.

Die Geschichte des vokalischen *l* im Slovenischen. Prace lingwist. of. J. B. de Courtenay (1921), 44—60.

Izvor slovenske besede *„kazen"*. SP 34 (1920), 230—2.

Opazke k nenaglašenemu *ê* s posebnim ozirom na psl. *êstêja* v slovenskih narečjih. Zbornik A. Belića, 1921, 17—23.

Razvoj skupin *r* + *ə* in *ə* + *r* v slovenskem jeziku. JF 2 (1921), 40—9.

O slovenskem novoakutiranem *o* v *ǫ, ǫ̑, ǫ*. JF 2 (1921), 227—39.

Slov. *Celje*. ČJKZ 3 (1921—2), 33—4.

Csl. *destъ* — slov. *destən*. ČJKZ 3 (1921—2), 43—5.

Slov. *rês* „verum". ČJKZ 3 (1921—2), 46—8.

Stcsl. *nejęvêrъ* — slov. *nejoverən*. ČJKZ 3 (1921—2), 49.

Slov. *Jêž, jêzero*. ČJKZ 3 (1921—2), 50—1.

Psl. *nêsmь* — slov. *nę́səm, nísəm*. ČJKZ 3 (1921—2), 52—5.

Slov. *tę́dən* „hebdomas" ČJKZ 3 (1921—2), 55—7, 153.

Slov. *vîrij, vêrij* „piscina". ČJKZ 3 (1921—2), 58—9.

Slov. *Kobarid* — furl. *Çavored* — ital. *Caporetto* — nem. *Karfreit*. ČJKZ 3 (1921—2), 60—2.

Drobnosti iz slovenske gramatike. 1.) Opazke k *y*. Slavia 1 (1922—3), 27—37; 2.) Konzonantične asimilacije pred sufiksoma — *sko* in — *stvo*; 3.) Refleksi za prvotno *zdi̯* in *zgi̯*. Slavia 1 (1922—3), 228—41.

Une isoglotte čakavo-kajkavienne. Revue des études slaves 3 (1923), 48—58.

Deklinacija slovenskega imena *oča, oče* za *otьcь*. RDHV 1 (1923), 402—8.

K poznavanju praslovanske metatonije. Slavia 2 (1923—4), 205—31.

Imperfekt v rezijskem dialektu. ČJKZ 4 (1924), 117—9.

Izvor slov. svetniškega imena *Ilj, Tilj, Tilen, Tilih* za lat. *Egidius*. ČJKZ 4 (1924), 120—1.

Eine slovenische Form des Instr. Sing. Fem. ZslPh 1 (1925), 65—73.

Praslovensko *kasegъ* „Edling". RDHV 2 (1925), 303—26.

O prvotnih južnoslov. substitucijah za balk.-lat. *k, g* pred *e, i*. JF 6 (1926—7), 153—65.

Razvoj psl. *ê* v slovenskih dolgih zlogih. ČJKZ 6 (1927), 8—21.

O naravi psl. *tort* in *tert* v praslovenščini. ČJKZ 6 (1927), 22—6.

O kajk.-čakavskem prehodu *d'* v *j*. ČJKZ 6 (1927), 86—90.

K razlagam o postanku glagola *morati*. ČJKZ 6 (1927), 265—7.

Karakteristika slovenskega narečja v Reziji. ČJKZ 7 (1928), 107—21.

O jeziku v brižinskih spomenikih. ČJKZ 7 (1928), 160—8.

Slovensko *o* iz ъ, ь, posebe še dial. *dones* za *dьnьsь*. Slavia 9 (1930—1), 48—56.

Razvoj skupin *vъ* v *vь* v slovenskem jeziku. Rad Jugosl. akad. 243. knj. (1932), 1—22.

Ueber die Stellung des Slovenischen im Kreise der slavischen Sprachen. Annales Acad. Scient. Fennicae B 27, Helsinki 1932, 218—38.

Kratka karakteristika slovenskega narečja na Dolenjskem. Sbornikъ Miletičъ (1933), 152—63.

O premiku akcenta v tipih *zvêzdà, žená* in *məglà* v slovenskem jeziku. Lud słowianski 1 (1934), 48—61.

Poznamka k slovenskym a juhoslovanskym jazykovym stykom. Řiša Vel'komoravska (1935), 441—52.

K razvoju ъ in ь v slovenskem jeziku. Belićev Zbornik (1937), 339—46.

K naglaševanju slovenskih pridevnikov. Slov. jezik 3 (1940), 45—51.

Iz pojavov soglasniške sklanje. Slov. jezik 4 (1941), 26—32.

Ocene, poročila

A. Breznik, Izreka v poeziji in prozi. — Nastavni Vjesnik 21. 227 do 229.

F. Ilešič, Izgovor slovenskega knjižnega jezika. — Nastavni Vjesnik 21. 766—771.

A. Breznik, Začetna poglavja iz slovenske srednješolske slovnice. — Slovan 13, 94—95.

R. Merkh, Deutsche Ortsnamen in Friaul. — Ljubljanski Zvon 1916, 668—670.

R. Nahtigal, Die Frage einer einheitlichen albanischen Schriftsprache. — Ljubljanski Zvon, 1918, 77—79.

S. Škrabec, Jezikoslovni spisi 1. — Ljubljanski Zvon 1917, 501—503.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino 1. 1. — Ljubljanski Zvon, 1918, 368—370.

Fr. Stroh, Die altslavische Besiedlung des oberen Mühlviertels. — Ljubljanski Zvon, 1919, 124—128.

S. Škrabec, Jezikoslovni spisi 1. 3. — Ljubljanski Zvon, 1919, 247—250.

Spisi V. Jagića v zadnjih desetih letih (skupaj z M. Rešetarjem). — Časopis za slov. jezik. 1. 5—11.

Slovenistika v Jagićevem Archivu für slav. Philologie. — Časopis za slov. jezik, knjiž. in zgod. 1. 227—233.

J. Glonar, Naš jezik. LZ 39 (1919), 568—69.

Die Südgrenze der deutschen Steiermark. LZ 39 (1919), 379—81.

Monimenta Sclavenica ... par M. Premrou in Dr. R. Nachtigall, Južnoslovansko-italijansko sporno vprašanje v luči nekih znanstvenih podatkov. LZ 39 (1919), 439—42.

Izreka trdega *l*-a v slovenščini pri šolskem pouku (kot razglas pokraj. uprave). Slov. Učitelj, 1922, str. 118 sl.

Jan Baudouin de Courtenay. ČJKZ 3 (1921—2), 150—1.

Slovenački jezik. (Bibliografsko-kritični pregled.) JF 3 (1922), 228—97.

S. Škrabec, Jezikoslovni spisi 1, 1—4. Slavia 2 (1923—4), 115—23.

K. Štrekelj, Historična slovnica slovenskega jezika. ZslPh 2 (1925), 310—17.

A. Musić, Glagol *moći* i *morati* u slovenskem jeziku. Slavia 4 (1925—6), 142—9.

Slavischer Grundriss. ČJKZ 5 (1926), 156—7.

Prof. Rajko Nahtigal, 1877—1927. ČJKZ 6 (1927), 242—5.

Dudlebi-Teindles. ČJKZ 6 (1927), 252—3.

Opomba k škofjeloškemu refleksu za *ê*. ČJKZ 6 (1927), 253—4.

O postanku slov. dial. *sunce*. ČJKZ 6 (1927), 258—60.

Simon Pirchegger. Die slavischen Ortsnamen im Mûrzgebiet. Slavia 6 (1927—8), 774—86.

Nov rezijanski katekizem. ČJKZ 7 (1928), 157—9.

Cirminah-Rotenmann. ČJKZ 7 (1928), 68—9.

Slov. dial. Varožl za Varaždin. ČJKZ 7 (1928), 169.

O s o b e n i k „inquilinus, advena". ČJKZ 7 (1928), 170—1.

Slovenački jezik. JF 7 (1928—9), 293—304.

E. Schwarz, Zur Chronologie von asl. *a* > *o*. JF 7, 246—7.

L. A. Bulahovski, Akcentologičeskije etjudy. JF 7, 250—1.

L. A. Bulahovski, Die Akzentzurückziehung im Slovenischen. JF 7, 251—2.

S. Pirchegger, Die slavischen Ortsnamen im Mürzgebiet. JF 7, 261.

E. Schwarz, Die Uebernahme des asl. *-ika* in den Flussnamen Oesterreichs. JF 7, 268.

J. Schnetz, Die *-nika-* Flussnamen Oesterreichs. JF 7, 268—9.

F. Ilešič, *Moći* i *morati* u slovenačkom jeziku. JF 7, 294.

J. Kelemina, Nekaj o Dulebih na Slovenskem. JF 7, 294.

J. Kelemina, Nove dulebske študije. JF 7, 294—5.

K. Kniely, Der Name *„Schöckel"*. JF 7, 296.

R. Kolarič, Nosni vokali v prvotni slovenščini. JF 7, 296—7.

M. Rešetar, Završetak *-u* u gen. sg. muških imenica u slovenskem jeziku. JF 7, 300.

E. Sievers, Die altslavischen Verstexte von Kiew und Freising. JF 7, 301.

L. Tesniere, Du traitement *i* en *ê* en Styrien. JF 7, 302.

L. Tesniere, Sur le systeme casuel du slovene. JF 7, 302.

Stanoje Stanojević, Narodna enciklopedija SHS: biografije slavistov: Baudouin, Nahtigal, Oblak, Štrekelj, Škrabec itd.

Slovenački jezik. St. Stanojević, Nar. enciklopedija 4 (1929), 192—208.

Slovenački književni jezik. St. Stanojević, Nar. enciklopedija 4 (1929), 208—9.

Slovenački pravopis. St. Stanojević, Nar. enciklopedija 4 (1929), 209.

Slovenački jezik (bibliografski, kritični referati). JF 9 (1930), 381—5.

M. Małecki, Cakawizm z uwzglednieniem zjawisk podobnych. Slavia 9 (1930—1), 151—4.

Slovenački jezik. JF 11 (1931), 315—20.

I. Grafenauer, Poglavje iz najstarejšega slovenskega pismenstva. JF 11 (1931), 316—7.

P. Skok, Iz slovenačke toponomastike. JF 11 (1931), 319—20.

Zur Entwicklung der Lautgruppen *vъ, vь* im Slovenischen. Bulletin internat. de l'Acad. Yougosl., 5 (1933), 94—6.

Kako bi se mogla epoha praslovenskog jezika vremenski odrediti. Zbirka odgovora za III. med. kongres slavista (1939), 1., 15—17.

Dali etimološki rečnik psl. jezika treba da obuhvati semantičku stranu reči u istoriskom razvitku. Zbirka odgovora 1. (1939), 23.

Obči momenti iz razvoja slovenskega jezika. Govori i predavanja III. med. kongresa slavista (1939), str. 37—44.

Vejališče za naše strokovno besedje in izrazje. Zdravniški vestnik 12 (1940), 45—51.

F J Stelli

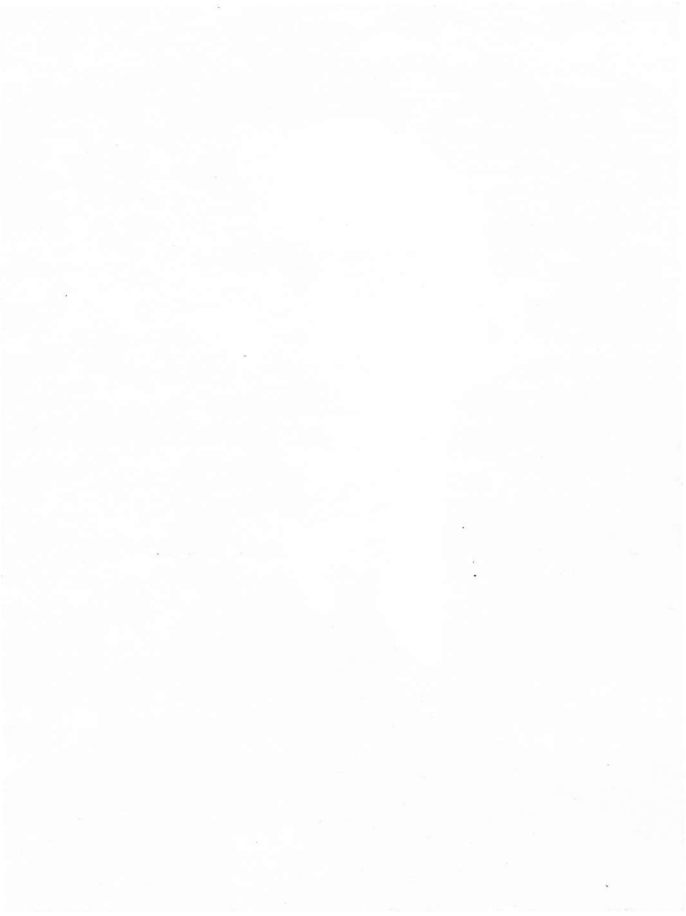

FRANCE STELÈ

Rojen dne 21. februarja 1886 v Tunjicah pri Kamniku. Izredni profesor za umetnostno zgodovino na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 16. maja 1940. V akademskem letu 1942-43 je načelnik filozofsko-filološko-historičnega razreda.

Po gimnazijskih študijah v Kranju in po enoletnem vojaškem roku je l. 1907. odšel študirat na dunajsko univerzo sprva slovansko filologijo in zgodovino, a od l. 1909. zgodovinske pomožne vede in umetnostno zgodovino (na institutu za avstrijsko zgodovinsko raziskavanje). L. 1911. je dovršil študije na tem institutu in si pridobil kvalifikacijo za arhivsko, bibliotečno, muzejsko in spomeniško službo. L. 1912. postane doktor filozofije na podlagi disertacije „Gotsko stensko slikarstvo na Kranjskem". Jeseni 1912 je bil nastavljen kot praktikant pri centralni komisiji za varstvo spomenikov na Dunaju in naslednjega leta kot eksponirani praktikant te komisije prevzel funkcije deželnega konservatorija za Kranjsko z nalogo, da organizira spomeniško varstveno službo na Kranjskem. Do l. 1914. je iz Ljubljane v ti funkciji vodil tudi referat za koroške spomenike. L. 1914. do 1919. je preživel v vojski, večji del kot vojni vjetnik (vjet je bil v Galiciji 15. septembra 1914) v Sibiriji, Čiti, Novo Nikolajevsku, Marijinsku, Semipalatinsku, Tjumeni, Tari, Omsku, Krasnojarsku, Jekateringu. Vrnil se je l. 1919. čez Vladivostok, Tihi ocean, San Diego v Kaliforniji, Washington, Brest, Pariz in Švico. Prevzel je takoj službo spomeniškega urada za Slovenijo, ki ga je vodil do l. 1937., ko je bil imenovan za profesorja na ljubljanski univerzi. Na mednarodnih kongresih Penklubov v Haagu, Barceloni in v Pragi je zastopal penklube bivše Jugoslavije; udeležil se je mednarodnih bizantoloških kongresov v Bukarešti, Beogradu, Sofiji, Atenah in v Romi, dalje dveh raziskovalno znanstvenih potovanj po Sloveniji, Hrvatski in po bavarskem Obdonavju. Kot zastopnik varstva spomenikov se je udeležil mednarodne muzejske konference v Atenah; l. 1936. je postal član Mednarodne zveze muzejev. Dalje

je sodeloval pri mednarodnem kongresu umetnostnih zgodovinarjev v Parizu in v Švici; l. 1937. je postal član Mednarodnega odbora za umetnostno zgodovino in l. 1939. je bil član predsedstva XV. kongresa v Londonu. V l. 1935 - 42. je bil občinski svetnik ljubljanske občine, predsednik mestnega turističnega sveta in odbornik Tujsko-prometne zveze. Bil je tudi urednik mestne propagandne revije „Kronika slovenskih mest". L. 1921. je postal honorarni učitelj umetnostne zgodovine na ljubljanski tehnični fakulteti. Je delovni član Hrvatskega arheološkega društva, redni član Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani, častni član Muzejskega društva v Mariboru, Ptuju in v Celju. V poročilih je večkrat uporabljal psevdonime François, Francesco Farfalla, France Francetov, Frst. — Prim. še Narodna Enciklopedija; P. E. N. — klub Beograd—Ljubljana—Zagreb 1932, Beograd 1933, 27; Slovenec z dne 21. febr. 1936, Jutro z dne 6. julija 1940.

DELA

Knjige in brošure

Fr. Terseglav in Fr. Stelè, Sveta Rusija, Ljubljana 1920; 85.

Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, Ljubljana 1924; 8^0, 176, 68 slik.

France in Tone Kralj. Ljubljana 1925.

Dr. Val. Krisper in Fr. Stelè, Ljubljana, glavno mesto Slovencev v besedi in sliki. Ljubljana 1927. Poleg slovenske še izdaje v hrvatskem, srbskem, nemškem, francoskem in angleškem jeziku. 4^0, 24 str.

V obrambo rimskega zidu na Mirju v Ljubljani. Ljubljana 1928; 8^0, 23.

Politični okraj Kamnik I. Sodni okraj Kamnik. Umetnostno-topografski opis. Ljubljana 1929; 8^0, 502, 230 slik.

Celjski strop. Ljubljana - Celje 1929; 8^0, 39, 28 slik.

Jože Plečnik na Hradčanih in v Ljubljani. Ljubljana 1930; 4^0, 20.

Uršulinska cerkev, biser ljubljanske arhitekture. Ljubljana 1930; 8^0, 16.

Milko Kos s sodelovanjem Fr. Steléta, Srednjeveški rokopisi v Sloveniji. Ljubljana 1931.

Ljubljanski grad — slovenska Akropola. Ljubljana 1932; 4^0, 20.

La Slovénie, aperçu de son histoire, sa culture, sa littérature. Ljubljana 1933; 8^0, 24.

Narodna galerija. Ljubljana 1933; 8⁰, 28.

Projekt univerzitetne biblioteke ljubljanske. Ljubljana 1933; 4⁰, 56 strani.

Cerkveno slikarstvo. O njegovih problemih, načelih in zgodovini. Celje 1934; 8⁰, 212.

Umetnost zapadne Evrope. Oris njenih virov in glavnih dob njenega razvoja. Ljubljana 1935; 8⁰, 436, 292 slik.

Monumenta artis slovenicae I. Srednjeveško slikarstvo (slovenski in francoski tekst). Ljubljana 1935; 4⁰, 60, 173 slik. — II. Slikarstvo baroka in romantike (slovenski in francoski tekst). Ljubljana 1938; 4⁰, 36, 95 slik.

Cerkveno slikarstvo med Slovenci I. Srednji vek. Celje 1937; 8⁰, 330.

Slovenske Marije. Celje 1940; 8⁰, 38, 64 slik.

Ptujska gora. Celje 1940; 8⁰, 131.

Umetnost v Primorju. Ljubljana 1940; 8⁰, 32, 25 slik.

Ljubljana. Ljubljana 1940. 4⁰. Tri izdaje: 1. z obširnim slovenskim besedilom, 48 str., 64 slik; 2. s skrajšanim slovenskim besedilom, 24 str., 64 slik; 3. s srbohrvatskim, nemškim, francoskim in italijanskim besedilom, 36 str., 64 slik.

Architectura perennis. Ljubljana 1941; 4⁰, 290.

Slovenski lesorez. Ljubljana 1942; 4⁰, 4, 140 slik.

Razprave, članki

Sprawa uniwersytetu słowieńskiego. Świat słowiański (Krakov) 1909.

Cerkev sv. Klementa v Rimu in sveta brata Ciril in Metod. Čas 1910. 35—45, 111—119, 177—186.

Najnovejše starokrščanske izkopnine v Ogleju. Čas 1911. 74—87.

Apologija moderne umetnosti. Čas 1911. 401—415.

Valvasor. Čas 1913. 25—36.

Lepota stare ljubljanske mestne slike. Slovenec 30. maja 1914.

Das Bürgertum und das Stadtbild von Laibach. Laibacher Zeitung 3. in 4. VI. 1914.

Varstvo spomenikov. DS 1914. 49—56.

Stari kipi na Kranjskem. Ljubitelj krščanske umetnosti 1914; 45—59.

Umetnostno - zgodovinski izpiski iz arhiva cerkve sv. Petra v Ljubljani. Carniola 1914, 1—22 (tudi posebej).

Slikar Johannes de Laybaco. ZUZ 1921; 1—48, 26 slik.

Gotske freske na Jezerskem. ZUZ 1921; 109—137, 15 slik.

Portret Primčeve Julije. DS 1921; 30—33.

Ivan Meštrović, DS 1921; 152—158.

Historična razstava slikarstva na Slovenskem. Slovenec 13. avg. 1922.

Lionardo da Vinci „Zadnja večerja". DS 1922; 223—231.

Slovinské umění. Umelecký List. Hodonín 1922 (tudi posebej).

K. v. Goldenstein in M. Langus ZUZ II. (1922), p. 21—25.

Napake ljubljanskega arhitekta. Slovenec 24. XII. 1922.

Zgodovinska razstava slikarstva na Slovenskem. Jugoslavija 19., 20., 21. in 22. X. 1922.

Umetnost in Slovenci. DS 1923, 182—188, 212—219, 239—245, 287 do 296 (knjižno kot Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih).

Zgodovinska razstava slikarstva na Slovenskem. Čas 1923; 60—66.

Donesek k Layerjevi biografiji I. ZUZ 3; 124—127.

Poskus datiranja Langusove Julije. DS 1923; 85—88.

Stara Ljubljana. Slovenec 10. VI. 1923.

Gotske freske v Bermu v Istriji. ZUZ 3.; 156.

Gotsko stensko slikarstvo na Kranjskem. Bulićev zbornik. Split — Zagreb 1924, 477—491 (tudi posebej).

Umetnost in katoliški shod. 5. katoliški shod v Ljubljani, Ljubljana 1924.

Freske na Kamenem vrhu. DS 1924; 175—178.

Pisma iz Romunije 1—4. Slovenec 8., 9., 27 V. in 5. VI. 1924.

Leseni stropi v cerkvah. DS 1924; 213—216, 243—248.

Ohranimo estetsko lice mestne hiše. Slovenec 13. I. 1925.

Slikar Jernej iz Loke. GMD 1924/25. 24—31.

Epigrafične drobtine, ZUZ 1925: 1. Letnica na svodu ladje pri sv. Primožu nad Kamnikom in letnica postanka fresk na Kamenem vrhu; 43 do 47; Stavbar Andrej iz Loke; 3. Andre maller von Ostrog; 47—49.

Brata Kralja. DS 1925.

Spomeniki starejšega portretnega slikarstva na Slovenskem. ZUZ 1925; 142—161.

Troje uresničenj misticizma v umetnosti. DS 1925; 40—47.

Razstava sodobne poljske grafike. Slovenec 5. XII. 1925.

Iz stare Ljubljane. Slovenec 10. IV. 1925.

Epigrafične drobtine. ZUZ 1926; 147—156: 4. Magister Martinus Petri(ch).

Die bildende Kunst in Slowenien. Morgenblatt (Zagreb), 26. VI. 1926.

Slike gotskega krilnega oltarja iz Kranja. ZUZ 1926; 1—24 (tudi posebej).

O arhitekturni umetnosti. DS 1926; 45—47.

Portret. DS 1926, 85—89.

Iz sibirskih spominov ob rojstvu Jugoslavije. Ilustr. Slovenec 1926; 364.

Groharjeva razstava. Slovenec 27. VI. 1926.

Umetniško Prekmurje. DS 1926, 244—247.

„Klub mladih" v Ljubljani. Umělecká revue Veraikon. (Praga) 12. (1926), 33—42.

„Hoška Madona" proizvod slikarja Gianfrancesca da Rimini. ZUZ 1927, 1—19 (tudi posebej).

Ali je cerkev sv. Frančiška v Šiški res premalo katoliška. Cvetje z vrtov sv. Frančiška 1927, 42—49.

Gradivo za prekmursko zgodovino. ČZN 1927. 1—9.

Slikar Fr. Tratnik. DS 1927; p. 269—272.

O delatnosti Spomeniškog ureda u Slovenačkoj. Starinar 1927.

Umetnost preteklih dob v Sloveniji, na Hrvatskem in v Dalmaciji; v knjigi Kraljevina SHS (1927), 54—56.

Arhitektura — poezija, DS 1927, 240—242.

Predkongresna Ljubljana. Ilustr. Slovenec IV. (1928), št. 15, 113—120.

Stenske slike v ladji cerkve na Vrzdencu. Vjesnik Hrv. Arheološkog društva 1928; p. 117—147 (tudi posebej).

Ljubljanske muzejske razmere in akcija za Narodno galerijo. Slovenec l. I. 1928.

V obrambo rimskega zidu na Mirju. Slovenec 20. in 21. VI. 1928 (tudi posebej).

Najdbe v bivšem dominikanskem samostanu v Ptuju. ČZN 1928, 185 do 191.

Valvasorjev krog in njegovo grafično delo. I. GMD 1928, 5—50, 16 slik (tudi posebej).

Osnovna načela varstva spomenikov. ČZN 1928, 179—185 (tudi posebej).

Valvasorjeva Ljubljana. GMD 1928, 70—98, 31 slik (tudi posebej).

La Vierge protéctrice à Graz. Byzantion IV. Liège. 1927/8, 349—362 (tudi posebej).

J. Plečnik na Hradčanih, DS 1929, 273—279 (tudi posebej).

Problem slovenske ljudske knjižne družbe. Čas 1929/30, 254—265.

Pot ruske ikone v svet. DS 1929, 299—304.

Varstvo spomenikov. ČZN 1929, 99—104.

R. Jakopič šestdesetletnik. DS 1929, 29—31.

Vplivi mojstra ES v slovenskih freskah 2. polovice XV. stoletja. Šišićev zbornik, Zagreb 1929; p. 267—274 (tudi posebej).

Freske v cerkvi sv. Duha na Čelovniku. ČZN 1930; p. 89—98 (tudi posebej).

Slikar H. G. Pruschek-Perušek. DS 1930; p. 211—215.

Slikani svodovi gotskih prezbiterija u Slovenačkoj. Starinar 1928/1930, 70—87, 29 slik (tudi posebej).

Donesek k spominom na Prešerna DS 1930, 308—309.

Slikar Matej Sternen 60 letnik. Slovenec 18. IX. 1930.

Uršulinska cerkev, biser ljubljanske arhitekture. Slovenec 19. IV. 1930 (tudi posebej).

Sodobna cerkvena umetnost. DS 1930, 153—156.

Po naših podružnicah. Ilustrirani Slovenec 26. X. 1930.

Etične in kulturne vrednote slovanstva. Poročilo o II. kongresu slovanskih katol. akademikov v Ljubljani 1931.

Predpotresna Ljubljana. Ilustrirani Slovenec VII. (1931), 271—274.

Vojni spomenik na Breznici. Mladika 1931, 409—414.

Umetnostni spomeniki v Kamniškem okraju. Slovenec 7. VI. 1931.

Likovna umetnost v Sloveniji. Vodnik po zbirkah ljubljanskega muzeja I. 1931.

Karakteristika poljske umetnosti. DS 1931, 165—167.

Umetnost severovzhodne Slovenije. Ilustracija 1931. 152—154.

Luigi Kasimir. Ilustracija 1931. 395—396.

Gradbeni razvoj Ljubljane. Ilustracija 1931. 290—292.

Akropolis. Ilustracija 1931. 8—10.

Umetnost v razvoju Ljubljane. Domači prijatelj 1931. 233—238.

Spomeniški urad. Vodnik po zbirkah ljubljanskega muzeja I. 1931.

Poljska mesta. Slovenec 13. V. 1931.

Ljubljanski rotovž. Slovenec 10. X. 1931.

Dr. Stanko Vurnik. ZUZ XI., 93—96.

Stenske slike v minoritski cerkvi v Ptuju. ZUZ 1931; p. 1—30 (tudi posebej).

Načela varstva spomenikov. ZUZ 11. (1931). 74—84.

Strahlova oporoka in naše ustanove. ZUZ 11. (1931). 68—74.

Sodobne Atene. Slovenec 10. I. 1932.

Sen ob Adriji. Na stolpu sv. Marka (Genezis). Slovenec 24. XII. 1932.

Jože Gorjup — cerkven slikar. DS 1932, 69—72.

Načrt za univerzitetno knjižnico v Ljubljani. DS 1932, 169—174 (tudi posebej).

Slikarstvo kod Slovenaca. Hrvatska revija 1932, 497—502, 537—543, 24 slik (tudi posebej).

Triptih o Budapešti. Slovenec 30., 31. VIII., 1. IX. 1932.

Kje smo s cerkvenim slikarstvom? Mladika 1932 (izpopolnjeno tudi v knjigi).

Narodna galerija. DS 1933, 281—286.

Hram slave pri sv. Krištofu. DS 1933, 64—71 (tudi posebej).

Umetnostna zgodovina v Ptuju. ČZN 1933, 237—241.

Naša Narodna galerija. Slovenec 22. VI. 1933.

K stavbni zgodovini dominikanskega samostana v Ptuju. ČZN 1933, 161—189, 32 slik (tudi posebej).

Ein Freskenfund in der Minoritenkirche in Ptuj. Die Denkmalpflege VI. Dunaj—Berlin 1933; p. 224—228.

Jos. Mantuani. Etnolog 1933, 283—287.

Razstava Wł. Skoczylasa. Slovenec 20. XII. 1933.

J. Meštrović ob petdesetletnici. DS 1933, 440—445.

Jos. Mantuani. GMD 1933. 136—140.

O varstvu spomenikov. Ars sacra 1933; p. 10—11; 36—38.

L'art en Slovénie et le Byzantinisme, v knjigi G. Millet, Art byzantin chez les Slaves. II. Paris 1933, p. 381—393 (tudi posebej).

Ljubljana iz aeroplana. Kronika slov. mest I. 1933, 28—35.

Umetnost Dolenjske. Etnolog 1933, p. 177—200 (tudi posebej).

Problem ljubljanskega gradu. Kronika I., 106—109.

Sodobna slovenska umetnost. Dijaški koledar Slov. dijaške zveze za šol. leto 1932/3, 81—85.

Jihoslovane. Umění. Ottův slovník naučný. Dodatek. Praha 1934.

Poljsko narodno slikarstvo in Wł. Skoczylas. DS 1934. 74—83.

Trst. Slovenec 31. 3. 1934.

Življenje in delo Pietra Bruegla. Uvod v F. Timmermansa roman Pieter Bruegel. Ljubljana 1934; p. 7—30.

Obnova župne cerkve v Kranju. Kranjski zvon 1934, št. 5, 1—2.

Sodobna bolgarska likovna umetnost. Slovenec 26. X. 1934.

Iz zgodovine slovenskega cerkvenega slikarstva I. Gotsko slikarstvo. Mladika 1934 in 1935 (izpopolnjeno tudi v knjigi).

Marijino Vnebovzetje pri frančiškanih v Ljubljani. Kronika 1935; p. 221—226.

Duhovna kultura sodobne Poljske. DS 1934, 515—525.

Sodobna evharistična umetnost. Mladika 1935. 211—217.

Na razpotju prve generacije slovenske umetnostne zgodovine, ZUZ 13; 95—102.

Südslavische Kunst v knjigi Das Königreich Südslavien. Leipzig 1935, 215—236.

Potres in stara Ljubljana. Slovenec 1935.

Slikar Franc Kavčič. DS 1935, 496—505.

Umetnost v Slovenski Krajini, v knjigi Slovenska Krajina 1935, 21 do 33, 22 slik (tudi posebej).

Evharistična skrivnost in umetnost. Slovenec 28. VI. 1935.

Problem varstva spomenikov v Jugoslaviji, I. in II. Jugoslovenski istoriski časopis 1935, 425—454 in 1936, 49—100 (tudi posebej).

Načela in rezultati restavracije notranjščine v opatijski cerkvi v Celju. Kronika 1936; p. 81—87.

Die geographische Stellung der gotischen Malerei in Slowenien. XIVe Congrès international de l'art 1936, vol. I. Résumés, 89—91.

Problem varstva spomenikov v slovenskih mestih. Kronika 1936, 31 do 36.

Muzej kneza Pavla v Beogradu. Slovenec 19. I. 1936.

Slovenska mesta v grafiki L. Kasimirja. Kronika III., 145—151.

† Prof. E. Jarc. Kronika 3., 187—188.

Moderno francosko slikarstvo. DS 1936, 308—315.

Marijino kronanje pri frančiškanih v Ljubljani. Kronika 1937, 32—38.

Freske v Šmartnem ob Paki. ČZN 1937, 61—74.

Marijin trg. Kronika 4., 147—155.

Razstava bratov Šubicev. Kronika 1938. 50—52.

Umetnost v Kamniškem okraju. V knjigi Na bregovih Bistrice (1938), 135—158.

Gotske dvoranske cerkve v Sloveniji. ZUZ 1938, 1—43 (tudi posebej).

Kulturni obraz Ljubljane. Gradska opština II. (Zagreb 1938), 201 do 210 in Kronika 5., 169—171.

Zaton slovanske vzajemnosti. Dejanje 1939, 139—141.

V J. Žontarja knjigi Zgodovina Kranja (1939) poglavja: str. 115—150 Srednjeveška umetnost v Kranju; str. 254—257 J. M. Kremser-Schmidt; str. 258—274 Slikarska in podobarska obrt v Kranju; str. 373—383 Obličje Kranja in njegov zgodovinski razvoj.

Varstvo spomenikov. Poročila o delovanju Spomeniškega urada. ZUZ 1., 79—89, 186—189; 2., 57—59, 149—155; 3., 67—71, 137—148; 4., 46—48, 93—97, 155—157, 203—208; 5., 64—69, 108—113, 180—185; 6.,

48—54, 108—115, 169—176, 238—241; 7., 45—46, 172—180; 8., 59—64; 9., 54—60, 135—143; 11., 84—93; 12., 89—98; 14., 53—66; 15., 94—101.

Italijanska urbanistika. Kronika 5., 1—6.

Nemška urbanistika. Kronika 5., 72—78.

Kulturne naloge mest. Kronika 5., 153—157.

Ljubljana kot umetnostno središče. Kronika 5., 193—203.

Potovanje skozi Slovenijo l. 1571 in 1574. GMS 20 (1939), 304—309 (tudi posebej) in Kronika 7., 44—47.

Obličje Ptuja. Kronika 6., 42*—43.*

Kako nastane portret? Kronika 6., 138—143.

Jelovškova Sveta Družina pri sv. Petru v Ljubljani. Kronika 6., 1—7 (tudi posebej).

Zemljepisni in zgodovinski pogoji srednjeveške Ljubljane. Kronika 6., 49*—51.*

Umetnostni značaj Slov. Štajerja in kulturno središče v Mariboru. Kronika 6., 69—73.

Plečnikova Ljubljana. Kronika 6., 227—232.

Slovenska likovna umetnost 1918—1938; v knjigi Jubilejni Zbornik Slovenije. Ljubljana 1939; 283—290.

L'ensemble iconographique de l'Imago pietatis (le Christ souffrant) de Crngrob. Zbirka vsebinskih posnetkov XV. mednarod. umetnostno zgodov. kongresa v Londonu 1939, str. 55.

Narodna in moderna galerija. Kronika 1940., 75—77.

Kako nastane zgodovinska slika? Kronika 1940, 1—10.

Moderné umenie vo svetle 19 storočia. Svoradov 8. (Bratislava 1940) 53—57, 81—84, 116—118.

Spomeniki srednjeveškega stenskega slikarstva v Sloveniji. Zgodovinski pregled raziskavanj do konca 1938. Serta Hoffilleriana, Zagreb 1940, 480—494, 25 slik (tudi posebej).

Umetnost in obrt. Zbornik obrtniške zbornice v Ljubljani 1941, 97 do 108.

† Dr. Avgust Žigon. GMDS 22., 140—142.

Slovenačke božične jaslice. Vreme (Beograd) 6.—9. I. 1941.

La Nativité du Crist dans les modestes églises slovènes. L'Echo de Belgrad 22. XII. 1940 in isti dan v Belgrader Echo.

Zimski vtisi iz Budapešte. Slovenec l. I. 1941.

Vsi članki o slovenskih, hrvatskih in srbskih slikarjih od črke J dalje v Thieme-Becker, Allgemeines Lexikon bildender Künstler.

Vsi članki o slovenskih umetnikih v Stanojevićevi Narodni enciklopediji SHS, v Leksikonu Minervi in več biografij v Slovenskem biografskem leksikonu. Narodne pesmi iz Kamniške okolice in drugih krajev Gorenjske v Štrekljevi zbirki Slovenske narodne pesmi (psevdonim France Francetov).

Prevodi

K. Morawski, Večeri nad Lemanom. Prevod iz poljskega. Ljubljana 1919.

Milo Urban, Živi bič. Prevod iz slovaškega. Ljubljana 1932.

Ocene in poročila

W. Shakespeare - O. Župančič, Sen kresne noči, DS 1920, 194—195.

Branko Popović, L'art moderne yougoslave, DS 1920, 91—94.

Revue yougoslave, DS 1920, 89—91.

K. Strajnić, Jos. Plečnik, DS 1920, 312—315.

V. Molè, Tristia ex Siberia, DS 1921, 54—56.

Recitacijski večer Ant. Podbevška, DS 1921, 59—61.

W. Shakespeare - O. Župančič, Beneški trgovec, DS 1922, 407—409.

V. jugoslovanska umetnostna razstava. Čas 1922, 387—394.

Najnovejša raziskavanja po zgodovini starejšega slovenskega slovstva, DS 1923, 190.

W. Shakespeare - O. Župančič, Julij Cezar, DS 1923, 58.

W. Shakespeare - O. Župančič, Othello, DS 1923, 156—157.

Iz ljubljanske šole za arhitekturo, DS 1923, 127—128.

Ivan Meštrović, DS 1923, 301—302.

Matija Jama, DS 1923, 221—222.

Kulturno-zgodovinska razstava mesta Zagreba, ZUZ 5., 192.

Literarno zgodovinske beležke (I. Cankar, A. Medved), DS 1924, 44 do 45.

J. Meštrović o svojem notranjem razvoju, DS 1925, 61—63.

Iz ljubljanske šole za arhitekturo 1925, DS 1926, 287—288.

Jos. Mal, Zgodovina umetnosti pri SHS. Čas 1924/5, 258—264.

Razstava avstrijskega gotskega slikarstva in kiparstva. ZUZ 6., 245 do 248.

W. Shakespeare - O. Župančič, Kar hočete, DS 1927, 94—95.

Leto 1926 v razvoju slovenske umetnosti, DS 1927, 120—121, 156 do 158.

Iz. Cankar, Uvod v umevanje likovne umetnosti, DS 1927, 95.

Drugi bizantološki kongres, ZUZ 7., 195—197.

K označbi in razumevanju Plečnikovega arhitekturnega ustvarjanja, DS 1928, 285—286.

Iz. Cankar, Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi. Čas 1927/8, 131—133; 1928/29, 138—139; 1929/30, 95—97.

J. Plečnik, Výběr prací, DS 1929, 95—96.

St. Vurnik, Uvod v glasbo, DS 1929, 157.

V. Steska, Slovenska umetnost I. Slikarstvo. Čas 1928/9, 236—239.

Razstava slovenskih mest, ZUZ 11., 113—115.

J. Rus, Kralji dinastije Svevladićev, ZUZ 11., 105—107.

III. mednarodni bizantološki kongres v Atenah, ZUZ 11., 111—112.

W. Verkade, Der Antrieb ins Volkommene, DS 1931, 79—81.

Plečnikova novejša dela v Pragi, DS 1933, 552—555.

XIV. mednar. kongres za zgodovino umetnosti, ZUZ 14., 85—86.

W. Shakespeare - O. Župančič, Hamlet, DS 1934, 94.

Prva panevropska šolska konferenca, ZUZ 14., 86—87.

Buntak Fr., Župna cerkev Sv. Marije u Zagrebu, ZUZ 16., 123—124.

M. Marolt, Umetnostni spomeniki Slovenije II. Dekanija Vrhnika. JIČ 1. (1935), 146—148.

V. međunarodni kongres za vizantologiju. JIČ 3. (1937), 607—609.

Voj. Molè, Umetnost, njeno obličje in izvor. ZUZ 20., 139—143.

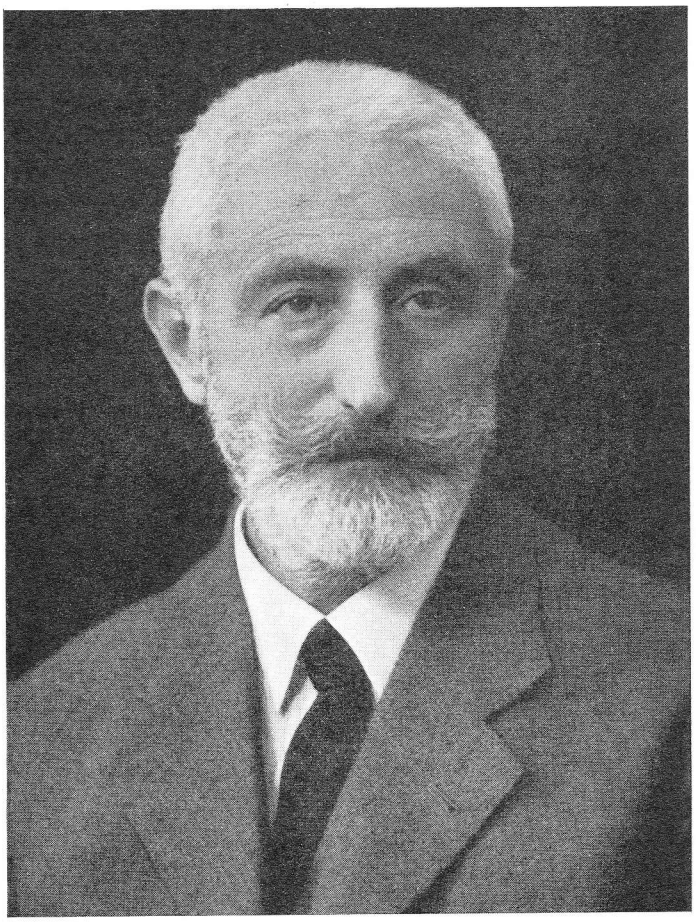

Dr. Theodor Herzl.

MILAN ŠKERLJ

Rojen dne 4. septembra 1875. v Ljubljani. Redni profesor za trgovinsko, menično in čekovno pravo na juridični fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije je postal dne 16. maja 1940.

V gimnazijo je hodil v Novem mestu (1885—1893), služil potem eno leto vojake in nato študiral na juridični fakulteti univerze na Dunaju, kjer je bil l. 1899. promoviran za doktorja. Sprva je služil kot sodnik v Novem mestu in v Mokronogu, pozneje v Grazu, kmalu pa je bil pozvan v pravosodno ministrstvo na Dunaju, kjer je delal v zakonodajnem oddelku za trgovinsko pravo in v upravnih oddelkih. Skoro ves čas vojne dobe 1914—1918 je služil v vojski. Od l. 1918. je služboval v sodni upravi pri poverjeništvu za pravosodje, nato pri oddelku ministrstva za pravosodje v Ljubljani. Od l. 1920—24 je bil honorarni profesor, nato redni profesor na juridični fakulteti univerze v Ljubljani. V študijskem letu 1924—25. in 1933—34. je bil dekan juridične fakultete. Sodeloval je v raznih zakonodajnih komisijah, ki so pripravljale predloge za zakona o menici in čeku, za trgovinski zakon, pomorski zakon, za zakon o advokatih, o gospodarskih zadrugah, pri pomorskopravnih uredbah; izdelal je zakonski načrt o obročnih poslih in načrte za izvršilne uredbe k trgovinskemu zakonu. V l. 1929—31. je bil član vrhovnega zakonodajnega sveta.

Dolgoletno delo v pravosodni upravi in pri pripravljanju zakonskih načrtov se dokaj jasno odraža v Škerljevih publikacijah. Seveda se glavno drži svoje stroke, prometnega prava, zanima ga pa tudi uprava in zlasti upravna statistika. V njegovi stroki ga skoro da bolj zanimajo vprašanja de lege ferenda, kot vprašanja de lege lata. V duhu sodobnega zakonodavstva in sodobne pravne vede se mnogo bavi s primerjalnim proučevanjem pravnih institucij. Vpliv zakonodavnega dela se kaže tudi v tem, da se povsod ozira na nasledke pravnih norm za praktično gospodarsko življenje in da se ogiba čistemu dogmatiziranju. Od raznih pravnih strok, ki jih spaja široki pojem prometnega prava, so mu očito

najbolj pri srcu pravo trgovinskih družb in gospodarskih zadrug, menično in čekovno pravo.

DELA

Knjige

Das Gesetz über Gesellschaften mit beschränkter Haftung. Wien 1906. Manzsche Hof- Verlags- und Universitätsbuchhandlung, str. 16 + 189; 2. izdaja 1909, str. 16 + 246.

Menično pravo. Ljubljana 1922, Juridična fakulteta, vel. 8⁰, str. 287.

Pravila naših delniških družb. (Ponatis iz Trgovskega lista). Ljubljana 1926, Trg.-ind. deln. družba Merkur, 12⁰, str. 215.

Die österreichischen Zivilprozessgesetze im Königreiche der Serben, Kroaten und Slovenen. Sonderdruck des Nachtrages 3 aus Neumanns Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen, 4. Auflage. Wien 1928. Manzsche Verlags- u. Universitätsbuchhandlung, vel. 8⁰, str. 224 *(skupaj s prof. Krekom)*.

Menični zakon in čekovni zakon z dne 29. novembra 1928. Ljubljana 1929, Tiskovna zadruga, mal. 8⁰, str. 10 + 324.

Trgovinski zakon Kraljevine Jugoslavije (slovenski prevod besedila s kratkim uvodom in izčrpnim stvarnim kazalom). Ljubljana 1938, Tiskarna Merkur d. d., mal. 8⁰, str. 31 + 332.

Razprave in članki

Ali je § 887 odz. uporaben pri trgovinskih poslih? Slov. Pravnik 1899, str. 15.

Nekaj vprašanj iz rabokupnega postopanja. Slov. Pravnik 1901, str. 16.

Menično pravo (ocena A. Kudrove knjige). Slov. Pravnik 1904, str. 16.

Opravilni deleži družb z omejeno zavezo. Slov. Pravnik 1914, str. 12.

Osnutek zakona o advokatih. Slov. Pravnik 1921, str. 21.

Uredba o zaščiti industrijske svojine. Zbornik znanstvenih razprav 1, str. 30.

Nekaj sodne statistike. Slov. Pravnik 1922, str. 33.

Najvažnejše razlike med določbami avstrijskega občega meničnega reda in trgovinskega zakonika za Kraljevino Italijo. Pravni Vestnik 1923, str. 18.

Referat o odvetniškem zakonu. Zagreb, 1924. Spomenica na prvi zbor pravnika, str. 5.

Zaštita naučne svojine. Arhiv za prav. i društ. nauke. Knj. 9 (26), str. 25.

Letalsko pravo. Trgovski list 1925, št. 47-52, 54, 55.

Ločitve zakona v območju ljubljanskega višjega deželnega sodišča. Čas 1925/26, str. 19.

Sodna izvršba v Sloveniji. Slov. Pravnik 1926, str. 18.

O izumu stvorjenem v službi. Zbornik znanstvenih razprav 5, str. 35

Društva s ograničenom odgovornošču. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knj. 12 (29), str. 47.

Načrta novih zakonov o menici in čeku. Trgovski list 1926, št. 56—59.

O odgovornosti organa akcionarskih društava. Spomenica na 3. glavnu skupštinu Kongresa pravnika, 1927, str. 22.

Das jugoslavische Gesetz zum Schutze des gewerblichen Eigentums. Zeitschrift für Ostrecht 1927, str. 24.

Predlog novele k zakonu o zaščiti industrijske svojine. Trgovski list 1927, št. 141 do 146.

Menično pravo po italijanskem osnutku trgovinskega zakonika iz l. 1925. Pravni Vestnik 1928, str. 33.

Nekaj poglavij iz delniškega prava po poljskem osnutku delniškega zakona. Trgovski list 1928, št. 27—30, 32, 33, 35.

Franc Klein: Govori, predavanja, članki, pisma. Slov. Pravnik 1928, str. 11.

Najnoviji nacrt meničnog i čekovnog zakona. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knj. 16 (33), str. 19.

Družba z omejeno zavezo po italijanskem osnutku trgovinskega zakonika iz l. 1925. Pravni vestnik 1928, str. 16.

Pravosodje v Sloveniji v prvih desetih letih po zjedinjenju. (V Zborniku: „Slovenija v desetletju 1918—1928). Ljubljana 1928, „Leonova družba", str. 35.

Der jugoslavische Wechselgesetzentwurf (s prevodom zakona o menici). Zeitschrift für Ostrecht 1928, str. 51.

Das jugoslavische Scheckgesetz (s prevodom zakona o čeku). Zeitschrift für Ostrecht 1929, str. 30.

Protest po novem meničnem zakonu. Slov. Pravnik 1929, str. 13.

Nekaj pripomb k našemu trgovinskemu registru. Trgovski list 1933, št. 50—56; izšlo z naslovom „Pomen trgovinskega registra" kot ponatis, mal. 8^0, str. 48.

Nekaj o izdaji menic in čekov in o vojenju trgovinskih knjig. Trgovski list 1933, št. 127—134, 136.

Reforme v pravu družb z omejeno zavezo. Slov. Pravnik 1933, str. 19.

Nekaj pripomb k prvim poglavjem predhodnega načrta o. d. z. - a. Slov. Pravnik 1936, str. 5.

Ženevske menične konvencije. (Ponatis iz Trgovskega lista, izšel v založbi Tiskarne Merkur. Ljubljana 1936, mal. 8⁰, str. 34).

Mnenja o predhodnem načrtu o. d. z. - a. (Priloga Slov. Pravnika 1936—1938); kot separatum str. 49.

Rezerve u ženevskim konvencijama o menici i čeku. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knj. 32 (49), str. 26.

Načrt državljanskega zakonika in trgovinski zakonik. SP 1937, str. 9.

Bitne novine u novom trgovačkom zakonu i njegov nacionalno-ekonomski značaj. „Narodno blagostanje" 1937, št. 52, 1938, št. 1.

Trgovinski zastopniki (agenti) po novem trgovinskem zakonu. Trgovski list 1938, št. 7.

Važnejše novote v prvem delu novega trgovinskega zakona. Slov. Pravnik 1938, str. 17.

Naknadne nabavke po novom trgovačkom zakonu. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knj. 36 (53), str. 5.

Nekoliko pitanja iz novog zakona o privrednim zadrugama. Pravosuđe 1938, str. 18.

Omejitve poslovanja gospodarskih zadrug. Slov. Pravnik 1939, str. 26.

Članstvo v gospodarski zadrugi. Zbornik znanstvenih razprav 15, str. 34.

Članstvo u organima privrednih zadruga. Pravosuđe 1939, str. 22.

Poništavanje odluka skupštine po zakonu o privrednim zadrugama. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knjiga 39 (56), str. 18.

Da li je osnovan naziv „društvo sa ograničenom odgovornošću"? Arhiv za pravne i društvene nauke. Knjiga 38 (55), str. 5.

Le società per azioni secondo la nuova legge commerciale jugoslava. Rivista del diritto commerciale 1939, str. 19.

Sklic in potek skupščine v gospodarskih zadrugah. Zbornik znanstvenih razprav 16, str. 34.

Nadležnost skupštine kod privrednih zadruga. Pravosuđe 1940, str. 18.

Nadzor v gospodarskih zadrugah. Slov. Pravnik 1940, str. 14.

Upravljanje poslovima privredne zadruge. Arhiv za pravne i društvene nauke. Knj. 40 (57). str. 24.

La società a garanzia limitata secondo la nuova legge commerciale jugoslava. Rivista del diritto commerciale 1941, str. 16.

Italijansko trgovinsko pravo. Slovenski Pravnik 1942, str. 16.

Družba z omejeno zavezo po italijanskem državljanskem zakoniku in po jugoslovanskem trgovinskem zakonu. Zbornik znanstvenih razprav 18, str. 20.

Dr. Gregor Krek. Zbornik znanstvenih razprav 19, str. 38 (v tisku).

Ocene in poročila *v Slovenskem Pravniku, Mjesečniku, Arhivu za pravne i društvene nauke, Trgovskem listu in v Zeitschrift für Ostrecht.*

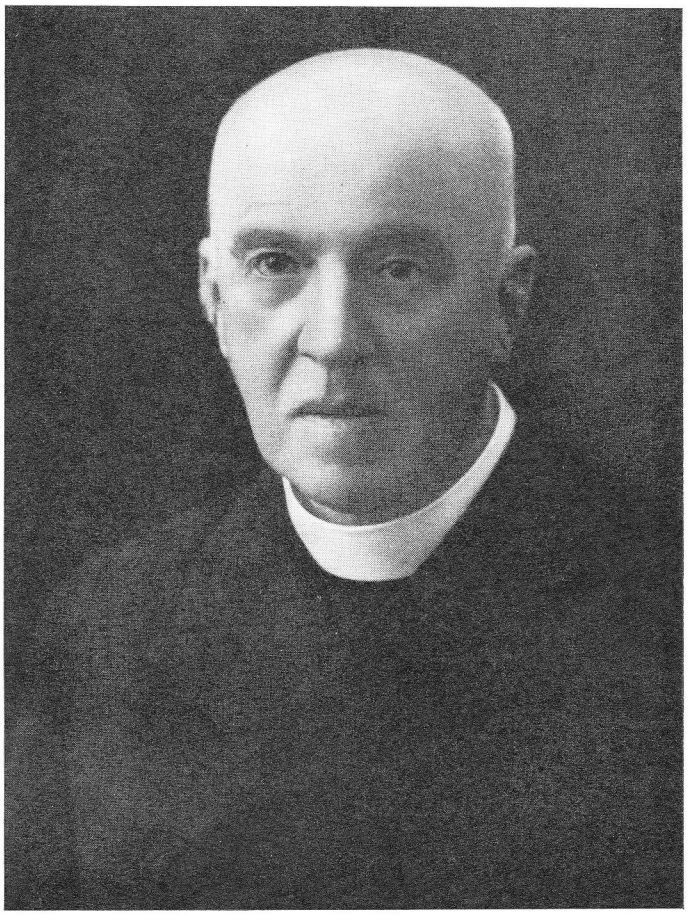

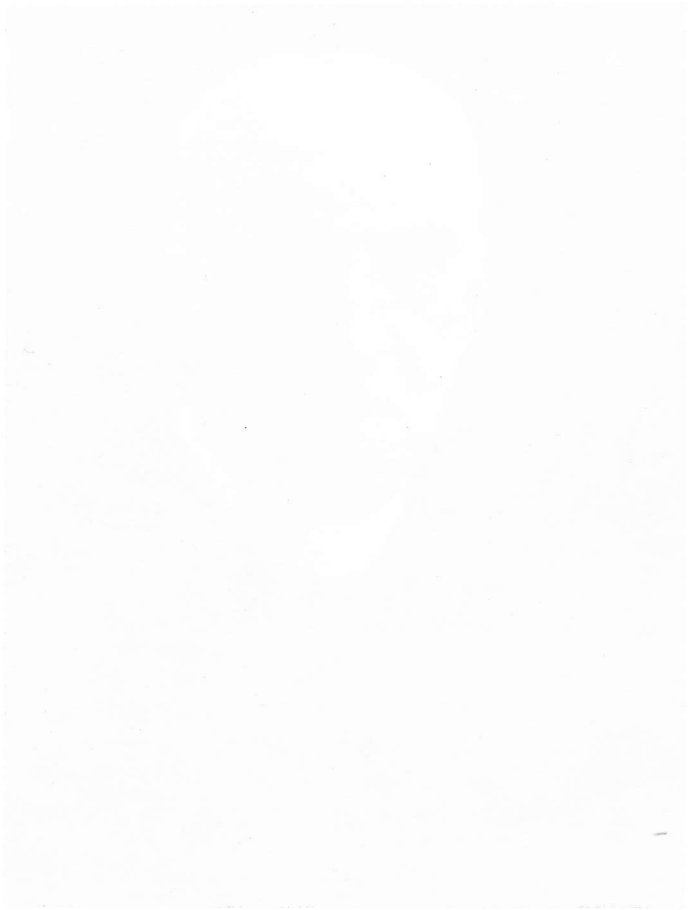

ALEŠ UŠENIČNIK

Rojen dne 3. julija 1868 v Poljanah nad Škofjo Loko. Redni profesor filozofije na teološki fakulteti univerze v Ljubljani, od leta 1938. v pokoju. Redni član Akademije je postal dne 7. oktobra 1938.

Gimnazijske študije je z odliko dovršil v Ljubljani (1888), filozofske in teološke z obojnim doktoratom na Gregorijanski univerzi v Rimu (1891, 1895). Leta 1897. je bil imenovan za suplenta na bogoslovnem učilišču v Ljubljani, leta 1900. za rednega profesorja na istem učilišču. Ko se je leta 1919. ustanovila univerza v Ljubljani, je bil s prvimi profesorji imenovan tudi on in sicer za rednega profesorja filozofije na teološki fakulteti. Leta 1922—23. je bil rektor. Po dovršenih 70 letih je bil leta 1938. zakonito umirovljen. Leta 1937. je bil med ustanovniki društva „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani" in je do uzakonitve akademije bil starostni predsednik društva, zagovornik in vodja zadnjih priprav za akademijo.

Od leta 1896. je vsa leta deloval tudi publicistično in znanstveno po raznih revijah *(Rimski katolik, Voditelj v bogoslovnih vedah, Bogoslovni Vestnik, Katoliški obzornik, Čas). Katoliškemu Obzorniku* je bil za letnike I.—X. v letih 1897 do 1906 (z izjemo V, 1901), *Času* pa za letnike I—XIII. v letih 1907 do 1919. tudi urednik in glavni sodelavec. V te revije je napisal poleg raznih informativnih člankov, poročil in kritik tudi vrsto znanstvenih razprav.

Imenovan je bil za častnega člana Leonove družbe (1928) in Filozofskega društva v Ljubljani (1938), za dopisnega člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (1928), za člana Pontificia Academia Romana S. Thomae Aquinatis (1937).

Kratka biografija o njem je v češkem prevodu „Knjige o življenju" (Kniha o životě, str. XXVI—XXVII, napisal prof. dr. Fr. Grivec), potem v *Ljetopisu* Jugoslavenske akademije zna-

nosti i umjetnosti za god. 1927—28, zv. 41, str. 96—97 (napisal vseučil. prof. dr. Stjepan Zimmermann); daljša poročila so izšla v *Času* XXII, 1927—28 (ob 60.-letnici): dr. J. Fabijan, Aleš Ušeničnik, filozof in apologet (267—285). dr. Jan. Ahčin, Aleš Ušeničnik kot sociolog (289—305), Tine Debeljak, Aleš Ušeničnik in slovstvo (306—314); v *Času* XXXII, 1937—38 (ob 70.-letnici): Alma Sodnik, Ob sedemdesetletnici Aleša Ušeničnika. Odlomek iz zgodovine filozofije pri Slovencih (266—286); Franc Veber, Aleš Ušeničnik in moderna filozofska problematika (286—301); v *Slovencu* LVI, 3. julija 1928, št. 148 (ob 60.-letnici): dr. Jakob Šolar, Aleš Ušeničnik, naš filozof in usmerjevalec; dr. Mihael Opeka, O njegovi osebi; dr. Jožef Debevec, Slavnostna številka *Časa* Alešu Ušeničniku; v *Slovencu* LXVI, 3. julija 1938, št. 150: td. Ob sedemdesetletnici dr. Aleša Ušeničnika; A. O., Aleš Ušeničnik kot profesor.

DELA

Knjige

Sociologija, Ljubljana 1910, Katoliška bukvarna, 8⁰, 15 + 839.

Uvod v krščansko sociologijo, Ljubljana 1920, Slovenska krščansko-socialna zveza, 8⁰, 146 (prevel na hrvatsko dr. Peter Rogulja, Principi Socijologije, Zagreb 1920, Znanstvena knjižnica „Narodne Prosvjete"; na ukrajinsko: O. Mihajlo Firak, Osnovi sociologii, L'viv 1927, Biblioteka Ukraïns'koï Hristijans'koï Organizacii).

Knjiga o življenju, Ljubljana 1916, izdala in založila „Leonova družba", 8⁰, 188; 2. izdaja Celje, 1929, Mohorjeva družba; 3. izdaja v Izbranih spisih 6, 1940, Jugoslovanska knjigarna, in posebej (prevel na češko P. Alois Jašek, Kniha o životě, v Olomouci 1918, 173 + 27, Nakladem Matice Cyr.-Methodějské; na hrvatsko: Djuro Gračanin, Filozofija života, Mostar 1922, 185 v zbirki „Savremena pitanja", ser. 3, zv. 13—15).

Uvod v filozofijo, Ljubljana, založilo Katoliško tiskovno društvo, 8⁰, zv. 1: Spoznavno-kritični del 1921, 12 + 504; 2. zv.: Metafizični del, 1924, 12 + 627.

Ontologija 1924, 57.

Narodna ekonomija, Ljubljana 1926, Založila društvena nabavna zadruga, 8⁰, 123.

Dialektični materializem, Domžale - Groblje 1938, Naša pot 16, 8⁰, 68.

„Quadragesimo anno", Okrožnica Pija XI. „O obnovi družabnega reda", prevedel in razložil Aleš Ušeničnik, Domžale - Groblje, 1940, Naša pot 21, 8⁰, 266.

„Divini Redemptoris", Okrožnica Pija XI. „O brezbožnem komunizmu", Domžale - Groblje 1937, Naša pot 13, 8⁰, 100.

Knjiga načel, *zv. 1:* Načela o načelih, Domžale - Groblje, 1934, Naša pot 5, 8⁰, 64; *zv. 2*: Načela naravne življenjske modrosti, Domžale-Groblje, 1935, Naša pot 9, 69—201.

Aleš Ušeničnik, Izbrani spisi, Ljubljana 1939—1941, Jugoslovanska in Ljudska knjigarna: 1, 1—320; 2, 1—306; 3, 1—319; 4, 1—312; 5, 1—304; 6, 1—300; 7, 1—316; 8, 1—292; 9, 1—304; 10, 1—355 str.

Razprave

Das Unbewusste bei Thomas von Aquin. „Philosophia perennis", Festgabe Joseph Geyzer zum 60. Geburtstag hgg. von Fritz-Joachim von Rintelen I. B. 1930, 181—192.

De methodo cartesiana. „Cartesio" nel terzo centenario del „Discorso del Metodo", Milano, Societa Editrice „Vita e Pensiero" 1937-XV, 761 do 766.

De reflexione completa in qua intima videtur esse ratio certitudinis. Acta Pont. Academiae Romanae S. Thomae Aquinatis et Religionis Catholicae, nova series, vol. 3, 1936, 91—96.

De cognoscibilitate mundi externi. Ibid. vol. 5, 1938, 115—135.

Quaestio de certitudine retractatur. Ibid. vol. 6, 1939—40, 121—136.

De potentia materiae. Ibid. vol. 7, 1941, 226—240.

Izbor razprav, člankov, kritik in poročil je izšel v *Izbranih spisih,* ki jih je doslej izdanih 10 knjig.

MILAN VIDMAR

Rojen dne 22. junija 1885. v Ljubljani. Redni profesor za elektrotehniko na tehniški fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član akademije je postal dne 16. maja 1940. Dne 27. junija 1942. je imenovan za dobo treh let za predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Obiskoval je sedem let gimnazijo v Ljubljani, napravil l. 1902. zrelostni izpit na realki in l. 1903. še zrelostni izpit na gimnaziji. V l. 1902—1907. je študiral na tehniški visoki šoli na Dunaju, kjer je l. 1910. postal doktor tehniških ved. L. 1918. je položil na isti šoli docentski izpit. V dobi 1907 do 1919 je služil kot konstrukter v različnih elektrotehniških tvornicah. L. 1919. je imenovan za rednega profesorja za elektrotehniko na ljubljanski univerzi, ki ji je bil v študijskem letu 1929—1930. za rektorja. L. 1930. je izvoljen za dopisnega člana v Verband deutscher Elektrotechniker v Berlinu; l. 1938. za dopisnega člana Elektrotechnickega Svaza Československega. Svoje študije je posvetil predvsem teoriji električnega transformatorja, dalje teoriji električnih strojev in iskanju najcenejše konstrukcije.

Kot svetovni šahovski mojster je prejel nagrade na mednarodnih šahovskih turnirjih v Nürnbergu (1906), na Dunaju (1907), v Karlovih Varih (1907, 1911, 1929), v Pragi (1908), v Göteborgu (1909), Mannheimu (1914), na Dunaju (1918; prva nagrada), v Berlinu (1918; prva nagrada), Hastingsu (1925), Londonu (1927), Hastingsu (1929), na Bledu (1931), v Sliaču (1932), v Zagrebu (1932; prva nagrada jugoslovanskega narodnega turnirja), v Budapešti (1940), dalje na šahovskih veleturnirjih v San Sebastianu (1911; 2. in 3. nagrada ex aequo), v Londonu (1922; 3. nagrada), na Semmeringu (1926; 3. nagrada) in v New Yorku (1927; 4. nagrada).

DELA

Knjige

Moderne Transformatorenfragen, Vieweg, Braunschweig, 1915, 6 + 160.

Der wirtschaftliche Aufbau der elektrischen Maschinen, Springer, Berlin, 1918, 5 + 113 (prevedeno na francoski in ruski jezik).

Die Transformatoren, 1. Auflage, Springer, Berlin, 1921, 16 + 702; 2. Auflage 1925, 18 + 751 (prevedeno na ruski jezik).

Theorie der Kreiselpumpe, Vieweg, Braunschweig, 1922, 6 + 127.

Der Transformator im Betrieb, Springer, Berlin, 1927, 8 + 310 (prevedeno na ruski jezik).

Vorlesungen über die wissenschaftlichen Grundlagen der Elektrotechnik, Springer, Berlin, 1928, 10 + 451 (prevedeno na ruski jezik).

Wirkungsweise elektrischer Maschinen, Springer, Berlin, 1928, 6 + 223 (prevedeno na ruski jezik).

Der kupferarme Transformator, Springer, Berlin, 1935, 4 + 92.

Transformatorenkurzschlüsse, Vieweg, Braunschweig, 1940, 8 + 132

Moj pogled na svet. Založba Merkur, Ljubljana, 1935, 12 + 347.

Oslovski most. Založba Merkur, Ljubljana, 1936, 12 + 317.

Med Evropo in Ameriko. Naša založba, Ljubljana, 1937, 16 + 360.

Šah. Samozaložba, Ljubljana 1935, 1—352.

Zanimivosti elektrotehnike in njenega gospodarstva. Tiskovna zadruga, Ljubljana 1931, 207 str.

Das Ende des Goldzeitalters, Vieweg, Braunschweig, 1. Auflage 1941; 2. Auflage 1942, 418.

Razprave in članki

Zur Messtechnik des Ventilatorenbaues, Zeitschrift für das gesamte Turbinenwesen = ZfgT. Berlin 1909.

Der Spaltverlust bei Ventilatoren und Kreiselpumpen, ZfgT. 1910.

Das Aufstellen von Typenreihen im Ventilatorenbau, ZfgT. 1910.

Ueber einen neuen Zweiphasen-Dreiphasentransformator, Elektrotechnik und Maschinenbau = EM. Wien 1911.

Dreileitermaschinen, EM. Wien 1911.

Eine einfache Formel für die Ueberlastbarkeit des Drehstrominduktionsmotors, EM. Wien 1912.

Kühlrippentransformatoren, EM. Wien 1912.

Typenreihen von Trockentransformatoren, EM. Wien 1912.

Der Leerlaufstrom bei Transformatoren, EM. Wien 1913.

Transformatorenstudien, EM. Wien 1913.

Strömungsverhältnisse in Kreiselpumpen, ZfgT. Berlin 1913.

Streungserscheinungen bei Transformatoren, EM. Wien 1914.

Unsymmetrische Belastung von Transformatoren, EM. Wien 1915.

Eine neue Art zusätzlicher Verluste im Transformatorenkupfer, EM. Wien 1915.

Wirbelstromverluste im Transformatorenkupfer, EM. Wien 1915.

Das Eindringen von Spannungswellen in Maschinenwicklungen. EM. Wien 1916.

Der Käufer und der Erbauer elektrischer Maschinen, EM. Wien 1917.

Der Entwurf des Transformators, EM. Wien 1917.

Der Jahreswirkungsgrad des Transformators, EM. Wien 1917.

Der Aluminiumtransformator, EM. Wien 1917.

Aussetzende Betriebe. Elektrische Kraftbetriebe und Bahnen = EKB. Berlin 1917.

Ein Vorschlag zur Ergänzung der Erwärmungsvorschriften, EM. Wien 1918.

Das Wachsen der Maschinenleistung, EM. Wien 1918.

Der Einschaltstrom des Transformators, EM. Wien 1918.

Folgen der Bearbeitungsfehler am Eisen der elektrischen Maschine, EM. Wien 1919.

Wirbelstromprobleme, EM. 1919.

Das Erwärmungsproblem des Trockentransformators. Elektrotechnische Zeitschrift = EZ. Berlin 1919.

Das Wärmestrahlungsproblem des Transformators, EM. Wien 1921.

Ein neues Anlassverfahren für Gleichstrommotoren, EZ. Berlin 1921.

Der Magnetisierungsstrom des Transformators und seine Oberwellen, EM. Wien 1923.

Trocken- und Oeltransformator, EM. Wien 1924.

Aktuelle Fragen aus dem Transformatorenbau, EM. Wien 1925.

Zick-Zack-Schaltung, EM. Wien 1926.

Bemessung von Lichttransformatoren, EZ. Berlin 1926.

Der einphasige zusätzliche Kraftfluss des dreiphasigen Transformators, EM. Wien 1927.

Transformatoren im Paralellbetrieb, EM. Wien 1927.

Eine neue Schutzdrosselspule, EZ. Berlin 1927.

Zur Theorie der V-Schaltung, EM. Wien 1928.

Zur Theorie der Spannungskurve des Synchrongenerators, EM. Wien 1928.

Zur Entwurfstheorie des Transformators, EM. Wien 1928.

Transformatoren im Paralellbetrieb, EZ. Berlin 1928.

Eine neue Stromkraftgefahr. Archiv für Elektrotechnik = AE. Berlin 1928.

Zusätzliche Magnetisierungsströme des dreiphasigen Transformators, EM. Wien 1931.

Eigentümlichkeiten der Erregung des dreiphasigen Transformators, EM. Wien 1931.

Der fünfschenklige Eisenkern des dreiphasigen Grosstransformators, AE. Berlin 1931.

Die dreiphasige Transformation in Amerika und Europa, EZ. Berlin 1931.

Der Transformator mit Evolventenkern, EM. Wien 1932.

Le problème économique dans la construction des transformateurs, Congrès international d'Electricité, Paris 1932. Production et transformation de l'énergie électrique, Tom II. Rapport n^0 17 (Yougoslavie) Volume V. Comptes rendus des Travaux de la troisième section.

Der wirtschaftliche Aufbau des Transformators, EM. Wien 1933.

Transformatoren mit verstärkten Jochen. Bulletin des schweizerischen elektrotechnischen Vereines 1933.

Otto Titus Bláty, Zum 50-jährigen Jubiläum, EM. Wien 1933.

Das Jochgesetz bei Transformatoren, EM. Wien 1933.

Wirkungsgrade und Wirkungsgradkurven der elektrischen Maschinen, Bull. d. schweiz. Elektrotech. Ver. 1934.

Die Verlustaufteilung der Transformatoren, EM. Wien 1935.

Induktivität und Stromkraft, EM. Wien 1938.

Das Altern der Transformatoren, EM. Wien 1939.

Gruppenbetrieb von Transformatoren, EM. Wien 1939.

Drei Jahrzehnte Transformatorenbau. Ehrenvortrag zur Feier des 125-jährigen Bestandes der Tech. Hochschule in Wien am 7. Nov. 1940.

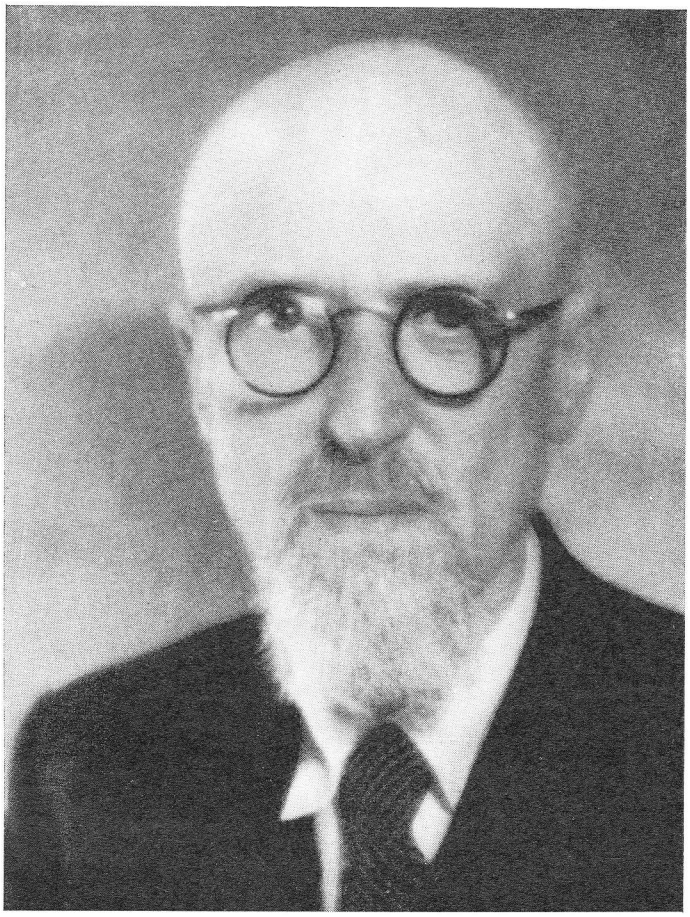

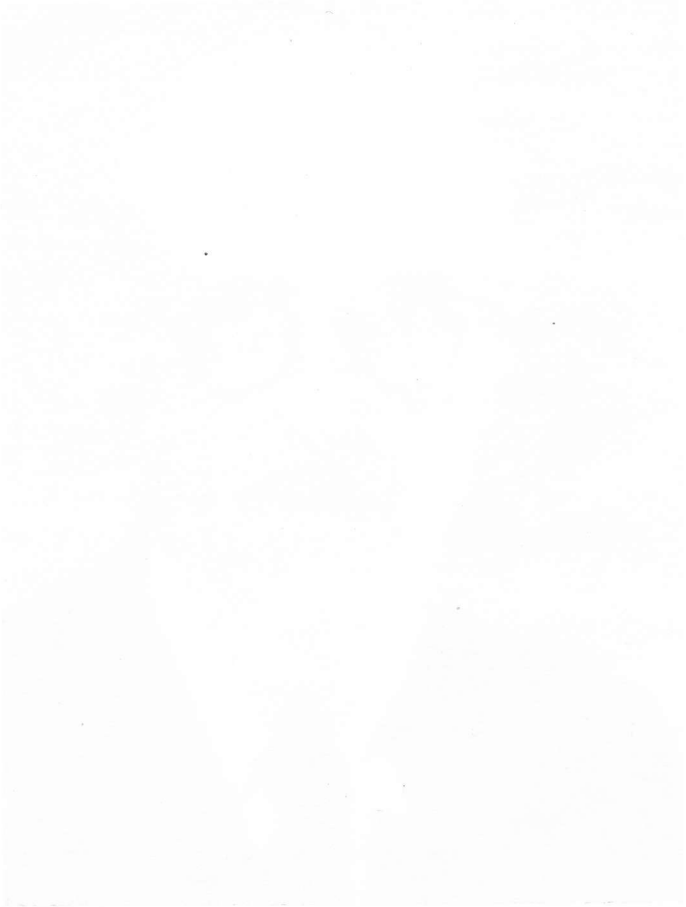

RIHARD ZUPANČIČ

Rojen dne 22. decembra 1878 v Ljubljani. Redni profesor za matematiko na tehniški fakulteti univerze v Ljubljani. Redni član Akademije od 7. oktobra 1938.

Ko je v Ljubljani dovršil gimnazijo 1897, se je posvetil matematičnim študijam na tehnični visoki šoli na Dunaju in na univerzah v Goettingen in v Parizu. Profesorski izpit je napravil l. 1903., filozofski doktorat pa 1913., oboje na dunajski univerzi. Od 1901 do 1903 je bil asistent na tehniški visoki šoli na Dunaju, v l. 1903—4. profesor na III. državni nemški realki v Pragi, od l. 1904. do 1908. na realki v XVIII. okraju na Dunaju. L. 1908. dobi študijski dopust za izdelavo svojega dela „Mathematisches Unterrichtswerk" in za nadaljevanje študij. V tem času je bil uradni zastopnik vlade v mednarodni komisiji za matematični pouk. Leta 1912. je postal honorarni docent za matematiko na tehniški visoki šoli na Dunaju. V vojski je služil pri artileriji v činu nadporočnika-inženirja.

V februarju 1919 je postal pri pokrajinski vladi za Slovenijo referent za pripravo ustanovitve univerze v Ljubljani in po ustanovitvi je bil leta 1919. imenovan za rednega profesorja za matematiko na tehniški fakulteti. L. 1922. je postal dopisni član Academie des Sciences, Inscriptions e Belles - Lettres v Toulous.

DELA

Knjige

Mathematisches Unterrichtswerk, Aritmetik und Algebra, 4 zvezki, Wien, 1909—1911, F. Tempsky, 8°., ca. 300 str.

Mathematisches Unterrichtswerk, Geometrie, 4 zvezki, Wien 1909—1912, F. Tempsky, 8°., ca. 300 str.

Leitfaden der darstellenden Geometrie für Realgymnasien, 1 zvezek, Wien, 1909, F. Tempsky, 8°., ca. 250 str.

Lehrbuch der darstellenden Geometrie, Wien, 1911, F. Tempsky, 8°., 269 str.

Sur la Demostration du Theoreme de Taylor, L'enseignement mathématique, Paris-Genève 1901, pg. 1—3.

Ueber Oberflächen vierter Ordnung mit Doppelkegelschnitt, Programm der dritten Staatsrealschule in Prag, 1904.

Einiges über eine besondere Lage von Flächen zweiter Ordnung, Programm der Staatsrealschule in Wien XVIII, Wien 1905.

Ueber die Multiplikation und Division unvollständiger Zahlen, Zeitschrift für das Realschulwesen, 29. Jahrgang, Wien 1904.

Ueber einige Fragen des mathematischen Unterrichtes und seine neue Organisation in Frankreich, Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien, Jahrgang 1907, Wien 1907, pg. 1—9.

Die Aequipollenzen des Bellavitis und komplexe Zahlen, Zeitschrift für das Realschulwesen, Jahrgang 1907, Wien 1907.

L'Application des Idées modernes des Mathématiques à l'enseignement secondaire en Autriche, Atti del quarto congresso dei matematici, t. 3. Roma 1908, pg. 478—481.

Die verschiedenen Arten des räumlichen Anschauungsvermögens, Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien, Jahrgang 1909, Wien 1909, pg. 940—946.

Sur une introduction première des logarithmes, L'enseignement mathématique, t. 11, Paris-Genève 1909, pg. 374—378.

Sur une question élémentaire de Divisibilité, L'Enseignement mathématique, t. 11, Paris-Genève 1909.

Ueber die Normierung der Normalform der Gleichung einer Geraden, Zeitschrift für das Realschulwesen, 36. Jahrgang, Wien 1911, pg. 1—5.

Die Heranbildung der Lehrer für Mathematik und der Ingenieure in Frankreich. Die Organisation der betreffenden Unterrichtsanstalten. Zeitschrift für das Realschulwesen, 37. Jahrgang, Wien 1912, pg. 1—92.

Sur le Raisonnement logique dans l'enseignement mathématique secondaire et universitaire. Precedings of the fifth international Congress of Mathematicians, T. 2, Cambridge 1913, pg. 455—458.

Zur Axiomatik der Methode der kleinsten Quadrate, Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Band 122, Abteilung II/a, Wien 1914, pg. 1—32.

Eine Vereinfachung des Existenzbeweises des bestimmten Integrales, Zeitschrift der deutschen Mathematikervereinigung, Jahrgang 22, Leipzig 1913, pg. 36—39.

Eine Ergänzung hiezu, ibidem, 1913. Heft. 7/8.

Zur Frage der Infinitesimalrechnung an Mittelschulen. Zeitschrift für das Realschulwesen, Jahrgang 39, Wien 1914, pg. 1—16.

Die Interpolationsprobleme von Lagrange und Tschebischef und die Approximation von Funktionen durch Polynome. Sitzungsberichte der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien, Band 123, Abteilung II a, Wien 1914, pg. 1—66.

Rursus de principio medii arithmetici. Astronomische Nachrichten, Band 199, Nro. 4768, Kiel 1914.

Sur un Developpement en séries des piussances d'un pôlynôme. Comptes Rendus des Séances de l'Academie des Sciences, t. 158. Paris 1914, pg. 1—3.

Le problème d'Interpolation et la formule de Taylor, L'Enseignement mathématique, t. 17., Paris — Genève 1915, pg. 40—46.

Vierstellige Tafel der trigonometrischen Funktionen der Winkel im Strichmass (Neustrich) mit einer Einleitung über die Interpolation. Mitteilungen über Gegenstände des Artillerie- und Geniewesens. Jahrgang 1916, Heft 5. Wien 1916, pg. 1—36.

Die numerische und konstruktive Beherrschung der ballistischen Hyperbel, Mitteilungen über Gegenstände des Artillerie- und Geniewesens, Jahrgang 1916, Heft 6. Wien 1916, pg. 1—14.

Die Interpolation durch Polynome und ihre Anwendung in der äusseren Ballistik. Mitteilungen über Gegenstände des Artillerie- und Geniewesens, Jahrgang 1918, Heft 1, 2 und 3. Wien 1918, pg. 1—113.

Matematika v duševnem življenju narodov, Pedagoški zbornik, zvezek 19, Ljubljana 1927.

Prispevki francoskih matematikov klasične dobe za razvoj mehanike, Matematični list, Beograd 1932, broj 1/2.

Sur la décomposition des Homographies, Atti del Congresso dei matematici, t. IV. Bologna 1933, pg. 217—220.

Une propriété du déplacement parallèle d'après M. Levi-Civita, Publications mathématiques de l'Université de Belgrade, tome II, 1933, pg. 60—65.

Das Verhältnis der Mathematik an Hochschulen und Mittelschulen. Manuskript za matematični kongres v Beogradu 1939.

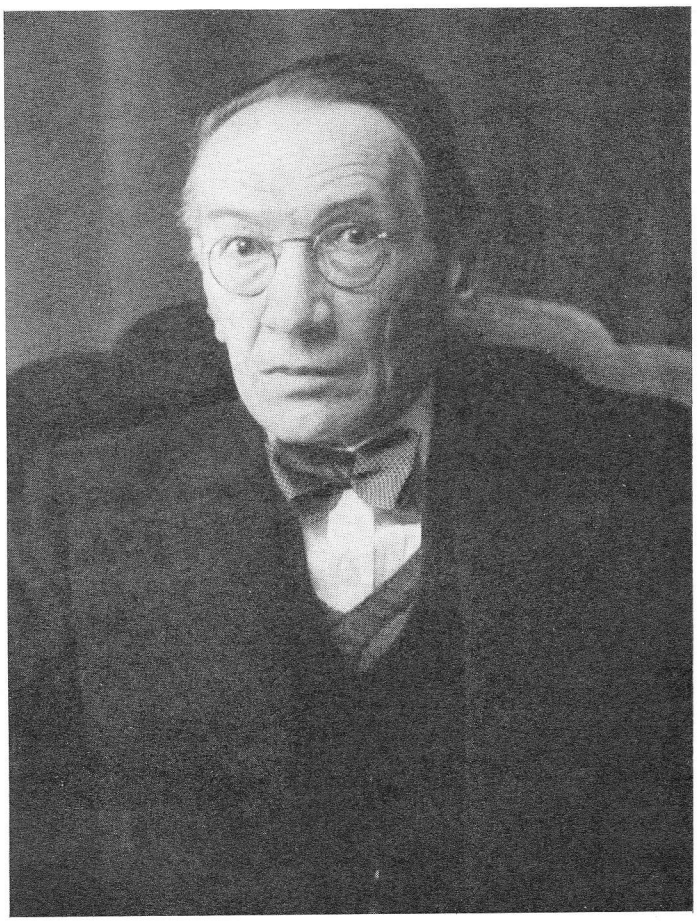

Otto Jespersen

OTON ŽUPANČIČ

Rojen dne 23. januarja 1878 v Vinici. Književnik. Upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani. Redni član akademije od dne 7. oktobra 1938.

Že kot gimnazijec je objavil po nekaj svojih pesmi v „Vrtcu", „Dom in Svetu" in v „Ljubljanskem Zvonu". Od 1896 do 1902 študira na filozofski fakulteti univerze na Dunaju zgodovino in zemljepis. Poklic profesorja vrši samo en semester na klasični gimnaziji v Ljubljani. L. 1905. odpotuje v Pariz, kjer preživi leto dni predan proučevanju francoskih mislecev, pisateljev in pesnikov. Od l. 1908. do 1910. živi kot domači učitelj pri nemški plemiški rodbini v Bregenzu, na Württemberškem in na Bavarskem. Od l. 1910. dalje prebiva stalno v Ljubljani. Bil je sprva dramaturg Narodnega gledališča, pozneje prevzame upravo mestnega arhiva, od koder se spet kot dramaturg, pozneje upravnik vrne k Narodnemu gledališču. V l. 1925. postane član School of Slawonic and East European Studies v Londonu, l. 1928. dopisni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti v Zagrebu. Z Ivanom Cankarjem, Dragotinom Kettejem in Josipom Murnom utemeljitelj slovenske Moderne. — O Župančiču gl. Izidor Cankar, Obiski 1920, 163—176; Jubilejni zbornik za petdesetletnico Otona Župančiča, uredil Fran Albrecht, Ljubljana 1928 (s točno bibliografijo njegovega dela in spisov o njem); slovenski dnevniki na dan 23. jan. 1928 in 1938; Arturo Cronia, Ottone Župančič, Pubblicazioni dell'Istituto per l'Europa orientale, I. ser., XIII, Roma 1928, 137 str.; Lucien Tesnière, Oton Jouppantchitch, poète slovène: L'homme et l'oeuvre, Publications de la Faculté des Lettres de Strasbourg II, vol. 7. Paris 1931, 15 + 383; Nar. Enciklop. 4, 1325.

Lirika:

Čaša opojnosti. Ljubljana, 1899. 110 str. — 2. natis 1911.
Pisanice. Pesmi za mladino. Ljubljana, 1900. 64 str.
Čez plan. Ljubljana, 1904. 7 + 114 str. — 2. natis 1911.
Samogovori. Ljubljana, 1908. 103 str.

Lahkih nog naokrog. Ljubljana, 1913. 16 str.

Sto ugank. Ljubljana, 1915. 39 str. — 2. natis 1919.

Ciciban in še kaj. Ljubljana, 1915. 55 str. — 2. izdaja 1922.

Mlada pota. Ljubljana, 1920. 15 + 207 str.

Odlomki še neobjavljene zbirke „Med Ostrnicami" v LZ.

Duma. Bibliofilska izdaja. Stanko Gladnik, Ljubljana 1938.

Dramatika:

Noč na verne duše. Dramatska slika. LZ 1904.

Veronika Deseniška. Tragedija v petih dejanjih. Ljubljana, 1924. 185 str.

Iz nenapisane komedije, fragment. LZ.

Proza:

Iz beležnice Pavla Kuzme, LZ, 1902.

Buddha in polži, Slovan, 1915.

Članki, govori, ocene in eseji — v 4. knjigi zbranega dela.

Dela Otona Župančiča, Ljubljana 1936, 1. knjiga 190 str., 2. knjiga 223 str., 3. knjiga 211 str., 4. knjiga 1938, 196 str.

P r e v o d i :

Verzi:

Puškin, Car Saltan, Ljubljana, 1937, 48 str. Numerirana izdaja.

Dramatika:

Shakespeare: Julij Cezar. Gorica, 1904. — 2. izdaja 1922 Lj.

Shakespeare: Beneški trgovec. Ljubljana, 1905. 120 str. — 2. natis 1921.

Shakespeare: Sen kresne noči. Ljubljana, 1920. 128 str.

Shakespeare: Macbeth. Ljubljana, 1921. 151 str.

Shakespeare: Othello. Ljubljana, 1923. 158 str.

Shakespeare: Kar hočete. Ljubljana, 1926. 120 str.

Shakespeare: Zimska pravljica. Ljubljana, 1928. 144 str.

Shakespeare: Ukročena trmoglavka. Ljubljana, 1929. 111 str.

Shakespeare: Komedija zmešnjav. Ljubljana, 1930. 82 str.

Shakespeare: Hamlet. Ljubljana, 1933. 173 str.

Shakespeare: Romeo in Julija. Ljubljana, 1940. 136 str.

Shakespeare: Vihar. Ljubljana, 1942. 123 str.

Friedrich Schiller: Marija Stuart. Ljubljana, 1923. 21 + 196 str.

Edmond Rostand: Cyrano de Bergerac. Ljubljana, 1923. 196 str.

Calderon de la Barca: Sodnik Zalamejski. Ljubljana, 1930. 100 str.

Hugo v. Hofmannsthal: Slehernik. Celje, 1934. 118 str.

Molière: Tartuffe. Ljubljana, 1934. 87 str.

Proza:

Charles Dickens: Oliver Twist. Ljubljana, 1911. 6 + 479. — 2. izd. Celje, 1936.

Guy de Maupassant: Lepi striček. Bel-ami. Ljubljana, 1912. 526 str.

Alphonse Daudet: Sapho. Slike iz pariškega življenja. Ljubljana, 1912. 291 str.

G. K. Chesterton: Četrtek. Ljubljana, 1917. 195 str.

Gustave Flaubert: Tri povesti. Ljubljana, 1917. 146 str.

Anatole France: Kuhinja pri kraljici Gosji nožici. Ljubljana, 1920. 297 str.

Sibila Olfers: Pokoncu izpod korenin. Ljubljana, 1927, 20 str.

Galsworthy: Temni cvet. Ljubljana, 1930. 303 str.

Prosper Mérimée: Šentjernejska noč. Ljubljana, 1930, 281 str.

Joseph Conrad: Senčna črta. Ljubljana, 1931, 154 str.

Liam O'Flaherthy: Noč po izdaji. Ljubljana, 1931. 367 str.

Georges Duhamel: Prizori iz bodočega življenja. Ljubljana, 1932. 222 str.

Knut Hamsun: Potepuhi. Ljubljana, 1932. 408 str.

John Galsworthy: Saga o Forsytih, Ljubljana, 1933. 1. knjiga 419 str., 2. knjiga 322 str., 3. knjiga 335 str.

Honoré de Balzac: Oče Goriot. Ljubljana, 1934. 290 str.

Honoré de Balzac: Teta Liza. Ljubljana, 1935. 390 str.

Litton Strachey: Kraljica Viktorija. Ljubljana, 1935. 271 str.

Charles Dickens, David Copperfield. Ljubljana, 1936. 1. knjiga 365 str., 2. knjiga 366 str., 3. knjiga 376 str.

Stendhal: Parmska kartuzija. Ljubljana, 1938. 474 str.

Honoré de Balzac: Striček Pons. Ljubljana, 1940. 312 str.

III

DOPISNI ČLANI

ANTON BREZNIK

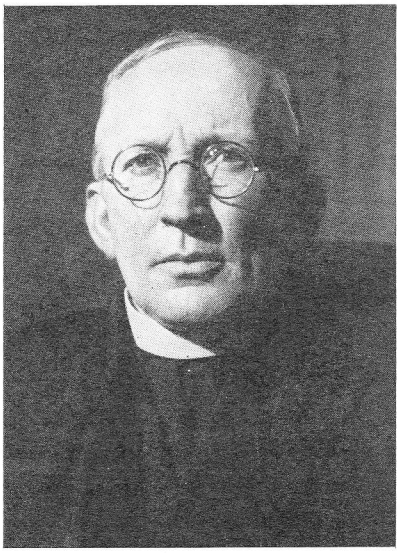

Rojen dne 26. junija 1881. v Ihanu. Študiral v Ljubljani klasično gimnazijo in filologijo na fil. fakulteti univerze v Gradcu, kjer si je pridobil tudi naslov dr. phil. Po končanih študijah je postal profesor na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano; od leta 1937. dalje je direktor tega zavoda. L. 1921. je postal pravi član Znanstvenega društva v Ljubljani; za dopisnega člana v filozofsko-filološko-historičnem razredu Akademije je bil izvoljen dne 16. maja 1940.

DELA

Knjige

Slovenska slovnica za srednje šole. Celovec 1916; tiskala in založila tiskarna Družbe sv. Mohorja; str. 276. — Druga, predelana izdaja. Prevalje 1921; str. 248. — Tretja izdaja 1924. — Četrta pomnožena izdaja. Celje 1934, str. 266.

Slovenski pravopis. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1920, str. 104.

Slovenski pravopis. Izdalo in založilo Znanstveno društvo (skupaj s F. Ramovšem). Ljubljana 1935, str. 234. — Druga izdaja 1937. — Tretja izdaja 1938.

Razprave in članki

Slovarski navržki. (DS, 1904, 63—4, 127—8, 191—2, 255—6, 320, 383—4, 447—8, 511—2).

Pogreški pri nekaterih priponah. (DS, 1904, 427—31).

O stavi dopovednega glagola. (DS, 1905, 162—6).

O tujkah in izposojenkah. (DS, 1906, 149—54).

Kako je v naši pisavi s tujkami? (DS, 1907, 557—60).

Besedni red v govoru. (DS, 1908, 222—30, 258—67). Izšlo tudi v ponatisu, v Ljubljani, založ. Katol. bukvarna, 1908.

Kako se besede jemljejo. (Mentor, I., 6—7, 34—6).

O učenju srbohrvaščine. (Mentor, I., 64—6, 113—4, 139—41, 185—7, 210—12, 282—3).

Slovanske besede v slovenščini. (Čas, 1909, 268—80, 315—48). Izšlo tudi v ponatisu, v Ljubljani, založ. Katol. bukvarna, 1909.

Die Betonungstypen des slavischen Verbums. (AslPh, Bd XXXII, 399—454).

Zanimivosti iz našega štetja. (Mentor, III., 135—6, 157—9).

Naglas v šoli. (VI. izvestje kn. šk. privatne gimnazije v Št. Vidu n. Lj. 1911, 1—25).

Besedni homunkulus. (Mentor, IV., 64—6, 110—13, 161—3, 183—5, 284—5).

Prvotne predstave o Bogu. (Čas, 1911, 26—30).

Dr. K. Štreklju za spomin. (DS, 1912, 452—5).

Izreka v poeziji. (VII. izvestje kn. šk. privatne gimnazije v Št. Vidu n. Lj. 1912, 1—26).

Razvoj novejše slovenske pisave pa Levčev pravopis. (DS, 1913, 28—32, 67—71, 103—5, 146—50, 192—5, 230—3, 265—7, 314—7, 348—51, 394—7, 429—32, 473—6. — DS, 1914, 20—4, 121—4, 160—3, 193—5, 235—8, 265—8, 369—72, 403—5. — DS, 1915, 23—5, 99—100, 331—43.

Začetna poglavja iz slovenske srednješolske slovnice. (IX. izvestje kn. šk. privatne gimnazije v Št. Vidu n. Lj. 1914, 1—32).

Sedemdesetletnica p. Stanislava Škrabca. (DS, 1914, 70).

Literarna tradicija v „Evangelijih in listih". (DS, 1917, 170—4, 225—30, 279—84, 333—47).

Novejše napake slovenskega sloga. (DS, 1918, 54—5, 108—9, 165—66, 246—8).

O. Stanislav Škrabec. (ČJKZ, 1919, 218—26).

O. Stanislav Škrabec. (ČZN, 1919, XV. letnik, 153—7).

O slovenski izreki. (Slov. učitelj, 1923, 4—7, 43—7, 58—60).

Stritarjev slog. (DS, 1924, 130—4).

Slovenski slovarji. (Razprave ZDHV, III, 1926, 110—74).

Popovičev Specimen vocabularii vindocarniolici ter Pohlinov Glossarium slavicum. (ČJKZ, VI, 1927, 91—99).

Japljev prevod sv. pisma. (ČJKZ, VII, 1928, 77—106).

Dobrovskega vpliv na slovenski pismeni jezik. (Josef Dobrovsky, 1753—1829. Sbornik stati. V Praze, 1929, 1—22).

Jezik v kmečki povesti. (DS, 1930, 28—32).

Vpliv slovenskih slovarjev na srbskohrvatske. (ČJKZ, 8, 1931, 16 do 67).

O časnikarski slovenščini. (DS, 1933, 72—82, 141—6, 200—6, 255—63, 312—20, 420—4, 524—7).

Jezik naših pripovednikov. Dom in Svet 1934: Jurčič 84—93; Stritar 176—181; Tavčar 271—276; Detela 510—514; Dom in Svet 1935: Kersnik 77—79; Mencinger 338—341; Trdina 427—430; Ivan Cankar 505—510; Dom in Svet 1936: Finžgar 71—75; Meško 315—318.

Izdaje naših pripovednikov. DS 1934: Jurčič 229—235; Tavčar 384 do 388.

Ocenjevalcem Slovenskega pravopisa: Slovenec 1936, dne 13., 14., 17., 18., 19., 21. in 25. novembra.

Slovenske besede v češčini, slovaščini in poljščini. (Kovačičev zbornik. Izdalo Zgodovinsko društvo v Mariboru, 1937. ČZN, 32, 1937, 213—8).

Iz zgodovine novejših slovenskih slovarjev. (ČZN, 33, 1938, 17—32, 87—98, 147—65).

Kastelčev latinsko-slovenski slovar. (Slovenski jezik, I. 1938, 55—62).

Primeri predikatnega nominativa v slovenščini. (Slovenski jezik, 3., 3—4. snopič).

Ocene in poročila

Dr. Jos. Tominšek: Narečje v Bočni in njega sklanjatev, Jahresber. des k. k. Kaiser Fr. Jos. Staatsgymn. in Krainburg, 1903, str. 27. (DS, 1903, 626—7, ocena).

Dr. K. Štrekelj: Zur Kenntnis der slavischen Elemente im italienischen Wortschatze, Archiv f. slav. Philologie, 26, 407 sl. (DS, 1904, 441—2, poročilo).

Dr. K. Štrekelj: Zur slavischen Lehnwörterkunde, Denkschriften der kais. Akademie der Wissenschaften in Wien, Phil. histor. Cl., Bd. I., 1904, str. 89. (DS, 1904, 498—9, poročilo).

Dr. K. Štrekelj: Slavische Wortdeutungen, Archiv f. slav. Philologie, 27, 41 sl. (DS, 1905, 375—6, poročilo).

A. Medved: Poezije, II. del, Ljubljana 1909. (Mentor, I., 99—101), ocena).

Dr. K. Štrekelj, Slovanski elementi v besednem zakladu štajerskih Nemcev. Posebni natisek iz ČZN, 5. in 6., 1909, Maribor. (Mentor, 2., poročilo).

Ivan Grafenauer: Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. I. del. Ljubljana 1909. (Mentor, 2., 71; poročilo).

Dr. K. Štrekelj: Slovanski elementi v besednem zakladu štajerskih Nemcev. (DS, 1909, 525, poročilo).

Dostavki k razpravi: Paul Diels, Studien zur slav. Betonung. (Rocznik slawistyczny, Krakow, 1911).

Dr. Jos. Tominšek: Antibarbarus. I. del. Ljubljana 1910, str. 67. (DS, 1911, 35—7, 79, ocena).

Dr. K. Štrekelj: O Levčevem slovenskem pravopisu in njega kritikah. V Ljubljani, 1911, str. 136. (DS, 1911, 405).

Dr. K. Štrekelj: O nekaterih pobijanih pravilih slovenske pisave. Posebni natisek iz Ljub. Zvona, 31. V Ljubljani 1911, str. 42. (DS, 1912, 72—4, 114, ocena).

Dr. Janez Mencinger: Izbrani spisi. Izdala Matica Slovenska, 1911. I. del. (DS, 1912, 114—5, ocena).

Dr. Fr. Ilešič: Izgovor slovenskega knjižnega jezika. Letopis Mat. Slov., 1912. (DS, 1913, 113—4, ocena).

Peter Bohinjec: Sredozemci. Izdalo Tiskovno društvo v Kranju, 1913. (DS, 1913, 235, ocena).

Ivan Grafenauer: Zbirka slovenskih povesti. II. zv. Založila Katol. bukvarna v Ljubljani, 1913. (DS, 1914, 165, ocena).

P. Stanislav Škrabec: Jezikoslovni spisi. I. zv., 1. snopič. Izdala Leonova družba v Ljubljani, 1916. (DS, 1917, 70, ocena).

Dr. Fr. Ramovš: Slovenische Studien. Heft 1. Die moderne Vokalreduktion. Posebni odtis iz AslPh, 37, 123—215. (DS, 1918, 103, poročilo).

Jezikovne ocene. (DS, 1919, 39—40, 162—3, 289—90).

P. Stanislav Škrabec: Jezikoslovni spisi. I. zv., 3. snopič. Izdala Leonova družba v Ljubljani, 1918. (DS, 1919, 41, poročilo).

Jezikovne ocene. (DS, 1920, 84—5).

Naše jezikovno edinstvo. (DS, 1922, 138—9).

Jezikovne ocene. (DS, 1923, 26—8, 55—7, 88, 123).

Maks Pleteršnik. (Slovenski biografski leksikon).

Ob 150 letnici rojstva Vuka Karadžića. (Slovenski jezik, 1, 1938, 178).

Prešernova Puščičica brez zela. (Slovenski jezik, 3, 1940, 182).

IVAN GRAFENAUER

Rojen dne 7. marca 1880 v Veliki vasi pri Brdu v Zilj-ski dolini, obiskoval šolo v Beljaku, kjer je l. 1900. dokončal gimnazijo. Študiral je germansko in slovansko filologijo na univerzi na Dunaju. Od l. 1904. do 1908. je služboval kot profesor v Kranju, od tega leta dalje pa do upokojitve na klasični gimnaziji v Ljubljani. L. 1917. je promoviral za dr. phil. na dunajski univerzi, l. 1920. je postal privatni docent na zagrebški univerzi; nekaj časa je bil višji šolski nadzornik. Za dopisnega člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil izvoljen dne 16. maja 1940. — Gl. St. Stanojević, Nar. Encikl. I. 769; Slov. biogr. leks.; Tine Debeljak: Dr. Ivan Grafenauer, Slovenski jezik IV. 5—16 s popolno bibliografijo na str. 17—23.

DELA

Knjige

Zgodovina novejšega slovenskega slovstva, I. del: Od Pohlina do Prešerna, Kat. bukvarna, Lj. 1909, 153 + (3) str.

Iz Kastelčeve zapuščine. Rokopisi Prešernovi, Kastelčevi in drugi. Pomnožen in popravljen ponatisk iz Časa 4 (1910). Katol. bukvarna, Lj. 1911, (4) + 124 str.

Zgodovina novejšega slovenskega slovstva, II. del. Doba narodnega prebujenja (1848—1868). Katol. bukvarna, Lj. 1911, 8 + 475 str.

Kratka zgodovina slovenskega slovstva I. del: Od začetkov do marčne revolucije, Kat. bukvarna, Lj. 1917, str. 1—160.

Kratka zgodovina slovenskega slovstva, II. del: Od marčne revolucije do naših dni, Jugoslov. knjigarna, Lj. 1919, str. 161—335. (Izšla je

tudi skupno s še nevezanimi polami I. dela samo z naslovom „Kratka zgodovina slov. slovstva“ (1919) — 2. izdaja 1920.

Slovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. S sodelovanjem dr. Janka Bezjaka in dr. Antona Breznika. I. del. Jugosl. knjigarna, Lj. 1921. 8 + 320 str.

Slovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. S sodelovanjem dr. Janka Bezjaka in dr. Antona Breznika. II. del. Kr. založba šolskih knjig in učil, Lj. 1922, 2 + 307 + 3 str.

Slovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. III. del. S sodelovanjem dr. Janka Bezjaka in dr. Antona Breznika. Jugosl. knjigarna, Lj. 1925, 7 + 279 str.

Slovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. IV. del. Jugoslov. knjigarna, Lj. 1930, 6 + 343 str.

Karolinška kateheza ter izvor brižinskih spomenikov in „Čina nad ispovědajoštiim' se“ (ZDHV v Lj. 13, filol.-lingv. odsek 2), Lj. 1936, 165 + 3 str.

Razprave

Zum Akzente im Gailtalerdialekte, AslPh 27, 1904/5, 195—228.

„Duhovna bramba“ in „Kolomonov žegen“, ČZN 4, 1907, 1—70, 192.

Zgodovina novejšega slovstva, I. del: Od Pohlina do Prešerna. Prvi oddelek, Jahresbericht des Staatsgymnasiums in Krainburg 1908, 3—51.

Salomonova legenda v slovenski narodni pesmi, Zbornik u slavu V. Jagića, Weidmann, Berlin 1908, 65—70.

Jurčič - Gerstäcker, DS 21, 1908, 296—300.

Simon Jenko in njegovi pesniški zgledi, DS 21, 1908, 420—1, 456—8, 506—12, 559—63.

Opazke k Levstikovemu življenjepisu, Bleiweisov Zbornik (ZMS 11), MS, Lj. 1909, 260—77.

Iz Kastelčeve zapuščine, Čas 4, 1909/10, 120—45, 212—34, 270—84, 421—34, 469—86.

Nekaj iz Prešernovega peresa. Carn. Nova vrsta I, 1910, 13—20.

O Trubarjevem prevodu evangelijev, DS 27, 1914, 297—303.

O naših najmlajših, DS 28, 1915: 1. Joža Lovrečič, 6—10, 2. Stanko Majcen, 41—44, 3. Narte Velikonja, 92—95.

Stiški (ljubljanski) rokopis, DS 29, 1916, 239—43, 311—6 (s snimki).

Drobci iz starejše kulturne in slovstvene zgodovine, Č 10, 1916: 1. Slovensko uradovanje v preteklih stoletjih, 248—50, 2. Ali je razsojal koroški vojvoda kot vrhovni slovenski mojster na cesarskem dvoru v slovenskem jeziku, 250—54, 3. Hipolitov in Paglovčev prevod Tomaža Kempčana, 254—6, 4. Iz zgodovine slovenske metrike, 299—319.

Jeranov problem, DS 40, 1917, 10—13.

Vodnikova „Ilirija oživljena", slavospev na slovensko zgodovino, DS, 40, 1917, 84—87.

Valentin Vodnik — pesnik. Analiza njegovega pesniškega razvoja in značaja, KK 22, MS, Lj. 1918, 104—169.

Med Glasnikom in Zvonom. Antonu Janežiču v spomin, DS 41, 1918, 5—9.

Razni popravki, DS 41, 1918: 1. Brižinski spomeniki, 104—6. 2. Gregorčiana, 106, 3. Razno, 107.

O Vodnikovi pesniški zapuščini in dosedanjih izdajah njegovih pesmi, ČJKZ 1, 1918/19, 179—92.

Naglas v nemških izposojenkah v slovenščini, donesek k zgodovini slovenskega naglasa, Razprave Znanstv. društva za hum. vede v Lj. 1, 1923, 358—91.

Pripombe k slovenskemu Stapletonu, ČJKZ 4, 1924, 106—16.

Pregled najnovije slovenačke književnosti (prevod s slov.). Nova Evropa 10, 1924, 230—33 (Přehled nejnovější literatury slovinské. Se svolenim autorovým přeložil J. Vuga, Slovansky Přehled, 18, 1924, 335—38).

La nuova letteratura slovena (ital. prevod z nemščine, brez avtorjeve kontrole), Europa orientale, Roma, 24, 1924, 1—18.

Poglavje iz najstarejšega slovenskega pismenstva, ČJKZ 8, 1931: 1. Celovški rokopis, 68—73, A. Očenaš Celovškega rokopisa, 73—86, B. Zdravamarija Celovškega rokopisa, 86—91, C. Vera v Celovškem rokopisu, 91—102, 2. So li Freisinški spomeniki osamljen pojav, 103—106, 3. Očitna spoved Stiškega rokopisa, 106—117.

O pokristjanjenju Slovencev in pričetkih slovenskega pismenstva, DS 1934, I, str. 350—71, II. 480—503.

Gutsmannov besednjak in njegova zbirka pregovorov, rekov in prilik, ČZN 30. 1—29.

Najstarejši slovenski zagovori, Kovačičev zbornik (ČZN 32), Zgod. društvo, Maribor 1937, 275—93.

Andrej Einspieler, soustanovitelj MD in borec za slovenske narodne pravice (k 50 letnici njegove smrti), Knjižni Glasnik, MD, Celje 1937, 57—62.

Starobavarska (svetoemmeranska) molitev v starem slovenskem in stcksl. jeziku, Slovenski jezik I, Lj. 1938, 8—54.

Vodnikov delež pri Kopitarjevi abecedni preosnovi, Slov. jezik I, Lj. 1938, 119—24 (s snimkom).

Prepisi Vodnikovih pesmi izpred čbelične dobe, Slov. jezik I, Lj. 1938, 171—2.

Slovenska narodna balada o „Lepi Vidi", DS 1937/8, 236—37.

Slovenska narodna romanca o Romarju sv. Jakoba Kompostelskega, DS 1937/8, 338—348.

Štiftarji in štiftarska narodna pesem, Slovenski jezik II, Lj. 1939, str. 15—38, 137—154.

O Zariki in Sončnici in še kaj o španskih junakih (prav: kraljih in kraljicah). DS 1939: Zarika in Sončica, 78—83, Brajdika in Ančika, 83—84. Španski kralj v slovenskih narodnih pesmih, 84—89.

„Poljska kraljica", DS 1939: Poljska kraljica, Španska kraljica, 224 do 228.

Še Mavri v (slovenski) narodni pesmi, DS 1939: O mlajši inačici „Lepe Vide" 281—3, Še o Romarju sv. Jakoba Kompostelskega, 284—5.

Zamorci in zamorske deklice v (slovenskih) narodnih pesmih, DS 1939: 1. Sveta hostija onečaščena. Cerkveni ropar proda Judom sv. hostijo, 343—49; 2. Marija, ptica in zamorska deklica. Ptičica poje o pšeničnem klasu in sladkem vincu, 409—418; 3. Jezus vrtnar in ajdovska deklica, Jezus slikar in krščanska deklica, 469—479.

Ocene

B. M. Ljapunov, Něskol'ko zaměčanij o slověnsko-německom slovarě Pleteršnika, Odesa 1903, AslPh 26, 1903/4 115—120.

Dr. Josip Tominšek, Narečje v Bočni in njega sklanjatev, Jahresbericht des Staatsgymnasiums in Krainburg 1903, AslPh 26, 1903/4, 305 do 312.

Dr. Karl Ozvald, Zur Phonetik des Dialektes von Polstrau, Jahresbericht des Staatsgymnasiums in Görz 1904, AslPh 27, 1904/5. 138—9.

Josef Karásek, Slawische Literaturgeschichte, Sammlung Göschen Bdch. 277—278, slovenski del, AlsPh 29, 1906/7, 140—2.

Ivan Šašelj, Bisernice iz belokranjskega zaklada I, Kat. tisk. društvo, Lj. 1906, AslPh 29, 1906/7, 475—6.

Dr. Janko Šlebinger, Slovenska bibliografija za l. 1907. do 1912. MS, Lj. 1913, DS 27, 1914, 62.

Dr. Branko Vodnik, Povijest hrvatske književnosti, Matica Hrvatska, Zagreb 1913, DS 27, 1914, 64—66.

Dr. Ivan Prijatelj, Janko Kersnik, njega delo in doba (Janka Kersnika Zbrani spisi, ur. dr. Iv. Prijatelj, zv. VI, seš. 2—3: Novelist in kritik), Schwentner, Lj. 1914, DS 27, 1914, 372—6.

Korespondenca Janeza Nep. Primca (Korespondence pomembnih Slovencev I), Znanstveno društvo, Lj. 1934, Č 29, 134/5, 313—4.

Möderndorfer Vinko, Narodno blago koroških Slovencev (Narodopisna knjižnica 2), Zgod. društvo v Mariboru 1934, Č 29, 1934/5, 313—4.

Trubarjev Catehismus, Akad. založba, Lj. 1935, Č 30, 1935/6, 220—1.

Rajko Nahtigal, Starocerkvenoslovanske študije (ZDHV 15, filol.-lingv. odsek 3), Lj. 1936, Č 31, 1936/7, 348—52.

Fr. Ramovš in M. Kos, Brižinski spomeniki, Akad. založba, Lj. 1937, Č 32, 1937/8, 249—53.

Sacrum Promptuarium Janeza Svetokriškega, izbr. in prir. Mirko Rupel, Akad. založba, Lj. 1937, Č 32, 1937/8, 313—4.

Franc Grivec, Slovenski knez Kocelj, Jugosl. knjigarna, Lj. 1938, DS 1937/8, 380—84.

Lino Legiša, Slovenska poezija od Vodnikovih pesmi za pokušino do priprav za Kranjsko Čbelico (1806—1828). Ponatisk iz Slov. jezika I, Lj. 1938, DS 1937/8, 386—87.

A. V. Isačenko, Narečje vasi Sele na Rožu (Razprave znanstv. društva v Lj. 16, filol.-lingv. odsek 4), Lj. 1939, Č 1938/9, 280—83.

Zoisova korespondenca 1808—1809. (Korespondence pomembnih Slovencev I, izd. Akademija znanosti in umetnosti v L.), Lj. 1939, Č 34, 1939/40, št. 5—6.

Od l. 1913. je bil urednik „Zbirke slovenskih povesti“ (izdaje pisateljev Ogrinec, Erjavec, Jaklič, Meško, Finžgar), dalje je uredil spise Josipa Jurčiča (zvez. I—X), sestavil nebroj biografij slovenskih pisateljev za Stanojevićevo Narodno Enciklopedijo in obširna poročila za Slovenski biografski leksikon, kratke referate, ocene in vesti v DS in Času.

LJUDMIL HAUPTMANN

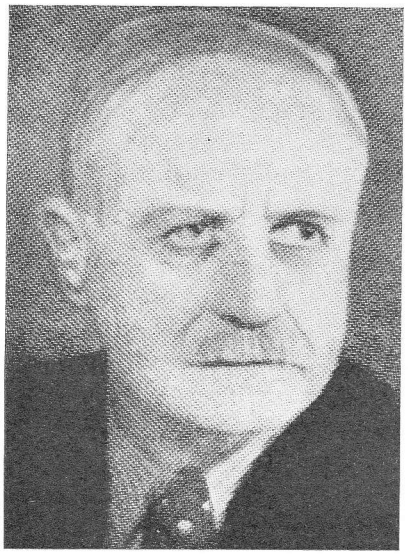

je rojen 5. februarja 1884 v Gradcu; tu je obiskoval osnovne šole, gimnazijo (do 1902) in univerzo, kjer je študiral zgodovino in zemljepis, postal 1907 doktor filozofije in 1908 opravil profesorski izpit. Kot gimnazijski suplent in profesor je služboval v Gradcu (1906 do 1911), Fürstenfeldu (1911 do 1913), na Dunaju (1913 do 1918) in v Ljubljani (1918 do 1920). Od 1920 je bil izredni, od 1921 pa redni profesor ljubljanske univerze za občo zgodovino srednjega veka in starejšo slovensko zgodovino; od 1926 pa je redni profesor za občo zgodovino srednjega veka na univerzi v Zagrebu. L. 1926. je postal dopisni, 1928 izredni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, l. 1941. član Hrvatske akademije znanosti v Zagrebu, l. 1935. dopisni član Srpske kralj. akademije nauka v Beogradu. Dopisni član ljubljanske Akademije je od 16. maja 1940.

DELA

Die Freileute, Carinthia 1, 1910.

Das Schöffentum auf slovenischem Boden. Zeitschrift des histor. Vereins für Steiermark, 1912.

Ueber den Ursprung der Erbleihen in Oestereich, Steiermark und Kärnten. Forschungen zur Verfassung und Verwaltung der Steiermark, 8, 1913.

Politische Umwälzungen unter den Slovenen vom Ende des sechsten Jahrh. bis zur Mitte des neunten. Mitteilungen des Instituts für österreich. Geschichtsforschung, 36 (1915).

Staroslovenska družba in njeni stanovi. Časopis za slov. jezik, knjiž. in zgodovino, 1 (1918).

Die neuere slovenische Geschichtsforschung, 1 (1918).

Postanek in razvoj frankovskih mark ob srednji Donavi. Časopis za slov. jezik, književnost in zgod., 2 (1920).

Mejna grofija spodnjepanonska. Razprave znanstvenega društva, 1, 1923.

Priroda in zgodovina v jugoslovanskem razvoju. Njiva II (1923).

Staroslovanska in staroslovenska „svoboda". Čas, 17 (1923).

Prihod Hrvatov. Bulićev zbornik, 1924. — Hrvatski prevod Dolazak Hrvata. Zbornik kralja Tomislava, 1925.

Die bestimmenden Kräfte der kroatischen Geschichte im Zeitalter der nationalen Herrscher. Mitteilungen des Instituts f. österr. Geschichtsforschung, 40 (1924). — Prevod z nekaterimi spremembami: Koje su sile hrvatske povijesti odlučivale u vrijeme narodne dinastije. Zbornik kralja Tomislava, 1924.

Karantanska Hrvatska. Zbornik kralja Tomislava, 1924.

Les rapports des Byzantins avec les Slaves et les Avares pendant la seconde moitie du VIe siècle. Bizantion, 4 (1927/1928).

Die Herkunft der Kärntner Edlinge. Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, 21 (1918).

Hufengrössen im bayrischen Stammes- und Kolonialgebiet, prav tam.

„Slovenačke pokrajine"; „Slovenci". Stanojevićeva Narodna enciklopedija, 4, 1929.

O postanku hrvatske granice prema Kranjskoj. Šišićev zbornik, 1929.

Entstehung und Entwicklung Krains. Erläuterungen zum Historischen Atlas der österreichischen Alpenländer, I. Abt., 4. Teil, 1929.

Konstantin Porfirogenit v porijeklu stanovništva dubrovačkog zaledja. Rešetarov zbornik, 1931.

Uloga Velikomoravske države u slavensko-njemačkoj borbi za Podunavlje. Rad Jugoslav. akademije, 243, 1932.

Kroaten, Goten und Sarmaten. Germanoslavica, 3, 1935.

Grofovi Višnjegorski. Rad Jugoslav. akademije, 250, 1936.

Hema i Svetopuk. Rad Jugoslav. akademije, 255, 1936.

Mariborske studije. Rad Jugoslav. akademije, 260, 1938.

Colonus, Barschalk und Freimann, Wirtschaft und Kultur. Festschrift... Alfons Dopsch, 1938.

Slaven i German na početku svoga državnoga života. Hrvatska revija 2, 1929.

Geographische Tatsachen und politische Möglichkeiten in Mitteleuropa. Hrvatski geogr. Glasnik 1930.

Bismarck i pruski duh. Hrvatska revija 7, 1934.

Seoba Hrvata i Srba. Jugoslovenski istoriski časopis 3, 1937.

Geografska podloga nacionalnog problema u Austro-Ugarskoj monarhiji. Hrvatski geografski Glasnik 1939.

FRANC KSAVER LUKMAN

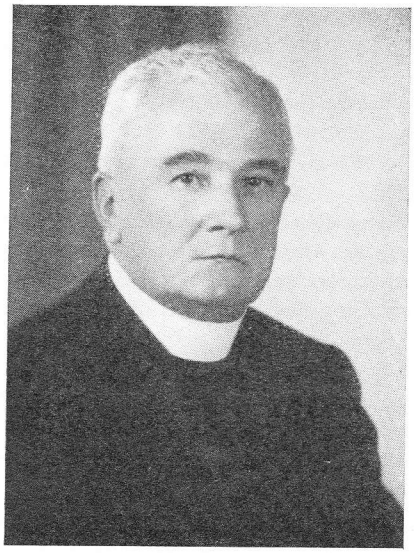

Rojen 24. novembra 1880 v Lokah pri Sv. Juriju ob Taboru, obiskoval ljudsko šolo pri Sv. Juriju in 1891—1899 gimnazijo v Mariboru. Po maturi je šel v Collegium Germanicum-Hungaricum v Rim in na Gregorijanski univerzi študiral filozofijo ter teologijo (1899—1906) in v obeh dosegel doktorski naslov. Za nostrifikacijo teološkega doktorata je 1908 predložil teološki fakulteti v Gradcu disertacijo „Die Heilsbedeutung Christi nach den griechischen Apologeten des II. Jahrhunderts" in opravil rigoroz iz cerkvene zgodovine in kanonskega prava. V letih 1906—1908 je bil kaplan v Slov. Bistrici in hkratu študiral klasično filologijo na univerzi v Gradcu. V letih 1908—1919 je bil profesor moralne teologije na bogoslovnem učilišču v Mariboru. Od srede januarja 1919 do 31. marca 1920 je bil referent za verske zadeve pri Narodni vladi za Slovenijo v Ljubljani. Leta 1920. je bil imenovan za izrednega, l. 1921. za rednega profesorja na univerzi v Ljubljani; predava historično dogmatiko, od 1923 tudi zgodovino starokrščanskega slovstva in cerkveno zgodovino prvih treh stoletij. — V Mariboru je od pomladi 1909—1916 urejeval četrtletnik „Voditelj v bogoslovnih vedah" in sam mnogo vanj pisal. — V Ljubljani je od 1921 urednik „Bogoslovnega vestnika", bil sourednik „Časa" od 1923—1931, od leta 1931. pa urejuje „Slovenski biografski leksikon" in od 1937 vodi zbirko „Cerkvenih očetov izbrana dela" (izdaja Družba sv. Mohorja v Celju). — V letih 1932—1938. je sodeloval pri enciklopedičnem delu „Lexikon für Theologie und Kirche (Freiburg i. Breisgau, Herder & Co.; 10 zvezkov). Od 1937. sodeluje pri bibliografski publikaciji „Die

theologische Literatur", „Bibliographisches Beiblatt der Theologischen Literaturzeitung" (Leipzig, J. C. Hinrichs Verlag).

Dopisni član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je postal 16. maja 1940.

DELA

Knjige

Martyres Christi. Trideset poročil o mučencih prvih stoletij z zgodovinskim okvirom. Celje 1934. 8^0, 8 in 281 str.

Izbrani spisi svetega Cecilija Cipriana. I. del: Pisma. Knjižica „O padlih". Celje 1938. 8^0, 6 in 214 str.

Razprave

Sv. Ignatija Antiohijskega list Smirnčanom 7, 1 (Bogoslovni vestnik 1, 1921, 156—162).

Sv. Ambrozij o pokori (BV 1, 1921, 234—263).

Zephyrinos, Kallistos, Hippolytos (BV 6, 1926, 169—196).

K nagrobnemu napisu škofa Gaudentija v Št. Pavlu pri Preboldu. 1. Rekonstrukcija teksta. 2. Pripombe (Časopis za zgodovino in narodopisje 21, 1926, 112—114).

Nikolaj Kabasilas in Simeon Solunski o epiklezi (BV 7, 1927, 1—14).

Zephyrinos in Hippolytos (BV 7, 1927, 177—186).

Markos Eugenikos o epiklezi (BV 7, 1927, 196—202).

Epitafij škofa Gaudentija (BV 8, 1928, 117—122).

Kartuzijana Sifrida iz Jurkloštra „Commendacio celle" (BV 9, 1929, 97—113).

Sv. Irenej o Marijinem devištvu (BV 10, 1930, 105—120).

Tolle, lege! tolle lege! (BV 11, 1931, 170—175).

Sv. Ambrozija razlaga Lk 6, 17—23 (BV 12, 1932, 326—328).

Doslej neopažen spomin krstnega obreda pri Tertulianu (BV 14, 1924, 25—28).

„Ecclesia quaedam forma iustitiae est". S. Ambrosius, De officiis ministrorum I, 29, 142 (BV 16, 1936, 288—295).

Škofa Karla Herbersteina bogoslužni red za cerkev sv. Frančiška Ksaverija na Stražah (Časopis za zgodovino in narodopisje 37, 1937, 132—138).

Pripombe k Tertulianovemu spisu „De paenitentia" (BV 19, 1939, 263—269).

ANTON MELIK

je rojen 1. januarja 1890 v Črni vasi pri Ljubljani, osnovno šolo in gimnazijo (do 1910) je obiskoval v Ljubljani, univerzo na Dunaju, kjer je 1916 opravil usposobljenostni izpit za pouk na srednjih šolah iz geografije in zgodovine kot glavnih predmetov. Od 1917 do 1927 je bil suplent oziroma profesor na srednjih šolah v Ljubljani, 1927 je dosegel na ljubljanskem vseučilišču doktorat filozofske fakultete, od 1927 je bil docent, od 1932 izredni, od 1938 pa je redni profesor za geografijo in vodja Geografskega instituta na univerzi v Ljubljani. Je predsednik Geografskega društva in urednik Geografskega Vestnika v Ljubljani. Dopisni član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je postal 16. maja 1940.

DELA

Knjige

Jugoslavija. Zemljepisni pregled; I. del. 283 str. Ljubljana 1921.

Jugoslavija. Zemljepisni pregled; II. del, 1. in 2. snopič. 522 str. Ljubljana 1922, 1923.

Jugoslavija. Zemljepisni, statistični in gospodarski pregled; I. del, druga predelana in pomnožena izdaja, 426 str. Ljubljana 1924.

Kolonizacija Ljubljanskega barja. 66 str. Ljubljana 1927.

Kozolec na Slovenskem. Razprave Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani, Ljubljana 1931. Str 107 in 38 tabel.

Slovenija. Geografski opis. I, splošni del; 1. zvezek. Ljubljana 1935. Str. 393; 2. zvezek. Ljubljana 1936, str. 395—700.

Morfologija in gospodarska izraba tal v Bohinju. Geografski Vestnik 3, Ljubljana 1928. Str. 53—95.

Pliocensko porečje Ljubljanice. Geografski Vestnik 4, Ljubljana 1929 Str. 69—88.

Bohinjski ledenik. Geografski Vestnik 5/6, Ljubljana 1930. Str. 1—39.

Razvoj Ljubljane. Geografski Vestnik 5/6, Ljubljana 1930. Str. 93 do 137.

Hidrografski in morfološki razvoj na srednjem Dolenjskem. Geografski Vestnik 7, Ljubljana 1931. Str. 66—100.

Meja med Balkanskim polotokom in evropskim trupom. Glasnik Geografskog društva v Beogradu 14, Beograd 1928. Str. 107—121.

O diluvialni poledenitvi v Karavankah. Geografski Vestnik 8, Ljubljana 1932. Str. 89—101.

Jugoslavija. Istorisko-antropogeografski pregled. V knjigi: P. Vujević, Kraljevina Jugoslavija, Beograd 1930. Str. 133—151.

Kmetska naselja na Slovenskem. Geografski Vestnik 9, Ljubljana 1933. Str. 129—165.

Še o razvoju Bohinjske kotline. Geografski Vestnik 10, Ljubljana 1934. Str. 150—168.

Jugoslovanska državna meja. Analiza odsekov po dobi in motivih nastanka ter geografskih značilnostih. Časopis za zgodovino in narodopisje 32 (Kovačičev zbornik), Maribor 1937. Str. 256—263.

O poklicni sestavi prebivalstva v mestih Jugoslavije. Geografski Vestnik 12/13, Ljubljana 1937. Str. 184—206.

O kesnodiluvijalnih jezerih v Bohinju. Hrvatski Geografski Glasnik, 1939.

Razvoj železnic na ozemlju Jugoslavije, Geografski Vestnik, 14 (1938), 118—134.

O mestih in trgih na Slovenskem, Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo, 20 (1939), 333—344.

Populacijski problemi Jugoslavije v dobi 1918—1938, Misel in delo, 1939.

MATIJA MURKO

Rojen dne 12. februarja 1861 na Drsteli pri Ptuju. Gimnazijo je obiskoval v Ptuju in Mariboru, od l. 1880. pa je študiral slovansko in germansko filologijo na univerzi na Dunaju, kjer je l. 1886. promoviral za dr. phil. Nato je bil dve leti nadaljeval začete študije v Rusiji. Po vrnitvi je postal lektor ruskega jezika na dunajskem zavodu za orientalne jezike, l. 1896. pa profesor za ruski jezik na konzularni akademiji. Naslednjega leta je postal na dunajski univerzi privatni docent za slovansko filologijo. L. 1902. je imenovan za rednega profesorja na univerzi v Grazu, l. 1917. na univerzi v Leipzigu in l. 1920. na univerzi v Pragi, kjer živi zdaj v pokoju. Bil je soustanovitelj in je sourednik osrednjega slavističnega glasila „Slavia", dalje je ustanovil založbo slavističnih monografij „Slavica" (Heidelberg) in je sourednik lista Wörter und Sachen (Heidelberg). L. 1908. mu je univerza v Pragi „honoris causa" podelila doktorsko čast. Je dopisni član znanstvenih akademij v Zagrebu (1897), Beogradu (1905), Pragi (1913), Krakovu (1929), Leningradu, pri School of Slavonic and East European Studies (University of London), član znanstvenega društva v Ljubljani, član in predsednik Slovanskega Ustava v Pragi itd. Pripravil in predsedoval je I. mednarodnemu kongresu slovanskih filologov v Pragi l. 1929. Za dopisnega člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil izvoljen dne 16. maja 1940. Poleg številnih informativnih in kritičnih člankov, ocen, spisov o razvoju slovanske filologije itd. je njegovo delo posvečeno v prvi vrsti raznim kulturnim in literarnim dobam

pri Slovanih (reformacija, romantika, starejše južnoslovanske literature), etnografiji, starožitnostim, v izredni meri pa shrv. narodni pesmi. O njegovem življenju, o pomenu njegovega znanstvenega dela in o organizaciji slavističnih študij sploh prim. R. Nahtigal LZ 1921; Grabowsky, Dr. M. Murko (1909); Nar. Encikl.; Slov. Biogr. Leks., predvsem pa J. Horák v uvodu k Rozpravy z oboru slov. filologie str. V.—XIV (Praga 1937).

DELA

Knjige

Deutsche Einflüsse auf die Anfänge der slavischen Romantik. I. Die böhmische Romantik. Graz 1897, 12 + 374.

Miklosichs Jugend- und Lehrjahre. Sep. iz Festgabe für Richard Heinzel. Weimar 1898, 1—75.

Dr. Vatroslav Oblak. VI. zvezek Ant. Knezove knjižnice. Slovenska Matica, Ljubljana 1899, 142—313 (in sep.).

Vatroslav Oblak. Ein Beitrag zur Geschichte der neuesten Slavistik. Wien 1902, 1—62.

Geschichte der älteren südslavischen Literaturen. Leipzig, C. F. Amelangs Verlag, 1908, 10 + 248.

Bericht über eine Bereisung von Nordwestbosnien und der angrenzenden Gebiete von Kroatien und Dalmatien behufs Erforschung der Volksepik der bosnischen Mohammedaner. Sitz. Ber. d. Akad. d. Wiss. Wien, phil.-hist. Kl. 173 Bd., 3 Abh., 1—52.

Bericht über phonographische Aufnahmen epischer, meist mohammedanischer Volkslieder in nordwestl. Bosnien im Sommer 1912. No 30 der Mitt. d. Phonogrammarchivs - Komm. d. Akad. d. Wiss. Wien (Anzeiger 1913, 58—75).

Bericht über eine Reise zum Studium der Volksepik in Bosnien und Herzegowina im J. 1913. Sitz.-Ber. d. Akad. d. Wiss. Wien 176 Bd. 1—50.

Bericht über phonogr. Aufnahmen ep. Volkslieder im mittleren Bosnien und in der Herzegowina im J. 1913; Mitt. Phonogrammarch.-Komm. 179 Bd. 1 Abh. 1—23.

Die Bedeutung der Reformation und Gegenreformation für das geistige Leben der Südslaven (Slavia IV. in V), sep. Prag und Heidelberg 1927, 1 + 4 + 1 + 184.

La poésie populaire épique en Yougoslavie au début du XXème siècle. Travaux publiés par l'Institut d'études slaves. Paris 1929, 1—77.

Les études slaves en Tchécoslovaquie. Ibid. Paris 1935, 1—143.

Razprave, članki, poročila in ocene v najrazličnejših dnevnikih, kulturnih in strokovnih revijah. Pregled vseh Murkovih spisov podaja Jelka Arneriova-Murkova v knjigi Matyáš Murko, Rozpravy z oboru slovanské filologie, uredil Jiři Horák. Práce Slov. Ustavu v Praze IV., 1937, 581—97.

IVAN REGEN

Rojen dne 9. decembra l. 1868. v Lajšah pri Trati v Poljanski dolini (oče se je pisal nekoč Režen, doma je bil iz Triesta). Srednjo šolo je obiskoval v Ljubljani, kjer je maturiral l. 1890. Prirodoslovje je študiral na dunajski univerzi, kjer je l. 1897. doktoriral. Kot srednješolski profesor je poučeval (razen prva leta) do upokojitve v l. 1918. na gimnaziji II. okraja na Dunaju, kjer stalno živi. L. 1919. je na filozofski fakulteti univerze v Ljubljani izvoljen za izrednega profesorja za živalsko fiziologijo; tega mesta pa žal ni sprejel. Izdatno podpiran od zasebnih dobrotnikov posebej pa še od dunajske akademije znanosti, si je uredil privatni laboratorij za živalsko fiziologijo in tu zelo uspešno delal. Z vso pravico je bil Regen s poklicane strani proglašen za enega največjih biologov slovanskega juga. Rezultati njegovega pridnega in plodovitega dela so sprejeti v vodilno internacionalno literaturo. Problemi in objekti, ki jih je Regen obdeloval, so razvidni iz naslovov njegovih publikacij. Posebno se je odlikoval še s konstrukcijo različnih finih mehaničnih aparatov kot pripomočkov pri fiziološkem raziskovanju sluha in produkcije tonov (stridulaciji) pri žuželkah, v prvi vrsti pri murnu.

Za dopisnega člana Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil izvoljen dne 16. maja 1940.

DELA

Neue Beobachtungen über die Stridulationsorgane der Saltatoren Orthopteren. Vorl. Mitt. Zoolog. Anz., Bd. 25., 1902.

Isti naslov Arb. d. zool. Inst. Wien-Triest, Bd. 14. Sv. 3., 1903.

Physiologische Untersuchungen über Tierstimmen. I. Stridulation von Gryllus campestris. Sitz.-Ber. d. k. Akad. d. Wiss. Wien., Bd. 114. Abt. 3. 1905 (skupno s prof. Al. Kreidl-om).

Untersuchungen über den Winterschlaf der Larven von Gryllus campestris L. Zool. Anz., Bd. 30., 1906.

Das Tympanale Sinnesorgan von Thamnotrizon apterus Fab., ox als Gehörapparat experimentell nachgewiesen. Sitz.-Ber. d. k. Akad. d. Wiss. Wien, Bd., 117. Abt. 3. 1908.

Kastration und ihre Folgeerscheinungen bei Gryllus campestris L. I. Mitt. Zool. Anz., Bd., 36., 1909.

Isti naslov. II. Mitteilung. Istotam. Vol. 35. 1909.

Regeneration der Vorderflügel und des Tonapparates bei Gryllus campestris L. Ibidem. Vol. 35. 1911.

Untersuchungen über die Atmung von Insekten unter Anwendung der photographischen Methode. Pflügers Archiv f. Physiologie., Bd., 138. 1911.

Experimentelle Untersuchung über das Gehör von Liogryllus campestris L. Zool. Anz. Bd. 40. 1912.

Untersuchungen über die Stridulation von Gryllus campestris L, ox unter Anwendung der photographischen Registriermethode. Istotam. Bd. 42. 1913.

Ueber die Anlockung des Weibchens von Gryllus campestris L., durch telephonisch übertragene Stridulationsorgane des Männchens, Pflügers Arch. f. Physiologie., Bd. 155. 1913.

Haben die Antennen für die alternierende Stridulation von Thamnotrizon apterus Fab., o eine Bedeutung? Ibidem. Bd., 1913.

Untersuchungen über die Stridulation und das Gehör von Thamnotrizon apterus Fab., o, Sitz.-Ber. d. k. Akad. d. Wiss. Wien. Bd. 23. Abt. I. 1914.

Entwicklung des Flügelgeäders bei Gryllus campestris L. Zool. Anz. Bd. 54., 1922.

Eine Mermithiade aus der Leibeshöhle von Liogryllus campestris L. Ibidem. Bd., 1922.

Der Kropf von Liogryllus campestris L., als Organ zur Aufnahme von Luft zur Zeit der Häutung. Sitz.-Ber. d. Akad. d. Wiss. 130. u. 131. Bd. Abt. 3. 1922.

Ueber die Orientierung des Weibchens von Liogryllus campestris L., nach dem Stridulationschall des Männchens. Ibidem. Bd. 132., Abt. I. 1923.

Anatomisch-physiologische Untersuchungen über die Spermatophore von Liogryllus campestris L., Ibidem. Bd. 133. Abt. 1. 1924.

Ueber die Beeinflussung der Stridulation von Thamnotrizon apterus Fab. ox durch künstlich erzeugte Töne und verschiedenartige Geräusche. Ibidem. Bd. 135., Abt. I. 1926.

Besitzen die Insekten einen Gehörsinn? Forschungen u. Fortschritte. 4., 1928.

FRANC VEBER

Rojen je 20. septembra 1890 v Zgornji Radgoni. Gimnazijske študije je obiskoval v Mariboru, od l. 1910. dalje pa je študiral na filoz. fak. univerze v Grazu filozofijo pri prof. Meinongu. Med vojno 1914—18 je služil vojake. Leta 1920. je postal privatni docent za filozofijo na univerzi v Zagrebu, l. 1922. izredni in l. 1926. redni profesor na univerzi v Ljubljani. Veber je redni član Znanstvenega društva in Filozofskega društva v Ljubljani. V svojih delih se je posvetil vsega problemom o istinitosti in veljavnosti, o kajstvu in substancionalnosti, o vzročnosti in svobodi, o hierarhiji vrednot, o resnici in zmoti, o zaznavanju stvarnosti. Dopisni član Akademije je postal dne 16. maja 1940.

DELA

Knjige

Uvod v filozofijo, Ljubljana, 1921, str. 352.

Sistem filozofije I. O bistvu predmeta, Ljubljana, 1921, str. 384.

Znanost in vera. Vedoslovna študija, — „Pota in cilji" 15.—16. zv. Ljubljana, 1923, str. 254.

Problemi sodobne filozofije, „Knjižnica splošna" 9 zv. Ljubljana, 1923, str. 342.

Etika. Psihološki in normativni temelji nagonske pameti. Ljubljana, 1923, str. 627.

Analitična psihologija I. Znanstveno društvo za humanistične vede, Ljubljana, 1924, str. 170.

Očrt psihologije, Ljubljana, 1924, str. 224.

Estetika. Psihološki in normativni temelji estetske pameti. Ljubljana, 1925, str. 343.

Idejni temelji slovanskega agrarizma. Programatična socialna študija, Ljubljana, 1927, str. 335.

Filozofija. Načelni nauk o človeku in njegovem mestu v stvarstvu. „Knjižnica znanstvena", 10 zv. Ljubljana 1930, str. 217.

Sv. Avguštin, „Kozmos", Ljubljana, 1931, str. 176.

Knjiga o Bogu, „Knjižnica znanstvena" M. D., Celje, 1934, str. 454.

Nacionalizem in krščanstvo, Ljubljana, 1938, str. 239.

Vprašanje stvarnosti. Akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana, 1939, str. 496.

Razprave

O bistvu lepote, Ljubljanski Zvon, 1919, str. 464—470, 531—535.

Bežek — slovenski psiholog. Ped. let. 1919, Ljubljana, str. 40—79.

Bergsonova teorija smešnega. Lj. Zv. 1920, str. 151—158, 218—227, 290—295, 330—334, 468—475, 679—685, 740—744.

O fenomenologiji jezika. ČJKZ 1920, str. 1—46, 137—187.

Markič: Silogistika. Lj. Zv. 1920 (daljša recenzija), str. 249—251, 316—319, 438—443, 503—508, 567—570.

Materializem. Naši zapiski, 1921, str. 3—5, 30—33, 53—55, 75—80, 100—106, 131—137, 185—189.

Čas in prostor. Češka Mysl. Praga, 1922.

O umetniškem ustvarjanju. Lj. Zv. 1922, str. 321—332.

O razmerju med besednim in stvarnim doživljanjem, ČJKZ 1922, str. 134—149.

Elementarne enačbe človeške pozornosti. ZDHV I. 1924, str. 35—90.

Sokrat. Mladina I. 1924, str. 30—39, 62—71, 114—122. — II. 1925, str. 16—24, 62—74, 104—109, 134—138, 185—188. — III. 1926, str. 15—19, 57—63, 131—135, 155—158, 182—187.

Problem predstavne produkcije. ZDHV IV. 1928, str. 139—254.

Emocialna struktura osebnosti. Lj. Zv. 1928, str. 387—400.

Načrt novega dokaza za istinitost božjo. DiS 1932, str. 182—201.

Baruch de Spinoza, DiS 1932, st. 403—412.

Misli o imetju in lastnini (daljša načelna razprava). Zadrugar, 1932, str. 233—237, 264—268, 298—302, 359—364.

Dednost in osebnost, DiS 1933, str. 146—159.

Starogrška filozofija in Slovenci (Psihološke osnove nacionalne misli), Lj. Zv. 1933, str. 403—411, 527—537.

Filozofija in krščanstvo, DiS 1936, str. 41—58.

Die Philosophischen Grundlagen des Christentums, Akti intern. tom. kongresa v Rimu, 1936.

Dušeslovne osnove naše dobe, DiS 1936, str. 457—474.

Vprašanje „Vitalno-statističnega zavoda" v Ljubljani, Kronika slov. mest 1940, str. 102—107.

Objavil je še celo vrsto, nekako 50 po številu, krajših člankov, poročil in ocen v raznih domačih in tujih revijah.

IV

UMRLI ČLANI

RADO KUŠEJ

Kušej Radoslav (Jakob) se je rodil dne 21. julija 1875. v Spodnjih Libučah v župniji pliberški na Koroškem kot edini sin posestnika Aleša Kušeja p. d. Hrasta in Uršule roj. Kralj. Hodil je v osnovno pliberško šolo, jeseni 1888 se je vpisal na gimnazijo oo. benediktincev v Št. Pavlu v labodski dolini, od tretjega gimnazijskega razreda dalje pa je obiskoval gimnazijo v Celovcu, kjer je l. 1896. maturiral. Naslednja štiri leta je študiral pravo na dunajski univerzi ter bil l. 1901. promoviran za doktorja. Že l. 1900. je vstopil v sodno prakso pri deželnem sodišču v Celovcu, opravil l. 1903. sodni izpit in bil maja 1905. imenovan za sodnega pristava v Črnomelj, kjer pa službe ni nastopil, ker je bil takoj nato pozvan na službovanje pri tajništvu višjega deželnega sodišča v Gradcu. Konec l. 1905. je dobil državno študijsko ustanovo po prizadevanju tedanjega ljubljanskega župana, ki je bil tačas na čelu gibanja za ustanovitev slovenske univerze. Ker se je odločil za cerkvenopravno vedo, je šel na univerzo v Bonn k tedaj že zaslovelemu kanonistu in pravnemu zgodovinarju Ulrichu Stutzu. Na njegovo pobudo se je lotil znanstvene obdelave reforme zunanje cerkvene organizacije, ki jo je izvedel cesar Jožef II. za notranje avstrijske dežele. V začetku l. 1908. je bila razprava godna za tisk in je izšla kot 49.—50. zvezek Stutzovih „Kirchenrechtliche Abhandlungen" pod naslovom „Joseph II. und die äussere Kirchenverfassung Innerösterreichs". Čeprav je znanstveni svet soglasno ugodno ocenil Kušejevo delo, se mu zavoljo tedanjih političnih prilik ni posrečilo, da bi se bil habilitiral. Zagrenjen je prenehal s kanonističnim študijem, zlasti še, ko mu njegova poklicna zaposlitev ni dovoljevala, da bi ga načrtno razširjeval in poglabljal. Že avgusta 1906. mu je iztekel študijski dopust, nakar je nekaj mesecev služboval pri okrožnem sodišču v Celju, konec istega leta pa je prišel zopet v Gradec. Tu je bil l. 1911. imenovan za sodnika s stalnim mestom, l. 1912. pa za okrajnega sodnika. Ob prevratu jeseni 1918. je bil imenovan za začasnega vodjo okrajnega sodišča v Gornji Radgoni, a že konec istega meseca je bil premeščen kot sodni svetnik na mesto predstojnika okrajnega sodišča v Pliberku. Meseca maja 1919. je bil

dodeljen okrožnemu sodišču v Celju, septembra imenovan za deželnosodnega svetnika v Ljubljani. Na tem mestu je ostal do 20. februarja 1920.

Ob pripravah za ljubljansko univerzo je bil od vsega početka določen za kandidata za cerkvenopravno stolico. Imenovan je bil 27. januarja 1920. sprva za izrednega, že 27. avgusta istega leta pa za rednega profesorja. Tako je dobil možnost nekdaj prekinjeno znanstveno delo povzeti, kar je storil z vso vnemo. Kakor je iz bibliografije njegovih strokovnih spisov razvidno, so Kušeja odslej zanimala prav posebno cerkvenopolitična vprašanja, ki so v novo nastali državi terjala rešitve; med njimi so na prvem mestu tista, ki se tičejo zakonskega (matrimonialnega) in patronatnega prava. Poleg tega svojega pretežno praktično usmerjenega, delno pravnopolitičnega, delno pravnodogmatičnega strokovnega dela, katerega torišče je bilo državno cerkveno pravo, se je na podlagi zakonika katoliške cerkve (codex iuris canonici) z l. 1917. lotil tudi še sistematične obdelave kanonskopravne snovi. Tako je nastal učbenik „Cerkveno pravo katoliške in pravoslavne cerkve s posebnim ozirom na razmere v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev", katerega je l. 1923. izdala pravna fakulteta. Že spomladi 1927. je izšlo to delo predelano in pomnoženo kot priročnik pod novim naslovom „Cerkveno pravo katoliške cerkve s posebnim ozirom na razmere v kraljevini SHS"; posebej podaja dodatek še: pregled virov, ustavnih in upravnih načel cerkvenega prava pravoslavne cerkve". Prav pod konec svojega življenja je nameraval Kušej posvetiti svojo pozornost zopet domači cerkvenopravni zgodovini, vendar ga je prehitela smrt.

V dvajsetih letih svojega akademskega poklica je Kušej zavzemal razna akademska dostojanstva. Bil je dekan pravne fakultete v študijskih letih 1922/23, 1928/29, 1931/32, dvakrat izvoljeni prodekan in sicer 1921/22, 1930/31. Za leti 1937/38 in 1938/39 je bil izbran za rektorja univerze. V tem svojstvu je konec l. 1937, ko se je Akademija znanosti in umetnosti ustanovila najprej kot društvo, imenoval njene prve člane. Po njeni uzakonitvi je bil tudi sam imenovan s kraljevim ukazom z dne 7. oktobra 1938 za red-

nega člana Akademije. Poleg tega je bil Kušej v l. 1923-4 in 1924-5 član univerzitetnega sodišča, 1930/31 član univ. sodišča za slušatelje in 1933/34 ter 1936/37 disciplinski preiskovalec pri nižjem univerzitetnem disciplinskem sodišču. Od junija 1933 naprej je bil imenovan od ministrstva prosvete za prvega podpredsednika izpraševalne komisije za pravnozgodovinski državni izpit. Zavoljo svoje strokovne usposobljenosti je bil meseca oktobra 1921 imenovan za zastopnika ministrstva za vere pri verski anketi v Beogradu, kasneje pa poklican v razne komisije pri ministrstvu pravde, ki so se bavile z izdelavo zakonskih osnutkov, zadevajočih versko-politično važna vprašanja (osnutki zakonov o medverskih odnošajih, predosnutek II. dela jugoslovankega občega državljanskega zakonika: zakonsko pravo). Umrl je 10. maja 1941-XIX.

Prim.: Slovenski biografski leksikon I., 595; Slov. Pravnik 1935, 278 in 1941, 156; podroben oris in oceno njegovega dela je podal Janko Polec, Zbornik znanstvenih razprav, XVIII, 1942, 1—22.

DELA

Knjige

Joseph II. und die äussere Kirchenverfassung Innerösterreichs. — Kirchenrechtliche Abhandlungen, herausgegeben von U. Stutz, 49. u. 50. Heft, 1908, 18 + 358 str.

Verska anketa u Beogradu i njeni zaključci. — Ljubljana 1922, samozaložba, 48 str.

Cerkveno pravo katoliške in pravoslavne cerkve s posebnim ozirom na razmere v kraljevini SHS. Ljubljana 1923, Založba juridične fakultete, 12 + 488 str.

Cerkev v luči prava in etike. — „Ljudska visoka šola". V. zvezek, 1924, 32 str.

Cerkveno pravo katoliške cerkve s posebnim ozirom na razmere v krajevini SHS. — Dodatek. Pregled virov, ustavnih in upravnih načel cerkvenega prava pravoslavne cerkve. 2. predelana in popolnjena izdaja. — Ljubljana 1927, Založba juridične fakultete, 16 + 695 str.

Konkordat. — Ustava in verska ravnopravnost. — Ljubljana 1937, J. Blasnika nasl., 73 str.

Pomen cerkvenopravne zgodovine za kanonistično vedo. Slov. Pravnik, 1914, 251—255.

Vera in verska svoboda. — Slov. Narod 11. jan. 1921, št. 7.

Cerkvena politika Jugoslavije. — Slov. Narod 12. jan. 1921, št. 8.

Kaj naj določi ustava glede verstva? — Slov. Narod 13. jan. 1921, št. 9.

Verska vzgoja dece. — Slov. Narod 14. jan. 1921, št. 10.

Verska svoboda in zakon (brak). — Slov. Narod 14. jan. 1921, št. 11.

K vprašanju konkordata. — Slov. Narod 12. febr. 1921, št. 34.

Narodna cerkev. — Slov. Narod 6. marca 1921, št. 53.

Država in cerkveno pravo. — Slov. Narod 13. marca 1921, št. 59.

Ljudska univerza in njeno glasilo. — Slov. Narod 28. avg. 1921, št. 192.

Pomoč duhovništvu. — Slov. Narod 27. sept. 1921, št. 216.

Slovenija in oblasti. — Slov. Narod 4. dec. 1921, št. 273.

Verska pripadnost otrok in verski pouk v šoli ter naša začasna pokrajinska uprava. — Njiva I., 1921, 381—385.

Cerkvena avtonomija in naša ustava. — Slov. Pravnik 1921, str. 137 do 144.

Codex iuris canonici in njegov pomen za cerkev in državo. — Zbornik znanstvenih razprav I., 1921, 183—198.

Cerkveno imetje in socialna ideja. — Slovenec 25., 26., 27,, 28. febr., 1., 2. marca 1922, št. 46—51.

Izstradana znanost. — Slov. Narod 11. febr. 1922, št. 34.

Sanje in dejstva. — Slov. Narod 1. dec. 1922, št. 274.

Posledice državnega preobrata na polju patronatnega prava. — Zbornik znanstvenih razprav II., 1922, 140—159.

Cerkev in država. — Slov. Narod 10. jan. 1923, št. 6.

Dr. Karl Verstovšek †. — Slov. Pravnik 1923, 156.

Gross Karl: Lehrbuch des katholischen Kirchenrechts mit besonderer Berücksichtigung der partikularen Gestaltung desselben in Österreich. (Recenzijski prikaz). — Slov. Pravnik 1924, 48.

Vera in bračna vez v naši državi de lege lata in de lege ferenda. — Zbornik znanstvenih razprav IV., 1925, 94—132.

Osnutek zakona o medverskih odnošajih. — Slovenec 9. maja 1925, št. 103.

Sladović Eugen: Ženitbeno pravo. (Recenzijski prikaz). — Slov. Pravnik 1925, 257.

Pasivna asistenca pri mešanih zakonih po prejšnjem in po novem katoliškem pravu. — Zbornik znanstvenih razprav V., 1926, 296—332.

Kapitlji in fakultete. — Slovenec 20. jan. 1926, št. 15.

Izenačenje zakonskih prav v kraljevini. Referat na II. kongresu pravnikov v Ljubljani 9. sept. 1926. — Slovenec 10., 11., 14., 16., 17. sept. in 22. okt. 1926, št. 206, 207, 209, 211, 212, 242 in Spomenica II. kongresa pravnikov 1927, 37—47.

Problem izenačenja zakonskih prav na drugem kongresu pravnikov v Ljubljani. — Čas 21., 1926/27, 44—48.

Missio in beneficii possessionem et institutio corporalis. — Katolički List (Zagreb), 21. srpnja 1927, br. 29., 409—411.

Pravoslavne cerkve in njihovo pravo. — Slovenec 6., 7., 8. aprila 1927, št. 77—79.

Cerkveni zakoni v sovjetski Rusiji. — Slovenec 3., 4., 8., 9. junija 1927, št. 124, 125, 127, 128.

Ustavne meje agrarne reforme. — Slov. Pravnik 1928, 246—263.

Verski zaklad in patronatna bremena. — Ljubljanski škofijski list 1928, št. 7 in 8 in posebni odtis, 20 str.

Pasivna asistenca in sedanji cerkveni zakonik. — Bogoslovni Vestnik 8., 1928, 256—265.

Zakonskopravne določbe v osnutku zakona o medverskih odnošajih. — Slov. Pravnik 1929, 73—85.

Katoliška cerkev in njeno pravo v povojni dobi. — Zbornik znanstvenih razprav 7., 1930, 76—102.

Die öffentlichen Patronate im kaiserlichen Österreich und ihre Schicksale in seinen Nachfolgestaaten. — Zeitschrift der Savignystiftung für Rechtsgeschichte, 50., Kan. Abt. 19., 1930, 171—214.

Cerkvena politika Jugoslavije. — Jugoslavija 1. in 2. avg. 1930, št. 50, 51.

Gross-Schüllerov Udžbenik Crkvenoga prava katoličke Crkve. (Recenzijski prikaz). — Čas 25., 1930/31, 308.

Šeriatski zakoni v slovensko-dalmatinskem pravnem področju. — Slovenec 20. okt. 1932, št. 241.

Bračna pravila srbske pravoslavne cerkve. — Slovnec 29. dec. 1933, št. 295.

Das autonome Kirchenrecht als Teil der staatlichen Rechtsordnung in Jugoslavien. — Acta Congressus Juridici Internationalis Romae 12.—17. nov. 1934, vol. V., 1937, 259—270.

Bračna pravila srbske pravoslavne cerkve. — Zbornik znanstvenih razprav 10., 1934, 79—112.

Ob reformi in izenačenju bračnega prava. — Spomenica prof. I. Mauroviću ob 60. letnici, II., Beograd 1934, 399—411 (samo poseben odtis).

Ali je prestala na področju stola sedmorice odd. B. izključna pristojnost civilnih sodišč v bračnopravnih sporih vsled čl. 6. zakona o srbski pravoslavni cerkvi? — Slov. Pravnik 1934, 11—15.

Bračno pravo za katolike v Avstriji izza konkordata. — Slov. Pravnik 1935, 247—260.

Mešani braki v bračnih pravilih srbske pravoslavne cerkve. — Zbornik znanstvenih razprav 11., 1935, 114—132.

Eisner Bertold: Medjunarodno, medjupokrajinsko (interlokalno) i medjuversko bračno pravo kraljevine Jugoslavije. (Recenzijski prikaz). — Slov. Pravnik 1936, 81—84.

Šeriatsko bračno pravo v Jugoslaviji. (Recenzijski prikaz knjige dr. Mehmeda Begovića.) — Slov. Pravnik 1936, 296—304.

Zakonsko pravo v predhodnem načrtu državljanskega zakona za kraljevino Jugoslavijo. Štiri predavanja v Ljubljanskem Radiu. — Ljubljana 1937, Umetniška propaganda, 39 str.

Piekarski Maximilian: Ehescheidung und Ehetrennung. (Recenzijski prikaz). Slov. Pravnik 1937, 46.

Eisner Bertold: Das Eherecht im jugoslavischen Vorentwurf und im tschechoslovakischen Entwurf eines bürglichen Gesetzbuches v Festschrift für Dolenc, Krek, Kušej und Škerlj zu ihrem 60. Geburtstage 1936. (Recenzijski prikaz). — Zeitschrift für osteuropäisches Recht N. F. III., 1937, 775.

Eisner Bertold: Medjunarodno, medjupokrajinsko (interlokalno) i medjuversko bračno pravo kraljevine Jugoslavije. (Recenzijski prikaz). — Zeitschrift für osteuropäisches Recht N. F. III., 1937, 776.

Die Form der Einweisung in Amt und Pfründe in den katholischen Diözesen Jugoslaviens. — Kirchenrechtliche Abh. Heft 117/118, Festschrift U. Stutz, 1938, 430—449.

O bračnem (zakonskem) pravu. Mnenja k predhodnemu načrtu državljanskega zakonika za kraljevino Jugoslavijo. Izdalo društvo „Pravnik" 1938, 98—106.

P. Bonitius (Ivan) Rupčić, O. F. M.: Entstehung der Franziskanerpfarreien in Bosnien und der Herzegowina und ihre Entwicklung bis zum J. 1878. (Recenzijski prikaz). — Zeitschrift der Savignystiftung für Rechtsgeschichte. 59., Kan. Abt. 28., 1939, 650—656.

Cesar Jožef II. in papeževe prvenstvene pravice. — „Razprave" Pravnega razreda Akademije znanosti, I., 1941, 101—120.

G. Kušej.

METOD DOLENC

Rojen na Slapu pri Vipavi 19. decembra 1875. Bil je redni profesor za kazensko pravo na juridični fakulteti univerze v Ljubljani; redni član Akademije je postal 7. oktobra 1938. Umrl je 10. oktobra 1941-XX v Ljubljani.

Ljudsko šolo je obiskoval na Slapu in v Ljubljani, v prvi gimnazijski razred je hodil v Ljubljani, ostale razrede pa je obiskoval v Novem mestu. Po juridičnih študijah na Dunaju (1894—1898) je bil promoviran za doktorja prava (1899), na kar je vstopil v sodno prakso (1898) v Novem mestu, kjer je postal (1900) sodni pristav; pozneje je bil prideljen (1905) tajništvu viš. dež. sodišča v Gradcu in sicer od l. 1912. kot okrajni sodnik; potem je bil prideljen civilnemu okrajnemu sodišču za Gradec - okolico in je postal 1917 na tem mestu sodni svetnik. Po štiriletni vojaški službi, večinoma kot avditor na raznih frontah, je bil prideljen decembra 1918. novo ustanovljenemu viš. dež. (apelacijskemu) sodišču v Ljubljani in je bil tukaj 1919 imenovan za viš. svetnika. Že v Novem mestu se je posvetil kriminalistiki znanstvene struje Hansa Grossa; v Gradcu pa je pod njegovim osebnim vplivom to nagnjenje še teoretično poglobil ter napisal iz te stroke že nekaj pomembnih razprav. Poleg tega ga je tukaj usmeril v pravnozgodovinsko delo prof. Anton Kaspret. Zato je bil po ustanovitvi univerze v Ljubljani, za katero je deloval že kot zastopnik društva „Pravnik" v Vseučiliški komisiji, imenovan (1920) za rednega profesorja kazenskega prava. Zaslužen je bil za organizacijo pravne fakultete, ki ji je ustanovil tudi znanstveno glasilo „Zbornik znanstvenih razprav", v katerem je skozi 17 let priobčeval redno svoje najtehtnejše razprave. Bil je tej fakulteti trikrat dekan (1921-22, 1925-26, 1935-36) in v l. 1929-30. je bil rektor univerze. Po svojem akademskem zvanju je bil od l. 1920. član kazensko-pravne sekcije stalnega zakonodajnega sveta ministrstva za pravosodje in je zelo aktivno sodeloval pri redakciji kazenskega zakona in postopka ter drugih kazensko-pravnih zakonov, prav tako pa tudi kot član komisije za sestavo univerzitetnega zakona in univerzitetne uredbe. Od l. 1929—1931. je bil član Vrhovnega

zakonodajnega sveta, do l. 1933. član Svetodavnega odbora za kazenske zavode in od l. 1935. mednarodne komisije za kazensko pravo. Bil je od početka (1922) eden glavnih organizatorjev kongresov jugoslovanskih pravnikov, neprestano član glavnega odbora, predsednik in večkrat referent. Društvu „Pravnik" je bil dve desetletji voditelj iznajdljive energične inicijative, najbolj marljiv sotrudnik njegovega glasila in njegov častni član. Prav kot njegov zastopnik je sodeloval že pri pripravah za ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in se pri tem posebno prizadeval za ustanovitev pravnega razreda. Po uzakonitvi Akademije je bil imenovan med prvimi rednimi člani tega razreda, bil do smrti njegov načelnik, pobudnik in prvi sotrudnik Razprav, početnik izdaje „Pravnih spomenikov slovenskega naroda", ki jih je uvedel s svojim pravno-zgodovinskim življenjskim delom: „Gorskimi bukvami v izvirniku, prevodih in priredbah" (1940).

L. 1928. je bil izbran za dopisujočega člana bivše Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, l. 1933. o priliki kongresa slovanskih pravnikov v Bratislavi pa za častnega doktorja prava bratislavske univerze.

Metod Dolenc je bil znanstvenik nenavadnega formata po svoji čudoviti plodovitosti, neugnani marljivosti in vnemi, po znanstveni domišljiji in kombinaciji, po mnogostrani razgledanosti v pravni stroki, po visokem pojmovanju pomena znanosti in njeni oceni za kulturno življenje naroda. Kar v dveh panogah pravne znanosti pri Slovencih je zapustil neizbrisne sledove.

V kazensko-pravni vedi je s svojimi številnimi spisi in z zakonodajnim delom modernim svetovnim kazensko-pravnim idejam najprej prvi pri nas utiral pota in jih za naše razmere oblikoval; kasneje jih je pa, v novo kazensko-pravno zakonodajo zajete, v nadaljnjih člankih, razpravah, tolmačih, učbenikih in sistemih znanstveno tolmačil in obdeloval. Zapustil je samo iz te stroke 190 del, knjig in razprav. S tem svojim literarnim delom je položil širok temelj razvijajoči se kazenskopravni književnosti pri Slovencih.

Še pomembnejši in trajnejši se zdi njegov pomen za slovensko pravno-zgodovinsko vedo. Skozi več desetletij je vztrajno razisko-

val dokaj bogate domače vire za slovensko vinogorsko pravo v vinorodni Dolenjski in je iz teh dognanj v mnogih tehtnih razpravah sestavljal zaokrožene slike celotnega pravnega življenja domačega ljudstva. Svoje izsledke je slednjič povezal v akademijski izdaji že navedenih „Gorskih bukev".

Sočasno je prvi med nami iz domače folklore najprej iz neizčrpanega zaklada naših narodnih pesmi, kasneje še iz drugega folklornega gradiva luščil sledove slovenskega prava.

Zvečine oprt na ta svoja lastna monografska raziskavanja, se je odlično izkazal kot znanstveni graditelj, postavivši od vrha do tal izdelano stavbo „Pravne zgodovine za slovensko ozemlje" (1935) na znanstvena tla, ki so bila ob času, ko je začel sam sipati svoje razprave (okrog 50), še neobdelana ledina. Zato bo živel Metod Dolenc v zgodovini slovenske znanosti predvsem kot ustanovitelj in graditelj slovenske pravno-zgodovinske vede.

Podrobno in izčrpno oceno njegovega znanstvenega dela in natančno bibliografijo njegovih spisov je podal v Zborniku znanstvenih razprav juridične fakultete v Ljubljani (ZZR) XVIII., 1942, 24—95 prof. dr. J a n k o P o l e c. Zato so tu navedeni le glavni spisi.

DELA

A. *Kazensko pravo:*

Zur Frage der psychologischen Grundlagen der Geschworenenwahrsprüche. V zborniku: W. Mittermaier - M. Liepmann, Schwurgerichte und Schöffengerichte 15., 1906, v. 8° 424—456.

Die Verfassung der österr. Strafgerichte und das Laienrichtertum. V zborniku: W. Mittermaier - M. Liepmann, Schwurgerichte und Schöffengerichte. II. Heft 4, 1910, v. 8° 467—602.

Sadašnji položaj kaznenopravnog zakonodavstva kraljevine SHS. Ljubljana 1923, v. 8° 39 str. in n e m š k i : v Zschr. f. d. ges. Strafr.-wissenschaft 1923, 125—206.

Problem izvrševanja kazni na prostosti v kraljevini SHS. ZZR 4., 1925, 1—75.

Glavne poteze našega tiskovnega prava. SP 1926, 105—130 in posebni odtis ter n e m š k i : v Ostrecht 1927, 154—166.

Zločinec iz prepričanja. ZZR 6., 1928, 30—48.

Tolmač h kazenskemu zakoniku kraljevine Jugoslavije. 1929, v. 8⁰ 608 str. in h r v a t s k i : Tumač krivičnog zakonika. Zagreb 1930, v. 8⁰ 510 str.

Sodni kazenski postopnik kraljevine Jugoslavije. Sistematični prikaz. Ljubljana 1932, v. 8⁰ 472 str. in s r b s k i : Beograd 1933, v 8⁰ 375 str.

„Socialna sudska pomoč" kao institut krivičnog procesa. Policija 1932, 753—756, 865—869, 969—974.

Opredelitev kriminalne in civilne prevare. ZZR 9., 1933, 1—40.

M. Dolenc in A. Maklecov. Sistem celokupnega kaz. prava kraljevine Jugoslavije. 1934, v. 8⁰ 415 str. in s r b s k i : Beograd 1935, v. 8⁰ 320 str.

„Naklep" in „namera" v kazenskem zakoniku kraljevine Jugoslavije. ZZR 11., 1935, 27—76.

Odnosi med glavnimi in stranskimi kaz. zakoni. ZZR 13., 1937, 1—53.

Mnogotni zločini v kaz. zakoniku kraljevine Jugoslavije. „Razprave" pravnega razreda akad. znanosti v Ljubljani 1941, 48—100.

Načelna raziskavanja o podnetu, nasnovi, pomoči in podpomoči po kazenskem zakoniku kraljevine Jugoslavije. ZZR 17., 1941, 1—29.

B. *Pravna zgodovina:*

Pravniški razgled po slov. narodnih pesmih. SP 1914, 309—319.

Pravosodstvo pri novomeškem inkorporiranem uradu nemškega viteškega reda v l. 1721—1772. ZZR 1, 1921, 22—100.

Pravosodstvo cistercienske opatije v Kostanjevici in jezuitske rezidence v Pleterju od konca 16. do konca 18. stol. ZZR 3., 1924, 1—118.

Dušanov zakonik. Primerjalni prikaz pravnih razmer po Dušanovem zakoniku in po istodobnem germanskem pravu s posebnim ozirom na Slovence. Ljubljana 1925, v. 8⁰ 8 + 214 str.

Pravosodstvo klevevške in boštanjske graščine od konca 17. do začetka 19. stol. ZZR 5., 1926, 1—95.

Kmečko dedno nasledstvo za časa veljavnosti gorskih bukev. ČZN 22., 1927, 105—148.

Die niedere Volksgerichtsbarkeit unter den Slovenen vom Ende des 16. bis Anfang des 19. Jahrhunderts. Jahrbücher f. Kultur u. Gesch. der Slaven NF V., Heft 3., 1929, 299—368.

Ljudsko pravo pod žužemperško in soteško gorsko gosposko od konca 16. do začetka 19. stol. ČZN 25., 1930, 1—88.

Kazenska pravda zoper Veroniko Deseniško. Ljubljana, 1930, 8⁰, 26 str.

Slovenska ljudska sodišča v dobi od 16. do 18. stol. Rad Jugosl. Akad. znan. i umjetn., 239 zv. 1930, 1—55.

Sorodni odmevi črnogorskih pravnih zgodbic in slovenskega običajnega prava. ČZN 27., 1932, 1—35.

Pravna zgodovina za slovensko ozemlje. Ljubljana 1935, 8^0, 559 str.

Pravnozgodovinski prikaz dokaznega postopanja pri sodiščih slov. ozemlja s posebnim ozirom na ljudska sodišča. ZZR 14., 1938, 35—84.

Simbolična pravna dejanja in izražanja med Slovenci. SP 1938, 241—258, 323—336 in poseben odtis.

„Gorske bukve" v izvirniku, prevodih in priredbah. Pravni spomeniki slov. naroda. (Akad. znanosti) I., 1940, v. 8^0 276 str.

Janko Polec.

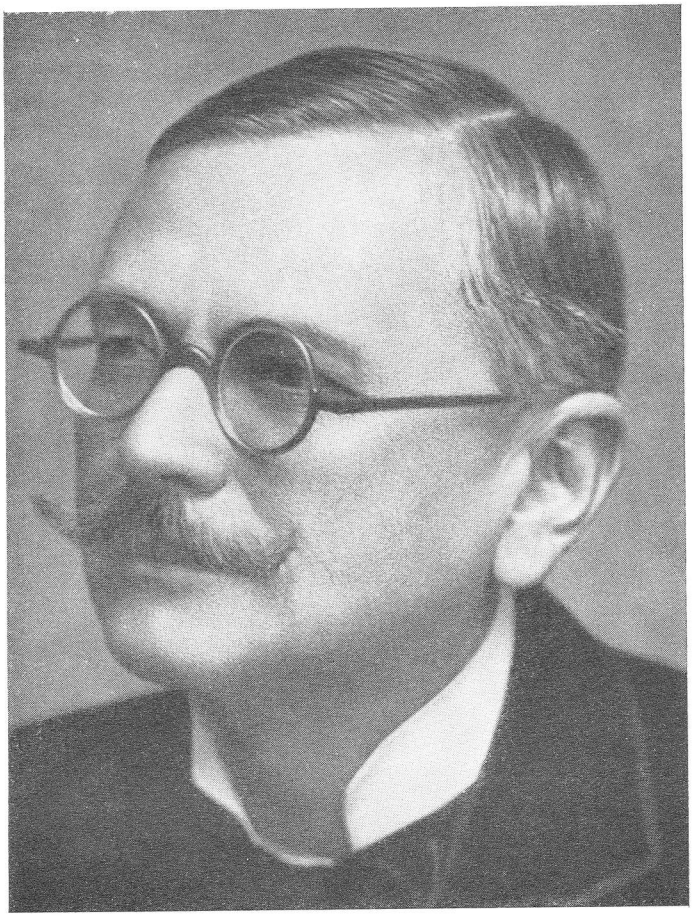

GREGOR RKEK

Rojen je bil v Štajerskem Gradcu 27. junija 1875. Bil je redni profesor rimskega in državljanskega prava na juridični fakulteti na univerzi v Ljubljani. Redni član pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je bil od 7. oktobra 1938. Umrl je v Ljubljani 1. septembra 1942.

V Gradcu je pohajal ljudsko šolo na vadnici učiteljišča, dovršil gimnazijo (1893) in pravne študije ter bil l. 1898. promoviran za doktorja prava. Po materini in očetovi strani glasbeno nadarjen, se je hkratu že zelo zgodaj izobraževal v glasbi. V izredno veliki knjižnici očeta-slavista je že v nižji gimnaziji našel mnogo pobude za literarno delo; tukaj se je široko razgledal zlasti po slovenski in nemški književnosti; ta mu je vzbudila po očetu podedovano pesniško žilo. Že višji gimnazijec in visokošolec je priobčeval eseje in literarne razprave ter prevode mnogih slovenskih pesmi. V domači knjižnici je tudi zgodaj spoznal pomen knjižnih zbirk in se je seznanil z njihovo tehnično ureditvijo. Lektira in očetova okolica mu je rodila nagnjenje k jezikoslovju in študiju zgodovine, ki se mu je hotel posvetiti; oče ga je pa pregovoril, da se je lotil pravoznanstva. Posebno profesor Hanausek, srečen pobudnik mnogih mladih talentov, je v svojem, takrat v Avstriji skoro edinstvenem rimsko-pravnem seminarju usmeril tudi mladega Kreka k pandektam in civilistiki sploh ter ga vobče navdušil za rimsko pravo. To navdušenje ga ni več izpustilo. Tudi prav tačas tako marljivo splošno proučavanje novega civilnopravnega postopnika je zapustilo pri Kreku trajne sledove. Kakor že mnogim, ki so se ji približali nejevoljno, je resna poglobitev priljubila pravno vedo tudi Kreku. Ni le odlično opravil teoretičnih državnih in strogih izpitov na univerzi, ni le dosegel,, vstopivši l. 1897. v sodno službo v Gradcu, redko odliko tudi pri praktičnem sodnem izpitu (1900), marveč se je že takrat poskušal v večinoma litografsko razmnoženih manjših razpravah iz civilnega materijelnega in procesnega prava. Tako podkovan teoretično je v sodni službi razmeroma naglo napredoval. Takoj po sodnem izpitu je bil imenovan za sodnega pristava (sodnika) v Ljubljani. Ne zanj povsem novo življenje v domovini, ki ga je imel prvič priliko spoznavati,

ne živahno udejstvovanje v glasbenem in splošnem kulturnem svetu ni moglo udušiti zanimanja za pravno teorijo in stremljenja po akademskem poklicu na bodoči slovenski univerzi, ki je lebdel mladim takratnim pravnikom kot ideal v skoro nedosežni daljavi. Prebil je šolsko leto 1902/03 kot državni štipendist na tačas po slovečih učiteljih prava znameniti univerzi v Lipskem, da se pripravi za akademsko življenjsko pot. Civilist Emil Strohal in romanist Ludovik Mitteis sta mu bila vodnika v resnem seminarskem delu in znanstveni pripravi. Tukaj je dovršil svojo že l. 1903. priobčeno globokoumno razpravo „Gerichtlicher Vergleich und Versäumnisurteil bei verbürgter Schuld" in pripravljal dve leti kasneje priobčeno študijo: „Fälligkeit, Klagbarkeit und Verzug der Bürgenschuld". Le za dobro leto dni se je vrnil k sodišču v Ljubljani. Decembra 1904 je bil pozvan v tajništvo vrhovnega sodišča na Dunaju. Tukaj je postal l. 1907. svetniški, l. 1911. pa dvorni tajnik; septembra l. 1918. mu je bil podeljen naslov in značaj višjesodnega svetnika. Namen poziva na Dunaj je bil, da se mu omogoči v vseučiliškem mestu daljnje znanstveno delo in habilitacija. Poklicni posli ga v teh dunajskih letih niso preveč obremenjevali. Navzlic temu sadov njegovega juridičnega znanstvenega dela iz tega časa skoro nimamo. Razmere so bile takrat take, da Slovencem skoro ni bilo mogoče misliti na akademsko pot na tuji univerzi, domače vseučilišče pa je bilo vedno manj pričakovati. Zato se ni čuditi, da je skladatelja, glasbenika in glasbenega pisca muzika v glasbeno tako razgibanem Dunaju vsega zajela. Treba je prelistati samo tistih let Nove Akorde, ki jih je Krek v Ljubljani poklical v življenje in urejeval tukaj, v Lipskem in na Dunaju, pa vemo, kam je bilo usmerjeno Krekovo takratno delovanje. Na drugem mestu tega zbornika je obrazloženo, kako znamenito je bilo to udejstvovanje za razvoj slovenske glasbene kulture. Že pričetek prve svetovne vojne, še bolj državni prevrat l. 1918. je zaključil to najplodovitejšo glasbeno dobo, ki se je zopet umaknila juridičnemu življenjskemu razdobju. Heterogenost juridične znanosti in glasbene umetnosti, Krekova popolna predanost nalogi, ki si jo je v kakšnem času zastavil, njegova natančnost mu ni dopuščala večjega sočasnega udejstvovanja v obeh smereh. Zato se to vrsti v jasno

obrisanih obdobjih. Dobi univerzitetnega pravnega študija v Gradcu in v Lipskem sledi sedaj tretja in to najdaljša in najbolj uspešna doba delavnosti na pravnem polju.

Novembra 1918 je bil Krek dodeljen novo ustanovljenemu višjemu deželnemu sodišču v Ljubljani; 15. septembra 1919 je bil imenovan za svetnika tega sodnega dvora. Že zdoma knjigoljub in vajen na ureditev knjižnic, je za svojega dunajskega službovanja ob dopustih nadomestoval tajnika-knjižničarja v veliki „Centralni knjižnici v justični palači", namenjeni številnim dunajskim sodnikom in odvetnikom. Tako je imel priliko dodobra spoznati njen ustroj. Prvi predsednik novega višjega deželnega sodišča v Ljubljani Ivan Kavčnik, je kot dvorni svetnik vrhovnega sodišča na Dunaju spoznal pomen take knjižnice za dobro judikaturo. Znal si je preskrbeti v Ljubljani sredstva in pridobiti v Kreku knjižničarja, ki je ustanovil s svojim strokovnim znanjem, s svojo razgledanostjo v pravni literaturi, s svojimi skušnjami in dunajskimi knjigarniškimi zvezami knjižnico, ki ji je izposodil od dunajske ime in način uredbe. V to knjižnico je uvrstil kot dragocen najstarejši inventar še biblioteko graškega profesorja Janeza Kopača, ki jo je ta zapustil l. 1872. nekdanji Juridični družbi ljubljanski. Kdor je poznal borno knjižnico bivšega deželnega sodišča v Ljubljani, ne izpolnjujočo male omare in sestoječo iz nekaj starih komentarjev in par knjig o novem civilnem postopniku ter nekaj letnikov „Gerichtszeitung", „Jur. Blätter" ter „Notariatszeitung", in pa — Krekovo centralno knjižnico, ve ceniti njegovo delo, s katerim si je pridobil trajne zasluge za naše pravosodje.

Že jeseni l. 1919. je bil postavljen Krek na razpotje, da voli med dostojanstvom kasacijskega sodnika v Zagrebu in stolico na novi juridični fakulteti v Ljubljani. Odločitev po njegovi preteklosti ni mogla biti dvomljiva. 27. januarja 1920 je bil imenovan za rednega profesorja rimskega in državljanskega prava. S tem imenovanjem je bil postavljen pred velike naloge. Že samo priprava za predavanja iz dveh tako važnih in obsežnih predmetov je zahtevala obilo truda. Marljivo je sodeloval pri ureditvi fakultete. Bil je med prav maloštevilnimi člani novega profesorskega zbora, ki je prinesel s seboj akademsko tradicijo vsaj po očetu. Izvoljen je bil že drugo leto za dekana fakultete (1920/21) in

bil že naslednje leto (1921/22) tretji rektor univerze. Kasneje mu je zaupanje tovarišev poverilo še dvakrat (1926/27 in 1934/35) dekanat. Največjo in nevenljivo zaslugo za fakulteto si je pridobil, da je že koj v začetku prav ustvaril fakultetno knjižnico, jo s svojimi skušnjami in poznavanjem juridične literature skozi 22 let, do svoje smrti, kaj srečno metodično izpopolnjeval in vodil. Knjižnica obsega danes preko 30.000 zvezkov. Tako je profesor Krek sestavil obe največji juridični knjižnici v Ljubljani.

L. 1920. je bil pozvan v stalni zakonodajni svet pri ministrstvu pravosodja in sicer kot član privatno-pravnega odseka. Tu je pokazal na torišču, ki zahteva največje pravniške sposobnosti, v zakonodaji, odlične lastnosti. Njegova temeljitost, njegovo globoko in mnogostransko pravniško znanje, preizkušeno v praksi vseh sodnih inštanc, njegovo poznavanje življenja, njegov jezikovni čut, njegovo jasno, izredno točno in določno izražanje, ne nazadnje njegova vestnost in natančnost, ki je bila značilna poteza njegovega značaja, vse to ga je v posebni meri usposabljalo za zakonodajca. Ni čuda, da si je pridobil med člani zakonodajnega sveta takoj zelo ugledno mesto. Njegov informativni članek: „Izenačenje zasebnopravnih zakonikov po načrtih stalnega zakonodajnega sveta“ (Njiva I, 1920, 105) in še bolj njegova velika razprava „Organizacija sodišč po najnovejšem zakonskem načrtu“ (SP 1923/24 in posebna knjiga 286 str.) izpričujeta njegovo vsestransko pripravo za to delo, strokovno znanje in jasne poglede. Zakonodajno delo ga je več nego desetletje v pretežni meri zaposlovalo. Uzakonjen je njegov načrt zemljiškoknjižnih zakonov, sestavljavec je tudi pravilnika za vodstvo zemljiških knjig. Sestavil je načrt zakona o prisilni poravnavi izven konkurza, dalje splošnega dela državljanskega zakonika, poglavij o zastaranju in priposestvovanju in uvodnega zakona k temu z mednarodnim in medpokrajinskim državljanskim pravom. Če glede tega zakonika ni imel uspeha, da bi se bili njegovi načrti uzakonili, so tega krive razmere, za katere ne more odgovarjati. Kot član vrhovnega zakonodajnega sveta od junija 1929 do decembra 1931 je z vnemo sodeloval zlasti pri zakonu o ureditvi rednih sodišč, konkurznem zakonu, zakonu o ustanovah, uvodnem zakonu za civilno-pravdni postopek, zakonu o fideikomisih. Za vse to odgovorno delo se je

z intenzivnim študijem teorije in tuje zakonodaje vestno pripravljal.

Seveda je pa to dolgoletno udejstvovanje v zakonodaji, ki ga je zelo zavzelo, zavirajoče vplivalo na njegovo literarno pravno produkcijo, zlasti ker ni naglo delal, marveč je s priobčitvijo spisov „odlašal, jih popravljal in pilil." (Gl. predgovor k Obligacijskemu pravu). Dve pretežno informativni razpravi, ki sta v najožji zvezi z njegovim zakonodajnim delom, smo že omenili. Razen teh je priobčil l. 1921. sijajno pisano, vsebinsko bogato študijo „Pomen rimskega prava nekdaj in sedaj" (ZZR I) kot uvod v predavanje o rimskem pravu, v kateri kaže glavno na še vedno trajajoči pomen rimskega prava kot podlage današnje civilne zakonodaje in njegovo veliko, tudi v bodočnosti nenadomestljivo vzgojno vrednost. L. 1926. je iznenadila obširna razprava: „Grundzüge des Verfassungsrechtes der Serben, Kroaten und Slovenen" civilista Kreka zunanji in domači pravni svet. Ta spis, ki ga je na zunaj sicer izzvalo vabilo uredništva revije Zeitschrift für osteuropäisches Recht, rodil pa poglobljen študij zamotanih zakonodajnih problemov tiste dobe, moramo prištevati najbolj preglednim in najglobljim prikazom vidovdanske ustave. V časovnem redu moramo tukaj omeniti dve deli, ki jih je izvršil skupaj s tovarišem prof. Milanom Škerljem: Nemški prevod jugoslovanskega tiskovnega zakona iz l. 1925. ter obširni dodatek o jugoslovanski civilnopravdni zakonodaji (224 str.) za četrto izdajo Neumannovega komentarja k avstrijskemu civilno-pravdnemu redu, sicer kompilatorično delo, ki pa je zahtevalo mnogo pozitivnega znanja in razgledanosti v najrazličnejših zakonih.

Študija trajnega pomena, dokazujoča avtorjeve ostroumne poglede na pri nas veljavno civilno pravo ter njegov razvoj, je prigodni spis ob Randini stoletnici: „Anton Randa 1834—1914" (SP 1934 in posebej tudi v nemški izdaji). Na široko, plastično ozadje pravnih idej njegove dobe je začrtal in mojstrsko označil Randino veliko delo. Bolj nego v katerem drugem spisu se zrcalijo prav v tem duhovitem življenjepisu Krekovi lastni nazori o pravnih problemih, pa tudi o nalogah akademskega učitelja.

Med najboljše Krekove spise prištevajo njegovo razpravo „Lastnina na divjačini" (poseben odtis iz Spomenice Mauroviću

ob njegovi šestdesetletnici, neizšli II. zv., 1934), kjer rešuje z globokoumno historično interpretacijo pozitivne zakonodaje in s pomočjo pravnozgodovinskih, narodnogospodarskih in pravnofilozofskih vidikov vprašanje: „komu pripada lastnina na divjačini, ako si jo prisvoji neupravičenec."

Največje pravno znanstveno Krekovo delo pa je „Obligacijsko pravo" (1937, XVI + 545 str.) v okviru Korošec - Krekove „Zgodovine in sistema rimskega zasebnega prava". V bistvu je izšlo iz njegovih predavanj in prerašča po obsegu in vsebini daleko navaden učbenik. V resnici je priročnik za vsakega pravnika, ki se hoče temeljito poučiti o obveznostnem pravu. Podaja sicer po oznaki splošnih pojmov v velikih obrisih povsod razvoj rimskega obligacijskega prava in njegovih uredb v klasičnem in Justinijanovem pravu, v glavnem pa kaže vedno in vedno na pomen, ki ga ima rimsko za današnje obligacijsko pravo. Vsebinsko stoji ta sistem na višku moderne pravne znanosti. Formalno pa se odlikuje, kakor vsi Krekovi spisi, po jasnem, elegantnem slogu in izredno določnem izražanju. Prištevamo ga najboljšim delom mlade slovenske civilistike, če ni prav največje.

Krekovo odlično udejstvovanje v zakonodaji in pravni znanosti je našlo odmeva tudi izven naših mej. L. 1929. je bil izbran za člana Slovanskega ustava v Pragi, 1940. pa za dopisujočega člana modroslovno-pravnega razreda Jugoslavenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu. Pa tudi domovina mu je mogla končno izreči svoje priznanje za njegove znanstvene zasluge. Dne 8. decembra 1937 je bil imenovan za prvega člana pravnega razreda novo ustanovljenega društva Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Sodeloval je nato kot član-pravnik pri sestavi načrta zakonske uredbe in poslovnika Akademije. Dne 7. oktobra 1938 je bil je imenovan med prvimi člani pravnega razreda uzakonjene Akademije; 28. januarja 1939 pa izvoljen za generalnega tajnika. Kot tak je izvedel po uredbi in poslovniku vso dejansko organizacijo Akademije, preskrbel in opremil njene prostore, uredil prav vse notranje poslovanje in s tem položil temelj za nadaljnje urejeno delovanje. To delo je bilo tem težavnejše, ker je opravljal te posle celi dve leti prav brez vsake pisarniške moči. Vodil je popolnoma sam vse pisarniške posle, občevanje z razredi in zuna-

njim svetom, akademijami, oblastvi, tiskarnami itd., sestavljal sam vsa poročila, vse dopise in pisal včasih celo prepise, vse sejne zapisnike, vpisoval sam v vse številne poslovne knjige, ki jih je vpeljal, in opravljal tudi vse računske in blagajniške posle. Vse to pa je delal s tisto brezprimerno natančnostjo, temeljitostjo in vestnostjo, ki je bila lastna Kreku. Jasno je, da ga je to delo zadnje dve leti, že vsega bolehnega in zapisanega smrti, popolnoma prevzelo, da je moral opustiti v tem času skoro vsako drugo, zlasti znanstveno udejstvovanje. V tem delu za Akademijo je vztrajal prav do zadnjih šestih tednov, ko je dobil naslednika v generalnem tajništvu.

Nepozabna ostane njegova zvestoba prevzetim dolžnostim vsakomur, kdor je videl, kako je, že privezan na posteljo, segal v zadnjih tednih po poslovnih knjigah Akademije, ki so ga obdajale, in dajal iz njih točna pojasnila.

Zato mu ohrani Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani ne le kot odličnemu slovenskemu znanstveniku, marveč predvsem kot svojemu prvemu generalnemu tajniku ter zaslužnemu, požrtvovalnemu in nadvse zvestemu organizatorju dela trajen in hvaležen spomin.

Janko Polec.

Priprava. — Dvojnost Krekovega imena, ki je morda že koga osupnila, izvira že z doma. Očetovo ime je podedoval pri krstu, ko mu je bil za botra stric Jože, organist, kakor da mu vnaprej določuje pot glasbenika. Doma so ga raje klicali Gojmir in s tem imenom se je predstavil tudi kot literat. Odtlej ločita obe imeni dvoje osebnosti Krekovega življenja: znanstvenika Gregorja in umetnika Gojmira, strogo naturo natančnega in v dno prodirajočega pravnika in mehkega, v romantično fantaziranje pogreznjenega glasbenega poeta. Zgodnja mladost mu je tekla v urejenem družinskem življenju, kjer gredo stvari vsako svojo vnaprej dognano smer. Visoki očetov položaj in nad vsakdanjost vzvišena vršina kulturnosti domačega krova, očetova knjižnica, materina splošna naobraženost, vse to je mlademu gimnazijcu omogočilo posebno erudicijo; posebej se je še šolal v klavirskem igranju. Počitniški meseci pri babici na Štajerskem (v Thalu) so izpopolnjevali zakladnico naučenih narodnih in umetnih pesmic in tako so minevala zgodnja mladostna leta pod harmoničnimi aspekti srečnega družinskega življenja, polna bogatih vtisov, nabranih v študiju in muziciranju.

Plodovi takšnega vplivanja niso mogli izostati pri bistrem dečku, čigar sprejemljivost je bila izredna in urna. Povsem naravno se mu je sprva prikupila literatura kot najbolj ročna in najmanj uporna umetnost. Star šele 14 let je že poslal dijaškemu časopisu „Der gute Kamerad" v Stuttgartu povestico „V a t e r l a n d s l i e b e u n d P f i c h t t r e u e"; tiskana sicer ni bila, a urednik ga je pohvalil in vzpodbujal z oceno „für Dein Alter eine ganz hervorragende Leistung". Razume se, da ga je uspeh podžgal; sledile so nadaljnje povesti četrtošolca, ki se je kmalu začel poskušati tudi v kompoziciji. Ker je sreča senca mladosti, mu je uspelo, da se je pokazal javnosti kot skladatelj „M a z u r k e", ki so jo izvajali na plesu grofa Schlicka v Gradcu dne 7. februarja 1891. leta.

Že v ljudski šoli (od 1882—1885) je imel dva glasbeno nadarjena učitelja: v prvem razredu Josefa Gauby-ja, takrat po Štajerskem dobro znanega mladega avtorja lirskih pesmi, zborov, spevoiger in tudi komorne glasbe (nestor štajerskih skladateljev W i l h e l m K i e n z l ga je zelo cenil), v četrtem razredu pa

Julius-a Heuberger-ja, Gradčana, brata znamenitejšega dirigenta, zborovodje in skladatelja znane operete „Ples v operi", Riharda Heubergerja. Ker je čutil v sebi neugnano željo po glasbeni izobrazbi, se je vpisal v glasbeno šolo štajerskega glasbenega društva (Steiermärkischer Musikverein).

Glasbeni referent društva je bil advokat in univerzitetni docent dr. Friderik von Hausegger, Korošec iz Sv. Andreja ob Osojskem jezeru. Kot vnet pobornik nemških glasbenih mojstrov se je zavzemal zlasti za Wagnerja; spisal je nekaj estetskih razprav in njegov spis „Musik als Ausdruck" (izšel na Dunaju 1885. leta) je veljal kot posebno pomemben na področju glasbene estetike. Njegov sin, Siegmund v. Hausegger, je postal znan skladatelj in eden najbolj odličnih nemških dirigentov. Friderik v. Hausegger je uvedel za sprejemni pogoj na šoli enoletno posečanje zborovega petja, ki ga je smatral za temelj glasbene naobrazbe. Tako je prišel mladi Krek l. 1889. v roke učitelju Prelingerju in leto nato je bil sprejet v violinski oddelek češkega pedagoga Geyerja, ki pa je bil težko bolan in je deloma poučeval kar na domu. V teoriji mu je dajal osnovne nauke skladatelj Kienzl, čigar zanimanje pa je bilo daleč od vzgojeslovja, saj je ravno takrat začenjal svojo pot kot operni skladatelj. Tudi njegov naslednik Karl Pohlig, Lisztov učenec, je bil preveč zaposlen, da bi se posvetil učencem in njihovemu napredku. Krek je obiskoval na šoli kot glavni predmet gosli, kot stranska pa teorijo in zborovo petje. Šola je dobila strožjo in resnejšo upravo, ko je Erich Wolf Degner postal njen ravnatelj (1891). Kot izboren organizator in izkušen učitelj glasbene šole v Weimarju je znal reorganizirati celotno šolsko osnovo. Preuredil je učni načrt in skrbel, da so ga vsi nastavljenci strogo izvajali. Kot učitelj kompozicijskih predmetov je bil nepopustljiv do gojencev. Zavrgel je skratka vse, kar so dotlej delali v šoli in vsak je moral pričeti znova. Tako je tudi Krek povzel študij teorije od kraja in se s podvojeno vnemo pokoril strogim predpisom harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja in instrumentacije, ki so bili odslej njegovi glavni predmeti. Degner je sestavil majhen šolski orkester iz godal, nekaj pihal in trobil ter pavk in za pavkista je določil Kreka. To

je bila težka in odgovorna naloga, saj ravno ta instrument zahteva najbolj pozornega izvajalca, ritmično trdnega do trme in obdarjenega po možnosti z absolutnim posluhom. Temu glasbilu, ki čisto po krivem nosi očitek razbijala, se je mladi muzik prav dobro privadil in ravnatelj ga je pritegnil k velikemu koncertnemu orkestru štajerskega glasbenega društva. Ta naloga je bila zanj zelo častna.

V kompozicijskem oddelku je dobro napredoval in v višjih razredih se je večkrat poslužil ugodnosti, da so mladi skladatelji smeli računati z izvedbo svojih šolskih del v zboru in v šolskem orkestru in da so jih sami dirigirali. Zbor je znal peti prima vista, brez posebnih vaj. Pri tem je skladatelj lahko zapazil hibe svojega dela, kar je bilo zelo koristno. Krekove skladbe so na javnih produkcijah žele splošno pohvalo občinstva in kritike. Zaradi mature (1893.) pa je v zadnjem gimnazijskem letu prekinil študije na glasbeni šoli; po maturi se je znova vpisal v kompozicijo, ki se ji je že takrat ves posvetil.

Sproti se je tudi z literaturo bavil; njegovemu poetičnemu in romantičnemu ustroju je prijala zlasti folklora, katere je bila očetova knjižnica polna. Tako je napisal za list „Südsteirische Post" bajko „W a s d e r Q u e l l r a u s c h t. M o d e r n e s R o j e n i c e-M ä r c h e n", ki je izšla v št. 70 letnika 1892. Odtlej je ostal zvest feljtonist in dopisnik tega v nemščini pisanega slovenskega lista, ki je izhajal dvakrat tedensko v Mariboru kot glasilo katoliškega tiskovnega društva. Tu je objavljal svoja umetniška pisma („Grazer Kunstbriefe"), v katerih je poročal o koncertnih in gledaliških prireditvah štajerske metropole; priobčeval je tudi kritike o novih skladbah, tako n. pr. o V i l h a r j e v i h „B a l a d a h". Spustil se je celo v daljšo polemiko s poročevalcem „Slovenskega Naroda" zaradi očetove „Slovanske Antologije". Njegovi dopisi v „Südsteirische Post" kažejo že vse vrline kritičnega esteta „Novih Akordov", poetičnega pobornika pravičnosti in veljave nove, moderne glasbe, osnovane na klasični obnovi in na trdnem znanju.

Po maturi se je Krek skoraj proti lastni volji, ki ga je gnala k jezikoslovju, vdal očetovemu nasvetu in začel študirati pravo, kjer je njegova točna in v podrobnosti segajoča analitična zmožnost prišla do veljave. Jurisprudenca ga je zanimala vsled logične nuj-

nosti in doslednosti. Študij je dokončal v rednem roku in z odliko. Neenakomernost glasbenega študija, osnovana v gimnaziji s povečanimi zahtevami pred maturo, na univerzi s pospešenim pravnim študijem, nastopanje in zaposlenost v glasbeni organizaciji, vse to je seveda motilo reden potek glasbenega razvoja. Kot dirigent slovenskega akademskega društva „T r i g l a v" je nastopil na javnem koncertu dne 6. marca 1894. Dne 25. januarja 1895. ga srečamo za dirigentskim pultom akademskega društva „S r b a d i j a", ko je orkester zaigral tudi njegovo skladbo „M e l o d i j a". Pri Prešernovi slavnosti dne 13. marca 1895. dirigira zbor in orkester s programom iz skladb Č a j k o v s k e g a, G l i n k e, I p a v c a (Kdo je mar?), F o e r s t e r j a (Venec Vodnikovih pesmi) in čeških narodnih pesmi; dirigiral je tudi veliki dobrodelni koncert, ki so ga dne 13. maja 1895. priredili v korist oškodovancem ljubljanskega potresa (gl. Izidor Cankar, Obiski). Kritike so bile nadvse ugodne, le predsedniku glasbenega društva, dvornemu svetniku Bischoffu se je zdelo, da je gojenec prekršil šolsko disciplino, ker za svoj nastop ni popreje prosil dovoljenja ravnateljstva. Slavljenec večera je bil seveda dirigent, ki se je izkazal tako ne le z muzikalnega, temveč tudi z organizatornega stališča. Leto dni kasneje dirigira na koncertu štajerskega glasbenega društva svojo kompozicijo „Geistliches Lied" za mešani zbor in orgle; organist je bil ravnatelj Degner sam. Par dni kasneje (25. maja 1896.) vodi pravoslavni cerkveni pevski zbor v protestantski cerkvi, in dva dni nato izvaja na dobrodelnem koncertu za evangelijski zavod „Jacobeum" med drugimi skladbami vprvič „H i m n o" J o s i p a I p a v c a za zbor in orgle.

Ves ta čas je pridno komponiral in skrbel za izpopolnitev svoje kompozicijske tehnike. Prvi početki samostojnega kompozicijskega udejstovanja segajo nazaj v otroško dobo. Kot trinajstletni fantič je napisal zborček in ga anonimno poslal takratnemu uredniku „Dom in Sveta", d r. F r a n č i š k u L a m p e t u. Plašljivi začetnik se je skril pod zagonetne črke „G. - r e -", za naslov pa navedel ime prijatelja Rudolfa Fraubergerja. Odgovor dr. Lampeta pa je prišel na dom; urednik je že kako zaslutil avtorjevo pravo ime (gl. Obiski 85) in za „domačo rabo" je dal zborček hektografirati. Drugim pr-

vencem (valčkom, koračnicam in podobnim skladbam), ki jih je nadebudni skladatelj poslal ljubljanski Glasbeni Matici, ni bila usoda nič milejša. Ker ni bilo odgovora, se je odločil za ogorčeno intervencijo pri ravnatelju G e r b i č u; odgovor je bil sicer prijazen in laskav, toda „Matica" prav tako ni vedela kaj početi s skladbami, ki so romale nazaj k avtorju. Prav dovtipno pripoveduje dr. Krek sam o svojem doživljaju s prvo v samozaložbi izdano tiskano skladbo („Impromptu") (Obiski str. 86).

Iz te prve dobe glasbenega ustvarjanja, nekako do leta 1892., nam je ohranjenih precej kompozitornih poskusov mladega skladatelja: nekaj mešanih zborov, „Adagio" za dve violini in klavir, glasbena slika „Berezina" za klavir, več plesnih skladb, med njimi „Cesarski valček", podoknica za baritonski solo in klavir ter drugo. Poznejše skladbe kažejo vedno več tehnične prožnosti, znanja in prilagodljivosti. Študij na glasbeni šoli, ki ga je Krek končal s predpisanimi izpiti leta 1896., mu je dal temeljito kompozicijsko-tehnično naobrazbo, izšolano v strogem kontrapunktičnem nauku, v kánonih in fugah in v praktični instrumentaciji. Od zaključka glasbenih študij dalje najdemo skladatelja na solidnih tleh glasbenega znanja, oprtega na klasicizem in romantiko, a vedno pripravljenega, da pripusti znaten delež novotarijam, v kolikor morejo prenesti njegovo ostro kritično sodbo.

V glasbenem udejstvovanju je delil doživetja s prijateljem in sošolcem R u d o l f o m F r a u b e r g e r j e m, ki je bil izvrsten goslač. Z njim je preigral domala vso violinsko glasbo od Bacha in Händla do takratnih modernistov. Fraubergerjeva mati je bila Francozinja iz Švice; Krek je že takoj po maturi obiskal svojega prijatelja in obenem tudi glavna švicarska mesta. V kraju Saint-Ursanne ob vznožju grebena Mont Terrible sta priredila dobrodelen koncert v cerkvi. Za to priliko je Krek aranžiral Schumannovo „Sanjarijo" za gosli in orgle; to sta igrala poleg Mendelssohnovega koncerta za violino in klavir tudi še na koncertu v bližnjem večjem mestu Porrentryju.

Ko je l. 1900. Krek prišel kot sodni adjunkt v Ljubljano in pobliže spoznal življenje in nehanje slovenske metropole, je brž spregledal, da je naša glasba daleč za muzikalnim življenjem

štajerskega glavnega mesta, da občinstvo ni navajeno na koncerte, da ne ceni truda umetnikov in da bi bilo treba umetnost in narod medsebojno zbližati. V tem gledanju ga je podkrepilo prijateljstvo s pesnikom Antonom Aškercem, čigar dejavni občudovalec je bil Krek že popreje, saj je že leta 1889. priobčil nemško študijo o tem pesniku.

Krek sam pripisuje dobršen del zaslug in uspeha na glasbenem polju za vse lepo in dobro navdušenim prijateljem, med katerimi se je dobro počutil in ki so njegova prizadevanja cenili in ga včasih celo nevede izpodbujali in podpirali. V Ljubljani ob Krekovem prihodu ni bilo pravega razgibanega družabnega življenja; tem bolj je cenil mladi Krek družbo, ki se je sestajala redno ob nedeljah in praznikih pri omizju gostilne Lloyd. Tjakaj so prihajali nekateri domobranski častniki s polkovnikom Lavričem, stotnikom Martinčičem, poročnikom Majstrom in Cvirnom ter njihovimi prijatelji. Tu so se zbirali Govekar, Schwentner, advokat dr. Furlan, češki, pridomačeni skladatelj Prochazka, operni pevci in pevke, tako Tit Olszewski, Gärtnerjeva, Nedbalova in drugi umetniki in literati. Ta družba in še nekateri domači prijatelji se je sestajala tudi na gostoljubnem domu dr. Furlana, kjer se je debatiralo o vsem, razen o politiki. Krek sam pa je v svojem stanovanju v Lazzarinijevi hiši v Gosposki ulici prirejal nedeljske muzikalne popoldneve; sèm so redno prihajali Olszewski, Schwentner, Govekar, Prochazka in drugi. Tu so bila navadno vprvič izvajana dela mladih slovenskih skladateljev. Posebno izpodbudo je dajal Kreku tudi zdravnik dr. Alojzij Praunseis, ki je z zanimanjem spremljal Krekovo muzikalno udejstvovanje.

Po Hubadovem odhodu je Krek kot odbornik Dramatičnega društva za pol leta prevzel tudi intendantstvo slovenske opere. Poleg dr. Vladimirja Foersterja se je udejstvoval še kot koncertni poročevalec „Ljubljanskega Zvona" in kasneje še listov „Slavisches Tagblatt" in „Laibacher Zeitung". Njegovo glavno torišče kritično-estetskega udejstvovanja pa so postali „Novi Akordi".

V Ljubljani, kjer je ostal samo leto dni, je Krek uglasbil mnogo samospevov, tako ob stoletnici Prešernovega rojstva baritonski spev „Pod oknom", dalje troje Kettejevih pesmi op. 11, ki jih je vprvič

pel na koncertu prijatelj, tenorist ljubljanske opere Tit Olszewski. Matični pevski zbor je na koncertih često izvajal Krekove zbore, ki so kmalu ponesli sloves mladega skladatelja v širšo koncertno publiko. Tudi nekaj klavirskih skladb datira iz te prve dobe udejstvovanja v Ljubljani, tako „Slovanski Capriccio" in „Melodija" op. 16. Pred odhodom v Nemčijo je pridobil podjetnega založnika Lavoslava Schwentnerja za izdajo glasbene publikacije, dvomesečnika *„Novi Akordi"*. Z „Novimi Akordi" se začenja pri nas prva doba zavednega glasbenega ustvarjanja; in dr. Krek je kot urednik, sotrudnik, kritik in ocenjevalec, neumoren in nesebičen v službi glasbenega napredka, storil neizmerno veliko.

Iz Leipziga, kamor je šel nadaljevat svoje juridične študije, je urejal „Nove Akorde", si dopisoval s slovenskimi skladatelji, izbiral, sodil, gradil in komponiral. — Pestrost in bogastvo sta že odlika II. letnika: 4 umetniške priloge (slike skladateljev), 14 skladb za klavir, 11 samospevov s klavirjem, 6 mešanih zborov, 4 moški, 4 ženski s klavirjem, 3 skladbe za orgle in 1 za violino in klavir. Sodelovalo je 23 skladateljev „različnih umetniških struj": Adamič, Albini, Dev, Fajgelj, Ferjančič, Foerster, Gerbić, Hladnik, Ipavci, Jeraj, Junek, Krek, Lajovic, Novak, Pahor, Parma, Procházka, Sachs, Savin, Schwab, Vilhar, Zajc in Zupanec so njihova imena. Da je zbral tako lepo in pomembno falango za novo stvar vnetih in složno sodelujočih skladateljev, je velika zasluga. Urednikova in založnikova naloga je bila pa še v tem, da privadita naše občinstvo na domačo tvornost in utrdita stališče domačih skladateljev v našem kulturnem življenju. Zato ostane pomen „Novih Akordov" v spominu in v rabi kot osnova naše samostojne posvetne glasbe, kot zakladnica še danes rabnih in pomembnih ustvaritev naših najboljših glasbenih talentov polpretekle dobe.

Z veliko vojno 1914—18 so „Novi Akordi" prenehali izhajati. Po vojni se je Krek večkrat zavzel za obnovo revije. Razmere so odlašale izvršitev na kasnejši čas; ko se je „Glasbena Matica" zavedela svoje založniške dolžnosti, je bila najboljša prilika, da pre-

vzame vodstvo revije „Nova Muzika“ mentor starih „Novih Akordov“. Za publikacijo je bilo usodno, da se to ni zgodilo in tako čakamo še danes zaman na slovensko glasbeno revijo, ki bi nadomestila in nadaljevala „Nove Akorde“.

Novi Akordi. — Zgodovina slovenske glasbe navaja v preteklih dobah nekaj imen pomembnih, da celo slavnih naših komponistov, ki so postali važni ne le za razvoj naše glasbe, temveč tudi kot tekmeci velikih mojstrov svetovne glasbene arene. Semkaj štejemo po pravici Jakoba Petelina-Gallusa-Handla, znamenitega rojaka iz druge polovice 16. stoletja, čigar sloves se je s pridom kosal s Palestrinovim in Lassovim. Seveda ne smemo kar dobrohotno prezreti, da je bila povezanost tega skladatelja s slovensko rodno grudo manj kot rahla. Novejši izsledki so sicer ugotovili s precejšno gotovostjo, da je Petelin mestoma uporabljal v svojih motetah slovenske ljudske napeve ali vsaj njim slične in sorodne motive. Toda tudi to dejstvo bi bilo le bolj zunanjostni znak duševne odvisnosti, nikakor pa ne podstat glasbenega ustvarjanja, ki je šlo v tisti dobi svojo odmerjeno in zakonito pot brez ozira na narodnostno poreklo skladateljev. Poznejša stoletja molče o delavnosti slovenskega glasbenega naraščaja; šele v prvi polovici 19. stoletja se pojavi nova osebnost, ki je s svojimi nastopi žela v tujini pozornost. To je bil Jurij Mihevec, po rodu Ljubljančan, čigar odrska dela so živela podrejeno in kratkotrajno življenje na Dunaju v gledališčih za operete in spevoigre.

Kar je bilo ostalih slovenskih skladateljev, so bili ponajveč diletanti, četudi nekateri zelo talentirani in zmožni velikega razvoja. Po pretežni večini so ostali v ozkih mejah budnic in gesel čitalniške dobe. Njihova glavna naloga je bila kulturno-politična in treba jim je priznati, da so jo vršili z vnemo in uspehom. Od čiste umetnosti jih je odvračala tudi pomanjkljiva glasbeno-teoretska naobrazba, ki jim ni dovoljevala večjega razmaha in obvladovanja težjih kompozicijskih nalog. Zato so se povsem naravno omejili na tisti del glasbenega delovanja, h kateremu jih je vodila po eni strani darovitost, po drugi pa potreba ustvarjanja prigodnih in dopadljivih popevk, ki so mogle služiti najbolj preprostim pevskim zborom in posameznim pevcem v bodrilo in pogum. Iz časa tega dobrodušnega in domo-

ljubnega diletantizma se je ohranil še dolgo predsodek, da mora vsak skladatelj imeti tudi še praktičen, takorekoč vsakdanji poklic, ki naj ga živí in mu daje priliko, da se poprime tudi dela na umetniškem področju, kjer bi edino mogel doseči pomembno stopnjo popolnosti. Da v takih okoliščinah noben talent ni mogel razviti svojih zmožnosti prav do končne popolnosti, je umevno. Posledice te miselnosti čutimo danes ob razčlembi del naših najboljših talentov iz 19. stoletja. Skoraj nikjer ne naletimo na umetniško dovršene skladbe, vsepovsodi je vidna le dobra volja, a malo dognanosti. V večnem boju z upornostjo materije, ki pa ni bil sličen gigantskemu naporu Beethovna za uravnovešenost med vsebino in izrazom, temveč bolj Sizifovemu brezplodnemu premikanju na mrtvi točki, so morali podleči in ustvarjati dela, ki so bila za naše kulturno-politično stanje sicer dobrodošla, a v primeri s svetovno vršino takratne glasbe več kot pomanjkljiva.

V to stanje je poseglo delovanje Gojmira Kreka. Prišel je v Ljubljano mlad, poln zanosa, delavnosti in pričakovanja. Nenadoma je spregledal vso nižavo našega glasbenega nehanja in se je začutil poklicanega, da z mladeniško ognjevitostjo prepodi mrke megle mrtvila in pokaže pot k svetlejši in kulturnejši bodočnosti. Stik z Antonom Aškercem in drugimi prijatelji ga je še bolj potrdil v tej nameri, katere udejstvitev si je predstavljal odvisno le od svojega zanosa. Pred sabo je imel popolnoma jasen cilj, le pot do njega se je zdela krajša in lagodnejša, kakor pa se je kasneje izkazala v resnici. „N o v i A k o r d i“ so posvetili v ljubljanski svet v juliju 1901. leta. V sotrudniški krog je zbral malone vse takratne slovenske in tudi nekatere hrvatske skladatelje. Z ustanovitvijo „Novih Akordov“ je napočila doba, ki bi jo smel imenovati „dobo slovenskega glasbenega prebujenja“. Nenadoma so se poleg starih, priznanih avtorjev pojavila imena mladih drznikov, ki so z običajno revolucionarnostjo prebudili glasbo in njene dojemalce iz mrtvičnega toka vsakdanjosti in jih vrgli v vrtinec presenečenj.

Spočetka se je zdelo, da bo le malo odziva med nezaupljivim in sumničljivim meščanstvom; kmalu pa se je izkazalo, da je občinstvu všeč živahna svežina, s katero je posegel mladi kompozicijski naraščaj v sodobno tvornost in polagoma se je število naročnikov

dvignilo na zavidljivo in nesluteno višino, kar je dalo založniku pobudo in zadoščenje, uredniku pa novih skrbi in odgovornosti.

Krek je urejal „Nove Akorde" iz tujine, iz Lipskega in z Dunaja; tako je lažje presojal vposlane skladbe z objektivnega in širšega vidika. Rešen pa je bil tudi premnogih osebnostnih vplivov in mogel je doprinesti največ pobude za razvoj slovenske glasbe, ki naj bi vsaj v najožjem okviru dosegla vršino svetovne. Skrbel je, da je bila vsaka nova številka pestra in privlačna za različne okuse naročnikov, ne da bi pri tem zašel v nižino poljudnega podajanja osladnih in kompozicijsko manjvrednih del. Za presojo ga je usposabljala lastna temeljita glasbena naobraženost, nadalje pa njegov kritični duh, ki mu je znal pridružiti preizkušen in zanesljiv okus. Ocenjevanje vloženih kompozicij ni bilo lahko: po eni strani je moral urednik imeti najstrožje merilo, po drugi pa ni smel raniti samoljubne občutljivosti sotrudnikov, da jih ne odvrne od dela. Zato je bilo treba za vsakogar najti drugo vrednotenje. Starejšim je bilo treba dati vedeti, da gre čas naprej, mlajšim, da naj ga ne prehitevajo; učenim, da naj bodo včasih tudi malce poljudni, banalnim, da naj se poplemenitijo. Podobno je bilo treba ravnati tudi z naročniki. Starokopitnežem je šla graja radi okornosti v dojemanju novega, prekucuhom nasvet k zmernosti; tistim, ki se jim je hotelo narodne in ponarodele glasbe, je bilo treba dopovedati, da je mera diletantizma polna; onim pa, ki jim ni bila nobena stvar dovolj težavna, da naj bodo obzirni do rojakov, ki ne morejo tako hitro za njimi. Poslednjih, šepavcev, je bilo seveda največ in tako so morali „Novi Akordi" prinašati za vsakogar nekaj, a hkrati biti na dostojni višini glasbene produkcije, kar je zahtevalo ne le znanja, temveč tudi potrpljenja, obzirnosti in diplomatskih sposobnosti. No, Gojmir Krek je bil dovolj trdno podkovan glasbenik, obenem pa previden jurist, da je znal ustreči na levo in desno in voditi barko svoje revije skozi čeri in zapreke. „Novi Akordi" so v moralnem, pa tudi v gmotnem oziru odlično uspevali in takega povzdiga slovenska glasba ni doživela ne prej, ne potlej več. Bili so zanjo pravi zlati časi, merjeno seveda z merilom naših razmer in možnosti, kakor jih nudi majhen narod in majhno mesto.

Z IX. letnikom je urednik dodal glasbenemu delu še glasbeno-literarno prilogo. To je bilo smelo in novotarsko podjetje, saj je bilo pričakovati, da se bodo v tej knjižni prilogi kosali nazori in vneli spori, bojevali boji. Krek se ni ustrašil grozečih nevarnosti. Pogumno je zastavil pero ter napisal dokaj krotek in skromen uvod z naslovom „Ob vznožju!". Tu je obrazložil svoj načrt, namen književne priloge in proglasil je „Nove Akorde" za posredovalni organ med ustvarjajočim in izvršujočim umetnikom in za zvesto glasilo onim, ki se sami temeljiteje bavijo z glasbo; torej pravi strokovni glasbeni list, kakršnega Slovenci do takrat nismo imeli. V resnici je književna priloga „Novih Akordov" že v prvi številki pomenila več; v nji je našel čitatelj vse polno zanimivega gradiva: strokovne članke, kratke biografije, analize, polemike, poročila o koncertih, muzikalnih in književnih novostih, o gledališču, pregled o delu glasbenikov v tujini, referate glasbenih društev, popis in razčlembo priobčenih skladb, razna poročila in nad vse poučno „listnico uredništva", kjer je urednik obračunaval z neuspelimi in diletantskimi poskusi. Najvažnejši dopisniki so bili Anton Lajovic, Emil Adamič, Stanko Premrl, Hinko Druzovič, Pavel Kozina, Emil Hochreiter, Fran Gerbič in ne med zadnjimi urednik sam.

Posebno zanimivo je brati nazore dr. Kreka; v mnogih člankih jih je na široko razpredel ter z njimi dal smernice in trdno podlago za bodoče estetsko-kritično delo. Pikro je grajal ozkosrčno in malenkostno slovensko glasbeno delovanje, hoteč ga dvigniti na evropsko vršino in očistiti malomeščanskih navlak. Tako primerja v zanimivi študiji „Hugo Wolf in Slovenci" našo glasbeno tvornost z Wolfovo, torej z delom skladatelja, ki je kot naš popoli rojak marsikaj črpal iz naše narodne pesmi. Ko dodobra opredeli Wolfovo poetično glasbeno ustvarjanje, preide na naše muzikalno življenje ter ga ošvrkne takole: „Kako vsa drugačna pa je glasba, ki jo Slovenci negujejo! Skrajno skromna v mislih stremi nasprotno v izražanju po pompoznem sijaju, po dekorativnem uspehu, po zunanjem efektu. Kamor gledaš, opazuješ ono muziciranje za druge, ono zaljubljeno pogledovanje za gotovimi nekulturnimi željami in nagoni muzikalno neolikane mase. Prva skrb naših umetnikov — bodisi ustvarjajočih, bodisi

izvršujočih — je, da imajo srečo pri masi, ki zavrača vsled tega v svoji prepotentnosti vse, kar ji ne ugaja na prvi hip. Tako vprašujejo naši skladatelji: Ali bo to ljudem všeč? Ali bo napravilo vtisk na maso? Ali bodo mojo stvar sploh prednašali? Katere so želje naših društev? Na ta način imamo glasbo, ki bi jo imenovali upravičeno utilitaristno umetnost. Ne iz notranjega nagona, temveč z ozirom na želje izvršujočih faktorjev in na okus našega občinstva se dela. Naša glasbena društva pa zopet le tako glasbo goje, ki vleče bodisi po vsebini, bodisi po gotovih zunanjostih, in ki slednjič tako ali tako napolnijo blagajne. Tako se prirejajo koncerti z „reisserji" ali monstre-koncerti, pri katerih se meri umetniška vrednost skladbe na vatle — po množini nastopajočega ensembla in po času, ki se ga rabi za izvajanje skladbe".

Čestokrat je z resno glasbeno kritiko brez usmiljenja razgalil revščino naše glasbene kulture ter s tem dregnil v sršenovo gnezdo. Že popolnoma pravična opazka je znala vzbuditi ogorčeno zavračanje prizadetih. Tako je (v 6. številki IX. letnika) mimogrede, ob oceni Premrlove fuge, izrekel željo: „Naj bi le dosti takih imeli, ki so svoje študije res dovršili in ki vsled tega niso, kakor večina naših skladateljev, obsojeni, ustaviti se na polovici poti, ostati vse žive dni poloviČarji!" Opazka je zadoščala, da se je usula nanj ploha očitkov iz samozavestnih ust, katerim pa je znal krepko odgovoriti.

Ob desetletnici „Novih Akordov" je napisal optimističen, veder uvodnik in proglasil nadaljni načrt: „Naš program je star, vendar vedno nov, ker je glavna njegova točka napredek, ker se torej sam vedno iznova pomlaja. Ta naš program ostane neizpremenjen; nimamo mu ničesar dodati. Kvečjemu smemo vnovič povdariti, da pri vsem navdušenju, s katerim se udajemo premagovalnemu toku modernega naziranja, tudi v bodoče ne bomo zaničevali starega, dobro vedoč, da se je moglo novo le iz njega razviti, da pridejo časi, ko bo tudi naše danes še bleščeče orožje zarjavelo, morda celo le zgodovinskega, muzejskega pomena, in domnevajoč, da zadobi marsikaj, kar se nam danes dozdeva staro, po zakonu večnega povratka morda že v doglednem času novo življenjsko moč, nov ugled. Le s tem nekoliko poniževalnim, a potrebnim spoznanjem

se nam nikoli ne bo zgodilo, da bi gledal glasbeni zgodovinar poznejših časov na naš naslov z onim porogljivo-milim smehljajem, s katerim vzemamo mi sedanjiki n. pr. „Najnovejše pridobitve zrakoplova", natisnjene l. 1839., v roko, ali s katerim prelistamo kako naravoslovno knjigo „na moderni podlagi", ki je bila že dobiti pri antikvarju, ko se je Darwin porodil. Le s to omejitvijo, ki jo nam veleva napraviti ne le modroslovna perspektiva, temveč tudi dober okus — če že moramo umreti, si želimo smrt „v lepoti" — le s to omejitvijo bodo ostali „Novi Akordi" ne le simbolično, temveč tudi v resnici novi, dokler jim je usojeno živeti."

Ostro je obsodil snovanja društev, ki se ustanavljajo pod pretvezo petja, v resnici pa so družabni klubi ali diletantski krožki, od katerih glasba ne more pričakovati ne pobude, ne napredka (v 3. zvezku X. letnika). Na očitke pevskega društva „Slavec" je odgovoril trdo: ..... „sedaj poslušajte enkrat, kako mislijo drugi ljudje o Vašem delovanju in o delovanju marsikaterih drugih društev! — Deplasirano je dandanes delovanje vseh pevskih društev na Kranjskem, ki jim ni prva in glavna naloga petje in napredovanje v petju. — Popolnoma drugo nalogo pa imajo kulturno-vzgojevalna društva v današnji dobi. Čitalnica, ki ne nudi vsega aktualnega, za izobrazbo važnega čtiva, telovadna društva, ki ne jeklijo resno telesa, da postaja odporno v težkem boju za obstanek in kulturo, in pevska društva, ki petja ne negujejo vestno, vse to so danes nezmisli, pojmi kakor canis a non canendo. Če zahtevamo, da dobi prvi in edini merodajni poklic pevskega društva petje — drugod in drugim ljudem bi bilo to samoumevno, — moramo še dostaviti, da tudi tu ne zadošča vsakršnje petje. Po gostilnah, na izletih, pri vojakih, v šolah, na hribih — povsod prepevajo naše dobro akreditirane stare pesmi. Vse te pesmi poznajo v „ljepi naši domovini" — hvala muzikalnemu talentu našega ljudstva — vsi na pamet. Negovanje takega pesemskega gradiva torej tudi ne more biti naloga pevskih društev. Da znajo tudi ona take pesmi peti, se razume samo po sebi. Naloga pevskih društev je negovanje petja kot umetnost. Le ono pevsko društvo

izpolnjuje dandanes svojo kulturno dolžnost, ki stoji na višku sodobne umetnosti, ki goji torej poleg dobrega starejšega gradiva — marsikaj starega, a zelo dobrega je popolnoma pozabljeno in nepoznano — predvsem tudi sodobno pesem, seveda na tak način, da zadošča predvajanje umetniškim zahtevam".

Ni torej prizanašal zborom, ki jih je skušal dvigniti na višji nivô glasbenega podajanja, izbire programa in zavesti o odgovornosti.

Prav tako se ni plašil posameznikov, najsi so bili skladatelji, pevci ali organizatorji; tu ni štedil z ostrejšo grajo in njegova označba je bila često trpka in neizprosna. Zlasti je skrbel za to, da bi bili nastopi naših umetnikov v programskem oziru umetniško neoporečni. Njegovo nepodkupljivo oko se ni dalo premamiti od „dobrodelnih namenov", „velike požrtvovalnosti" in „posebne naklonjenosti", če je videlo malomarnost in površnost zaradi udobja ali prezira; neusmiljeno je znal udariti.

Od skladateljev je zahteval, da prilagodijo svoje znanje višini, ki jo pričakujejo drugod od izšolanih avtorjev. V tem pogledu je posebno poučen njegov estetsko-kritični članek o Sattnerjevi kantati „Vnebovzetje" (v prvem zvezku XI. letnika); članek je izšel ob skladateljevi šestdesetletnici in ima naslov: P. H. Sattner in njegova „Assumptio". V tem članku, ki je izzval Sattnerjev odgovor in avtorjevo obrambo ter več nadaljnih polemik, se je najprej razhudil nad pretiranim hvalisanjem v reklami (takrat kot danes vir dobrohotnih predsodkov in prisiljenega uspeha), nad neresničnimi ali napihnjenimi reklamnimi napovedmi, ki ponižujejo resnično vrednost umetnine ter ji podtaknejo namišljeno, ki naj bi imponirala. Očitki seveda niso zadevali skrajno skromnega skladatelja, temveč poklicno reklamo, ki ji ni toliko do poveličevanja umetnikovega dela, kakor do polne koncertne blagajne in do senzacije. Še bolj pa je graja veljala neobjektivni in pristranski kritiki, ki je priložnostno prevzemala kar napovedi reklame ali pa jih celo prekosila v neokusnem hvaličenju. Takole je svojo povedal:

„O njem (t. j. o oratoriju „Assumptio") pa je že govorilo vse, in pisalo in hvalilo: „Prvi slovenski oratorij!", „prvi oratorij na čast Sv. Marije sploh!", „veliko delo, kojega prednašba absorbuje cel koncertni večer!", delo „z izvirno instrumentacijo!", itd. ad infinitum. — Ali nam preostaja po vseh teh slavospevih in po številnih več ali manj posrečenih, a vseskozi navdušenih analizah, ki se drže večinoma zunanjosti ter razdrobe celotno delo neusmiljeno in ne vedno po pravilih muzikalne anatomije v posamezne organe in člene, izgubljaje v posameznostih pregled nad celoto, — ali nam še preostaja po vsem takem kaka beseda, ki še ni bila izgovorjena? Mislimo odločno: da!" — in potem drugi odstavek: „Da bi bila Sattnerjeva „Assumptio" prvi oratorij na čast Svete Marije, ni res; in če bi bilo res, bi to ne imelo ničesar opraviti z njeno muzikalno vrednostjo. — Da je prvi slovenski oratorij, je lepo. A nismo že imeli več „prvih" slovenskih oper, in nihče jih danes ni vesel? Golo prvenstvo kot tako je v umetnosti navadno tudi popolnoma postranska reč. — In sedaj orgiastni klici o stotinah izvršujočih umetnikov, o dolgosti in širokosti skladbe in o njeni samostojni instrumentaciji!... Odkritosrčno rečeno: instrumentiranje danes za nas ni več tako nezaslišano dejstvo, da bi iz samega respekta pred njim in pred skladateljem, ki instrumentira svoje skladbe „sam" (!), kar padali na kolena in kako delo ne glede na njegovo notranjo vrednost le radi tega hvalili, ker ga je avtor napisal tudi za orkester".

Rad pa se je raznežil ob prilikah, ki so zaslužile uvaževanje. Kako poetičen, a proti koncu obenem grozeč je njegov nekrolog prijatelju Antonu Aškercu (3. zvezek XI. letnika)! Kako naklonjene in zanimanja polne so bile njegove ocene novih skladb, na prim. Lajovčeve „Serenade" (2. zvezek X. letnika)! Kako ljubeznivo je znal priporočati naročnikom skladbe novih zvezkov „Novih Akordov", čeprav se pogosto ni strinjal s slogom ali izrazom skladateljev-sotrudnikov! Bil jim je priporočnik, svetovalec in ocenjevalec obenem. Pod njegovim bojevitim in zato zanje varnim okriljem so smeli peti tako, kot jim je bilo grlo

ustvarjeno. Zato je bil vzdig slovenske glasbe v „Novih Akordih" tako velik, kot nikoli preje in kasneje. „Novi Akordi" so bili mladim zatočišče, starim pribežališče, vsem pa mesto, kjer so smeli dati duška notranjim vzgonom, ne da bi se bilo treba bati posledic. Ščitila jih je ugledna in v boju utrjena urednikova roka, ki je skozi 13 let z neuničljivo voljo, z upornim navdušenjem in brezkompromisno vodila revijo skozi dobra in slaba leta.

Posebna vrlina knjižne priloge je bila njena široka razgledanost po umetniškem svetu. Vsaka številka je prinesla poročila o domačih koncertih in opernih predstavah, o gibanju v pevskih in glasbenih društvih, o novih umetnikih in mladih talentih. Toda revija se ni omejevala na domače pojave. Objavljala je novosti na glasbenem področju, naštevala nove muzikalije in glasbene knjige; postala je nekakšen osrednji list za našo glasbeno kulturo. Doživela je mnogo priznanj v tujini in če se danes razgledamo po njenih orumenelih listih, se čudimo, kdaj, kje in kako je mogel urednik zbrati toliko zanimivega in hkrati poučno-zabavnega gradiva. Za našo glasbeno kulturo ostanejo „N o v i A k o r d i" in njihova knjižna priloga ne samo zgodovinska zakladnica, temveč tudi bogat vir živih misli v besedi in glasbi.

Skladatelj. — Dr. Gojmir Krek je morda edini slovenski skladatelj, ki je svoje delo sam zbral in uredil. To pozornost je terjala od njega njegova vzorna vestnost, ki ni pripuščala, da bi karkoli ostalo nedogotovljeno. Kakor je bil točen in natančen kot znanstvenik, tako je tudi vzorno uredil svoj katalog glasbenih del. Krek je v svoj katalog vzel le zrelejša dela, izpustil je začetniške in šolske skladbe, ki jih je smatrati za študije. Daleč od vsiljivosti je célo njegovo glasbeno delo, zato ni nikdar vzbudilo hrupne pozornosti, temveč je skromno živelo svoje lastno, intimno življenje, kakršnemu je bilo namenjeno.

Krekov talent je pretežno lirski, mestoma prevet z rahlo šegavostjo in ironijo in z lahno primesjo neobtežene poskočnosti. Epska širina še bolj pa dramatični razplet sta mu neznana, ker ne odgovarjata njegovi naturi. V tem glavnem obrisu je zapopadena

tudi tehnika njegovega kompozicijskega ustvarjanja. Utemeljena je v homofonem stavku, ki pa ne zavrača kontrapunktskih metod, kadar so potrebne za povzdigo učinkovitosti. Krekovo prepričanje je bilo: glavni element glasbe je in ostane melodija, podprta z ritmom in harmonijo. Osnove Krekove glasbe so v domiselnosti, izgradnja misli pa je dognana z jasnostjo, ki pritiče vsaki zaokroženi umetnini. Zato ne presenečajo in niso nikdar presenečale. Vendar najde raziskovalec v njih mnogo nenavadnih in svojstvenih potez, ki pa so odete v plašč gladkega toka. Nanje hočem opozoriti pri podrobnejši razčlembi drugod.

Krek se je previdno in skromno omejil na nekatera glasbena področja, ki so ustrezala njegovemu osnovnemu razpoloženju in kjer je vedel za svoje kreposti in šibkosti. Njegovo celotno delo obsega 62 opusnih številk, ki pa obsegajo prav za prav 168 kompozicij. Napisane so za samospev s klavirjem (87 pesmi raznih avtorjev), za dva glasova s klavirjem (2 pesmi), za moški (3) in mešani (11) zbor, za klavir (58 skladb), za violino in klavir (4), za orgle (2) in za godalni orkester (1). S to preudarno omejitvijo si je ustvaril pogoje dognanega umetnostnega dela. Prevladuje vokalna kompozicija in v nji samospev s klavirjem, najbolj neposredni izraz lirizma. Instrumentalno je največ zastopana klavirska glasba, orkester pa v večjem smislu zanj ni prišel v poštev. Kratka skladbica za godalni orkester skoraj ne šteje kot opus, tako je osamljena. Prav tako ne najdemo v Krekovem delu cerkvene glasbe in njene protiuteži, odrske glasbe. Oboje je pregnano iz tega lirskega raja, kjer vladajo neobtežena in z nobeno smotrnostjo zvezana pravila.

Samospev je prvobitno izrazno sredstvo muzikalnega človeka. Spričo rimanih besedil (in Krek se je posluževal le takšnih) je glasbena oblika samospeva podana že skoraj po sebi. Razširjajo jo predigre in poigre, kratki vložki in vezaji, oddihi za pevca. Skladnost posameznih odstavkov je zajamčena z verzi, ako jih skladatelj ne ponavlja po mili volji; pa tudi takrat ponovitev le razširi formo, a je ne razbije. Pesemska oblika je temeljna za vso kompozicijo in najbolj naravna. Tako je umevna po sebi, da je hkrati najbolj

pristopna vsakomur. Vidimo, da je večina skladateljev v mladosti pričela s samospevom; kasneje postane tvorec bolj redkobeseden ter zakriva svoja čustva v neprodorno odejo velikih form, kjer more poslušalec iskati, kar mu prija.

V celotnem Krekovem glasbenem ustvarjanju ločimo časovno točno odmerjene dobe. Prva sega nekako do vojnih let, druga zajema vojno dobo (1914—18), tretja pa po daljšem odmoru najnovejši čas. Prva doba se začne že med študijami na graški šoli, nekako v zadnjih letih 19. stoletja ter sega tja do leta 1912. Po delih je zelo bogata; njen skladatelj je zdrav, živahne in lahkotne invencije poln fantast, ki pa ne zgubi nikdar realnih tal. Slog te dobe temelji sicer v klasikih in romantikih, a prinaša mnogo drznih, nepričakovanih okretov, v katerih se odraža mladostni vzgon in nekaj nepomišljene, vihrave prezirljivosti tehnoloških problemov. Druga doba je po delih izredno revna. Krek je takrat vse moči posvetil znanosti in odrinil umetnost v stran. Prav za prav spada v čas od 1912 do 1930 komaj nekaj samospevov, pa še te je avtor kasneje deloma ponovno predelal, kar kaže, da njihov nastanek ni bil organičen v razvoju skladateljevega ustvarjanja. Šele z letom 1935. nastopi nova, tretja doba skladateljskega prizadevanja. Zdaj najdemo Kreka na potih, ki ne želijo prodirati v nova ozemlja glasbenega izražanja, temveč stremijo k zunanji in notranji izpopolnitvi. K prvi štejem gladkost v toku invencije, tehnično dograjenost, izogibanje površnosti in nerodnosti v slogovem smislu; k drugi izbirčnost pri zapisovanju domislekov, omejitev na nujno potrebno in iskanje notranjega izraza na podlagi izkoriščanja narodnega motivičnega materijala. Semkaj sodi tudi številno predelavanje prejšnjih kompozicij, ki se skladatelju niso več zdele dovolj dovršene v tehničnem in izraznem pomenu. Tako prenovljene skladbe bi smeli prav za prav šteti za nove, kajti pri predelavah se ni omejil zgolj na popravljanje očitnejših stavkovnih napak, temveč je posegal globlje tudi v izraz. Vendar kažejo tudi zadnje skladbe ozko miselno in duševno povezanost s starejšimi, so njihovo naravno nadaljevanje, ki pa je podvrženo strožji kritičnosti in zbranosti. Zato razlikujem pri Kreku v bistvu le dvoje ustvariteljskih dob: prvo do vojnih let, drugo od leta 1930. dalje.

Vmes je vrzel skoraj 20 let, ko je skladatelja pregnal znanstvenik, organizator, pisec pravnih knjig in profesor.

Kakor večina ostalih naših skladateljev iz dobe „Novih Akordov", je tudi Krek delil poklic od pozvanosti ter dajal prvemu prednost na škodo druge; v glasbi pa je bil vendarle glasnik nove dobe, vodnik mlade generacije, ki ji je dajal pogum in pouk bolj iz bogatega znanja in posebne kritične usmerjenosti duha kot z zgledom kompozicij. Vendar ostanejo njegove skladbe žive zaradi neposrednosti, neprisiljenosti in neumetničenosti, ki jih preveva in jim daje svojstven, prikupen izraz. Njegovi samospevi zavzemajo častno in priljubljeno mesto, njegova klavirska glasba izpolnjuje občutno vrzel. Najboljše je dal v intimnem, ilirskem območju, kjer se je najiskreneje izživljal v zavestnem izbegavanju tvegajočih poskusov. V tem sicer ozkem, a pestrem pasu čustvenega izražanja ostane njegovo delo plod temeljite naobrazbe, vedre domiselnosti in zanositega vzgona, kar mu daje zaokroženo, v svoji opredeljenosti dovršeno in neoporečno mojstrstvo.

L. M. Škerjanc.

DELA*

A. PRAVNI SPISI

Knjige

Navodilo za prisilne upravnike. (Poslovenjeno). Gradec 1899, 8°, 74 str.

Organizacija sodišč po najnovejšem zakonskem načrtu. SP 1923, 1—28, 51—67, 113—130, 161—173, 253—278; 1924, 1—31, 53—74, 101—136, 157—234, 259—291 in poseben odtis 1924, 8°, 286 str. (Prim. SN 26. okt. 1924; Mjesečnik 1925, 49, 141, 526; Annuario di diritto comparato e di studi legislativi, vol. IV/V, 431; Allg. österr. Ger. Zg 1927, 223.)

Grundzüge des Verfassungsrechtes des Königreiches der Serben, Kroaten und Slovenen. Zschr. f. osteurop. Recht I, 1925, 323—364; II, 1926, 86—123, 249—307 in posebni odtis 1926, 8°, 142 str. (Prim.: Arhiv za pravne i društv. nauke 1927, l. 14, 402; Čas, 1926/27, 120; SP 1927, 36; Zschr. f. öffentl. Recht 1927, l. 6, 153.)

Die österreichischen Zivilprozessgesetze im Königreiche der Serben, Kroaten und Slowenen. Fassung und Anwendung in ihrem Geltungsge-

* Seznam pravnih in glasbenih spisov, razprav, člankov in poročil ter raznih spisov je sestavil dr. Janko Polec, seznam skladb pa pokojni Slavko Koželj; ta seznam je izpopolnil L. M. Škerjanc.

biete Dalmatien und Slovenien. (Nachtrag III aus Neumanns Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen in pos. odtis); Wien 1928, 224 str. skupaj z dr. Milanom Škerljem. (Prim.: SP 1928, 233; Mjesečnik 1928, 297; S 1928, št. 113; I 1928, št. 67; Gerichtshalle 1928, 70; Zschr. f. Ostrecht 1928, 1765; Arhiv za pravne in društv. nauke 1928, 16, 420; Zentralbl. f. d. jur. Praxis 1928.)

Obligacijsko pravo (II. zv. Zgodovine in sistema rimskega zasebnega prava, spisala dr. V. Korošec in dr. G. Krek) 1937, 16 + 545 str. (Prim.: SP 1937, 291—293; Mjesečnik 1938, 223—226; Čas 32, 1937/38, 192—194).

Razprave

Zur Frage des geringsten Gebotes bei Baustellen. — Allg. österr. Ger. Zg 1900, št. 27, 28.

Gerichtlicher Vergleich und Versäumnisurteil bei verbürgter Schuld. — Gerichtshalle 1903, št. 48—51 in poseben odtis 41 str.

Fälligkeit, Klagbarkeit und Verzug der Bürgenschuld. — Allg. österr. Ger. Zg 1905, št. 46—48 in pos. odtis, 19 str.

Izenačenje zasebnopravnih zakonikov po načrtih stalnega zakonodanjega sveta v Beogradu. — Njiva I, 1920, 105—111.

Pomen rimskega prava nekdaj in sedaj. — ZZR I. 1921, 116—182 in pos. odtis 68 str. (Prim.: Arhiv za pravne in društv. nauke 1922, III. br. 6; Mjesečnik 1922, 135; Sborník věd pravních a statních 1925, 76).

Das Pressgesetz. Mitgeteilt von M. Škerlj u. G. Krek. (Prevod. jugosl. tiskovnega zakona z 9. avg. 1925). — Zschr. f. osteurop. Recht II, 1926, 308—328.

Nekaj o uspehih naših kongresov. — SP 1926, 191—196.

Anton Randa 1834—1914. — SP 1934, št. 7—9 in pos. odtis 35 str. ter nemški: Anton Randa, Gedächtnisschrift zur hundertsten Wiederkehr seines Geburtstages, 41 str.

Lastnina na divjačini. — „Spomenica Maurovića", neizišli II. zv. in pos. odtis (Beograd) 1934, 68 str.

Poročila

Metod Dolenc, Dušanov zakonik 1925. — Zschr. f. osteuropäisches Recht, II., 1926, 123—125.

Rimsko-pravni problem odgovornosti dedičev. (Poročilo o: Dr. Viktor Korošec „Die Erbenhaftung nach römischem Recht".) — SP 1928, 168—177.

Zur jugoslavischen Zivilprozessordnung. Kritische Bemerkungen anläßlich des Goršičschen Kommentars. — Zschr. f. Ostrecht, 8. 1934, 177—191.

Pogreške u prevodu u našim zakonima — Pravosudje 1935, 505—509.

B. GLASBENA DELA

SKLADBE

Kratice: NA - Novi Akordi; ZV - Zvonček. Brez navedbe - rokopisno

1—2 op. 1. Dve skladbi za violino in klavir. Št. 1. **Cavatina.** Št. 2. **Scherzino** (decembra 1896).

3 op. 2. **Andante** za godalni orkester (vl. I., vl. II., vla., vlc., kb.).

4—5 op. 3. Dva mešana zbora. Št. 1. **Zvečer** (Aleksandrov) (Že iz daljave mrak prihaja) (NA, 1. II., 1902/3, zv. 6., str. 98.). Št. 2. **Rožmarin ob poti** (Kretzschmar) (Tausend Blumen stehn am Rain).

6—10 op. 4. Petero otrok lahkokrile muze. Klavir 2-ročno. Št. 1. **Polka mazurka** (NA, 1. V., 1905/6, zv. 1., str. 11.). Št. 2. **Polka française** (NA, 1. I., 1901/2, zv. 6., str. 103.). Št. 3. **V planinski raj.** Koračnica. (NA, 1. 1., 1901/2, zv. 3, stran 54). Št. 4. **Gavota** (NA, 1. VI., 1906/7, zv. 1., str. 1.). Št. 5. **Valček.**

11 op. 5. **Pod oknom** (Fr. Prešeren) (Luna sije, kladvo bije). Ob stoletnici Prešernovega rojstva. Samospev za bariton (B-f') s spremljevanjem klavirja. Zložil dr. Gojmir Krek. Založil L. Schwentner v Ljubljani. (1900). 4^0, 9 strani.

12—15 op. 6. Skladbe za klavir. Št. 1. **Dvoglasna invencija** (NA, 1. V., 1905/6, zv. 5., str. 60.). Št. 2. **Bagatela** (NA, 1. I., 1901/2, zv. 6., str. 99.). Št. 3. **Slovanski capriccio** (NA, 1. I., 1901/2, zv. 1., str. 17.). Št. 4. **Slovanski capriccieto** (NA, 1. VIII., 1908/9, zv. 1., str. 13.).

16 op. 7. **Duhovna pesem** (po Gellertu - Anton Aškerc) (Pred licem tvojim, o moj Bog). Mešani zbor in orgle. (1896) (NA, 1. II., 1902/3, zv. 1., str. 14.).

17—20 op. 8. Samospevi. Št. 1. **Pod tvojim oknom drevje je šumelo** (M - y) (d'-a'') (5. 12. 1902). Št. 2. **Kaj mi to?** (M. A. Lohvickaja-A. Aškerc) (Kaj mi to, če me z gorkimi gledaš očmi) (e'-a''). Št. 3. **Mrtvi** (O. Michaeli - N. Štritof) (Zdaj ljubim te šele) (c'-ges'') (nov. 1904). Št. 4. **Plamenčki** (Utva) (V mladem jutru za gorami) (b-fis'') (5. 9. 1906). (Samozaložba).

21—24 op. 9. Mešani zbori. Št. 1. **Vabilo** (S. Jenko) (Ljubica, pojd' z menoj) (NA, 1. I., 1901/2, zv. 2., str. 25.). Št. 2. **Idila** (O. Župančič) (Gospod in gospa na polje sta šla) (NA, 1. I., 1901/2, zv. 4., str. 72.). Št. 3. **Kanglica** (O. Župančič) (Deklica šla je po vodo) (Na, 1. IV., 1904/5, zv. 4, str. 41.).

25—27 op. 10. Samospevi. Št. 1. **Hladan je svet** (Gojmir Krek - N. Štritof) (Hladan in mrk in nem je svet) (e′-g′′) (Decembra 1904). Št. 2. **Hrepenenje** (Oj pridi, moj dragec) (Gojmir Krek) (cis′-g′′) 26. 6. 1905). Št. 3. **Kri sem ti posvetila** (Gojmir Krek-N. Štritof) (d′-a′′) (5. 9. 1905). (Samozaložba).

28—30 op. 11. Tri pesmi Dragotina Ketteja za glas in klavir. Št. 1. **Jaz nimam več palm** (c′-a′′) (1901) (NA, 1. I., (1901/2, zv. 2., str. 35.). Št. 2. **Misli** (Tihi gaj, mrtvi gaj) (d′-h′′) (1901) (NA, 1. I., 1901/2, zv. 5., str. 86.). Št. 3. **Zaprta so njena okenca** (h-a′′) (1901) (NA, 1. II., 1902/3, zv. 3., str. 47.). Skladbo št. 3. je priredil za glas in simfonični orkester (2 flavti, 2 oboi, 2 klarineta, 2 fagota, 4 rogovi, harfa, trikot in godala) L. M. Škerjanc. Partituro in glasove hrani arhiv glasbene Akademije v Ljubljani.

31—33 op. 12. Tri pesmi J. N. Resmana za mešani zbor. Št. 1. **Povejte, ve planine** (NA, 1. II., 1902/3, zv. 5., str. 84.). Št. 2. **Slika** (Na trgu fante zbirajo) (NA, 1. VII., 1907/8, zv. 4., str. 60.). Št. 3. **Kakor bela golobica** (NA, 1. VII., 1907/8, zv. 6., str. 72.).

34 op. 13. **Slavnostna predigra** za orgle. (NA, 1. II., 1902/3, zv. 4., str. 65.).

35—38 op. 14. Štirje samospevi. Št. 1. **Prošnja** (Nik. Lenau - A. Aškerc) (Gledaj me, oko ti je temno) (a-f′′) (NA, 1. I.,1901/2, zv. 4., str. 60.). Št. 2. **V brezupnosti** (S. Jenko) (Moči, moči mi daj, moj Bog!) (f′-b′′) (NA, 1. II., 1902/3, zv. 5., str. 78.). Št. 3. **Intermezzo** (Lj. Poljanec) (Jaz ljubim tihe noči) (a-a′′) (NA, 1. VII., 1907/8, zv. 1., str. 8.). Št. 4. **Pogodba** (Rudolf Maister) (Naš cesar kralj mi glas je dal) (a-a′′) (NA, 1. VII., 1907/8, zv. 4., str. 51.).

39—41 op. 15. Tri slike za klavir. Št. 1. **Spomlad trka na duri** (NA, 1. III., 1903/4, zv. 6., str. 71.). Št. 2. K Böcklinovim slikam: I. **Spomladni dan** (NA, 1. IV., 1904/5, zv. 3., str. 33.). Št. 3. K Böcklinovim slikam: II. **Eremit** (ad. lib. violina in orgle ali harmonij) (NA, 1. IV., 1904/5, zv. 5., str. 58.).

42 op. 16. Melodija. Klavir 4-ročno. (NA, 1. IV., 1904/5, zv. 1., str. 7.).

43—46 op. 17. Štiri pesmi Otona Župančiča za glas in klavir. Št. 1. **Na tvoje zdravje, Berta** (des′-g′′) (NA, 1. II., 1902/3, zv. 6., str. 100.). Št. 2. **Iz vseh grobov ta večnost** (d′-as′′) NA, 1. II., 1902/3, zv. 2., str. 32.). Št. 3. **Belokranjska** (Tihi veter od morja) (ais-a′′) (NA, 1. IV., 1904/5, zv. 6.,

str. 72.). Št. 4. **Božji volek** (Čuri muri, božji volek) (f′-g′′) (16. 7. 1909., predelano 7. 1. 1938.).

47—50 op. 18. Štiri pesmi Dragotina Ketteja za glas in klavir. Št. 1. **Tam zunaj je sneg** (e′-a′′) (NA, 1. III., 1903/4, zv. 4., str. 51.). Št. 2. **Na poljani** (Na poljani javor bel stoji) (d′-b′′) (NA, 1. V. 1905/6, zv. 6., str. 71.). Št. 3. **Pred krčmo** (Oj mošnjo, pamet in srce) (d′-f′′) (NA, 1. VI., 1906/7, zv. 2., str. 22.). Št. 4. **Šum vira in zefira** (fis′-h′′) (NA, 1. X., 1911, zv. 2., str. 19.). (Skladbo št. 4. je priredil za glas in simfonični orkester: 2 flavti, 2 oboi, 2 klarineta, 2 fagota, 4 rogovi in godala L. M. Škerjanc. Partituro in glasove hrani arhiv glasbene Akademije v Ljubljani).

51—53 op. 19. Tri pesmi Aleksandrova za glas in klavir. Št. 1. **Notranjska** (Novo vino, nova radost) (c′-g′′) (NA, 1. III., 1903/4, zv. 5., str. 57.). Št. 2. **Pozabil sem mnogokaj, dekle...** (c′-f′′) NA, 1. V., 1905/6, zv. 5., str. 51.). Št. 3. **Pa ne pojdem prek poljan** (as-f′′) (NA, 1. VII., 1907/8, zv. 3., str. 36.).

54—59 op. 20. Šest pesmi O. J. Bierbauma za glas in klavir. Št. 1. **Dir** (Saj imela bi me rada) (prev. G. Krek) (d′-g′′) (20. 5. 1907). Št. 2. **Poletna** (prev. N. Štritof) (Ko sonce je žarelo) (f′-g′′) (10. 5. 1907). Št. 3. **Nedolžnost** (prev. N. Štritof) (Daj mi roko in me poglej) (f′-b′′) (26. 4. 1907). Št. 4. **Ob zidu** (prev. N. Štritof) (Ob zidu, kjer bister potoček šumlja (c′-a′′) (28. 5. 1907). Št. 5. **Ljubavna** (prev. N. Štritof) (Objamem te, poljubim te) (e′-a′′) (24. 5. 1907). Št. 6. **Ekstaza** (prev. N. Štritof) (Bog, zdaj odprt mi je tvoj sveti raj) (h-a′′) (26. 9. 1908).

60 op. 21. **Psalm CXVIII, 17.** (Simon Gregorčič) (Tvoj uk, Gospod, je čudovit) Bas in klavir. (G-f′) (29. 11. 1907., predel. 5. 5. 1933).

61—66 op. 22. Šest samospevov O. J. Bierbauma. Št. 1. **Večerna** (prev. N. Štritof) (Glej, noč že zemljo krije) (d′-f′′) 13. 1. 1907). Št. 2. **Nedelja** (prev. O. Župančič) (Svet nedeljski mir mesto je prestrl) (h′-fis′′) (3. 2. 1907). Št. 3. **Hvaležen in skromen** (prev. O. Župančič) (Predragi moj, če bi verjel) (d′-a′′) (24. 4. 1907). Št. 4. **Uvele rože pod steklom** (prev. N. Štritof) (V maju ste budili nade) (c′-g′′) (18. 5. 1907). Št. 5. **Igra za zaljubljene** (prev. N. Štritof) (Ena, dve, tri, princ Amor miži) (f′-g′′) (6. 12. 1907). Št. 6. **Kaj hoče mala pravzaprav** (prev. N. Štritof) (c′-g′′) (18. 12. 1907).

67—69 op. 23. Trije moški zbori. Št. 1. **Studenček** (J. N. Resman) (Ni kriv ne studenček, ne hladna vodica) (NA, 1. VII.,

1907/8, zv. 4., str. 42.). Št. 2. **Barčica** (O. Župančič) (Plavaj, plavaj barčica) NA, 1. IX., 1910, zv. 1., str. 5.). Št. 3. **Bratje, v kolo se vstopimo!** (S. Gregorčič) (NA, 1. X., 1911, zv. 4., str. 37.).

70—72 op. 24. Tri skladbe za klavir. Št. 1. **Po ljubih potih** (NA, 1. X., 1911, zv. 2., str. 13.). Št. 2. **Žuželke v poletnem soncu** (9. 7. 1938). Št. 3. **Ob studencu.**

73 op. 25. **Blagor jim!** (A. Aškerc) (Blagor, vsem onim blagor). Mešani zbor. (NA, 1. X., 1911, zv. 3., str. 29.).

74—78 op. 26. Petero samospevov O. J. Bierbauma. Št. 1. **Ali veš?** (prev. Petruška) (Ali veš: ta hišica) (e'-a'') (11. 5. 1908) (NA 1. XII., 1913, zv. 2., str. 14.) Št. 2. **Sedaj, ko pada listje** (prev. O. Župančič) (es'-g'') (19. 9. 1908). Št. 3. **Nočna luč** (prev. O. Župančič) (Zagrnila noč me je) (d'-g'') (8. 12. 1908). Št. 4. **Plesna** (prev. N. Štritof) (Čez plan hitijo dekleta) Glas (h-fis''), flauta in klavir (13. 1. 1909, predel. 31. 12. 1937). Št. 5. **Čudo na drevesu** (prev. O. Župančič) (Prelepo čudo se godi) (c'-f'') (maja 1914). (Samozaložba).

79 op. 27. **Aleluja** za orgle (1938).

80—82 op. 28. Trije mešani zbori. Št. 1. **Tam na vrtni gredi** (Ljud. Poljanec) (NA 1. VI., 1906/7, zv. 5., str. 50.). Št. 2. **Srbska narodna** (O. Župančič) (Tam v Budimu mestu) (NA, 1. VIII., 1908/9, zv. 6., str. 67.). Št. 3. **Pozno poletje** (O. J. Bierbaum) (Wenn das Gras der grünen Wiesen).

83—86 op. 29. Domače epizode za klavir. Št. 1. (20. 7. 1935). Št. 2. (19. 8. 1935). Št. 3. (19. 8. 1935). Št. 4. (23. 8. 1935).

87—91 op. 30. Predsmrtnice Simona Gregorčiča za glas in klavir. Št. 1. (I.) **Tone solnce, tone** (c'-a'') (NA, 1. VIII., 1908/9, zv. 1., str. 5.). Št. 2. (II.) **Prijateljev vernih sem mnogo imel** (a-es'') (NA, 1. IX. 1910, zv. 6., str. 66.). Št. 3. (III.) **Mladosti mi solnce bistrilo glavó** (c'-fis'') 17. 4. 1910). Št. 4. (IV.) **Na življenja cesti** (c'-e'') (NA, 1. XI., 1912, zv. 2., str. 23.). Št. 5. (XIII.) **Sadim, sadim si lovor** (a-e'') (15. 8. 1910).

92—93 op. 31. Dva samospeva. Št. 1. **Rože na nepravem mestu** (Gojmir Krek - N. Štritof) (Dve roži v čaši mi dehtita) (h-fis'') (31. 12. 1912). Št. 2. **Poletje** (O. J. Bierbaum - O. Župančič) (Pevaj, moja draga duša) (d'-h'') (18. 11. 1918).

94—95 op. 32. Dva kmečka plesa za klavir. Št. 1. (24. 9. 1937), št. 2. (24. 9. 1937).

96—97 op. 33. Dva dvospeva. Št. 1. **Zakonski duet** (O. J. Bierbaum - N. Štritof) (Jaz in ti, midva veva) (e'-c'', cis'-a'') 14. 9.

1923, predel. 29. 12. 1937). Št. 2. **Zvezde** (V. A. Mazurkevič - A. Aškerc) (Dolina zaspala je v megli) (d′-a′′, gis-e′′) (14. 6. 1914, predel. 18. 4. 1938).

98—103 op. 34. Šest samospevov. Št. 1. **Pod cipreso** (A. Medved) (Pod cipreso rad bi v grobu spal) (f′-ges′′) (26. 4. 1907). Št. 2. **Ljubim, je rekel Jehova** (Drag. Kette) (d′-fis′′) (24. 9. 1923). Št. 3. **Mojo srčno kri škropite** (S. Gregorčič) (cis′-g′′) (12. 7. 1930). Št. 4. **Pesem kolona** (Alojzij Gradnik) (Burja jesenska čez brda že brije) (d′-a′′) (16. 7. 1930). Št. 5. **Pesmi kritiku** (Drag. Kette) (Me smo čebelice) (gis′-a′′) (12. 8. 1930). Št. 6. **Kako te ljubim** (Drag. Kette) (d′-a′′) (julija 1930). Samozaložba).

104—106 op. 35. Trije samospevi. Št. 1. **Pod nebom neskončnim** (Ljud. Poljanec) (e′-a′′) (22. 9. 1930). Št. 2. **Večer** (Alojzij Gradnik) (Večerni zvon, sonce v zaton) (fis′-a′′) (12. 7. 1930). Št. 3. **Kje je tista tiha pot** (Ljud. Poljanec) (f′-es′′) (23. 7. 1935). Samozaložba).

107—110 op. 36. Pesmi o deci in za deco za glas in klavir. Št. 1. **Po gostiji** (prev. Alojzij Gradnik) (Žabec sta in žaba na večerji bila) (a-des′′) (8. 3. 1931). Št. 2. **Molitev naše male Danice** (prev. Alojzij Gradnik) (Dobro jutro, dobri Bogec!) (b-d′′) (12. 3. 1931). Št. 3. **Neznalice, lenivice** (Zašto patka, koka, guska) (d′-fis′′) (12. 4. 1931) (ZV, 1. 36., 1934/5, str. 14.). Št. 4. **Zbogom, lastavice** (prev. Alojzij Gradnik) (Kam greste, lastavice? (d′-e′′) (30. 5. 1936). (Samozaložba).

111—114 op. 37. Štirje samospevi O. J. Bierbauma. Št. 1. **Modrijan toži** (prev. P. Karlin) (Ko sem bil mlad) (e′-a′′) (6. 3. 1933). Št. 2. **Posvetilo** (prev. N. Štritof) (Dekle moje smiljeno) (c′-g′′) (9. 3. 1933). Št. 3. **Pesem o vinu** (prev. P. Karlin) (Sedel pod senčnim grmom sem) (d′-g′′) (17. 4. 1933). Št. 4. **Poslednja želja** (prev. Ivan Karlin) (Da bi z roko mi čelo božala) (his-a′′) (21. 4. 1933).

115—119 op. 38. Iz potne torbe. Klavir 2-ročno. Št. 1. (24. 8. 1935), št. 2. (29. 8. 1935), št. 3. (29. 8. 1935), št. 4. (31. 8. 1935), št. 5. (3. 9. 1935).

120—121 op. 39. Deux chansons (O. J. Bierbaum). Št. 1. **Nočna pesem** (prev. N. Štritof) (Hodim, hodim sem in tja) (e′-gis′′) (20. 4. 1936). Št. 2. **Šarlota** (prev. N. Štritof) (Šarlota, lota, lota, je moja ljubica) (cis′-g′′) (20. 1. 1937).

122 op. 40. **Ave Maria** (Ave Maria, gratia plena) za glas in klavir. (e′-a′′) (23. 8. 1937).

123 op. 41. **Scherzo** za klavir. (20. 7. 1935).

124—125 op. 42. Dva samospeva. Št. 1. **V samotah** (Drag. Kette) (Lahna sapica pihlja) (d′-a″) (13. 9. 1937). Št. 2. **Izkušnja** (Rud. Maister) (Daj, dekle, mi poljubčka dva) (cis′-a″) (16. 9. 1937). (Samozaložba).

126—128 op. 43. Tri skladbe za klavir. Št. 1. **Sanjarija** (24. 9. 1937). Št. 2. **Sarabanda** (29. 9. 1937). Št. 3. **Humoreska** (1. 10. 1937).

129 op. 44. **Valse rurale.** Klavir 2-ročno. (24. 9. 1937).

130 op. 45. **Noveleta** za klavir. (30. 9. 1937).

131 op. 46. **Valse romantique** za klavir. (10. 10. 1937).

132—134 op. 47. Tri skladbe za klavir. Št. 1. **Romanca** (29. 9. 1937). Št. 2. **Capricietto** (3. 10. 1937). Št. 3. **Etude** (4. 10. 1937).

135—138 op. 48. Štirje samospevi. Št. 1. **Zabučale gore** (O. Župančič) (d′-h″) (3. 2. 1938). Št. 2. **Pesem nagajivka** (O. Župančič) (Zima, zima bela, vrh gore sedela) (d′-c‴) (3. 2. 1938). Št. 3. **In sanjala sva sredi rož** (Ljud. Poljanec) (c′-c‴) (4. 3. 1938). Št. 4. **Oranža** (O. Župančič) (Pala je, pala, zlata oranža) (f′-b″) (4. 3. 1938). (Samozaložba).

139—141 op. 49. Glasbena šala v treh dejanjih. Klavir 2-ročno. (20. 2. 1938). Št. 1. **Stari „šimel".** Št. 2. **Pegaz v deželi romantike.** Št. 3. **Prežalostna tekma rozinante z automobilom.**

142 op. 50. **Škratov ples** za klavir (14. 4. 1938).

143 op. 51. **Bele cvetice.** (Alojzij Gradnik) (Bele cvetice na morju cveto) Mešani zbor. (23. 6. 1938).

144—146 op. 52. Pesmi o deci in za deco za glas in klavir. Št. 5. **Sestra ziba bratca** (Zmaj - Jovanović - Al. Gradnik) (Zibélka moja pisana) (10. 8. 1938). Št. 6. **Mora v boj** (Zmaj - Jovanović - Al. Gradnik) (Milutine, mirno stoj!) (11. 8. 1938). Št. 7. **Milenica** (O. Župančič) (Trga Milenica rožice) (9. 6. 1940).

147—149 op. 53. Trije samospevi. Št. 1. **Zato veruj!** (Drag. Kette) (Zato veruj, ni strastno poželenje) (c′-b″) (21. 7. 1938). Št. 2. **Besede ni, izraza ni** (Ljud. Poljanec) (d′-h″) (21. 7. 1938). Št. 3. **In če sreča bi moja sam orel bila** (M. A. Lohvickaja - A. Aškerc) (c′-a″) (23. 7. 1938). (Samozaložba).

150 op. 54. **Slavnostna koračnica** za klavir. (20. 7. 1938).

151—154 op. 55. Iz naših logov **štiri skladbe za klavir.** Št. 1. (29. 7. 1938), št. 2. (30. 7. 1938), št. 3. (30. 7. 1938), št. 4. (31. 7. 1938).

155—157 op. 56. Jugoslovanski plesi za klavir. Št. 1. (7. 8. 1938), št. 2. (10. 8. 1938), št. 3. (15. 8. 1938).

158—159 op. 57. Tihi večeri. Violina in klavir. Št. 1. **Dvospev v mraku** (17. 8. 1938). Št. 2. **Blažena zatopljenost** (19. 8. 1938).

160 op. 58. **Perpetuum mobile** za klavir. (28. 8. 1938).

161—162 op. 59. Skladbice za mladino. Klavir 2-ročno. Št. 1. **Jesen** (ZV, 1. 39., 1938, str. 157.). (Sept. 1938). Št. 2. **Mali vojak** (sept. 1938).

163—165 op. 60. Samospevi. Št. 1. **Spominčice** (S. Gregorčič) (Na gomilo tvojo rano) (h-e″) (6. 9. 1938). Št. 2. **Še jedenkrat rečem** (D. Kette) (cis′-d″) (1. 5. 1939). Št. 3. **Ne molim te ne** (D. Kette) (d′-a″) (9. 8. 1940).

166—170 op. 61. Jugoslovanski plesi za klavir. Št. 4. (6. 9. 1938), št. 5. (15. 9. 1938), št. 6. (27. 9. 1938), št. 7. (29. 9. 1938), št. 8. (2. 10. 1938).

171 op. 62. **Veselo obvestilo.** Klavir 2-ročno. (8. 10. 1938).

172 op. 63. **Domotožje.** Violončelo in klavir. (7. 8. 1940).

173 op. 64. **Trozveznica.** (Samo Stamec). Mešani zbor. (26. 2. 1940).

174 op. 65. **Mi gremo naprej, mi strelci!** Koračnica. Klavir 2-ročno. Sinu Mirku. (18. 7. 1940).

175 op. 66. **Mazurka.** Klavir 2-ročno. (21. 2. 1940).

176 op. 67. Št. 1. **Trudna pot.** (Al. Gradnik). Samospev s klavirjem. (Trudni in tihi stopicajo osli po poti) (c′-es″) (26. 8. 1941).

SISTEMATIČNI PREGLED

A. Vokalne skladbe

I. **Samospevi in dvospevi s klavirjem:** Op. 5, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 42, 48, 52, 53, 60, 67.

II. **Mešani zbori:** Op. 3, 7 (s spremljevanjem orgel), 9, 12, 25, 28, 51, 64.

III. **Moški zbor:** Op. 23.

B. Instrumentalne skladbe

I. **Skladbe za klavir:** Op. 4, 6, 15, 16, 24, 29, 32, 38, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 54, 55, 56, 58, 59, 61, 62, 65, 66.

II. **Skladbe za orgle:** Op. 13, 27.

III. **Skladbe za violino in klavir:** Op. 1, 41 (violina in orgle ali harmonij ad lib.), 57.

IV. **Skladba za violončelo in klavir:** Op. 63.

V. **Orkestralna skladba:** Op. 2.

GLASBENI SPISI

Razprave in članki

Ob vznožju (programatičen članek ob pričetku Glasbeno-književne priloge k Novim akordom) — NA 9, 1910, 1, 2.

Hugo Wolf in Slovenci. Ob umetnikovi petdesetletnici. — NA 9, 1910, 18—20.

Deset let „Novih Akordov". — NA 10, 1911, 1, 2.

Še enkrat Jenkov „Naprej". Hkratu donesek k nalogam glasbene zgodovine. — NA 10, 1911, 2, 3.

Franju Gerbiču. — NA 10, 1911, 47.

P. H. Sattner in njegova „Assumptio". Nekaj parentetičnih misli ob skladateljevi šestdesetletnici. — NA 11, 1912, 1—4.

Postludij, Nekoliko replike na Sattnerjeva izvajanja. — NA 12, 1913, 6—9.

Josip Kocjančič Ignaciju Gruntarju, Petero neobjavljenih pisem in še to in ono iz Kocjančičevega življenja. — NA 12, 1913, 24—30.

Kocjančičevo glasbeno delo. — NA 12, 1913, 30—35.

Glasba narodu — Življenje in svet knj. 10, št. 26, 27. dec. 1931.

Tudi glasbena kritika na stranpotih. — Glas naroda 1935, št. 73.

Poročila

Grazer Kunstbrief. — Südsteirische Post 1893, št. 10, 18, 23, 29; 1894, št. 6, 12, 34; 1895, št. 11.

Grazer Theaterbrief. — Südsteirische Post, 1894, št. 85.

Risto Savin, Zimska idila 1901. — LZ 1901, 68, 69.

Gledališka in operna poročila. — SN 1901, št. 224, 229, 241, 256, 261, 265, 284, 286, 288, 296, 299.

I. Ipavic, „Možiček" 1091— LZ 1901, 141, 142.

H. O. Vogrič, Kupleti za nižji glas s spremljevanjem klavirja. 1901. — LZ 1901, 216.

Fran Gerbić, Album slovenskih napevov. II. — LZ 1902, 137.

Koncert Glasbene Matice v proslavo šestdesetletnice dr. Antona Dvořaka. — LZ 1902, 137, 138.

Emil Adamič, Tri skladbe za klavir. 1909. — NA 9, 1910, 3, 4.

Fran Ferjančič, Mešani in ženski zbori. 1909. — NA 9, 1910, 4.

Ign. Hladnik, Desetero moških zborov v narodnem tonu. Op. 55. — NA 9, 1910, 4.

Srečko Albini: baron Trenck. — NA 9, 1910, 5.

Josip Michl, Človeka nikar, 1909. — NA 9, 1910, 10.

Anton Förster, Domovini, 1909. — NA 9, 1910, 11.

Vinko Vodopivec, Kovačev študent, 1910. — NA 9, 1910, 11, 12.

Vinko Vodopivec, Moški zbori. — NA 9, 1910, 21, 22.

Stanko Premrl, Himna v čast sv. Cirilu in Metodu. 1910. — NA 9, 1910, 36, 37.

Slovensko deželno gledališče v Ljubljani (kritika opernega repertoarija za l. 1910/11). — NA 9, 1910, 43, 44.

Davorin Jenko, Slavisches Tagblatt 1910, št. 3, 4.

Rubrika: Naši umetniki. — NA 9, 1910, 22 (Vjekoslav Rosenberg-Ružić).

Rubrika: Glasbena društva. — NA 9, 1910, 5, 12, 13, 37, 45; — l. 10, 1911, 10, 24, 37, 39, 55, 56; — l. 11, 1912, 7, 26, 49, 50; — l. 12, 1913, 54, 55; — l. 13, 1914, 12.

Rubrika: Slovenski glasbeni svet. — NA 9, 1910, 5, 6, 13, 14, 22, 23, 37, 38, 45, 46; — l. 10, 1911, 11, 12, 24, 25; 39—41; 56, 57; — l. 11, 1912, 8—10; 26, 27; 50, 51; — l. 12, 1913, 12, 55; — l. 13, 1914, 13—16.

Rubrika: Naše skladbe. — NA 9, 1910, 6, 14, 23, 38, 46, 47; — l. 10, 1911, 12, 13, 26, 41, 42, 57, 58; — l. 11, 1912, 11, 12, 27, 28, 43, 51, 52; — l. 12, 1913, 9, 10, 36, 56, 57; — l. 13, 1914, 16, 17.

Rubrika: Izza tujih odrov. — NA 10, 1911, 13, 26, 27, 42, 58, 59; — l. 11, 1912, 12, 28, 53; — l. 12, 1913, 12, 57; — l. 13, 1914, 17, 18.

Rubrika: Odmevi iz koncertne dvorane. — NA 10, 1911, 13, 14, 27, 43, 59; — l. 11, 1912, 13, 29, 53; — l. 12, 1913, 12, 13, 57; — l. 13, 1914, 18.

Rubrika: S knjižne mize in iz glasbene mape. — NA 10, 1911, 14, 15, 27, 28, 43, 44, 59, 60; — l. 11, 1912, 13, 14, 29, 30, 44, 53—55; — l. 12, 1913, 13—15, 58; —l. 13, 1914, 18—21.

Rubrika: Umetnikovo življenje in stremljenje. — NA 10, 1911, 15, 28, 29, 44, 60, 61; — l. 11, 1912, 14, 15, 30, 44; — l. 12, 1913, 15, 16, 59; — l. 13, 1914, 21, 22.

Rubrika: „Pêle-mêle". — NA l. 10, 1911, 15, 16, 29, 30, 44—46, 61, 62; — l. 11, 1912, 15, 16, 30—32, 44, 55, 56; l. 12, 1913, 16, 59, 60; — l. 13, 1914, 22—24,

Rubrika: Zapiski. — NA 9, 1910, 6, 7, 14, 15, 23, 24, 38, 39, 47, 48.

Rubrika: To in ono. — NA 9, 1910, 39, 40, 48.

Rubrika: Listnica uredništva. — NA 9, 1910, 7, 16, 24, 40, 48; l. 10, 1911, 16, 30, 46, 62; l. 11, 1912, 16, 32, 56; l. 12, 1913, 36, 60; l. 13, 1914, 24.

F. S. Vilhar - Kalski: Balade. — NA 10, 1911, 6—8.

Marko Bajuk: Odmevi naših gajev. 1910. — NA 10, 1911, 9.

Janko Leban: Zbirka cerkvenih pesmi. 1910. — NA 10, 1911, 20, 21.

P. Angelik Hribar: a) Obhajilne pesmi. 1910; b) Adventne in božične pesmi, 1911. — NA 10, 1911, 21.

Osem samospevov s spremljevanjem klavirja. — NA 10, 1911, 21, 22.

Slavnost pevskega društva „Hajdrih" 7.—9. sept. 1912. — NA 11, 1912, 48, 49.

Koncert društva „Zvezda" 19. XI. 1911 in 3. III. 1912. — NA 11, 1912, 19, 20.

Koncerti Klička, Pevska Jednota Praških Učiteljev, Vuković, Karasik, Czarniawski. — NA 12, 1913, 44, 45.

Žiga Polašek in Josip Vedral, Slovenski mladini 1913. — NA 12, 1913, 53.

Rubrika: Glasbeno-zgodovinske drobtinice: Josipina Turnogradska; Naša glasbena kritika pred sedemdesetimi leti. — NA 13, 1914, 22.

Wiener Musikbriefe im Plauderton. Briefe an eine Freundin. Laibacher Zg 1914, št. 43, 44, 81, 82, 110, 111.

Koncerti Akademikov, Jos. Lhévinne-a, Pabla Casalsa, Društva Dunajskih glasbenikov, Lalewicza, H. pl. Andrasffy, Godalnega kvarteta Capet in Leva Sirote ter Julija Wolfsohna. — NA 13, 1914, 2—4.

Jos. B. Förster. Op. 47, Träumereien. — NA 13, 1914, 11.

Emil Adamič, „Na kmetiški svatbi". — NA 13, 1914, 12.

C. RAZNI SPISI

„Was der Quell rauscht? Ein modernes Rojenice-Märchen. — Südsteirische Post 1892, št. 70.

Spätsommerliches Treiben auf dem Prilaz. Agramer Strassenbild. — Südsteirische Post 1892, št. 80.

Der Hermagorasverein u. seine Bedeutung für das Volk. — Südsteirische Post, 1892, št. 89.

Poesie aus Böhmen. — Südsteirische Post, 1892, št. 95.

Dr. R. Razlag's „Pesmarica". — Südsteirische Post 1893, št. 5.

Ein Wort zur Beherzigung. — Südsteirische Post 1893, št. 6.

Charfreitag. — Südsteirische Post 1893, 26.

Farbige Scherben. — Südsteirische Post 1893, št. 59.

„Lichter". — Südsteirische Post 1893, št. 81.

Schattenbilder. — Südsteirische Post 1893, št. 82.

Aus dem Süden. Agramer Skizenblätter. — Südsteirische Post 1893, št. 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99 in pos. odtis Maribor 1893, 8°, 62 str.

Aus dem Büchertisch. — Agramer Zeitung, št. 893, št. 197, 199, 201.

Prevodi: Šisko Menčetić, „Das Bild der Teuren"; Stanko Vraz, Aus den „Rosenäpfeln" 2; Avgust Šenoa, Aus den „Hrvatulje"; Simon Jenko, „Aus den Bildern" in „Summo Jovi"; Franc Levstik, „Wunsch" in „Des Fischers Tochter"; Simon Gregorčič, Aus „Von den Gräbern" 2, „Freund" und Schatten, „Im Hain", „Projekt"; Anton Aškerc „Der letzte Brief", „Ein Blatt aus der Chronik des Zajcer Klosters", „Das alte Schloss", „Der Fährman" — v „Gregor Krek, Slavische Anthologie. In deutschen Übersetzungen. Stuttgart, 177, 180, 188, 211, 212, 214, 215, 224, 225, 226, 227, 231—235, 239—242.

Eine Kritik unter aller Kritik. — Südsteirische Post 1895, št. 13 in 15 (Entgegnung).

Eine Handvoll Wandergedanken, Lose Tagebuchnotizen. — Südsteirische Post 1895, št. 64.

Aus dem Laibacher Kunstleben. — Südsteirische Post 1895, št. 84.

Prevoda iz slovenščine: A. Aškerc, „Das alte Schloss" in „Der Fährmann". — Österr.-ungar. Revue, 23, 1898, str. 174.

Anton Aškerc, Studie mit Übersetzungsproben, 1900. 8°, 114 str. (Prim.: SN 1899, št. 298, 1900, št. 24; LZ 1900, 123; Literarisches Echo 1901/02, 791; M. Boršnik-Škerlak, Aškerc, 237, 238, 349).

Sonettenkranz von Dr. Franz Prešeren. Aus dem Slovenischen übertragen von Anton Funtek. 1901. — LZ 1901, 356.

Fr. Prešeren, Poesien. In deutscher Übertragung gesammelt und herausgegeben von Dr. Fr. Vidic. — LZ 1901, 572—575.

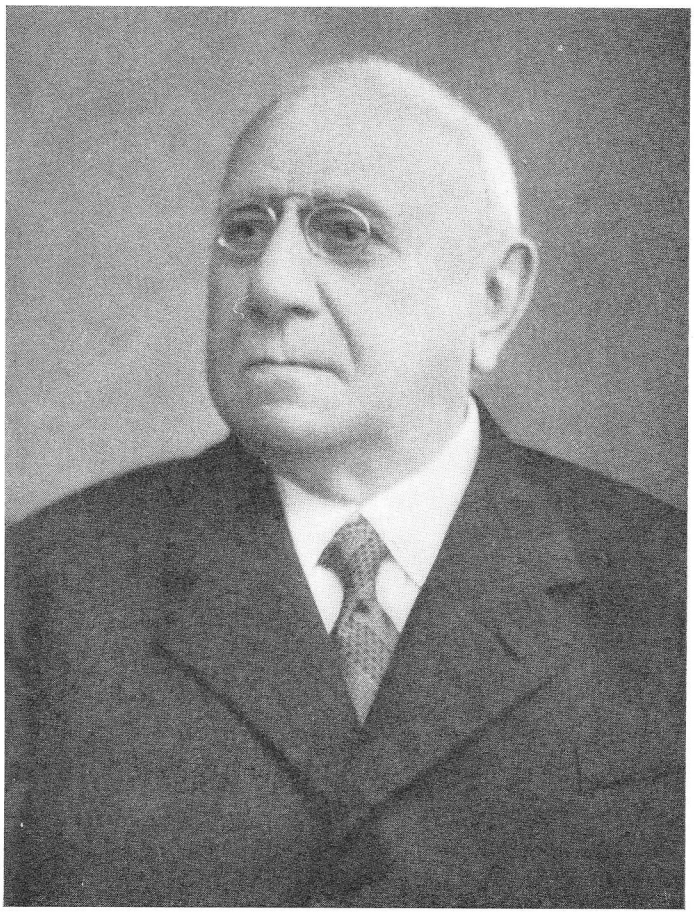

ALFONZ PAULIN

Rodil se je 14. septembra l. 1853. v Turnski graščini pri Krškem. Oče Avguštin je bil graščinski oskrbnik. Mati mu je bila Marija, roj. Blažič. Ljudsko šolo (pripravnico za gimnazijo) in nižjo gimnazijo je obiskoval v Ljubljani od l. 1861. do 1869., višjo gimnazijo pa v Novem mestu, kjer je maturiral l. 1873. Nato je odšel v Gradec, kjer je študiral na ondotni univerzi prirodopis, matematiko in fiziko do l. 1878., ko je napravil izpite iz prirodopisa. Medtem je dobil državno štipendijo in je odšel v Trieste, da bi izpopolnil na tamkajšnji zoološki opazovalni postaji svoje zoološko in botanično znanje z opazovanjem morskih rastlin in živali. Nekaj časa je pomagal tudi kot pomožni asistent univ. prof. Hörnesu pri raziskovanju devonskih skladov na srednjem Štajerskem. Še istega leta, ko je napravil izpite iz prirodopisa, je bil ob času okupacije Bosne in Hercegovine vpoklican kot rezervni oficir v vojaško službo in je okusil zlasti v bojih pri Bihaču trdoto vojaškega življenja. Decembra meseca l. 1878. se je vrnil hudo bolan domov. Bolehal je poldrugo leto in je mogel šele l. 1880. dokončati popolnoma svoj študij in napraviti izpite še iz matematike in fizike.

Služboval je vse svoje življenje v Ljubljani. V šolskem letu 1880—81. je bil suplent na ljubljanski realki, pozneje pa 30 let profesor na ljubljanski klasični gimnaziji. L. 1907. je postal šolski svetnik. Službo profesorja je opravljal vzorno. Trudil se je, da bi naučil dijake čim natančneje in podrobneje opazovati naravo. Stremel je, da bi dosegli čim obsežnejše in popolnejše znanje o prirodnih telesih in zakonitostih. Skušal jim je vcepiti zanimanje za prirodo, za rastlinstvo pa še posebej. Skrbel je, da bi se mogli učiti in spoznavati rastlinstvo iz knjig, napisanih v njihovem materinem jeziku, in je napisal prvo izvirno slovensko učno knjigo za poučevanje botanike v nižjih razredih gimnazije. Ko je bil l. 1910. na lastno prošnjo upokojen, mu je deželni šolski svet izrazil popolno priznanje za mnogoletno požrtvovalno, vestno in uspešno delovanje; hkrati je bil odlikovan z viteškim križcem.

Pokojnik ni bil znan le kot vesten in vzoren učitelj srednješolske mladine, on je slovel doma in drugod še bolj zaradi svojega

znanstvenega delovanja na področju floristike, fitogeografije in botanične sistematike. Nobenega dvoma ni, da je bil najboljši poznavalec naše domače flore in vegetacije. Za botaniko se je zanimal že v svojih študijskih letih. To zanimanje se je stopnjevalo v prvih letih njegovega srednješolskega službovanja. L. 1883. je sodeloval že pri vstvaritvi velike znanstvene zbirke: „Flora exsiccata Austro-Hungarica", opus cura Musei Botanici Universitatis Vindobonensis editum subveniente caes. Academia litterarum. Raziskovanju domače flore in vegetacije pa se je posvetil popolnoma od takrat, ko ga je deželna vlada imenovala l. 1886. za vodjo in kustosa botaničnega vrta. Vrt je bil, ko ga je prevzel v žalostnem stanju. Novi vodja se je zavedal, da je naloga, ki jo je prevzel, težavna. Z vso vnemo in natančnostjo, ki ste mu bili lastni, je skušal vrt sistematično preurediti in zbrati v njem vse praprotnice in cvetnice, ki rastejo na Slovenskem. To delo ni bilo lahko. Najstarejše delo o flori Kranjske in sosednih dežel, ki ga je napisal Scopoli, je bilo že zastarelo. Spisi poznejših domačih floristov, n. pr. Fleischmannovi, so bili nepopolni, nezanesljivi in za sistematično ureditev vrta komaj uporabni. Treba je bilo preštudirati najprej kritično vso floristično literaturo, pregledati herbarije in manuskripte vseh botanikov, ki so zbirali in opisovali rastlinstvo naše domovine. Vse to je opravil pokojni profesor. To pa še ni zadostovalo. Podatki o domači flori in vegetaciji, ki jih je zbral, so bili nezadostni. Ko so bili sistematično urejeni, so se pokazale ogromne vrzeli. Ponovno in natančno je moral raziskovati rastlinstvo slovenskega ozemlja. Napravil je nešteto ekskurzij po vsej Kranjski in tudi v njeno soseščino, preiskal je floristično bližnje in daljne kraje naše domovine. Botaniziral je ob prometnih cestah in po dolinah, pa tudi v najbolj oddaljenih in zakotnih krajih, tja do najvišjih vrhov. Pridno in vestno je nabiral in določeval rastlinske vrste, zbiral jih je skrbno in sušil, nato jih je primerjal in razvrščal. Polimorfne vrste in rodove je pošiljal specialistom v določitev ali vsaj v revizijo. Sam je pregledal vse herbarske zbirke umrlih domačih floristov in jih je primerjal z rastlinami, ki jih je sam nabral, posušil in določil. Iz nabranih, posušenih, določenih in sistematično urejenih vrst rastlin je nastala slovita herbarska zbirka, ki je znana pod ime-

nom „Flora exsiccata carniolica" ali kar kratko „Paulinov herbar". Herbar živih rastlin pa je postal ljubljanski botanični vrt, kajti vsako vrsto, ki jo je našel, je vsadil ali vsejal — če je bilo le mogoče — tudi na vrtu, ki ga je urejeval in vodil. Že l. 1911. je bilo usajenih na vrtu nad 6000 rastlin, t. j. dvajsetkrat toliko kakor tedaj, ko je vrt prevzel.

Lotil se je težavnega dela in ga je vztrajno nadaljeval skoro 60 let. Zavedal se je, da je delo preogromno, da bi ga mogel sam obvladati. Poskrbel si je sotrudnike, tako n. pr. lekarnarja Robleka, tajnika sodišča Karla Mulleya, nadučitelje Rajka Justina, Jožefa Armiča, prof. Zupančiča, v kasnejših letih zdravnike dr. Höglerja in Dr. Dolšaka, nadgeometra Gspana i. dr. Vsi so potovali križem domovine, so nabirali in mu donašali žive in posušene rastline iz vseh delov Slovenije, da jih je on kot „summus arbiter" končnoveljavno določil ter uvrstil v svoj herbar in hkrati zasadil v botaničnem vrtu; največ pa ijh je nabral potujoč sam ali pa v družbi z vrtnarjem Juvanom.

Le na ta način je mogel dobiti pristno in zanesljivo podlago za sistematično in znanstveno utemeljeno ureditev botaničnega vrta, pa tudi za svoje številne in znanstveno kritične spise o kranjski in slovenski flori ter vegetaciji.

O uspehih in napredku na vrtu je poročal v „Izvestjih ljubljanske gimnazije". Izdajal je sezname pridelanih semen in jih je pošiljal drugim botaničnim vrtovom, da je dobival semena v zameno. Tako je stalno izpopolnjeval živi vrtni inventar. Zamenjavo je organiziral odlično. Vrt je bil v zvezi z več kot 200 botaničnimi vrtovi po vsem svetu in je razposlal nekatera leta po več desettisočev zavojčkov semen. Preuredil je ves načrt vrta in zasadil rastline po sistematičnih skupinah (družinah). Kolikor je ostalo prostora, ga je porabil za prirodne skupine rastlin (bukov gozdiček, rastje kraškega gozda). Dal je zgraditi razmeroma obsežen „alpinetum", kjer so dobile svoj prostor rastlinske vrste planinskega grmičevja, trat in skal. Ob stoletnici ustanovitve ni pozabil niti zgodovine botaničnega vrta.

Vodil je vrt na posebno željo deželne vlade tudi potem, ko je bil kot srednješolski profesor že upokojen, tja do l. 1920. Njegova zasluga je, da je bila ta naša znanstvena ustanova že v prvih

desetletjih našega stoletja sistematično urejena in bogato založena z najrazličnejšimi vrstami domačih, pa tudi tujih rastlin. Tako je mogla univerza prevzeti, takoj po svoji ustanovitvi, dobro urejen botanični vrt in ga uporabljati za svoje naučne in znanstvene namene ter potrebe. Na vrtu je bila zastopana domala vsa flora Slovenije z vsemi svojimi najvažnejšimi srednjeevropskimi, alpskimi, ilirskimi, panonskimi in submediteranskimi elementi.

Po ustanovitvi univerze v Ljubljani se mu je l. 1919. nudila prilika in možnost, da bi prevzel učno mesto za botaniko. To častno ponudbo je glede na svoja leta odklonil. Predavati bi bil moral brez pripomočkov in brez pomožnega učnega osebja občo in sistematsko botaniko in organizirati hkrati botanični institut. Sklenil pa je, da bo še deloval kot vodja botaničnega vrta. L. 1920. je bil reaktiviran in istočasno imenovan za direktorja univerzitetnega botaničnega vrta.

Zaradi pomanjkanja specialistov iz botanične sistematike ga je filozofska fakulteta in uprava univerze l. 1923. ponovno zaprosila, naj bi prevzel predavanja iz te discipline. Bil je kmalu nato imenovan za predavatelja botanične sistematike, je predaval pri nabito polni dvorani in je tolmačil prirodni rastlinski sistem, kakor ga je znal le on. Na žalost je deloval kot predavatelj le štiri semestre. L. 1925. se je zaradi razmer, ki niso bile ugodne za razmah sistematične botanike, umaknil in je odpovedal predavanja.

Ostal pa je še dalje direktor vrta, kjer je vodil vrt in znanstveno deloval do svoje upokojitve l. 1931., ko je bil po 50 letih plodonosnega znanstvenega delovanja upokojen. Od tedaj je delal v tihi sobici svojega doma v Petrarcovi ulici 14 še skoraj deset let. Izpopolnjeval je neprestano svojo veliko herbarsko zbirko in dočakal devetdeseti rojstni dan svojega, vztrajnega dela in uspehov polnega življenja. Bil je dopisni član AZU, častni član Muzejskega in Prirodoslovnega društva v Ljubljani in član zoološko-botaničnega društva na Dunaju. Umrl je dne 1. decembra 1942.

Plodovi njegovega vztrajnega, natančnega in načrtnega florističnega ter geobotaničnega raziskovanja so se pokazli še bolj izven ožjega vrtnega delovanja. Njegov herbarij je naraščal in postajal od leta do leta popolnejši. Hkrati se je množilo število njegovih znanstvenih spisov. Postal je mednarodno splošno priznan

strokovnjak in specialist za vsa floristična in geobotanična vprašanja, ki so se tikala slovenskega ozemlja. Velik je bil njegov ugled tudi na polju botanične sistematike. Slovel je zlasti kot dober poznavalec vrst polimorfnega rodu Alchemilla. Sodeloval je pri znanstvenih herbarskih zbirkah in pri priznanih floristični delih o flori Srednje Evrope, kjer so citirane številne ugotovitve iz njegovih znanstvenih spisov, prav pogosto pa tudi iz pismenih sporočil, neobjavljenih manuskriptov in originalnih, nenatisnjenih vegetacijskih kart. Vsi, ki so se bavili s floro naših krajev in jugovzhodne Evrope, so bili z njim v stalnih pismenih stikih. Njegova korespondenca je naravnost ogromna. Dopisoval je z več kot 80 botaniki iz vseh dežel Evrope. Med njimi najdemo najbolj slovita imena: L. Adamovića, Aschersona, I. Briqueta, G. Becka, Borbasa, Buserja, Dalla Torre-a, Dörfler-ja, Degena, Englerja, Fiorija, Fritscha, Hegija, Kernerja, P. A. Saccarda, A. Thellunga, R. v. Wettsteina i. dr. Obširna je njegova korespondenca s specialisti in monografi polimorfnih rastlinskih rodov. Tem je pošiljal rastlinske vrste, ki so težko določljive v določitev ali pa v revizijo. Da naštejemo samo prav odlične: Baumgartnerja (rod Alyssum), Bellija (rod Festuca), Beckerja (rod Viola), Buserja (rod Alchemilla), Gayerja (rod Aconitum), Hackela (rod Festuca), E. Kheka (rod Cirsium), Kükenthala (rod Carex), K. Lyko (rod Thymus), K. Ronningerja (rod Thymus), Witasekovo (rod Campanula), Th. Wolfa (rod Potentilla), H. Zahna (rod Hieracium) in A. Zamelisa (rod Alchemilla).

DELA

Napisal je:

O mineraloškem pouku na srednjih šolah. (V oceni Erjavčeve mineralogije za srednje šole). Kres. 1884.

Die Bärlappgewächse Krains (28 strani). Mitteilungen des Musealvereines für Krain. VIII. Jahrg. 1895.

Über einige für die Flora Krains neue Arten, Varietäten und Bastarde aus der Farngattung Aspidium (32 strani). Ibid., IX. Jahrg. 1896.

Die Vegetationsverhältnisse der Nassenfusser Höhen, der Gurkfelder Ebene und des Uskokengebirges (14 strani). 1896 (kamenotisk). Razpravo je predložil naučnemu ministrstvu skupaj s poročilom o znanstve-

nem potovanju. Glej: Jahresbericht des k. k. Staats-Obergymnasiums in Laibach pro 1896/97, p. 46!

Die Vegetationsverhältnisse der Littaier Berge (16 strani). 1896 (kamenotisk). Kakor prej!

Die Vegetationsverhältnisse der südlichen an Istrien und Kroatien angrenzenden Gebiete Krains (30 strani). 1896 (kamenotisk), Kakor prej!

Vier Publicationen von A. Paul Winter. Besprochen von Prof. A. Paulin (14 strani). Mitteilungen des Musealvereines für Krain. X. Jahrg. 1897 (Literaturbericht).

Turistika in znanost (6 strani). Planinski Vestnik, III., 1897.

Erechthites hieracifolia Rafinesque. Eine für Krain neue, eingewanderte Compositae Amerikas. Mitteilungen des Musealvereines für Krain. X. Jahrg. 1897.

Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol (267 strani). Ljubljana 1898.

Schedae ad Floram exsiccatam Carniolicam. Labaci. 1901—1937.

Vol. I.	(40 strani) — 1901.	Vol. VI.*	1926.
Vol. II.	(42 „) — 1902.	Vol. VII.*	1928.
Vol. III.	(46 „) — 1904.	Vol. VIII.*	1930.
Vol. IV.	(35 „) — 1905.	Vol. IX.*	1934.
Vol. V.	(38 „) — 1907.	Vol. X.	1937.

Kranjsko rastlinstvo in živalstvo (8 strani). Glej: Orožen, Vojvodina Kranjska, Ljubljana, 1901, p. 11 in 141! Izdala „Matica Slovenska".

Beiträge zur Kenntnis der Vegetationsverhältnisse Krains. Würzburg-Laibach, 1901—1904.

I. Teil (104 strani). 1901.

II. Teil (110 „). 1902.

III. Teil (93 „). 1904.

Über das Vorkommen einiger seltenerer Pflanzenarten in den Karawanken Krains (6 strani). Mitteilungen des Musealvereines für Krain. XV. Jahrg. 1902.

Über die geographische Verbreitung von Daphne Blagayana (8 strani). Ibid. XV. Jahrg. 1902.

Über das Vorkommen der bisher nur aus den Pyrenäen bekannten Viola cornuta in den Karawanken Krains. Österreichische botanische Zeitschrift. 1902.

Zoološki atlant z besedilom (58 strani). Ljubljana, 1905.

---

* Skupno z Dr. Dolšakom.

Über botanische Denkmäler in Krain (17 strani, kamenotisk). 1906. Napisal po naročilu naučnega ministrstva in predložil.

Die Farne Krains (44 strani). Jahresbericht d. k. k. Staats-Obergymnasiums in Laibach pro 1905/1906.

Übersicht der in Krain bisher nachgewiesenen Formen aus der Gattung Alchemilla (19 strani). Ibid. 1906/1907.

Flora der Sanntaler Alpen (63 strani). Skupno z univ. prof. A. v. Hayekom. Abhandlungen der k. k. zoolog.-botan. Gesellschaft in Wien. Bd. IV. Jena 1907.

Die Cistaceen der Flora Krains (5 strani). „Carniola", Mitteilungen des Museal-Vereines für Krain. 1911. V zvezi z referatom o razpravi Dr. C. Janchena: Die Cistaceen Oesterreich-Ungarns.

Die Schachtelhalmgewächse Krains und der benachbarten Gebiete Küstenlands (28 strani). „Carniola". 1911.

Beitrag zur Moosflora Krains (4 strani). „Carniola". 1911. V zvezi z referatom o razpravi Glowackega: Die Moosflora der Julischen Alpen.

Alchemillae Balcanicae. Bearbeitung einiger in Serbien, Bosnien und der Herzegovina vorkommenden Typen der Gattung Alchemilla. In Dr. C. Fritsch: Neue Beiträge zur Flora der Balkanhalbinsel. Vol. III. Mitteilungen des naturwiss. Ver. f. Steiermark, Bd. 47, 1910, p. 146, p. 180/1.

Der k. k. botanische Garten in Laibach. Geschichte und Bericht über den gegenwärtigen Zustand des Gartens anlässlich seines hundertjährigen Bestandes (8 strani). „Carniola". 1913.

Ergänzungen und Berichtigungen zur Flora von Krain (7 strani). „Carniola". 1913. V zvezi z referatom o A. Kernerjevi: Flora exsiccata Austro-Hungarica.

Beitrag zur Pilzflora Krains (7 strani). „Carniola". 1913. V zvezi z referatom o razpravi Dr. v. Keisslerja: Zur Kenntnis der Pilzflora.

Über einige für Krain neue oder seltene Pflanzen und die Formationen ihrer Standorte.

I. Teil (32 strani). „Carniola". 1915.

II. Teil (25 strani). Ibid. 1916.

Die Cruciferen Krains. Manuskript, ki ga je poslal Dr. G. Hegiju in Dr. A. Thellungu najkasneje l. 1916., kakor ie razvidno iz korespondence. Glej: G. Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa, Bd. IV/1., p. 380 in 447! Obseg je neznan.

Über die in Krain adventiven Euphorbia-Arten der Sektion Anisophyllum (8 strani). „Carniola". 1917.

Iris Cengialti nova forma vochinensis Paulin und Centaurea alpigena Paulin, zwei neue Pflanzen aus den Wocheiner Alpen (16 strani). „Carniola". 1917.

Dalje je nabral in izdal:

Flora exsiccata Carniolica. Fasciculus I. Centuria I. et II. Labaci 1901; — II. Centuria III. et IV. Ibid. 1902; — III. Centuria V. et VI. Ibid. 1904; — IV. Centuria VII. et VIII. Ibid. 1905; — V. Centuria IX. et X. Ibid. 1907; — VI. Centuria XI. et XII. Ibid. 1926; — VII. Centuria XIII. et XIV. Ibid. 1928; — VIII. Centuria XV. et XVI. Ibid. 1930; — IX. Centuria XVII. et XVIII. Ibid. 1934; — X. Centuria XIX. et XX. Ibid. 1937.

Sodeloval je:

Od l. 1883. do l. 1913. pri nabiranju znanstvene zbirke „Flora exsiccata Austro-Hungarica, opus cura Musei botanici Universitatis Vindobonensis editum subveniente caes. Academia litterarum". Glej: A. de Kerner, R. de Wettstein et C. Fritsch: Schedae ad Floram exsiccatam Austro-Hungaricam, Vol. I.—X., Vindobonae 1882—1913!

Od l. 1887. do l. 1893. pri sestavljanju slovensko-nemškega slovarja. Glej: Pleteršnik, Slovensko nemški slovar, I. p. 7!

Od l. 1903. do 1907. pri zbiranju znanstvene zbirke „Flora Stiriaca", ki jo je izdal univ. prof. Dr. A. v. Hayek. Glej: A. v. Hayek, Schedae ad floram exsiccatam stiriacam. Vol. I.—XII. Vindobonae 1903—1912!

Od l. 1906. do l. 1925. pri sestavljanju največjega dela o flori Srednje Evrope (G. Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa). Pošiljal je Hegi-ju in sodelavcem pismena poročila in pojasnila o floristični razmerah v naših krajih.

Glej: Hegi, Illustrierte Flora von Mitteleuropa, Bd. II., p. 301, 359; Bd. III., p. 81; Bd. IV/1., p. 88, 90, 92, 106, 108, 112, 121, 126, 130, 131, 132, 133, 161, 167, 172, 178, 180, 188, 195, 222, 225, 289, 292, 406, 410 in 419; Bd. IV/2., p. 674; Bd. V/2., p. 715, 724, 1110, 1163, 1193, 1231, 1237, 1277, 1283, 1297, 1442, 1466, 1484, 1490, 1494; Bd. V/3., p. 1765, 1776, 1825, 1826; Bd. V/4., p. 2570/71; Bd. VI/2., p. 782.

L. 1922. je preskrbel Dr. C. Fritschu za njegovo knjigo „Exkursionsflora für Oesterreich und die ehemals österreichischen Nachbargebiete" zanesljive podatke o razširjenosti številnih vrst rastlin v naših krajih. Glej: Dr. C. Fritsch, Exkursionsflora, Leipzig, 1922, p. VII. in p. 818—824 (Nachträge und Berichtigungen).

Gabriel Tomažič.

POMEN DELA A. PAULINA

Najpomembnejše pokojnikovo delo je „Flora exsiccata carniolica", ki šteje 2000 rastlinskih vrst. V tem obsežno zasnovanem in temeljito pripravljenem delu je doseglo njegovo skrbno in vztrajno znanstveno delovanje svoj vrhunec. Obsežen rastlinski materijal, ki je vzorno prepariran in znanstveno obdelan, obsega do malega vse rastlinsko-geografsko in floristično važne cvetnice in praprotnice iz slovenskih krajev. Diagnoze rastlin so točne, floristični podatki so obilni, materijal je sistematično nabran in urejen. Velika je razlika, če primerjamo Paulinov herbar z zbirko rastlin „Herbarium carniolicum", ki je eksistirala sredi polovice prejšnega stoletja v našem muzeju. V tej zbirki ni bilo skoro nobenih zastopnikov polimorfnih in težje določljivih rodov. Manjkale so skoro vse vrste šašev (Carex), trav (Gramineae), telohov (Helleborus), vrb (Salix), hribjih res (Alchemilla), preobjed (Aconitum), maternih dušic (Thymus), grašic (Vicia), kamenokrečev (Saxifraga), grahorjev (Lathyrus), prstnikov (Potentilla), sviščev (Gentiana), vijolic (Viola), smetlik (Euphrasia), škržolic (Hieracium), lanik (Thesium), vrbovcev (Epilobium), repnjakov (Arabis), kadulj (Salvia), trnocljev (Stachys), šemborcev (Cytisus), klinčkov (Dianthus), ožebkov (Satureia), met (Mentha), ramšel (Polygala), talinov (Thalictrum), rož (Rosa), robid (Rubus) in drugih rodov, ki so jih domači floristi zaradi težav pri določevanju zanemarjali. Prvi, ki je začel nabirati po naših krajih vse, tudi težje določljive vrste rastlin, je bil pokojni profesor Paulin. Pri določevanju teh je upošteval morfološke razlike do najbolj subtilnih podrobnosti in je sledil novejšim in sodobnejšim vidikom monografsko - sistematičnega raziskovanja. Uspel je, da je uredil zahomotano pestrost večine polimorfnih rodov v okvirju naše domače flore. V tem je največji pomen njegovega botaničnega delovanja. Ne zmanjša ga niti dejstvo, da je ostalo nekaj polimorfnih svojt (Hieracium, Rosa, Rubus, Koeleria) neobdelanih. Njegov herbar je in ostane podlaga vsakemu nadaljnjemu floristicnemu in geobotaničnemu študiju na Slovenskem.

Rezultati raziskavanj, ki jih je objavil v svoji zbirki „Flora exsiccata carniolica" niso le podlaga vsakemu floristicnemu delu o naših krajih, oni so bili tudi podlaga njegovim geobotaničnim

ugotovitvam in vsem njegovim spisom o vegetaciji naših krajev. Ostali botanični spisi, ki jih je pokojnik napisal že prej, ali pa šele pozneje vzporedno z glavnim svojim delom, so bili le bolj ali manj potrebne priprave in komentarji. V tem, da so bili kljub temu zelo izčrpni in natančni, se zrcali najlepše preciznost in velika znanstvena vrednost Paulinovega dela. O tem priča referat slovitega botanika, univ. prof. Dr. R. v. Wettsteina, ki je izšel že l. 1898. v časopisu „Österreichische botanische Zeitschrift" na str. 365 in kulminira v stavkih: „In ähnlicher Weise wie die vorerwähnte Arbeit (Die Bärlappgewächse Krains) bearbeitet die vorliegende einige für die Flora Krains neue Arten, Varietäten und Bastarde aus der Gattung Aspidium in zusammenfassender Weise. Es wäre mit großer Freude zu begrüssen, wenn es erlaubt wäre, die vorliegenden Arbeiten als den Beginn einer Neubearbeitung der so interessanten Flora des Landes aufzufassen". Ta želja in napoved se je pozneje uresničila; na žalost pa ni mogel pokojnik svojega monumentalnega dela izdelati v celoti v takem obsegu, kakor ga je zasnoval in nameraval. Le k prvim šestim centurijam je dodal poleg običajnega seznama rastlin (Schedae ad floram exsiccatam carniolicam) tudi tekst (Beiträge zur Kenntnis der Vegetationsverhältnisse Krains), v katerem so bili točni in izčrpnii podatki o nomenklaturi, o sinomiki, o nahajališčih in o raznih botaničnih in strokovno-instruktivnih zadevah ter zanimivostih. Vsled pomanjkanja gmotnih sredstev je moral izdati naslednje štiri centurije brez teksta. Izšel je le seznam rastlin (schedae).

Gradivo nabranih eksikatov je bilo tako obsežno, da je mogel pokojnik oddajati večje število izvodov tudi zunanjim naročnikom, med njimi raznim evropskim univerzam in znanstvenim zavodom. Med vojno in po vojni so se razmere spremenile. Zunanji naročniki so izostali. Pokojni profesor je kljub temu nadaljeval svoje delo. Izdal je še deset centurij, ki so jih naročili botanični instituti v Ljubljani in Zagrebu, Narodni muzej v Ljubljani in še nekateri privatniki. Te centurije so izšle brez teksta in brez tiskanega seznama rastlin. Da bi ne bilo zaradi tega prevelike vrzeli v naši floristični literaturi, je objavil, s privoljenjem avtorja, Dr. Fran Dolšak l. 1929. in 1936. seznam vseh rastlin, ki so bile izdane v XI. do XVIII. centuriji. Zadnji dve centuriji, ki jih je izdal po-

kojni profesor pozneje, ste ostali brez seznama. V zadnjem seznamu, ki je izšel l. 1936., je dodal Dr. Dolšak pri nekaterih vrstah nekaj geobotaničnih pripomb; seznam se približuje zato do gotove mere tekstu, ki je spremljal prvih šest centurij.

Pokojni prof. Paulin je nameraval omejiti sprva svojo zbirko rastlin na floro bivše kranjske dežele in priključiti le prav ozek pas sosednjih kronovin. Pozneje jo je razširil na vse slovensko ozemlje.

Gmotne ovire in spremembe za časa svetovne vojne so povzročile, da je ogromno in monumentalno delo pok. prof. Paulina neenotno. Krivo ni bilo pomanjkljivo ali celo breznačrtno delo, pač pa neugodne razmere. Pokojni se je tega zavedal in je skušal to popraviti s celo vrsto spisov o flori in vegetaciji naših krajev (Glej: Über einige für Krain neue oder seltenere Pflanzen . . .; Iris Cengialti . . ., itd.!).

Pokojni profesor Paulin je bil pri določevanju nabranih rastlin izredno natančen. Uporabljal je vedno originalne diagnoze, ki so jih napisali prejšnji domači ali pa tuji evropski botaniki. Mnogokrat pa je našel in nabral rastline takih oblik, da ni našel v domači niti v vsej evropski floristični literaturi odgovarjajočih opisov. Bile so nove forme, zvrsti in vrste. Za vsako novo rastlinsko obliko je napravil diagnozo in jo je imenoval, ali pa jo je poslal specialistom, da so jo opisali, ločili od sorodnih oblik in imenovali. Diagnosticiral in imenoval je naslednje vrste, podvrste, zvrsti in forme:

Festuca julica Paulin.

Centaurea alpigena Paulin (je C. dichroantha A. Kerner var. julica Hayek).

Alchemilla hybrida L. em. Miller, ssp. flabellata (Buser pro var. A. pubescentis; Robert Keller pro var. A. hybridae) Gams, var. genuina (Paulin pro var. A. flabellatae Buser) Gams; — var. carniolica (Paulin pro var. A. flabellatae Buser) Gams.

Alchemilla hybrida L. em. Miller, ssp. pubescens (Lam.) Gams, var. glaucescens (Wallr. pro sp.) Paulin; — var. glaucescens (Wallr. pro sp.) Paulin f. serbica Paulin; — var. colorata (Buser pro sp.) Paulin.

Alchemilla vulgaris L., var. pastoralis (Buser pro sp.) Paulin; — var. crinita (Buser pro sp.) Paulin; — var. micans (Buser pro sp.) Paulin.

Alchemilla alpestris Schmidt, var. acutidens (Buser pro sp.) Paulin; — var. montana (Schmidt pro sp.) Paulin.

Alchemilla vulgaris L., ssp. heteropoda (Buser) Gams, var. glabricaulis (Paulin pro f. A. heteropodae); — var. typica (Paulin pro f. A. heteropodae).

Melampyrum barbatum W. et K., ssp. barbatum (W. et K.) Hayek, var. purpurascens Paulin.

Hieracium umbellatum, ssp. umbellatum, var. carniolicum Paulin et Zahn.

Satureia montana L., var. parviflora Paulin.

Draba aizoides, var. affinis (Host) Paulin.

Centaurium umbellatum Gilib. var. capitatum (Willd.) Paulin.

Festuca stenantha, var. carniolica Belli (et Paulin).

Festuca pratensis, var. carniolica Belli (et Paulin).

Festuca pratensis, subvar. Zagorjensis Belli (et Paulin).

Festuca heterophylla Lam., var. glaucescens Paulin.

Taxus intermedia Paulin (= T. baccata × T. parviflora).

Helleborus carniolicus Paulin (= H. atrorubens × H. odorus).

Potentilla canescens var. inciso - serrata × P. recta var. sulphurea Paulin.

Potentilla australis × P. Tommasiniana Paulin et Th. Wolf.

Alnus ambigua (= A. incana × A. glutinosa) f. glabriuscula Paulin.

Iris Cengialti Ambrosi f. vochinensis Paulin.

(= Iris pallida auct. tirol. nec Lam. ssp. Cengialti Aschers. et Graebn. f.). Je zelo sorodna z I. illyrica Tomm.

Alchemilla alpigena Buser f. septemsecta Paulin.

Viola uliginosa Besser f. albiflora Paulin.

Equisetum arvense L. f. polystachyum (Aschers.) Paulin.

Carex caryophyllea Lat. f. vegetior Paulin.

Carex flava L. f. pygmaea Paulin (non Anderss.).

Schoenoplectus mucronatus (L.) Palla f. microstachys Paulin.

Thesium bavarum Schrank f. intermedia Paulin.

Saxifraga sedoides L. f. ramificans Paulin.

Asplenium ruta muraria L. f. microlobum Paulin.

Luzula nemorosa (Poll.) G. Mey. var. leucanthema (Wallr.) A. et G. f. erubescens Paulin.

Luzula nemorosa (Poll.) G. Mey. var. parviflora Döll. f. rubella Paulin.

Libanotis montana Cr. var. minior Koch f. pygmaea Paulin.

Satureia subspicata Bartl. f. umbratica Paulin.

Satureia subspicata Bartl. f. elongata Paulin.

Juncus Jacquini L. f. pygmaea Paulin.

Potentilla dubia (Crtz.) Zimm. f. vegetior Paulin.

Arabis Halleri L. f. intermedia Paulin.

Carex sempervirens Vill. f. latifolia Paulin.

Festuca rubra L. var. genuina Hack. f. micrantha Paulin.

Festuca pumila Vill. f. pusilla Paulin.

Gentiana anisodonta Borb. ssp. calycina (Koch) Hay f. pygmaea Paulin et f. glabrescens Paulin.

Festuca capillata Lam. f. spiculis variegatis Paulin.

Nekatere podvrste in zvrsti, ki jih je našel pok. prof. Pavlin in so bile dotlej neznane, so dobile pri krstu njegovo ime:

Viola tricolor L., Viola alpestris (DC.) Jord. ssp. Paulini Hayek.

(Syn.: Viola tricolor L. ssp. subalpina Gaudin var. alpestris Ging. apud DC.; Viola tricolor L., V. alpestris (DC.) W. Becker ssp. typica W. Becker).

Festuca cyllenica Boiss. et Heldr. var. Pauliniana Belli in litt. 17. III. 1913.

(Syn.: Festuca julica Paulin).

Pokojni prof. Paulin je korigiral zelo številne napačne determinacije naših starejših avtorjev, pogosto pa tudi one svetovno znanih botanikov, n. pr.: Polygala forojulensis A. Kerner in Sched. ad Fl. exsicc. Au.-Hung. = P. carniolica A. Kerner, Helleborus atrorubens ibid., Helleborus intermedius ibid. Pojasnil je nekatera zagonetna rastlinska imena naših starejših floristov. Spravil je v sklad sinonimiko vseh naših floristočnih pisateljev, ki so živeli pred njim, začenši s Scopolijem, kolikor niso tega napravili že pred njim A. Kerner, C. Marchesetti, Pospichal in Hayek.

Zbral je iz manuskriptov, herbarijev, časopisov in razprav vse floristične in geobotanične podatke, ki se nanašajo na floro in vegetacijo slovenskega ozemlja. Našel je nad 100 rastlinskih vrst, nad 25 form in več kot 10 bastardov, ki niso bili dotedaj v naših krajih znani ali pa so bila njihova nahajališča znana le iz nezanesljivih virov. Vse ugotovitve in izsledke je

zbral v svojem glavnem delu „Flora exsiccata carniolica". Tu najdemo naslednje vrste in zvrsti, ki jih Scopoli, Host, Reichenbach, Hladnik, Fleischmann in ostali naši starejši floristi niso poznali: Aspidium Braunii, Lycopodium chamaecyparissus, Erechthites hieracifolia, Cercis siliquastrum, Conringia orientalis, Crocus variegatus, Lathyrus sphaericus, Trifolium badium, Euphorbia stricta, Aspidium spinulosum β exaltatum, Aspidium dilatatum α deltoideum in β oblongum, Carex Halleriana, Colutea arborescens, Delphinium fissum, Dianthus tergestinus, Gentiana acaulis, Geum reptans, Mochringia villosa, Melampyrum barbatum, Potentilla micrantha, Salvia austriaca, Scorzonera austriaca β oblongifolia, Tozzia alpina, Bupleurum junceum, Viola saxatilis (recte V. alpestris ssp. Paulini Hayek), Crepis montana, Euphorbia nutans, Gagea minima, Orobanche flava, O. teucrii, Polycnemum majus, Potentilla norvegica, Scirpus maritimus f. compacta in f. simplex, Vicia sordida, Solidago serotina, Cytisus nigricans β australis, Willemetia stipitata, Festuca amethystina, Lycopus europaeus β mollis, Valeriana supina, Phyteuma spicatum ssp. ochroleucum in ssp. coeruleum, Phyteuma Halleri var. typicum, Phyteuma corniculatum ssp. charmelioides var. petraeum, Micropus erectus, Senecio jacobea β hydrophilus, Euphorbia dulcis var. purpurata, Acer obtusatum ssp. euobtusatum var. genuinum, Chaerophyllum cicutaria var. roseum, Anthriscus fumarioides var. Hladnikiana, Cirsium eriophorum var. platyonychium, Centaurea Triumfetti f. nana et f. ascendens, Viola cornuta, Melilotus altissimus, Hieracium jurassiciforme ssp. jurassiciforme, H. illyricum ssp. Holleri, Euphorbia humifusa, E. chamaesyce, E. maculata, Pedicularis Hoermanniana, Hieracium furcatum ssp. malacodes, Bromus erectus var. longiflorus, Thesium tenuifolium, Cytisus ratisbonensis, C. ciliatus, Epilobium nutans, Anthriscus scandix, Salvia nemorosa, Carex laevis, C. Buxbaumii, Nephrodium cristatum, Paradisia liliastrum, Poa hybrida in Malaxis paludosa. Razen naštetih vrst in zvrsti je našel še precejšnje število bastardov, ki niso bili dotedaj iz naših krajev znani: Aspidium illyricum, A. Luersseni, A. remotum, Nephrodium uliginosum, Ajuga hybrida, Cirsium Linkianum, Brunella spuria, Coeloglossum viride $\times$ Orchis sam-

bucina f. purpurea, Orchis tridentata × O. ustulata in Gymnadenia conopea × Nigritella rubra. Pri mnogih redkih vrstah, katerih nahajališča so bila le malo znana in navadno le iz nezanesljivih virov, je ugotovil kritično njihovo razširjenost; tako n. pr. za vrste: Minuartia rupestris, Pseudorchis Loeselii, Heleocharis gracilis, Schoenoplectus triqueter, Draba dubia, Ranunculus Seguieri, Astragalus australis, Trichophorum alpinum, T. austriacum, Duvaljouvea serotina, Chlorocyperus longus, Cladium mariscus, Rhynchospora fusca, Elyna myosuroides, Luzula nivea, L. spadicea, Carex Fritschii, Loiseleuria procumbens, Adenophora liliifolia, Campanula thyrsoidea var. carniolica, Campanula bononiensis var. Tauscheri, Ceterach officinarum, Equisetum ramosissimum, E. hiemale, E. variegatum, Helianthemum nitidum, H. canum, H. rupifragum, Athyryum alpestre, Asplenium Seelosii, Adiantum capillus Veneris, Empetrum nigrum, Lycopodium alpinum, Saponaria ocymoides, Aspidium thelypteris, Pilularia globulifera, Eriophorum Scheuchzeri, Carex pauciflora, Luzula Sieberi, L. spicata, Myosotis variabilis, Euphrasia montana, Streptopus amplexifolius, Orchis purpureus, O. laxiflorus, O. palustris, Serapias longipetala, Centrosis abortiva, Schoenus ferrugineus, Epipogium aphyllum, Gentiana Kochiana in Viola palustris.

„Flora exsiccata carniolica", ki jo je izdal pok. prof. A. Paulin, se odlikuje po precizni determinaciji rastlinskih vrst in je tudi v tem oziru sigurna podlaga za vsa nadaljna proučevanja naše flore in vegetacije. Diagnoze so tako točne, da je znanih dosedaj v vsem ogromnem delu komaj par nepravilnih determinacij: Vrsta Drypis Linnaena Murb. et Wettst., ki jo je izdal l. c. št. 1305 je D. Jacquiniana Murb. et Wettst., vrsta D. Jacquiniana, ki jo je nabral pri Stranjah nad Kamnikom in izdal l. c. št. 1306, pa je D. Linnaeana. Klinček Dianthus atrorubens Paulin l. c. št. 265 ni pravi D. atrorubens All., kakor je menil pokojnik, pač pa je D. carthusianorum L. ssp. latifolius Grisebach et Schenk. Vrsta Hypericum Richeri Paulin l. c. št. 146 ni pravi Hypericum Richeri Vill., ampak je H. Richeri Vill. ssp. alpigenum (Kit.) E. Schmid. Kamenokreč, ki ga je izdal l. c. št. 1525 pod imenom Saxifraga atropurpurea Sternb., se ujema bolj ali manj z vrsto S. moschata Wulf. ssp. rhodanensis Br. Bl. var. purpurascens Br. Bl., le barva

cvetov je nekoliko različna. Vrsti Saxifraga moschata Wulf. in S. carniolica Huter, ki ju je objavil l. c. št. 1523 pod tem imenom, je S. moschata Wulf. ssp. pseudoexarata Br. Bl. in var. carniolica (Huter) Br. Bl. Kamenokreč, ki je v njegovi „Fl. exsicc. carniolica" št. 1528 pod imenom S. oppositifolia L., je v resnici S. oppositifolia L. var. imbricata Ser. em. Br. Bl. Vrsta Echinops Ritro L., ki jo je izdal l. c. št. 553 pod tem imenom, je E. ruthenicus Bieb. To so malenkostne nepravilnosti, ki so nastale večinoma zato, ker niso bili pojmi o obsegu pravkar naštetih vrst ob času, ko jih je publiciral, dovolj razčiščeni.

„Flora exsiccata carniolica" ni le diagnostično in floristično fundamentalno delo, v njej najdemo tudi začetke geobotaničnega raziskavanja naših krajev. Pri večini rastlinskih vrst, ki imajo na slovenskem ozemlju mejo svojega areala, so meje njihove razširjenosti točno določene, pri ostali vrstah pa so nahajališča izčrpno našteta (vsaj v prvih šestih centurijah).

„Flora exsiccata carniolica" in številni drugi pokojnikovi spisi utirajo razen tega še pot do spoznavanja vegetacije, t. j. rastlinskih družb, slovenskega ozemlja. Pri več kot 60 rastlinskih vrstah so navedene bolj ali manj izčrpno rastline, ki rastejo stalno v njihovi družbi. Pokojni prof. je začel raziskovati vegetacijo naših krajev že l. 1896 (Krško polje, Gorjanci, hribovje pri Litiji in Mokronogu, Notranjsko), pozneje je raztegnil to panogo raziskovanja na Gorenjsko (Karavanke, Golica, Begunjščica, Komarča, Belapeč) in na Ljubljansko barje.

Pokojni prof. A. Paulin je zapustil dela trajne in neminljive vrednosti. Pravičneje jih bo mogla oceniti šele zgodovina razvoja botanične vede med Slovenci, ko bo poročala o njegovem in o delu ostalih naših botanikov. Ugotoviti bo morala, o tem ni nobenega dvoma že sedaj, da je doseglo raziskavanje domače flore, pa tudi vegetacije, v „dobi profesorja in direktorja A. Paulina" svoj tretji razmah. Obem dobam zgolj floističnega raziskavanja (Scopoli, Hladnik-Fleischmann), je sledila doba, ko se je floristično proučevanje naše flore poglobilo (študij polimorfnih rodov in vrst), obenem pa se je razmahnilo zanimanje za geobotanične probleme (meja arealov, vegetacija, asociacije).

Literatura:

Dr. R. v. Wettstein: Österr. Botan. Zeitschr., 1898, p. 365.

M. Edm. Mouillefarine: Sur une nouvelle localité du Viola Cornuta L. Bulletin de la Societé botanique de France, Tome XLIX, Séance du 25 avril 1902.

Alexander Puesko: Schulrat Professor Alfonz Paulin, Biographische Skizze. Jahresbericht des k. k. Staatsgymnasiums zu Laibach 1909/10, p. 18—20.

Dr. G. Sajovic: Paulin, A., Flora exsiccata Carniolica. Fasc. V. Labaci 1912. „Carniola" 1913.

v. Benz: Viola cornuta auf der Begunjščica in Krain. Österr. Botan. Zeitschr. 1913, p. 52—54.

V. Petkovšek: Alfonz Paulin. Ob osemdesetletnici, Proteus. Letnik I. 1933, št. 1. p. 14—16.

Dr. Jože Debevec: Obiski pri naših upokojenih profesorjih. 3.) Pri g. šolskem svétniku prof. Alfonzu Paulinu, Mentor, 1937/38, št. 4. p. 116 do 118.

G. T. Znanstveno delo prof. Alfonza Paulina. I.—IV. Jutro, št. 220, 221, itd., 26., 27. itd. IX. 1942.

Gabriel Tomažič.

FERDINAND SEIDL

Rojen je bil dne 10. marca 1856 v Novem mestu na Dolenjskem. Tu je obiskoval ljudsko šolo in gimnazijo. Po maturi se je posvetil prirodoslovnemu študiju na filozofski fakulteti univerze v Grazu. Po opravljenih izpitih je nekaj časa služboval na meščanski šoli v Krškem, pozneje pa ves čas kot profesor na realki v Gorizii. Že pred veliko vojno v l. 1914—18. je bil stopil v pokoj in se naselil v svojem rojstnem mestu, kjer je med vojno in še nekaj let potem zaradi primanjkovanja učnih moči spet vršil profesorsko službo na novomeški gimnaziji. Ko je bila ustanovljena ljubljanska univerza, je bil zaprošen, da bi prevzel stolico za geologijo na filozofski fakulteti. Velika skromnost in bolehavost, ki je z leti nastopala, pa sta mu svetovali, da se vabilu ni odzval. Pač pa je l. 1926. sprejel vabilo za sodelovanje pri geološko-paleontološkem inštitutu na ljubljanski univerzi, raziskoval je geološko zgradbo novomeške okolice in pripomogel h geološkemu kartiranju Dolenjskega. Že od l. 1895. dalje je kot član dunajske potresoslovne komisije pri Akademiji znanosti zasledoval tresljaje velikonočne ljubljanske potresne periode in pošiljal poročila o vseh potresih na Kranjskem in Goriškem v publikacije dunajskega Zavoda za meteorologijo in geodinamiko. Ocene in poročila o spisih, ki zadevajo prirodoslovje, posebej še geologijo naših tal, je objavljal v Muzejskih izvestjih, v Carnioli in Geografskem vestniku. V Planinskem vestniku je izšlo več njegovih poljudno znanstvenih prispevkov. Bil je dopisni član bivše Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, častni član Geografskega društva na univerzi v Beogradu, Geografskega društva v Ljubljani, Muzejskega društva v Ljubljani, Prirodoslovnega društva v Ljubljani, Hrvatskega prirodoslovnega društva v Zagrebu, dopisni član Zavoda za geologijo na Dunaju in Zavoda za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju.

Dopisni član matematično-prirodoslovnega razreda Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani je postal dne 16. maja 1940.

Umrl je v Novem mestu dne 1. decembra 1942.

BIBLIOGRAFIJA SEIDLOVIH DEL.

Sestavil univ. prof. dr. Ivan Rakovec.

I. Knjige, razprave in članki

Napovedovanje vremena na znanstveni podlagi. Ljublj. list, 1, št. 38 (15. aprila 1884).

Stare in nove vesti o solncu. Ibidem, 1, št. 101 (1. jul. 1884).

Stopnjevanje življenja. Ibidem, 1, št. 181 (4. okt. 1884) in št. 182 (6. okt.).

Prímer narávine mehanike. Ibidem, 1, št. 207 (5. nov. 1884) in št. 208 (6. nov.).

O hitrosti duševnega poslovanja. Ibidem, 1, št. 227 (28. nov. 1884) in št. 228 (29. nov.).

O napovedovanji vremena. (Predaval v Krškem dne 26. aprila 1885 Ferd. Seidl.) Ibidem, 2, št. 95 (28. apr. 1885) in št. 96 (29. apr.).

Črtice o podnebji v Krškem. Peto letno poročilo deške mešč. šole s kmetij. značajem v Krškem, 1886, 14—25.

Pregled meteoroložkih opazovanj v Krškem od 1. aprila 1885 do 31. julija 1886. Ibidem, 1886, 25—28.

Osnovna toplina ljubljanska. Ljublj. zvon, 6, 1886, 491—495, 547—552.

Normale Pentadenmittel der Temperatur Laibachs. Meteorol. Zeitschr., 3, 1886, 419—420.

Toplinske razmere Zagreba in Ljubljane. Glasnik Hrv. naravoslov. dr., 2, Zagreb 1887, 45—91.

Temperatur - Vertheilung im Gebiete der Karawanken. Meteorol. Zeitschr., 4, 1887, 313—318.

O menjavi topline v Ljubljani. Ljublj. zvon, 9, 1889, 156—161, 225—227, 285—291, 344—348, 465—470, 542—545.

Ueber das Klima des Karstes. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 3, 1890, 307—340.

Ueber das Klima des Karstes. Laibacher Zeitung, Jg. 110, Nr. 69 (27. März 1891).

Das Klima von Krain. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 4, II. Abt., 1891, 71—137; 5, II. Abt., 1892, 85—177; 6, II. Abt., 1893, 1—96; 7, II. Abt., 1894, 1—68; 8, 1895, 159—190; 9, 1896, 15—20, 67—83, 125—127, 233—239, 241—270; 10, 1897, 54—66, 77—90, 101—121; 11, 1898, 1—15, 21—43, 57—65, 101—108; 12, 1899, 17—24, 41—46, 100—128; 14, 1901, 1—16, 73—88; 15, 1902, 1—45. (Posebni odtis je izšel z naslovnim listom, kazalom in samostojno paginacijo.)

Bemerkungen über die Karstbora. Meteorol. Zeitschr., 8, 1891, 232—235.

Der tägliche Gang der Temperatur in Klagenfurt. Ibidem, 8, 1891, 263—265.

Unperiodische Witterungserscheinungen im Gebiete des Karstes und der Karawanken. Ibidem, 10, 1893, 342—348.

Regenfall zu Weissenfels. Ibidem, 10, 1893, 378—379.

O naravi velikonedeljskega potresa. Slov. Narod, 28, št. 92 (23. apr. 1895).

Beziehungen zwischen Erdbeben und atmosphärischen Bewegungen. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 8, 1895, 33—45, 67—93.

Potresi na Kranjskem in Primorskem. Ljublj. zvon, 15, 1895, 354—360, 417—423, 487—490, 545—552, 600—607, 674—680, 745—749.

Vremenska hišica v Gorici. Soča, 26, št. 6 (7. febr. 1896). (Članek je podpisan z „X".)

Die Errichtung eines internationalen Systems von Erdbeben-Beobachtungsstationen. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 9, 1896, 44—45.

Meliorierung von Torfmooren. Ibidem, 9, 1896, 46.

Nova geološka preiskava kranjske dežele. Izv. Muzej. dr. za Kranjsko, 6, 1896, 229—238.

Verzeichnis der Nachbeben des Erdbebens von Laibach am 14. April 1895, welche innerhalb des Zeitraumes vom August 1895 bis Juli 1896 stattgefunden haben. Beilage V. zu: Fr. E. Suess, Das Erdbeben von Laibach am 14. April 1895. Jahbr. d. Geol. R. A. Wien, 46, 1896, 884—888.

Letošnji potresi na Kranjskem. Slov. Narod, 30, št. 54 (8. marca 1897) in št. 55 (9. marca).

Potresi na Kranjskem in Goriškem leta 1896. Izv. Muzej. dr. za Kranjsko, 7, 1897, 9—27.

Versammlungen von Freunden der Naturwissenschaften in Laibach im Jahre 1849. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 75—76.

Die Erderschütterungen Laibachs in den Jahren 1851—1886, vorwiegend nach den handschriftlichen Aufzeichnungen Karl Deschmanns. Sitzber. d. Akad. d. Wiss., math.-nat. Kl., Abt. I, 107, Wien 1898, (Mitt. d. Erdbeben-Kommission d. Akad. d. Wiss. Wien, 6), 465—492.

Luftwellen bei Bora im Golfe von Triest. Meteorol. Zeitschr., 15, 1898, 230—232.

Übersicht der Laibacher Osterbebenperiode für die Zeit vom 16. April 1895 bis Ende December 1898. Sitzber. d. Akad. d. Wiss., math. nat. Kl., Abt. I, 108, Wien 1899, (Mitt. d. Erdbeben-Commission d. Akad. d. Wiss. Wien, 12), 395—430.

Director Kramers Theorie der Bildungsweise der „terra rossa" des Karstes. Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 70—76.

Nochmals über die Bildungsweise der „terra rossa" des Karstes. Ibidem, 13, 1900, 139—145.

Staubfall in Görz am 10./11. März. Meteorol. Zeitschr., 18, 1901, 313.

Bericht über das Erdbeben in Untersteiermark und Krain am 31. März 1904. Mitt. d. Erdbeben-Kommission d. Akad. d. Wiss. Wien, N. F., 27, 1905, 1—48. (Napisal skupno z R. Hoernesom.)

Zgradba in geološka zgodovina Savinskih ali Kamniških planin. Planinski vestnik, 12, 1906, 69—73, 85—89.

Sledovi ledniške dobe pri Tolminu. Soča, 36, št. 74 (15. sept. 1906) in št. 75 (19. sept.).

Sledovi ledniške dobe pri Tolminu. Planinski vestnik, 12, 1906, 164—169. (Ponatis iz Soče, sept. 1906.)

Chronik der Erdbeben 1904. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1904 in Österreich beobachteten Erdbeben. No I, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1906, 37—104.

Chronik der Erdbeben 1905. VI. Krain und Görz-Gradiska. Ibidem, No II, Wien 1907, 75—127.

Kamniške ali Savinjske Alpe, njih zgradba in njih lice. Poljuden geološki in krajinski opis. Slovenska zemlja, 5, Matica Slovenska, Ljubljana, I. zv., 1907, 1—144 in 24 prilog (geol. načrti, profili in krajinske podobe); II. zv., 1908, 145—255 in 34 prilog (krajinske podobe, geol. načrti, profili in zemljevidi, med temi rastjepisni zemljevid in geol. karta v barvah v merilu 1 : 150.000).

Chronik der Erdbeben. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1906 in Österreich beobachteten Erdbeben. No III, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1908, 75—136.

Presihajoči studenec pod Iglo in njegov mehanizem. Planinski vestnik, 15, 1909, 5—7. (Ta članek je izšel, izvzemši uvodne besede, v II. zvezku „Kamniških ali Savinjskih Alp".)

Dolina Kamniške Bistrice. Ibidem, 15, 1909, 125—136. (Ponatis iz knjige „Kamniške ali Savinjske Alpe".)

Chronik der Erdbeben. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1907 in Österreich beobachteten Erdbeben. No IV. Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1909, 113—143.

Rudolfova skala. Planinski vestnik, 16, 1910, 222—223.

Chronik der Erdbeben. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1908 in Österreich beobachteten Erd-

beben. No V, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1910, 109—142.

„Glorija" na Triglavu. Planinski vestnik, 17, 1911, 189—192.

Chronik der Erdbeben. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1909 in Österreich beobachteten Erdbeben. No VI, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1911, 105—142.

Širokočelni los (Alces latifrons) v starejši diluvijalni naplavini Ljubljanskega barja. Carniola, N. v., 3, 1912, 261—274.

Mehanika duševnega delovanja. Poljudno-znanstvena študija. Veda, 2, Gorica 1912, 11—28, 146—155, 278—293.

Mehanika duševnega delovanja. Poljudno-znanstvena študija. Gorica 1912, str. 41. (Ponatis iz „Vede".)

Chronik der Erdbeben 1910. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1910 in Österreich beobachteten Erdbeben. No VII, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1912, 91—121.

Geološki izprehodi po Goriškem. Predaval v „Narodni Prosveti" v Gorici l. 1912. Socialna Matica, Gorica 1913, str. 40 (32 strani besedila in 8 strani prilog: 2 zemljevidna načrta, 8 geoloških prerezov in 4 fotografske podobe).

Resultate der meteorologischen Beobachtungen im Jahre 1911 und 1912 am Observatorium erster Ordnung zu Curityba (Staat Paraná, Brasilien). Meteorol. Zeitschr., 30, 1913, 607—608.

Chronik der Erdbeben 1911. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1911 in Österreich beobachteten Erdbeben. No VIII, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1914, 47—63.

Chronik der Erdbeben 1912. VI. Krain und Görz-Gradiska. Ibidem, No IX und X, Wien 1915, 37—52.

Chronik der Erdbeben 1913. VI. Krain und Görz-Gradiska. Ibidem, No IX u. X, Wien 1915, 107—128.

Rastlinstvo naših Alp. Slovan, 14, 1916, 69—73, 102—105, 134—138, 165—171, 193—204, 242—255, 302—317.

Chronik der Erdbeben. VI. Krain und Görz-Gradiska. Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1914 in Österreich beobachteten Erdbeben. No XI, Offiz. Publikation. Herausgeg. v. d. Direktion d. Zentralanstalt f. Meteorologie u. Geodynamik, Wien 1917, 29—53.

Rastlinstvo naših Alp. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Ljubljana 1918, str. 224. (Popravljen in z „Imenikom omenjenih rastlin" pomnožen ponatis iz Slovana.)

Zemeljski potres pri Brežicah in Krški vasi dne 29. januarja l. 1917. Carniola, N. v., 9, 1919, 43—60.

Der diluviale See von Prečna bei Novo mesto. A. Entwurf der geologischen Geschichte des Tales der Krka (Gurk) und des Beckens von Prečna. Carniola, N. v., 9, 1919, 146—151.

Das Erdbeben von Rann an der Save vom 29. Jänner 1917. II. Die Tektonik der Bucht von Landstraß und ihre Beziehungen zu den Erderschütterungen. Mitt. d. Erdbeben-Kommission d. Akad. d. Wiss. Wien, N. F., 55, 1919, 1—156, s priloženo geološko karto v merilu 1 : 75.000. (Napisal skupno s F. Heritschem.)

Melov plaz pri Zagorju 16. januarja leta 1917. Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 1, 1919—1920, 33—44.

Panonska detelja (Trifolium pannonicum) na Gorjancih. Ibidem, B, 1, 1919—1920, 67—69.

Tisa (Taxus baccata) v Gorjancih. Ibidem, B, 2—3, 1921—1923, 63—64.

Zemeljski potresi pri Črnomlju v zvezi z geološko zgodovino krajine. Glasnik Hrv. prirodoslov. dr., 37—38 (na naslovni strani pomotoma 38—39), Spomenica u počast prof. dr. Gorjanović-Krambergeru, Zagreb 1925/26, 143—169.

Moderna izobrazba. Slika o potih in ciljih napredka. Pota in cilji, 19. zv., Ljubljana 1927, str. 77.

Zlatenska ploča v Osrednjih Julijskih Alpah. Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 10, 1929, 3—29.

Dinarskogorski fén. Geogr. vestnik, 8, 1932, 3—37; 10, 1934, 168—181; 11, 1935, 3—76. (Posebni odtis je izšel s samostojno paginacijo.)

Oblačnost na Sljemenu. Ibidem, 8, 1932, 143—145.

Prirodoslovci in SPD. Planinski vestnik, 33, 1933, 186—187.

Pripomnje k oceni razprave o Zlatenski ploči. Geogr. vestnik, 9, 1933, 196.

Navadni regrat. Proteus, 6, 1939, 148—152. (Ponatis iz knjige „Rastlinstvo naših Alp".)

II. Ocene, poročila in nekrologi

O naravi velikonedeljskega potresa. Soča, 25, št. 21 (24. maja 1895). (Poročilo o predavanju, ki ga je imel 7. maja 1895 v Gorici.)

Fosilne ribe Komena, Mrzleka, Hvara i M. Libanona uz dodatak o oligocenskim ribama Tüffera (sic), Zagora (sic) i Trifalja (sic). De piscibus fossilibus etc. (isti naslov v latinskem jeziku pred hrvatskim naslovom). Auctore C. Gorjanović-Kramberger, scient. nat. doct., geologiae

et palaeontologiae in regis univ. Francisci-Josephi I. Zagrabiensi professore, directore nat. geol. palaeont. musei etc. Edidit Academia scientiarum et artium Slav. Merid. U Zagrebu 1895.

Izv. Muzej. dr. za Kranjsko, 6, 1896, 44—45.

Jahrbücher der k. k. Centralanstalt für Meteorologie und Erdmagnetismus. 30. Bd., Jg. 1893, Wien 1896.

Mitt. d. Musealver f. Krain, 9, 1896, 240.

Głowacki, J., Die Fische der Save und des Isonzo. L. Jahresber. d. k. k. Untergymn. in Cilli, 1896.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 9, 1896, 288.

Friedrich Simony +

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 33.

Dr. F. Kossmat, Vorläufige Bemerkungen über die Geologie des Nanosgebietes. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1896.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 40. (Omenja samo naslov).

L. Kott, Vorstudien zur geographischen Monographie der Julischen Alpen. I. Theil. Programm der Oberrealschule in Görz 1896.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 40. (Omenja samo naslov).

O. Homann, Europäische Höhlenfauna. Eine Darstellung der in den Höhlen Europas lebenden Thierwelt mit besonderer Berücksichtigung der Höhlenfauna Krains. Jena 1896.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 131—132.

Mittheilungen der Erdbebencommission der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 175—180.

E. Pospichal, Flora des österreichischen Küstenlandes. Leipzig und Wien 1897, I. Bd.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 180.

Dr. Fr. E. Sueß, Das Erdbeben von Laibach am 14. April 1895.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 10, 1897, 181—194.

Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol. Spisal Alfonz Paulin. Ljubljana 1898.

Ljublj. zvon, 18, 1898, 632—633.

Jul. Gregor, Trigonometrische Höhenbestimmung des Punktes Uranschitz (Rašica) im Erdbebengebiete von Laibach. Mitt. d. k. u. k. mil.-geogr. Inst., 18, Wien 1897.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 12, 1899, 195—197.

Ferd. Seidl, Die Erderschütterungen Laibachs in den Jahren 1851—86. 6. Hft. d. Mitt. d. Erdbebencomm. d. k. Akad. d. Wiss., Sitzber. d. k. Akad. d. Wiss., math.-nat.. Cl., 107, Abt. I, Wien 1898.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 12, 1899, 197—198.

E. v. Mojsisovics, Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1897 innerhalb des Beobachtungsgebietes erfolgten Erdbeben. 5. Heft d. Mitt. d. Erdbebencommission d. k. Akad. d. Wiss. Wien, Sitzber. d. Akad. d. Wiss., math.-nat. Cl., I, 107, 1898.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 12, 1899, 198—199.

E. v. Mojsisovics, Allgemeiner Bericht und Chronik der im Jahre 1898 innerhalb des Beobachtungsgebietes erfolgten Erdbeben. 10. Heft d. Mitt. d. Erdbebencommission d. k. Akad. d. Wiss. Wien, Sitzber. d. Akad. d. Wiss., math.-nat. Cl., I, 108, 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 12, 1899, 199.

Cerkniško jezero. Spisal Jožef Žirovnik. Zabavna knjižnica Slov. Matice, 11. zv., Ljubljana 1898.
Ljublj. zvon, 19, 1899, 638—640, 697—703.

Ferd. Seidl, Übersicht der Laibacher Osterbebenperiode für die Zeit vom 16. April 1895 bis Ende December 1898. Hft. 12 d. Mitt. d. Erdbebencomm. d. k. Akad. d. Wiss. Wien, Sitzber. d. k. Akad. d. Wiss., math.-nat. Cl., 108, Abt. I, Wien 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 30—32.

Dr. F. Kossmat, Über die geologischen Verhältnisse der Umgebung von Adelsberg und Planina. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1897.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 81.

Dr. F. Kossmat, Die Triasbildungen der Umgebung von Idria und Gereuth. Vhld. d. Geol. R. A. Wien 1898.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 81—82.

Dr. F. Kossmat, Über die geologischen Verhältnisse des Bergbaugebietes von Idria. Jb. d. Geol. R. A. Wien, 49, 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 82—86.

Professor Dr. C. Diener, Grundlinien der Structur der Ostalpen. Petermanns Mitt., 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 86—89.

W. Goll, Die Karstaufforstung in Krain. Laibach 1898.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 89—91.

K. A. v. Zittel, Geschichte der Geologie und Paläontologie bis zum Schlusse des 19. Jahrhunderts. München u. Leipzig 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 91—92.

Bericht über die Thätigkeit des k. k. Ackerbau. Ministeriums in der Zeit vom 1. Jänner 1894 bis 31. December 1897. Wien 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 92.

K. Moser, Der Karst und seine Höhlen. Naturwissenschaftlich geschildert. Mit einem Anhang über Vorgeschichte, Archäologie und Geschichte. Triest 1899.
Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 92.

Dr. F. Kossmat, Das Gebirge zwischen Idria und Tribuša. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1900.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 13, 1900, 146.

E. v. Mojsisovics, Mittheilungen der Erdbebencommission der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien. 18. Heft. Allg. Bericht u. Chronik der im Jahre 1899 innerhalb des Beobachtungsgebietes erfolgten Erdbeben. Sitzber. d. Akad. d. Wiss. Wien, Math.-nat. Cl., 109, 1900.

Mitt. d. Musealver., f. Krain, 13, 1900, 146—148.

Th. Scheimpflug und M. Holler, Temperaturmessungen im Quecksilberbergwerk von Idria. Sitzber. d. k. Akad. d. Wiss., math.-nat. Cl., 108, Abt. I, Wien 1899.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 14, 1901, 21.

Ritter v. Sterneck, Untersuchungen über den Zusammenhang der Schwere unter der Erdoberfläche mit der Temperatur. Sitzber. d. Akad. d. Wiss., math.-nat. Cl., 108, Abt. I, 1899.

Mitt. d. Musealver. f. Krain, 14, 1901, 21—22.

R. Lucerna, Gletscherspuren in den Steiner Alpen. Geogr. Jahresber. aus Österreich, IV, Wien 1906.

Carniola, 1, 108, 66.

Dr. F. Kossmat, Geologie des Wocheinertunnels und der südlichen Anschlußlinie ter Klodičev članek: „Über die Wasser- und Temperaturverhältnisse des Tunnels. Denkschr. d. math.-nat. Kl. d. k. Akad. d. Wiss. Wien, 1902.

Carniola, 1, 1908, 220—222.

Paul Deutsch, Die Niederschlagsverhältnisse im Mur-, Drau- und Savegebiete. Geogr. Jahresber. aus Österreich, VI, Wien 1907.

Carniola, 1, 1908, 222—223.

Dr. A. v. Hayek, Die Sanntaler Alpen (Steiner Alpen). IV. Heft der Vorarbeiten zu einer pflanzengeographischen Karte Österreichs. (Bd. IV. Hft. 2 d. Abh. d. k. k. Zool.-bot. Ges. in Wien, Jena 1907.)

Carniola, 2, 1909, 54—57.

A. Penck und E. Brückner, Die Alpen im Eiszeitalter. 3 Bde., Leipzig 1909.

Carniola, 2, 1909, 57—58.

Jahrbuch des k. k. hydrographischen Zentralbureaus, 13, Jg. 1905, 5. Teil: Das Savegebiet. — A.: Niederschlagsbeobachtungen; B.: Wasserstandsbeobachtungen. Wien 1907.

Carniola, 2, 1909, 59.

Kossmat und Diener, Die Bellerophonkalke von Oberkrain und ihre Brachiopodenfauna. Jahrb. d. Geol. R. A. Wien, 60, 1910.

Carniola, N. v., 1, 1910, 270—273.

Geologische Spezialkarte d. Österr.-Ungar. Monarchie. Blatt Bischoflack-Idria. Zone 21, Kolonne 10. 1 : 75.000. Aufg. v. Dr. Fr. Kossmat, herausg. v. Geol. R. A. Wien 1909.

Carniola, N. v., 1, 1910, 273—274.

Geologische Spezialkarte d. Österr.-Ungar. Monarchie, Blatt Cilli-Ratschach, Zone 21, Kolonne 12, 1 : 75.000. Aufg. von Fr. Teller, herausg. v. Geol. R. A. Wien (1907).

Carniola, N. v., 1, 1910, 274—275.

M. Kišpatić, Pesek otoka Sušaka pri Lošinju in njegov izvor. (Der Sand von Sansego bei Lussin und dessen Herkunft.) Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1910.

Carniola, N. v., 2, 1911, 219—221.

Fr. Teller, Geologie des Karawankentunnels. Denkschr. d. k. Akad. d. Wiss., math.-nat. Kl., Wien 1910.

Carniola, N. v., 2, 1911, 332—335.

Fr. Tućan (Zagreb), Oblike površja na karbonatnih kameninah v kraških krajinah. (Die Oberflächenformen bei Karbonatgesteinen in Karstgegenden. Zentralbl. f. Min. etc., 1911).

Carniola, N. v., 3, 1912, 88—89.

R. Lucerna, Lednik v Podenski dolini v Karavankah za časa ledene dobe. (Der eiszeitliche Bodentalgletscher in den Karawanken.) Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1911.

Carniola, N. v., 3, 1912, 138—139.

Fr. Kossmat, Geologie des Idrianer Quecksilberbergbaues. Jahrb. d. Geol. R. A. Wien 1911.

Carniola, N. v., 3, 1912, 139—141.

M. Limanowski, Die tektonischen Verhältnisse des Quecksilberbergbaues in Idria. Bulletin intern. de l'Academie des sciences de Cracovie. Juli 1910.

Carniola, N. v., 3, 1912, 204—205.

M. Limanowski, Les grands charriages dans les Dinarides des environs d'Adelsberg (Postojna). Bulletin intern. de l'Academie des sciences de Cracovie. Juin 1910.

Carniola, N. v., 3, 1912, 205—206.

Fr. Kossmat, Der küstenländische Hochkarst und seine tektonische Stellung. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1909.

Carniola, N. v., 3, 1912, 206—208.

V. Conrad, Die zeitliche Verteilung der in den österreichischen Alpen- und Karstländern gefühlten Erdbeben in den Jahren 1897 bis 1907. (Erste Mitteilung.) Akad. d. Wiss. Wien 1909.

Carniola, N. v., 3, 1912, 280—281.

Jahrbuch des hydrographischen Zentralbureaus im k. k. Ministerium für öffentliche Arbeiten. XVI. Jhgg. 1908. V. Das Savegebiet. A. Niederschlagsbeobachtungen. B. Wasserstandsbeobachtungen. Wien 1911.
Carniola, N. v., 3, 1912, 281—283.

B. Baebler, Kemija in mineralogija za četrti razred realk in za sorodne šole. Ljubljana 1910.
Veda, 2, 1912, 105—107.

Vremenske izpremembe ob Adriji. (E. Mazelle, Österr. Rundschau, 1912.)
Veda, 2, 1912, 310—311.

Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Knjiga 188. Matematičko-prirodoslovni razred. Zagreb 1911.
Veda, 2, 1912, 311—312.

L. Adamović, Die Pflanzenwelt Dalmatiens. Leipzig 1911.
Veda, 2, 1912, 312—313.

Kišpatić M., Bauxite des kroatischen Karstes und ihre Enstehung. Neues Jb. f. Min. etc., Beil.-Bd., 34, Stuttgart 1912.
Carniola, N. v., 5, 1914, 89—91.

Tućan Fr., Zur Bauxitfrage. Zentralblatt f. Min. etc., Stuttgart 1913.
Carniola, N. v., 5, 1914, 91.

Tućan Fr., Terra rossa, deren Natur und Enstehung. Neues Jb. f. Min. etc., Beil.-Bd., 34, Stuttgart 1912.
Carniola, N. v., 5, 1914, 91—92.

Teppner W., Die Karstwasserfrage. Sonderabdruck aus „Geol. Rundschau", 4, 1913.
Carniola, N. v., 5, 1914, 176.

† Edvard Suess.
Carniola, N. v., 5, 1914, 180—184.

Kropáč J., Über die Lagerstättenverhältnisse des Bergbaugebietes von Idria. Berg- u. Hüttenmännisches Jahrb., 60, Wien 1912.
Carniola, N. v., 5, 1914, 261—262.

Kossmat F., Die Arbeit von J. Kropáč: Über die Lagerstättenverhältnisse des Bergbaugebietes von Idria. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1913.
Carniola, N. v., 5, 1914, 262—263.

Dr. G. Sajovic, Predavanja na prvem počitniškem tečaju Slov. šolske matice v Ljubljani l. 1912. Posebni odtisk iz Pedagoškega letopisa l. 1912.
Ljublj. zvon, 34, 1914, 484—485.

Kossmat Fr., Die adriatische Umrandung in der alpinen Faltenregion. Mitt. d. Geol. Ges. Wien, 6, 1913.
Carniola, N. v., 6, 1915, 58—64.

Predavanje dr. B. Zarnika „O bojih v živalstvu".
Carniola, N. v., 6, 1915, 147—148.

Jahrbuch des hydrographischen Zentralbureaus im k. k. Ministerium für öffentliche Arbeiten, 18, 1910. — Das Savegebiet. A. Niederschlagsbeobachtungen. B. Wasserstandsbeobachtungen. Wien 1913.
Carniola, N. v., 6, 1915, 210—212.

Dvorský, Dr. V., Studie ku geografii slovanských sídel. 1. Trenta. Sbornik české spol. zeměvědné, 20, Praha 1914.
Carniola, N. v., 6, 1915, 212—216.

Dr. J. N. Dörr, Über die Fernwirkung der Explosion auf dem Steinfelde bei Wiener Neustadt (1912, Juni 7). Sitzber. d. Akad. d. Wiss. Wien 1913.
Carniola, N. v., 7, 1916, 78—79.

Dr. L. Waagen, Karsthydrographische Mitteilungen aus Unterkrain. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1914.
Carniola, N. v., 7, 1916, 79—80.

A. Penck, Die österreichische Alpengrenze. Stuttgart 1916.
Carniola, N. v., 7, 1916, 214—217.

Jahrbuch des hydrographischen Zentralbureaus im k. k. Min. f. öff. Arbeiten, 19, Jg. 1911. Das Savegebiet. A. Niederschlagsbeobachtungen. B. Wasserstandsbeobachtungen. Wien 1914.
Carniola, N. v., 7, 1916, 274—276.

F. Pengov, Podobe iz narave. I. zvezek. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu 1916.
Ljublj. zvon, 36, 1916, 566—570.

Prof. Dr. Fr. Kossmat, Die morphologische Entwicklung der Gebirge im Isonzo- und oberen Savegebiet. Eine Studie zur Geschichte der Adriatischen Wasserscheide. Sonderabdruck a. d. Z. d. Ges. f. Erdkde zu Berlin 1916.
Carniola, N. v., 8, 1917, 237—241.

Vouk dr. Vale, Nauka o životu bilja. U Zagrebu 1918. Znanstvena djela za opću naobrazbu, izdala jgsl. akademija znanosti i umjetnosti, knj. 7.
Ljublj. zvon, 39, 1919, 313—316.

Dr. J. C. Oblak, Koroška Slovenija. V Ljubljani 1919.
Ljublj. zvon, 39, 1919, 634—635.

Albrecht Spitz, Nachgosauische Störungen am Ostende der Nordkarawanken. (Eine Vermutung.) (Aus dem Nachlasse.) Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1919.
Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 37—38.

Fritz Härtel, Stratigraphische und tektonische Notizen über das Wocheiner Juragebiet. Vhdl. d. Geol. R. A. Wien 1920.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 38—39.

Dr. K. Hinterlechner, Über die alpinen Antimonitvorkommen: Maltern (Nied. Oesterr.), Schlaiming (Ungarn) und Trojane (Krain). Nebst Mitteilungen über die Blei-Quecksilber-Grube von Knapovže in Krain. Jahrb. d. Geol. R. A. Wien (1917), 67, 1918.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 39—40.

Eichleiter und Hackl, Arbeiten aus dem chemischen Laboratorium der „Geologischen Staatsanstalt", ausgeführt in den Jahren 1913—1918. Jahrb. d. Geol. S. A., Jg. 1919, 69, Wien 1920.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 40—41.

O. Ampferer, Über die Saveterrassen in Oberkrain. Jahrb. d. Geol. R. A. Wien, Jg. 1917, 67, 1918.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 41—43.

V. Hilber, Anthracotherienzähne aus Trifail. Mitt. Naturwiss. Ver. f. Steiermark, 55, Graz 1919.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 43.

W. v. Teppner und Jul. Dreg(g)er, Neue Amussiopecten aus steirischen Tertiärablagerungen. Jahrb. d. Geol. R. A. Wien, Jg. 1917, 67, 1918.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 43.

Glasnik geografskog društva v Beogradu. God. 4, sv. 5. in 6, Beograd 1921.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 2—3, 1921—1923, 43—44.

Dr. A. Winkler, Geomorphologische Studien im mittleren Isonzo- und im unteren Idrijca-Tale. Jahrb. d. Geol. B. A. Wien, 72, 1922.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 4—6, 1924—1925, 50—51.

Dr. A. Winkler, Das mittlere Isonzogebiet Jahrb. d. Geol. S. A. Wien, 70, 1920.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 4—6, 1924—1925, 51.

Kossmat, F., Geologie der zentralen Balkanhalbinsel. Mit einer Übersicht des dinarischen Gebirgsbaues. 12. zv. zbirke: Wilser, Die Kriegsschauplätze 1914—1918 geologisch dargestellt, Berlin 1924.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 4—6, 1924—1925, 51—54.

Fr. Kossmat, Die mediterranen Kettengebirge in ihrer Beziehung zum Gleichgewichtszustande der Erdrinde. Abh. d. math.-phys. Kl. d. sächs. Akad. d. Wiss. Leipzig 1920.

Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 4—6, 1924—1925, 54—56.

Dr. J. Rus, Slovenska zemlja. Kratka analiza nje zgradbe in izoblike. Splošna knjižnica, II. zv., Ljubljana 1924.

Geogr. vestnik, 1, 1925, 67—70.

M. Salopek, Osvrt na geološku ekskurziju u Bohinj i na Triglav. Spomenica u počast prof. dr. Gorjanoviću. Zagreb 1925/26.
Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 7—8, 1926—1927, 69.

Winkler Artur, Über den Bau der östlichen Südalpen. Mitt. d. Geol. Ges. Wien, 16, 1923.
Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 7—8, 1926—1927, 69—74.

E. Biel, Klimatographie des ehemaligen österr. Küstenlandes. Denkschr. d. Akad. d. Wiss. in Wien, 135—193, 45 razpredelnic, 11 slik v besedilu, 12 zemljevidov. Wien 1927.
Geogr. vestnik, 4 (1928), 1929, 136—137.

ORIS IN OCENA SEIDLOVEGA ZNANSTVENEGA DELA

Ko je nastopil Seidl svojo prvo službo na meščanski šoli v Krškem, se ni lotil z vso vnemo samo poklicnega dela, marveč je izrabil tudi ves prosti čas za nadaljnji študij prirodoslovnih znanosti. Kmalu se je pojavil v javnosti s krajšimi poljudnimi članki iz tega področja, ki jih je priobčil v „Ljubljanskem listu" leta 1884. in 1885. Že ti sestavki kažejo, da ga je v prvi vrsti zanimala meteorologija. Verjetno je, da je vnet za to stroko dal sam pobudo za ustanovitev meteorološke postaje v Krškem, kjer je potem vršil tozadevna opazovanja, dokler se ni preselil na novo službeno mesto v Gorizio. S kakšno vestnostjo in vnemo je postajo vodil, izpričujejo mimo beležk, ki jih je pošiljal centrali na Dunaj, in njegovega „Pregleda meteoroložkih opazovanj v Krškem od 1. aprila 1885 do 31. julija 1886" (Peto letno poročilo mešč. šole v Krškem, 1886) še tri razprave, ki jih je poleg omenjenega pregleda objavil leta 1886. Tako je sestavil na podlagi lastnih opazovanj in drugih meteoroloških podatkov članek „Črtice o podnebji v Krškem" (ibid.), ki je prva znanstvena klimatološka študija v slovenščini, v „Ljubljanskem zvonu" je izšla obširnejša razprava „Osnovna toplina ljubljanska", najzanimivejše izsledke iz slednje je pa v zgoščeni obliki priobčil v vodilni nemški reviji „Meteorologische Zeitschrift".

Poglabljal se je bolj in bolj v meteorološke in klimatološke probleme in obenem širil svoje delovno območje. Že leta 1887. je izšla v „Glasniku Hrv. naravoslov. društva" v Zagrebu njegova temeljita, z vsem znanstvenim aparatom opremljena razprava „Toplinske razmere Zagreba in Ljubljane", ki se po zrelosti močno razlikuje od avtorjevih prvencev. V „Meteorologische Zeitschrift" je pa objavil istega leta krajšo razpravo „Temperatur-Vertheilung im Gebiete der Karawanken", kjer je obdelal zanimivo vprašanje, kako pojema temperatura z višino.

Dve leti pozneje (1889) je izšla v „Ljubljanskem zvonu" obširna razprava „O menjavi topline v Ljubljani". Pri tem delu se mu je gradivo tako namnožilo, da je bržkone že pričel misliti na monografijo o klimi Kranjske. Vendar je objavil še prej v „Mitt. d. Musealver. f. Krain" (1890) kot nekakšen poskus obširnejšo raz-

pravo „Ueber das Klima des Karstes", kjer je izčrpno obdelal podnebje Tržaškega Krasa. Za strokovne kroge važne izsledke je pa priobčil v članku „Bemerkungen über die Karstbora" (Meteorol. Zeitschrift, 1891).

Nato je začel objavljati v domačem muzejskem glasilu svoje najobširnejše in zelo vestno sestavljeno delo „Das Klima von Krain", ki je izhajalo enajst let (1891—1902) in je še danes temeljna knjiga za klimatološki študij našega ozemlja. V razpravi je nanizal na podlagi podatkov 40—50 letnega meteorološkega opazovanja pri nas izčrpno vse važnejše klimatološke izsledke za Kranjsko. Žal je zaradi nasprotovanja nekaterih sodobnikov moralo izostati poglavje o zračnem tlaku in vetrovih (cf. Bohinec, Plan. vestnik, 1936, str. 89). V teh letih je priobčil Seidl razen tega še več krajših klimatoloških člankov (Meteorol. Zeitschrift, 1891, 1893, 1898, 1901).

Potres, ki je 14. aprila 1895 močno prizadel Ljubljano, je pritegnil njegovo zanimanje v seizmološko smer. V „Slovenskem Narodu" je že 23. aprila istega leta v zanimivem in poljudno pisanem članku „O naravi velikonedeljskega potresa" pojasnil prestrašenemu prebivalstvu potresne pojave in njih vzroke. Za „Ljubljanski zvon" je zasnoval nato obširnejšo in temeljitejšo razpravo, ki je izšla še istega leta pod naslovom „Potresi na Kranjskem in Primorskem".

Po ljubljanskem potresu je izbrala centralna potresna komisija na Dunaju Seidla za poročevalca za Kranjsko in Goriško. Njegove podatke o potresnih sunkih na tem ozemlju je sprva objavljal predsednik potresne komisije, geolog Mojsisovics, skupno z ostalimi poročili. Ko pa je začel zbirati ta poročila centralni zavod za meteorologijo in geodinamiko na Dunaju, je pričel Seidl, kakor vsi drugi takratni poročevalci, objavljati svoje podatke samostojno. Opremljal jih je navadno z obširnimi letnimi in mesečnimi pregledi. Pri večjih avtohtonih potresih je skušal vedno najti vzročno zvezo s tektonskimi razmerami naših krajev. Taka samostojna poročila je objavil za leta 1904—1914.

Razumljivo je, da je v teh letih pisal največ o potresih. Ena njegovih najvažnejših študij iz tiste dobe je izšla v „Mitt. d. Musealver. f. Krain" (1895) z naslovom „Beziehungen zwischen Erd-

beben und atmosphärischen Bewegungen", kjer je med prvimi trdil, da izzovejo potresne sunke klimatski faktorji. Na to delo se v strokovni literaturi še sedaj sklicujejo in ga primerno upoštevajo (cf. Handb. d. Geophysik, herausgeg. v. B. Gutenberg, IV. Erdbeben. Berlin 1932, str. 1108). Od ostalih njegovih seizmoloških razprav naj omenim še „Die Erderschütterungen Laibachs in den Jahren 1851—1886" (Sitzber. d. Akad. d. Wiss. Wien, math. -nat. Kl., I. 107, Wien 1898), kjer je po zapiskih muzejskega kustosa Karla Dežmana podal izčrpen pregled potresov, ki jih je doživela Ljubljana pred znanim velikonočnim potresom, in jih primerno karakteriziral. Nadalje je pomembna njegova razprava „Übersicht der Laibacher Osterbebenperiode für die Zeit vom 16. April 1895 bis Ende December 1898" (Sitzber. d. Akad. d. Wiss. Wien, math. -nat. Kl., I, 108, 1899), kjer je pokazal, koliko časa so se še javljali in kako so pojemali potresni sunki, ki so spadali v velikonočno rojno dobo.

Pri študiju potresnih pojavov je zadel Seidl tudi ob geološke probleme, ki so ga bolj in bolj zanimali. Zakaj ni bil že prej deloval tudi na tem področju, pove sam v pismu, ki mi ga je pisal 6. februarja 1940: „V mojem času na univerzi v Gradcu še ni bilo geologije! Povsem nevednega me je vpeljal v terensko geologijo Kossmat (1895). Neizmerno sem mu hvaležen za to! Prva knjiga iz geologije, ki mi je prišla v roke in jo imam še v svoji biblioteki, je bila: Sueß, Entstehung der Alpen. 1875 — prebral sem jo in odložil „klug als wie zuvor"! (1880)." V poznejšem pismu (z dne 16. julija 1940) dostavlja: „Šele po ljubljanskem potresu 1895 sem bil deležen sreče dobiti v prof. (takrat šele asistentu) Kossmatu čez vse ljubeznivega in odličnega mentorja!" Kossmatovo uvajanje v geologijo je bilo neumorno delavnemu Seidlu že kar vzpodbuda za samostojno raziskovanje terena.

Seidlovi prvi geološki članki so bili nekakšni, za širšo javnost prikrojeni, poljudni posnetki predvsem Tellerjevih in Kossmatovih razprav. Takšen je bil na primer njegov prvi geološki članek „Nova geološka preiskava kranjske dežele" (Izv. Muzej. dr. za Kr., 6, 1896), v katerem je pojasnil slovenski javnosti važnost geološke vede in jo seznanil s Tellerjevimi in Kossmatovimi raziskovanji.

Po Tellerjevem geološkem zemljevidu vzhodnih Karavank in Savinjskih Alp, po Kossmatovi geološki karti specialke Postojna — Ajdovščina in na podlagi tozadevnih pojasnil obeh avtorjev, kakor tudi njunih ostalih razprav o tem ozemlju, je sestavil pregledno geološko sliko pretežnega dela slovenskega ozemlja. Ob tej priložnosti je dal vodstvu ljubljanskega muzeja dober nasvet, naj si spričo novega geološkega preiskovanja naših krajev izposluje za svojo zbirko od državnega geološkega zavoda na Dunaju dublete kamenin in fosilov.

Da je pa že takrat kritično presojal geološke probleme, dokazuje njegova ostra, toda upravičena zavrnitev zastarele Kramerjeve razlage o nastanku kraške rdeče ilovice v člankih „Director Kramers Theorie der Bildungsweise der „terra rossa" des Karstes" (Mitt. d. Musealver. f. Krain, 1900) in „Nochmals über die Bildungsweise der „terra rossa" des Karstes" (ibid., 1900).

Nekaj let nato je začel preiskovati sledove ledene dobe v tolminski okolici, in to v času, ko še ni imel na razpolago znamenitega temeljnega Penckovega in Brücknerjevega dela o poledenitvah Alp v diluvialni dobi. Pri raziskovanju se je mogel opirati le na starejšo, v marsičem še nezanesljivo literaturo. Zanimive izsledke o tem je priobčil v „Soči" (1906), kar je še istega leta ponatisnil „Planinski vestnik".

Posebno so zanimale Seidla Savinjske Alpe, ki jih je bil geološko že precej podrobno obdelal Teller. Prvotno poročilo o geologiji Savinjskih Alp, ki ga je bil podal v „Novi geološki preiskavi kranjske dežele", je Seidl postopno dopolnjeval. Za turistične kroge prirejenega je objavil v „Planinskem vestniku" (1906) pod naslovom „Zgradba in geološka zgodovina Savinskih ali Kamniških planin". Šele po tej pripravi se je lotil svojega velikega dela o tej gorski skupini, ki ga je izdal 1907—1908 pri Slovenski matici v znani zbirki „Slovenska zemlja" z naslovom „Kamniške ali Savinjske Alpe, njih zgradba in njih lice". S tem delom je zaslovel Seidl pri nas predvsem kot geolog, ki zna zamotane pojave, ki jih nudi naša zemlja, posebej pa že takrat turistom zelo priljubljene Savinjske Alpe, na mikaven način ponazarjati in zadovoljivo razbistriti.

Seidl je imel pri tem, kakor pravi v uvodu, namen seznaniti prijatelje te gorske skupine z njeno zgradbo in obenem razložiti

njeno lice, da jim bo omogočeno umeti oblike vrhov, obronkov in dolin in v njih spoznati delovanje prirodnih zakonov. Zato je podal naši javnosti v tej knjigi izčrpen uvod v geologijo sploh. Popisal je gradivo, iz katerega sestoje Savinjske Alpe, in je pri tem obdelal vsa osnovna poglavja iz petrografije. Nazorno in zanimivo je pojasnil, kako so nastale kamenine te gorske skupine. Podal je uvod v umevanje tektonskih pojavov, nato pa mikavno predočil zemeljsko zgodovino od prvih početkov do najmlajših dni in tudi primerno pojasnil nekdanje življenje, ki se nam je v okameneli obliki tu pa tam še ohranilo. Pri posameznih geoloških dobah je spretno obrazložil takratno delovanje tektonskih sil in premaknitve skladov v Savinjskih Alpah. Tako je pojasnil starost posameznih skladov in predočil, kako se je končno izoblikovalo današnje površje. Slednjič je dodal še opis rastlinske odeje Savinjskih Alp, ki ga je posnel v glavnem po Hayeku (Abh. d. Zool. - bot. Ges. Wien, Jena 1907).

Tudi v opisano delo je vpletel nešteto lastnih izsledkov, ki si jih je bil nabral na licu mesta. Poljudno in mikavno pisani tekst je opremil s številnimi slikami, načrti in profili, ki jim je dodal še večbarven geološki zemljevid. Ta zemljevid je, kakor sam pravi, v glavnem kopija Tellerjeve geološke karte Železna kapla—Kokra (1 : 75.000), vendar je vnesel vanj tudi on nekaj sprememb. Tako je označil povsem pravilno šenturške skrilavce in peščenjake ter sorodne usedline za wengenske sklade. Miocenski konglomerat, ki ga kaže Tellerjeva karta na ozemlju med Rupovščico in Savo, je na svoji karti upravičeno prištel k diluviju. Hvalevredno je, da je vnesel v zemljevid kar največ sledov ledene dobe, ki jih je bil ugotovil Lucerna. Bolje pa bi bil storil, če bi prevzel sericitne skrilavce in gnajse Kranjske rebri, ki jih je imel Teller prvotno res za arhajske, a jih pozneje na svoji karti ni označil kot take, namesto da jih je zarisal kot silurske, kar ni utemeljeno.

Seidlova bistvena zasluga je, da je za ta zemljevid sam raziskal geološko zgradbo ozemlja, ki sega na sosednje specialke Ljubljana, Celje—Radeče in Radovljica. Za te predele takrat še ni bilo na uporabo novejših geoloških kart.

Njegov geološki zemljevid je lepo in pregledno izdelan, tako da je gorska skupina bralcu pred očmi kot zaključena enota. Čudno je pa vsekakor, da je sicer tako vestni in natančni Seidl prezrl v svojem zemljevidu nekatere napake in pomanjkljivosti. Tako je na primer ob zgornjem teku Tržiške Bistrice namesto perma napačno zaznamenovana triada. V dolinskem predelu pri Sv. Katarini na severni strani Križke gore in Storžiča je izpuščen werfen in zarisan namesto njega perm. Na južnem pobočju Križke gore in Storžiča ni vrisan pas šenturških skrilavcev oziroma wengenskih skladov. Na severozahodni strani Matkovega kota je precejšen kompleks werfena izpustil oziroma ga zaznamoval kot srednjo triado (školjkoviti apnenec). Tudi na južni strani Savinjskih Alp je prezrl werfen na več mestih (v dolini Kamniške Bistrice v sredi keratofirskega kompleksa in južno od Krvavca). Jugovzhodno od Igle bi moral školjkoviti apnenec segati še na desni breg Savinje.

Pa tudi stratigrafska označba tistih predelov, ki jih je Seidl sam raziskal, se ponekod razlikuje od stratigrafske označbe na novejših geoloških specialkah. Pri Motniku nastopa na primer poleg miocena dejansko še široka proga oligocena. Nadalje je severozahodno odtod izpuščen precejšen kompleks perma. Še severneje pa bi bil moral vrisati Seidl namesto wengenskih skladov rabeljske, ki se javljajo izpod dachsteinskega apnenca Menine tudi še na nekaterih drugih mestih. Pasova andezitnih grohov, ki ležita na obeh straneh Tržiške Bistrice ob južnem vznožju Dobrče in Križke gore, je prištel k oligocenu namesto k miocenu. Predel med Palovičami, Zgošami in Begunjami pa bi bil moral zarisati v karto kot oligocen namesto kot miocen. Velik kompleks med Dupljami in Goričami je oznamenovan z olivnozeleno barvo in majhnimi krogi. Ker v legendi te signature ni, je verjetno, da gre tu za popravek med tiskom. Žal, da Seidl nikjer ne pove, ali ima tukaj v mislih diluvij ali miocen. Nekako južno polovico tega kompleksa bi moral zaznamovati kot diluvij, severno polovico pa kot miocen. Nadaljnjih, manj važnih neskladnosti in pomanjkljivosti na tem mestu ne navajam.

Ko so našli v glini viške terase pri Ljubljani čeljust širokočelnega losa, se je Seidl spričo važnosti zanimive najdbe lotil no-

vega dela, da pojasni pomen odkritja in poda hkratu geološko zgodovino Barja. Napisal je razpravo „Širokočelni los (Alces latifrons) v starejši diluvijalni naplavini Ljubljanskega barja" (Carniola, N. v., 3, 1912), v kateri je razglabljal o geoloških razmerah na Ljubljanskem polju oziroma v Ljubljanski kotlini, jih primerjal z geološkimi razmerami na Barju in poudaril velike razlike med obema predeloma. Svojim izvajanjem je vzel za temelj Brücknerjevo časovno razčlenitev ledenodobnih sedimentov na Gorenjskem in je prišel tako do zaključka, da je viška glina iz tretje glacialne dobe. Starosti gline s tem sicer ni pogodil — spada namreč v prvo interglacialno dobo, ako ni še starejša — vendar to ni bila njegova krivda, saj takrat še niso bile znane globlje plasti viške terase ter bližnje okolice, pa tudi ne Ampfererjevi rezultati, s katerimi je bila šele pravilno določena starost ledenodobnih sedimentov v zgornjem savskem porečju. Zato seveda tudi ostali zaključki v tem delu po večini ne ustrezajo dejanskemu stanju.

Na izletih, ki jih je delal iz Gorice v bližnjo in daljno okolico, je bistro opazoval, kar so bili ugotovili geologi, predvsem Kossmat in Stache. Marsikaj je tudi sam zasledil in dognal in tako izpopolnjeval gradivo za oris geološke preteklosti te pokrajine. Z zbranim materialom je seznanil javnost na predavanju, ki ga je imel leta 1912. v „Narodni prosveti" v Gorici. Isto snov je objavil leto pozneje v drobni knjižici z naslovom „Geološki izprehodi po Goriškem". V njej je prav poljudno opisal vse geološke dobe, ki se s svojimi usedlinami in kameninami uveljavljajo na Goriškem. Da je popeljal bralca od laglje do čedalje teže umljive snovi, je pričel z opisovanjem najmlajše dobe. Navedel je vse važnejše goriške kraje ali predele, kjer so razgaljeni istodobni sedimenti. Hkratu je opozoril bralca tudi na morfološke značilnosti in pokazal pri tem prav spretno na odvisnost le-teh od geološke zgradbe. Mimogrede je razložil tektonske pojave, pojasnil, kako nastaja podtalna voda, obrazložil, kako je nastalo ležišče živega srebra pri Idriji in še mnogo drugega. Na ta način je opisal skoraj vso Goriško in prišel tu pa tam tudi na področje sosednje Kranjske. Morda je zaradi poljudnega značaja knjižice obdelal mlajše dobe obširneje, starejše pa prav na kratko; vendar je prav zato povprečnemu bralcu drugi

del opisa teže umljiv in ga nehote zavede v zmoto glede pomembnosti mlajših sedimentov nasproti starejšim. Po naslovu sodeč, ki pa ne ustreza vsebini, je knjižico namenil za nekakšen geološki kažipot pri izletih po Goriškem. Zanimivemu opisu je dodal številne profile in slike, med katerimi je večina originalnih.

Ko se je preselil Seidl po izbruhu prve svetovne vojne v Novo mesto, kjer je začel uživati zasluženi pokoj, je obrnil svojo pozornost takoj novi okolici. Najdba fosilnih školjk in polžev v glini pri Prečni mu je dala povod za novo študijo (Der diluviale See von Prečna bei Novo mesto. A. Entwurf der geologischen Geschichte des Tales der Krka [Gurk] und des Beckens von Prečna. Carniola, N. v., 9, 1919). Okamenine je poslal v določitev kustosu graškega muzeja dr. Teppnerju, sam je pa medtem podrobno preiskal okolico zanimivega najdišča. Tako je popolnoma pravilno ugotovil, da je nastalo v diluvialni dobi pri Prečni zaradi zajezitve jezero, v katerem je bila odložena omenjena glina. V zvezi s tem je skušal pojasniti nastanek vse krške doline. Deloma s pomočjo starejše literature, deloma na podlagi lastnih ugotovitev je prišel do sklepa, da je zgornji del Krke, to je od izvira do Soteske, vezan na dinarsko prelomno črto, ob kateri se je planota z Rogom dvignila više od onstran preloma ležeče ajdovske planote. Dognal je, da teče Krka od Soteske navzdol po nižinskem ozemlju, ki je v dviganju zastalo in je po vmesni do 304 m visoki skalnati pregradi razdeljeno v dva dela, v Krško polje in prečensko kotlino. Opazil je, da je savski vršaj, s katerim je prekrita ravnina Krškega polja, potisnil Krko tik ob Gorjance. Dognal je, da je segalo prečensko diluvialno jezero do višine 205 m. V mlajši dobi je segalo to jezero le do višine 185 m. Končno je ugotovil še prelomno črto na južni strani ajdovske planote in s tem vsaj delno pojasnil tektonski nastanek prečenske kotline.

Zanimivo je, da Seidl Krškega polja tedaj še ni imel za pravo udorino, marveč le za grudo, ki je v dviganju zastala. Šele pozneje, ko je preučeval s Heritschem tektoniko Krškega polja, je prišel do pravilnega zaključka. Ta razprava sicer ni pisana v tako poljudni obliki kot njegovi ostali geološki članki in knjige, vendar je tudi tu podajanje lahko umljivo in zanimivo.

Močan potres, ki je leta 1917. prizadejal mnogo škode Brežicam, je poživil Seidlovo zanimanje za Krško polje in severni del Gorjancev. Prav takrat je štajerska deželna vlada naročila profesorju graške tehnike Tornquistu, da geološko preuči potresno ozemlje in s tem v zvezi pojasni potresne pojave. Le-ta je povabil poleg Heritscha, profesorja graške univerze, tudi Seidla, kot takratnega potresnega poročevalca za Kranjsko, k sodelovanju, čemur se je slednji prav rad odzval. Skupaj s Heritschem je obhodil v juliju in avgustu 1917 vse Krško polje in obrobno hribovje. Napravila sta nato prvo, sodobnim zahtevam ustrezajočo, geološko karto severnega dela Gorjancev v merilu 1 : 75.000. Izšla je kot priloga razprave „Das Erdbeben von Rann an der Save vom 29. Jänner 1917. II. Die Tektonik der Bucht von Landstraß und ihre Beziehungen zu den Erderschütterungen" (Mitt. d. Erdb.-Kommiss. d. Akad. d. Wiss. Wien, N. F., 55, 1919). V tem delu sta podala nešteto podrobnih geoloških profilov, deloma v skicah, deloma v besedilu, ki nudijo še mnogo neizrabljenega gradiva za geološko zgodovino omenjene pokrajine. Sama pa sta iz njih ustvarila že dovolj jasno in povoljno sliko o geološki zgradbi Krškega polja in njegovega obrobja, predvsem severnega dela Gorjancev. Seveda sta izčrpno obdelala tudi potresne pojave in jih prav spretno spravila v zvezo s tektoniko opisanega ozemlja. Žal, da iz teksta samega ni razvidno, koliko je prispeval eden in koliko drugi. Nedvomno je Seidlov delež precejšen, posebno, ker je sam že prej raziskal nekatere predele v obližju.

Seidl sam pa je napisal takrat tudi širšim krogom umljivo seizmološko razpravo v „Carnioli" (9, 1919) z naslovom „Zemeljski potres pri Brežicah in Krški vasi dne 29. januarja 1917". V njej je na podlagi številnih poročil in pa podatkov zagrebškega potresnega observatorija dognal, da je prvemu glavnemu potresu, ki je bil po jakosti VIII. stopnje in mu je bilo privršno središče nekje med Brežicami in Krško vasjo, sledilo na Kranjskem do konca leta 1917. 243 dodatnih potresov. Ugotovil je, da so se ti potresi vrstili tako, da je slednji pospeševal zoritev in izprožitev naslednjega. Vsi potresi, glavni in dodatni, so bili tektonskega značaja.

Železniška nesreča, ki se je zgodila nekaj dni pred brežiškim potresom, je Seidla napotila, da je ob prvi priložnosti obiskal kraj nesreče in preučil naravni dogodek, ki jo je bil zakrivil. Podrobno je razložil geološke razmere tamkajšnje okolice in zadovoljivo pojasnil nastajanje melišča ter vzroke, ki so plaz sprožili, da se je vsul po hudournikovi strugi na progo med Zagorjem in Trbovljami. Obenem je dal upoštevanja vredne nasvete, kako preprečiti nadaljnje nesreče na tem in podobnih mestih železniške proge.

Poznejša leta je usmeril Seidl svojo pozornost Beli Krajini. Nastala mu je razprava „Zemeljski potresi pri Črnomlju v zvezi z geološko zgodovino krajine" (Glasnik Hrv. prirodoslov. dr., 37—38, 1925/26), v kateri je obdelal vse potrese novejše dobe, ki so se javljali v okolici Črnomlja in izločil iz skupnega števila avtohtone potresne pojave oziroma sunke. Pri tem je dognal, da obstaja dvoje potresnih središč, katerih eno je pri Črnomlju, drugo pa ob Kolpi pri Adlešičih. Da je dobil zvezo med geološkim razvojem Bele krajine in tamkajšnjimi potresi, je izčrpno opisal geološko zgradbo, in to predvsem tamkajšnje tektonske razmere. Pri tem se je dotaknil tudi vprašanja glede nastanka črnomaljskega premoga, ki ga je s pomočjo morfogeneze stavil v miocen. Njegov postopek v tem primeru ni bil pravilen, kakor je pozneje pokazala fosilna favna, ki so jo našli v premogovnem ležišču. Prav tako se mu ni posrečilo dokazati trditve, da je v spodnjem pliocenu preplavilo Belo krajino panonsko morje in da je rdeča ilovica sediment tega morja. Močvirno jezero v črnomaljski kotlini, kjer je v spodnjem pliocenu nastajal premog, najbolje dokazuje, da ne more biti govora o istodobni transgresiji panonskega morja. Rdeča ilovica, ki diskordantno prekriva premogišče, pa je seveda temu primerno mnogo mlajša. Velik del razprave zavzema opis morfološkega razvoja gorovja in gričevja ob Kolpi.

Seidlu se je posrečilo najti zvezo med potresi in geološko zgradbo in je njegova razprava v polni meri dosegla svoj cilj. Poudarim naj še, da je to prva slovenska morfološka razprava (v svoji knjigi „Kamniške ali Savinjske Alpe" pojasnjuje samo odvisnost današnjega reliefa od geološke zgradbe) in prvi izčrpni in sodobnim zahtevam ustrezajoči geološki opis Bele krajine.

Leta 1926. se je z veliko vnemo odzval vabilu geološko-paleontološkega instituta na ljubljanski univerzi za sodelovanje pri geološkem kartiranju Dolenjske in je nekaj let uspešno raziskoval geološko zgradbo novomeške okolice (cf. Salopek, Geološko proučavanje i kartiranje u Sloveniji god. 1926. Geogr. vestnik, 2, 1927, str. 154, 155.).

Obširni monografiji Kossmata (Die adriatische Umrandung in der alpinen Faltenregion, 1913) in Winklerja (Über den Bau der östlichen Südalpen, 1923), v katerih so Julijske Alpe posebno podrobno obdelane, sta vzpodbudili Seidla, da napiše tudi za Julijske Alpe ali vsaj za Triglavsko pogorje nekaj podobnega, kakor svojčas za Savinjske Alpe. Prva svetovna vojna in spremenjene državne meje so mu to namero preprečile. Kljub temu je hotel obogatiti slovensko znanstveno literaturo z obravnavo vsaj enega problema iz Triglavskega pogorja. Izbral si je najzanimivejšega in je leta 1929. napisal razpravo o zlatenski plošči (Zlatenska ploča v Osrednjih Julijskih Alpah. Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 10, 1929).

Da bi postala sama po sebi težka snov umljiva tudi širšim krogom, je v uvodu opisal na kratko glavne tektonske pojave, jih pojasnil z originalnimi risbami in podal nato geološki oris skoraj vsega Triglavskega pogorja. Podrobno je opisal ploščo in po svoje razložil njen nastanek. Razpravo je opremil s številnimi profili, geološko in tektonsko karto ter prav posrečeno fotografsko sliko, ki na svojevrsten in plastičen način ponazarja nariv Vernarja na Triglavov masiv. Kljub vsemu temu je ta študija povprečnemu bralcu težko razumljiva.

Seidlova domneva o nastanku zlatenske plošče se bistveno razlikuje od Kossmatove in Winklerjeve.

Glede vprašanja, ali leži plošča res v vsem obsegu na tuji podlagi ali ne, se je Seidl pridružil Winklerju, ki je bil v nasprotju s Kossmatom prepričan, da leži plošča v vsem obsegu na tuji podlagi. Winklerjevo narivno črto na obrobju plošče je Seidl dopolnil še z nekaterimi važnejšimi profili, ki jih je bil sam opazil. S tem, da je dognal, da leži med Blatom in Krstenico pod wettersteinskim apnencem dachsteinski, pod tem pa wengenski apnenec, je dokazal

nariv še 5 km od zahodnega roba zlatenske plošče, kar naj bi izpričevalo, da leži plošča na popolnoma tuji podlagi.

Kar zadeva nastanek zlatenske plošče, ki je bila po njegovem mnenju že v začetku na istem mestu kot danes, je Seidl sodil, da je tektonski pritisk od jugozahoda zrinil in pri tem naluskal njeno prvotno paleozojsko podlago. Pri tem se je plošča sama ločila od te podlage, nakar je bila zaradi pritiska zrinjena pod ploščo njena sedanja paleozojsko-triadna-jurska podlaga. Zlatenska plošča torej ni od severovzhoda narinjena na tujo podlago, kakor si je zamislil Winkler, marveč ji je tuja podlaga podrinjena od jugozahoda.

S to drzno zamislijo je zapustil Seidl trdna realna tla, na katerih se je pri svojem znanstvenem delu vedno gibal, in se približal krogu tistih tektonikov, ki skušajo pogosto bolj s fantastičnimi kot z utemeljenimi domnevami rešiti najtežje geološke probleme.

Največja težava je v tem, da ni mogoče najti pravega izvorišča podlage, ki je podrinjena pod zlatensko ploščo. Prav tako ni jasno, kako naj bi se bil vršil podriv proti severovzhodu, ali nad trentsko ploščo ali pod njo. Tektonske razmere na obodu zlatenske plošče kažejo le na prvo možnost. Toda v tem primeru bi imeli opraviti z narivom in podrivom. Pomikanje podlage nad trentsko ploščo ne bi namreč pomenilo drugega kakor narivanje, nadaljnje pomikanje podlage pod zlatensko ploščo pa podrivanje. Narivanje preko Krna in Bogatina proti zlatenski plošči je pa nemogoče že iz razloga, ker imamo v jugozahodnem delu Julijskih Alp in v njihovem prednožju vsepovsod znake, ki dokazujejo, da so se vršili tu narivi samo v nasprotni smeri. Spričo tega je izgubila Seidlova domneva vso veljavo.

Obstajajo pa seveda še drugi tehtni razlogi, ki ne govore samo proti Seidlovi, marveč tudi proti Winklerjevi domnevi. Predvsem manjka v sredi zlatenske plošče tektonsko okno, kjer bi bila vidna ali popolnoma tuja podlaga ali pa mlajši skladi, ki bi ležali pod starejšimi zlatenske plošče. Zgoraj omenjeno mesto med Blatom in Krstenico, ki leži 5 km od zahodnega roba zlatenske plošče in ki ga je navedel Seidl kot tako okno, nikakor ni v pravi sredini plošče, ampak je le približno 3 km oddaljeno od njenega južnega

roba, kar je v primeri s celotno domnevano dolžino plošče (25 km) premalo. Nahajališče werfenskih skladov pri Pernikih, ki po Seidlu naznanja nariv še sredi plošče, nima spričo Winklerjevega mnenja, da poteka tu že narivni rob plošče, prave veljave.

Domnevi nasprotuje nadalje dejstvo, da se je pri tako silnem pritisku, ki naj bi ga bila izvajala zlatenska plošča na podlago ob njenem podrivanju, bohinjska jurska sinklinala tako dobro ohranila, in to kljub malo odpornim tenkoploščastim in skrilavim laporjem, ki so v jedru sinklinale, medtem ko so bili odporni dachsteinski apnenci Kanjavca in enaki skladi Triglava pri podrivanju intenzivneje zgrbljeni. Seidl sicer omenja, da so kraki jurskih sinklinal še posebej nagubani na valovite gubice. Te pa so tako neznatne, da jih Härtel niti ni zarisal v svoje profile. Še bolj čudno je pa, da so se vse tri jurske sinklinale med Ruševim vrhom in Babno goro ohranile tako, kot da niso doživele nobenega hujšega pritiska. Vse kaže torej na to, da imamo v Bohinju (vzhodno od Studorja) le enostavno prevržene sinklinale, kakor si jih je bil predstavljal Kossmat.

Kossmatova zamisel glede nastanka zlatenske plošče je torej — s primernimi popravki seveda — še najverjetnejša. V zadnjem času je svoje naziranje glede tega vprašanja spremenil tudi Seidl, kar je razvidno iz pisma, ki mi ga je poslal 6. februarja 1940, kjer pravi: „V problemu „Zlatenske ploče" sem se morebiti prenaglil. Čakal sem sicer do l. 1927., pa ker ni bilo zavrnitve Winklerjevega umevanja niti po Kossmatu! več let, sem se vdal misli, da ima Winkler prav. Podoba je, da vendarle Kossmatovo umevanje velja brez ugovora! In da je nariv samo na severnem robu (kakor kaže moja fotografija pri Vernarju) pa ne okoli in okoli dozdevne Zlatenske plošče." Njegovo pismeno sporočilo dokazuje, da je Seidl še dolgo let po izidu študije razglabljal o nastanku zlatenske plošče in je, takoj ko je uvidel svojo zmoto, to tudi priznal.

Vendar je Seidl tudi s tem svojim delom, ki vsebuje številne nove izsledke, v nemali meri izpopolnil sliko, ki sta nam jo podala o istem predmetu Kossmat in Winkler.

Seidlovo zadnje delo je zopet meteorološkega oziroma klimatološkega značaja. V Geograf. vestniku (8, 1932; 10, 1934; 11, 1935)

je priobčil daljšo razpravo „Dinarskogorski fén". Tega so meteorologi na tem ozemlju sicer že slutili, vendar še ni bil podrobno opisan in podprt z opazovanji. Za to delo se je Seidl pripravljal dolgo vrsto let in ga je moral zaradi bolehnosti večkrat za daljšo dobo prekiniti. Kako vztrajen in neumoren je bil tudi v svojih zadnjih letih, najlepše dokazuje primer iz časa njegovega zdravljenja v ljubljanski bolnišnici. Tja mu je namreč tukajšnji zavod za meteorologijo na njegovo željo poslal meteorološke zapiske in knjige, da je še na bolniški postelji izpisoval za svojo študijo potrebne podatke.

Izčrpno in vestno je opisal vse pojave féna na ozemlju, ki se razteza od Vzhodnih centralnih Alp čez Celovec, Ljubljano in Zagreb do Sarajeva. Dognal je, da predstavlja dinarski predel nekakšno klimatsko mejo med Panonskim nižavjem in Jadranskim morjem, čez katero se pretakajo izenačevalni tokovi. Ti se menjajo v rednih presledkih, pozimi ob jugozahodnem pobočju Dinarskega gorovja navzdol pretežno kot burja, poleti od hladnejšega Jadrana v vroče zaledje pogosto kot fén, ki se pojavlja samo v prvih štirih stopnjah Beaufortove skale in torej ne doseže take jakosti kot drugod. Ugotovil je, da v južnejših predelih vpliva Egejsko morje že tako blažilno na toplotne razlike, da tu ne prideta več do izraza fén in burja. V neštetih tabelah, ki so zahtevale mnogo napornega dela, prinaša Seidl najrazličnejše podatke o fénu.

Razen tega je imel, kakor mi je sam pravil, že dolgo časa v rokopisu pripravljeno učno knjigo za geologijo za srednje šole, ki je zaradi takrat veljavnega učnega načrta ni mogel izdati. V rokopisu mu je ostala tudi mineralogija za srednje šole. Pripravljal je nadalje geološko študijo „O terciarju v dolini novomeške Krke", kot nekako dopolnilo razprave o Črnomlju, a je zaradi nastopivše oslabelosti ni dovršil. Prav tako je žal ostal nedodelan pregled geoloških razmer okolice Novega mesta, ki se ga je bil lotil kot 84 letnik, da ga priobči v Razpravah matematično- prirodoslovnega razreda tukajšnje Akademije znanosti in umetnosti.

Znanih mi je nekaj primerov, ko je bil tudi Seidl naprošen od raznih podjetij za strokovno mnenje. Kje vse je sodeloval in koliko je napravil na tem področju, bo danes težko ugotoviti.

Kako zelo se je na geoloških ekskurzijah zanimal tudi za floro, dokazuje že omenjeni dodatek njegovi knjigi o Savinjskih Alpah. Tega je pozneje izpopolnil in razširil še na Julijske Alpe, Karavanke in Pohorje in ga pod naslovom „Rastlinstvo naših Alp" priobčil v poljudni obliki v „Slovanu" (1916). Dve leti pozneje (1918) je izdal ta spis, ki mu je dodal imenik vseh omenjenih rastlin, v obliki knjige. Za drugo izdajo, ki jo je skrbno pripravil in opremil tudi s slikami, pa žal ni mogel dobiti založnika (cf. Bohinec, Plan. vestnik, 1936, str. 90). Pozneje je poročal v krajših člankih o panonski detelji in tisi na Gorjancih (Glasnik Muzej. dr. za Slov., B, 1, 1919—1920, 2, 1921—1923).

Poleg tega je posegal Seidl tudi še v področje filozofije ter pisal članke izrazito propagandnega značaja.

Da je Seidl pazljivo zasledoval in prebiral strokovno literaraturo, predvsem meteorološko in geološko, dokazujejo nešteti referati, ki jih je priobčil v različnih revijah. Vsi so vestno sestavljeni, v vseh je najti izčrpno podano vsebino ocenjenega dela. Za domače avtorje je bil večinoma strog, toda objektiven ocenjevalec, pri tujih pa ga je preveliko spoštovanje večkrat oviralo, da bi izrekel kritično besedo. Mnogi referati so tako obširni in vsebujejo toliko njegovih pripomb in izsledkov, da bi jih lahko šteli med njegove razprave.

Ves ta pregled nam pokaže, da je bil Seidl izredno marljiv in vztrajen znanstveni delavec. Predvsem je bil meteorolog in klimatolog. Na tem področju se je pričel uveljavljati najprej. Njegove meteorološke razprave so, razen prvih dveh, pisane le za strokovne kroge. Zato ni čudno, da jih je takrat objavljal pretežno v nemščini, mnogo od teh v reviji „Meteorologische Zeitschrift". Tudi njegovo zadnje delo je s tega področja, na katerem si je pridobil za znanost največ zaslug. Pri tej priliki je treba še omeniti, da je bil od 1. aprila 1885 do 31. decembra 1939 skoraj nepretrgoma (z malimi presledki v počitnicah, ko je delal geološke ekskurzije) nad vse vesten in natančen meteorološki opazovalec.

Vsa ta leta je trikrat na dan (ob 7. uri, 13. uri in 21. uri) zapisoval podatke za temperaturo, oblačnost in mnogo let tudi za barometersko stanje.

V naši javnosti pa je postal znan šele tedaj, ko je pričel objavljati poljudne članke iz seizmologije in geologije. Večino geoloških razprav je objavil v slovenščini. Pisane so bile sicer ponajveč za čim širši krog bralcev, a je tudi v njih mnogo prispeval za geološko vedo. Vse se odlikujejo po lepem jeziku in živahnem ter mikavnem pripovedovanju. Z dobrim čutom za jezik je ustvaril v svojih delih mnogo novih posrečenih slovenskih izrazov za geologijo in morfologijo, ki so danes po večini udomačeni tako v šolskih knjigah kot v znanstveni literaturi. Njegovo največje in najzanimivejše geološko delo „Kamniške ali Savinjske Alpe" mu je prineslo največji sloves, ki ga je v polni meri zaslužil.

Prof. Ivan Rakovec.

V

GLAVNE SKUPŠČINE
SEJE PREDSEDNIŠTVA
NADZORNI ODBOR
SEJE RAZREDOV

GLAVNA SKUPŠČINA

12. novembra 1938.

Predseduje najstarejši član ALEŠ UŠENIČNIK.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, JAKOPIČ, JAMA, KOS, KREK, KUŠEJ, NAHTIGAL, PITAMIC, POLEC, RAMOVŠ, ŽUPANČIČ. — Opravičeno odsotni: HADŽI, PLEČNIK, PLEMELJ, ZUPANČIČ.

Dnevni red predpisuje izvolitev treh kandidatov za predsedniško mesto Akademije v smislu člena 21., odst. 3. Uredbe o Akademiji. Volitev se vrši s tajnim glasovanjem po listkih; kandidati se volijo po vrstnem redu primo, secundo in tertio loco; odklonitev kandidature je dovoljena. Šesta volitev je postavila KREKA in NAHTIGALA na primo in secundo aequo loco in pri sledeči ožji volitvi tretjega kandidata je bil izbran RAMOVŠ.

Vdanostne in pozdravne brzojavke pošlje Glavna skupščina na vse v poštev prihajajoče oblasti.

Sklene se, da začasno vodita posle Akademije UŠENIČNIK kot starostni predsednik in KOS kot začasni tajnik.

GLAVNA SKUPŠČINA

28. januarja 1939.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, JAKOPIČ, JAMA, KOS, KREK, KUŠEJ, PITAMIC, POLEC, RAMOVŠ, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ, ŽUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Predsednik NAHTIGAL sporoči, da je bil s kr. ukazom z dne 4. januarja imenovan za dobo treh let za predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. Upa, da mu bodo na tem častnem mestu koristile skušnje iz sedemnajstletnega vodstva Znanstvenega društva, predhodnika in pripravljavca Akademije. Današnja skupščina bodi posvečena konstituiranju ter iniciativnim in informativnim razgovorom. Zahvali se vsem, ki so kakor koli prispevali k prizadevanju, da se je uresničilo dolgoletno narodno stremljenje po izgraditvi popolne narodno-kulturne organizacije in formacije. Od Akademije pričakuje zdaj narod sadove truda in dela, s ka-

terim bo dostojno zastopan v krogu drugih, večjih in bogatejših kulturnih narodov.

Za generalnega tajnika je izvoljen RAMOVŠ, ki se pa zahvali za zaupnico in predlaga KREKA, ki je nato soglasno izvoljen.

V odmoru se konstituirajo razredi, ki se potem predstavijo z razrednimi načelniki: RAMOVŠ za filozofsko-filološko-historični razred; DOLENC za pravni razred; HADŽI za matematično-prirodoslovni razred; FINŽGAR za umetniški razred.

V nadzorni odbor so izvoljeni: KOS, PITAMIC in POLEC.

Posebna komisija iz članov DOLENC, KREK, RAMOVŠ se poveri z izdelavo definitivnega načrta Poslovnika.

Sklene se notifikacija Akademije pri domačih in inozemskih akademijah.

V smislu čl. 26. društvenih pravil se sklene razid „Društva Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani".

GLAVNA SKUPŠČINA

6. marca 1939.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, HADŽI, JAKOPIČ, JAMA, KOS, KUŠEJ, PITAMIC, POLEC, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ.

Drugi opravičeno odsotni.

Po generalni debati, ki je opozorila na izdelavo podrobnejših določb o delovanju in poslovanju razredov, o skupnih sejah več razredov, o posebnih odsekih in komisijah ter o sodelovanju nečlanov, dalje po špecialni debati, ki je izpremenila marsikako formulacijo in izraz predloženega načrta Poslovnika ter dodala nekaj novih odstavkov v smislu opozoril generalne debate, je bil predloženi načrt Poslovnika s sklenjenimi spremembami in dopolnitvami v celoti odobren.

GLAVNA SKUPŠČINA

12. julija 1939.

Predseduje: KREK (namesto obolelega predsednika).

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, HADŽI, JAKOPIČ, KUŠEJ,

POLEC, RAMOVŠ, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Glavna skupščina sprejme na znanje poročilo o delovanju predsedništva, o denarnem prometu, o darilih in o udeležbi Akademije pri slavnostnih prilikah. Soglasno se odobrita poročilo in predlog književnega programa za tekoče leto. Določi se, da ima predsedništvo posebej v evidenci nadaljevanje Slovenske bibliografije; njeno sestavo naj akademija poveri prof. J. ŠLEBINGERJU. Besedilo poslovnika se po utemeljitvi generalnega tajnika in po daljšem razpravljanju izpremeni, in sicer: 1) v § 22. se besede „in štirinajst dni" nadomeste z besedami „in vsaj pet dni"; 2) v § 21., odst. 4 in 5 in v § 22. se izraz „obračun" nadomesti z izrazom „sklepni račun"; 3) zadnji stavek § 22. se črta.

GLAVNA SKUPŠČINA

12. julija 1939.

Predseduje: KREK (namesto obolelega predsednika).

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, HADŽI, JAKOPIČ, KOS, KUŠEJ, POLEC, RAMOVŠ, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Dnevni red obsega: 1) obračun za poslovno dobo do konca proračunskega leta 1938-9; 2) poročilo nadzornega odbora; 3) proračun za proračunsko leto 1940—41.

Glavni sekretar reasimira glavne podatke obračuna, ki je bil rednim članom na vpogled in pojasni nekatere točke, glede katerih zahteva ta ali oni član informacijo. V imenu nadzornega odbora prečita POLEC poročilo z dne 1. julija 1939, vl. št. 108—39 in predlaga, da se poslovanje predsedništva odobri in izreče glavnemu sekretarju za njegovo vestno poslovanje zahvala; predlog je soglasno sprejet. Proračunski predlog za ministrstvo prosvete predvideva: a) osebne izdatke v znesku 96.000.— Din; b) stvarne izdatke (tisk, knjižnica, uprava, pisarna, najemnina) v znesku 546.000.— Din in c) izredne izdatke (nabava in dopolnitev opreme; udeležba pri mednarodnih znanstvenih kongresih) v znesku 130.000.— Din; vsega skupaj Din 772.000.—. Po podrobni razpravi, danih pojasnilih in odobrenem ekspozeju se proračunski predlog soglasno sprejme.

GLAVNA SKUPŠČINA

16. maja 1940.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, HADŽI, JAKOPIČ, KOS, KREK, KUŠEJ, PITAMIC, POLEC, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Obračun o porabi državnega kredita in sklepni račun o imovini Akademije za dobo od 1. aprila 1939 do 31. marca 1940, članom na vpogled od 8. maja dalje, je nadzorni odbor pregledal, izvršil dalje revizijo imovine, knjigovodstva in računovodstva in predlaga, da se vse poslovanje, obračun in sklepni račun odobre. Predlog je soglasno sprejet.

Po nekaterih izpremembah se sprejme načrt predloženega Pravilnika za tiskanje akademijskih publikacij.

Volitve novih rednih in dopisnih članov se izvrše ločeno po razredih in po tem, ali gre za redne ali dopisne člane; o dopisnih članih v posameznih razredih se glasuje kumulativno z eno glasovnico. Razredni načelniki poročajo izčrpno o življenju in delu predlaganih kandidatov. Izvoljeni so sledeči novi redni člani: dr. FRANCÈ STELE, univ. profesor v Ljubljani v filozofsko-filološko-historičnem razredu; dr. MILAN ŠKERLJ, univ. profesor v Ljubljani v pravnem razredu; dr. MAKS SAMEC, univ. profesor v Ljubljani in dr. MILAN VIDMAR, univ. profesor v Ljubljani v matematično-prirodoslovnem razredu; ANTON LAJOVIC, komponist, sodnik kasacijskega sodišča v Ljubljani v umetniškem razredu.

Za dopisne člane so izvoljeni v filozofsko-filološko-historičnem razredu: dr. ANTON BREZNIK, gimnazijski ravnatelj v Št. Vidu nad Ljubljano; dr. IVAN GRAFENAUER, gimnazijski profesor v pok. v Ljubljani; dr. LJUDMIL HAUPTMANN, univ. profesor v Zagrebu; dr. FRAN KSAV. LUKMAN, univ. profesor v Ljubljani; dr. ANTON MELIK, univ. profesor v Ljubljani; dr. MATIJA MURKO, univ. profesor v pok. v Pragi, dr. FRANC VEBER, univ. profesor v Ljubljani; v matematično-prirodoslovnem razredu:

ALFONZ PAULIN, direktor botaničnega vrta v pok. v Ljubljani; FERDINAND SEIDL, gimnazijski profesor v pok. v Novem mestu in dr. IVAN REGEN, gimnazijski profesor v pok. na Dunaju.

GLAVNA SKUPŠČINA

6. julija 1940.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, HADŽI, KOS, KREK, KUŠEJ, LAJOVIC, PITAMIC, POLEC, SAMEC, STELE, ŠKERLJ, UŠENIČNIK, VIDMAR, ZUPANČIČ, ŽUPANČIČ.

Predsednik sporoča, da ima ta glavna skupščina zaradi časovnih neprilik značaj javnega slovesnega zborovanja, na katerem je treba podati pregled razvoja in dela Akademije v prvem letu njenega obstoja. Poudarja, da so vsi razredi od vsega početka razvili svojo delavnost in plod tega se more po enem letu izkazati s tem, da je I. razred izdal tri publikacije, II. razred dve in III. razred eno. V tisku pa je tudi že nova kritična izdaja stcsl. glagolskega spomenika Euchologium sinaiticum, ki ima posredne zveze s slovensko zemljo. Takšna izdaja naj bi svoj čas, pred izbruhom velike svetovne vojne 1914—18, zaključila vrsto stcsl. spomenikov tedanje petrograjske ruske akademije; zdaj bo ta spomenik izdala naša akademija. Največja ovira za gladko delovanje akademije so nezadostna gmotna sredstva. Svoje poročilo je predsednik končal z besedami: „Ena izmed najbolj mučnih in odgovornih nalog predsedništva akademije je stalna skrb za zagotovilo vsaj za silo zadostnih sredstev. Zdelo bi se, da to ni dolžnost članov akademije, temveč države, ustanoviteljice akademije, dalje narodnih oblasti in naše javnosti. Dolžnost članov je skrbeti predvsem za razvoj naše najvišje narodno-kulturne institucije, da se obdrži na enakovredni višini akademij nam bratskih in drugih narodov. Prestiž našega naroda je vezan na vrednost in prospeh njegove akademije. Zato morajo poskrbeti za gmotni temelj javni faktorji, gotovo tudi idealni premožni zasebniki, ne more pa tega Akademija sama. Pričakovati smemo, da bo naša javnost dobila pravo pojmovanje o vzvišeni, važni in za narod velekoristni nalogi Akademije in da bo za njo njen razvoj v

ospredju zanimanja in stremljenja. Sveta dolžnost nas članov pa je, posvetiti vse sile delu za Akademijo ter se zavedati odgovornosti, ki jo imamo, da v znanstvenem in umetniškem oziru vedno vzdržimo na višku najvišjo narodno-kulturno institucijo, katere reprezentanti smo."

Poročilo glavnega sekretarja o delovanju in gospodarstvu Akademije v poslovnem letu 1939-40. je bilo z odobravanjem vzeto na znanje.

Predsednik razglasi nato za redne člane STELETA, ŠKERLJA, SAMCA, VIDMARJA in LAJOVCA; za dopisne člane pa BREZNIKA, GRAFENAUERJA, HAUPTMANNA, LUKMANA, MELIKA, MURKA, VEBRA, PAULINA, SEIDLA in REGNA. Po razglasitvi jim čestita k priznanju njihovih zaslug na področju znanosti in umetnosti ter jim izroči diplome.

GLAVNA SKUPŠČINA

29. julija 1941-XIX.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, JAKOPIČ, KOS, KREK, PITAMIC, PLEMELJ, POLEC, STELE, ŠKERLJ, UŠENIČNIK.

Predsednik se v komemoracijskem govoru spominja rednega člana KUŠEJA in očrta njegovo znanstveno in organizacijsko delo in zaslužnost za slovensko kulturo. Člani stoje poslušajo predsednikove besede in z molkom počaste spomin pokojnega člana.

Predsednik sporoči, da se je dne 28. aprila ob 18. uri 40 min. poklonil v imenu Akademije Ekscelenci Visokemu Komisarju EMILIU GRAZIOLIJU z besedami:

Eccellenza,

Sono venuto, come presidente della Accademia di Scienze ed Arti, per rendere omaggio all'Eccellenza Vostra, che qui rappresenta l'Alto Governo Italiano. Rivolgo all'Eccellenza Vostra, in nome dell'Accademia, la preghiera di voler prestare l'alta Vostra protezione a questa nostra Istituzione, che desinteressatemente serve al culto delle scienze e dell'arte. La fondazione di questa

Accademia fu accolta calorosamente dalle vecchie e gloriose Accademie italiane, e anzitutto dalla Reale Accademia d'Italia a Roma; molti tra i membri di questa Accademia coltivano da lunghi anni contatti anche personali col distinto mondo scientifico italiano e i suoi migliori rappresentanti.

Ho da esprimere in nome della nostra Accademia una unica preghiera, e questa è di voler permetterle di continuare i suoi lavori e specialmente quelle opere che sono in corso di stampa, tanto che l'Accademia potrebbe pubblicarle. Fra queste c'è una che, alla pubblicazione della sua prima parte, ha suscitato grande interesse anche al di là dei confini della Slovenia, ma dovette esserne sospesa la continuazione per mancanza di mezzi finanziari.

La nostra Accademia si presenta all'Eccellenza Vostra piena di fiducia, che le sue aspirazioni scientifiche e culturali incontreranno una buona accoglienza e la comprensione di una nazione di sì alta e gloriosa cultura, quale è la nazione italiana.

V odgovoru je Ekscelenca Visoki Komisar poudarjal, da tudi italijanska oblastva žele, da deluje Akademija v miru in da napreduje; s svojimi morebitnimi željami naj se vedno obrne nanj.

Ponovno in spontano je pozdravil našo Akademijo Ekscelenca LUIGI FEDERZONI, predsednik Reale Accademia d'Italia v Rimu, s pismom z dne 5. maja 1941-XIX., ki se glasi:

Al Presidente della AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI, LJUBLJANA. — Mentre la Provincia di Lubiana viene a far parte del Regno d'Italia, sento il dovere di mandare a Voi, signor Presidente, la espressione del più vivo giubilo da parte di questa Reale Accademia d'Italia. — Le relazioni culturali tra Roma e Lubiana diventeranno ora certamente assai più intense e feconde ed il popolo sloveno, pur conservando il suo speciale carattere culturale e le sue tradizioni etniche e linguistiche, nella giusta pace che oggi gli si assicura, potrà avviarsi a sempre maggiori più luminose conquiste nel campo dello spirito. — Accogliete, signor Presidente, l'espressione della mia viva cordialità.

LUIGI FEDERZONI m. p.

Predsednik NAHTIGAL se je zahvalil za ljubeznivo pismo in izrazil pripravljenost ljubljanske Akademije za sodelovanje obeh visokih kulturnih institucij.

Akademiki so poročilo predsednikovo z odobravanjem in zadovoljstvom vzeli na znanje.

Soglasno se odobri poročilo generalnega sekretarja o delovanju in gospodarstvu Akademije v poslovnem letu 1940-41, s tem v zvezi sklepni račun in poročilo nadzornega odbora.

Naknadna odobritev proračunskega predloga za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941. se soglasno sprejme. V zvezi s tem poroča generalni sekretar, da je bil devetmesečni državni kredit za imenovano dobo v dveh pozicijah zvišan in to za tisk in delo in priznan je bil izredni kredit za ureditev Akademije (v znesku 36.250.— L, kar dosega torej skoraj prejšnji celoletni kredit).

GLAVNA SKUPŠČINA

17. septembra 1941-XIX.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: DOLENC, FINŽGAR, KOS, LAJOVIC, PLEMELJ, STELE, ŠKERLJ, UŠENIČNIK, ŽUPANČIČ.

Predsednik poroča, da je na predlog Ekscelence LUIGI FEDERZONIJA kot predsednik Akademije bil od Ministra za narodno vzgojo postavljen za člana v Consiglio Nazionale delle Accademie.

Glavna skupščina sprejme soglasno proračun za leto 1942-XX-XXI.

GLAVNA SKUPŠČINA

6. februarja 1942-XX.

Predsednik: NAHTIGAL.

Prisotni: FINŽGAR, HADŽI, JAKOPIČ, KOS, PITAMIC, PLEMELJ, POLEC, RAMOVŠ, STELE, ŠKERLJ, UŠENIČNIK, VIDMAR, ZUPANČIČ, ŽUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Predsednik se spominja s toplimi besedami pokojnega razrednega načelnika in zelo delavnega člana METODA DOLENCA.

Ves zbor je stoje poslušal besede iskrene komemoracije in pokojniku zaklical slavo.

Glavna skupščina je nato v tajnih volitvah izbrala tri redne člane kot kandidate za predsedniško mesto za dobo naslednjih treh let (1942—5), kajti funkcijska doba sedanjega predsednika je z dnem 28. januarja v smislu člena 13. Uredbe in § 14. Poslovnika potekla; vodi pa Akademijo do imenovanja novega predsednika še dosedanji predsednik.

GLAVNA SKUPŠČINA

11. julija 1942-XX.

Predsednik: VIDMAR.

Prisotni: FINŽGAR, HADŽI, KOS, LAJOVIC, NAHTIGAL, PITAMIC, PLEMELJ, POLEC, RAMOVŠ, STELE, ŠKERLJ, UŠENIČNIK, ZUPANČIČ. Ostali opravičeno odsotni.

Glavno skupščino otvori še dosedanji predsednik. Poroča o važnejših stvareh izza dobe zadnje glavne skupščine. Izmed predložene trojice predsedniških kandidatov je Visoki Komisar imenoval za predsednika člana MILANA VIDMARJA. Za skupščino Consiglia Nazionale delle Accademie in za mednarodno unijo akademij je bilo sestavljeno poročilo o predmetnih vprašanjih; pri sestavi sta sodelovala člana Kos in Stele, ki ju je filozofsko-filološko-historični razred za to določil.

Član FINŽGAR poroča kot namestnik bolnega generalnega sekretarja o delovanju Akademije v poslovnem letu 1941-2. Njegovo poročilo in poročilo Nadzornega odbora o obračunu in sklepnem računu za to dobo sta soglasno sprejeta.

Predsedstvo prevzame nato novi predsednik VIDMAR in pozdravi akademike z besedami: „Ko prevzemam posle predsednika slovenske Akademije znanosti in umetnosti, vem, da jih odvzemam skrbnim rokam, ki so delj kot tri leta krepko in varno usmerjale našo mlado ustanovo skozi začetne težkoče in skozi viharne čase. Vem, da govorim v imenu vas vseh, gospodje, ko izrekam prisrčno zahvalo odstopivšemu g. predsedniku za vso njegovo skrb, za ves njegov trud in za vse delo v prid naši Akademiji. Zaupanje, ki ste mi ga, gospodje, izkazali, ko ste me pred meseci izbrali za

enega izmed predsedniških kandidatov, mi bo potrebno v poslovanju, ki se ga zdaj lotevam. Zato Vas prosim, da mi ga ohranite, prosim Vas pa tudi za vso možno pomoč v neizbežnih stiskah, skozi katere bom moral voditi slovensko Akademijo znanosti in umetnosti. Zavedam se dejstva, da bom moral biti zadovoljen, če bom ob koncu svoje poslovne dobe lahko izročal tako živo in zdravo Akademijo svojemu nasledniku, kot jo izroča naš izkušeni dosedanji predsednik meni."

V tajni volitvi je izvoljen za generalnega sekretarja za dobo treh let član FRAN RAMOVŠ, ki se ob prevzemu poslov s toplimi besedami spomni vestnega in vzornega dela svojega predhodnika na tem mestu, kar je treba ceniti tem bolj, ker ga je skoro ves čas ovirala bolezen.

V nadzorni odbor so izvoljeni člani KOS, PITAMIC in PLEMELJ.

Sprejme se poročilo o knjižnem programu in o sredstvih za njegovo realizacijo. Novim razmeram ustrezno se določi avtorski honorar na 600 L za tiskovno polo in predsedstvo se pooblasti, da zaradi porasta cen, mezd, papirja itd. ukrene vedno vse potrebno, da se bo moglo delovanje Akademije čim bolj manifestirati.

SEJE PREDSEDNIŠTVA

Člani: predsednik, generalni sekretar, razredni načelniki.

25. februarja 1939.

Predsednik poroča o svojih predstavitvenih obiskih. Generalni sekretar poda izčrpno poročilo o dosedanjih pripravah za ureditev akademijske pisarne, o nabavi opreme, upravnih knjig in o dosedanjem uradnem ter denarnem prometu. S predsednikom in gen. sekretarjem se je Akademija udeležila proslave 20-letnega obstoja dramskega gledališča, dalje odkritja CANKARjevega kipa (2. februarja) in otvoritve razstave italijanskih knjig (19. februarja). Stroškovnik za uradna potovanja se določi v smislu norm za člane državnih komisij, ki so zaposleni službeno izven svojega bivališča. Z ureditvijo in katalogiziranjem slovenistične biblioteke, ki jo je Akademija dobila v dar od dravske banovine in dravske hranilnice, t. j. biblioteke rajnega prof. ADOLFA ROBIDE, se poveri univ. asistent pri slavističnem inštitutu; honorar se bo določil pozneje. Načrt besedila za akad. diplome se poveri RAMOVŠU, načrt za zunanjo obliko diplom pa PLEČNIKU. Glede obrazca za članski list se začasno nič definitivnega ne sklene, pač pa naj gen. sekretar in načelniki skrbe za življenjepisno in delovno gradivo za člane.

Odobri se načrt Poslovnika, kakršen naj se predloži v razpravo in sklepanje prihodnji Glavni skupščini, ki se določi na dan 6. marca 1939.

6. marca 1939.

Po poročilu gen. sekretarja se najame za uradne prostore Akademije stanovanje v II. nadstropju palače Kmetijske družbe, Novi trg 3, s sedmimi prostornimi sobami za letno najemnino Din 30.000.— vštevši doklade.

11. marca 1939.

Sklene se najemninska pogodba s Kmetijsko družbo za stanovanje v II. nadstropju njene palače in določi polletna obojestranska odpoved. Pred vselitvijo Akademije mora Kmetijska družba stanovanje dobro osnažiti in če je potrebno, tudi popraviti.

3. aprila 1939.

V razpravi so bili izdelava poslovnika, odgoditev letošnje slovesne skupščine, predlogi o proračunu Akademije, izpopolnitev matematično-prirodoslovnega razreda z novimi rednimi in dopisnimi člani, priprava zbornika prirodoslovnih razprav in tekoča poročila.

2. junija 1939.

Poročilo o notifikaciji Akademije pri inozemskih akademijah in znanstvenih ustanovah se odobri. Z zahvalo se sprejmejo na znanje darila zasebnikov in javnih ter državnih ustanov, ki so z darovanjem knjig, revij in knjižnih redkosti pomnožile akademijsko biblioteko. Odobre se poročila o kreditih za Akademijo, kakor so izkazana v državnem, banovinskem in mestnem proračunu, načrt uporabe teh kreditov za publikacije ter pregled o gospodarskem stanju, poročilo o pohištvu in opremi akademijskih prostorov. Funkcijska doklada za predsednika in generalnega sekretarja se v smislu čl. 14—5. Uredbe o ustanovitvi in ureditvi Akademije določi na mesečno po Din 1500.—, plačljivih 1. dne vsakega meseca.

20. junija 1939.

Odobre se poročila, ki so v zvezi z upravo, poslovanjem, nabavo pohištva in s proračunskimi predlogi za posamezne razrede; za publikacije I. razreda se določi dotacija Din 70.000, za II. razred Din 60.000 in za III. razred Din 50.000; za Letopis I. se dovoli znesek Din 15.000; zahteva IV. razreda za znesek Din 50.000 za nabiranje folklornega gradiva in za event. publikacije se sprejme; generalni sekretar se pooblasti s sestavo detajlnega skupnega proračuna in s posebno obrazložbo proračunskega predloga. Prošnji Glasbene Matice v Ljubljani, da bi Akademija prevzela njen folklorni institut, Akademija ne more ustreči; vendar se sklene, da se v proračun za umetniški razred vstavi primerna vsota, ki bi omogočila, da se folklorna zbirka prevzame in da se podpre nadaljnje nabiranje. Odobri se besedilo akademijske diplome.

25. oktobra 1939.

Poročilo načelnika I. razreda o tisku razrednih publikacij za l. 1939. se sprejme na znanje in se soglasno sklene, da se delo

Euchologium sinaiticum dá v tisk Učiteljski tiskarni, izdelava klišejev pa Jugoslovanski tiskarni, oboje po predloženih proračunih. Pregled o imovinskem stanju, kolikor se tiče upravnih stroškov in njihovega kritja se po izčrpnem poročilu gen. sekretarja odobri.

5. decembra 1939.

V razpravi so prošnje za mesto pisarniškega ravnatelja. Predsedništvo izmed prosilcev nobenega ne more predložiti skupščini. Sklene pa se, da se od nekaterih kandidatov zahtevajo še dodatni podatki, preden bi predsedništvo dokončno o tem predmetu sklepalo.

1. februarja 1940.

Po novih dodatnih podatkih in po presoji vseh kompetenčnih prošenj za mesto pisarniškega ravnatelja se sklene, da noben prosilec ne pride v poštev; zadeva naj se v bodočem proračunskem letu znova razpiše in razpravlja. Določi se avtorski honorar in število avtorskih izvodov za publikacije akademije, dalje prodajne in komisijske cene publikacij.

29. marca 1940.

Poročilo predsednika o tekočih poslih, predvsem pa o podpori banovine in mestne občine ljubljanske se odobri. Poročila razrednih načelnikov o delu razredov in o nameravanih predlogih za volitve novih članov se sprejmejo na znanje. Določi se vsebina Letopisa I; ker je generalni sekretar bolan, se z uredništvom Letopisa I. poveri član RAMOVŠ. Določi se dan in dnevni red glavne skupščine (na dan 4. maja). Obravnavajo se tekoča pisarniška dela in pripravljalna dela za razredne publikacije.

4. maja 1940.

Poročata predsednik in generalni sekretar o tekočih zadevah. Glede volila pokojnega JOSIPA VILFANA se sklene, da sprejme akademija ponudbo notarja, ki predlaga takojšnje izplačilo zneska 150.000 Din v gotovini, če pristane akademija na petodstotni odtegljaj kot odplačilo za enoletne obresti. Poročilo o tisku akad. publikacije se odobri; DOLENČEVO knjigo „Gorske bukve“ se

odda tiskarni J. Blasnika nasl. v delo; ista tiskarna je izdelala tudi diplome, ki so bile članom že izročene. Načrt za izdelavo akad. znaka se poveri članu PLEČNIKU. Priprave za ureditev akad. prostorov, za pohištvo, opremo, preselitev slovenistične biblioteke iz prostorov Znanstvenega društva, podatki o različnih potrebščinah za uporabo prostorov, o pisarniških potrebščinah se odobre. Tvrdka A. PRELOG v Ljubjani je podarila akademiji nov majhen stroj znamke Triumf. Dragoceno darilo je poklonil akademiji predsednik Narodne galerije dr. FRAN WINDISCHER: kip prvega predsednika akademije R. NAHTIGALA, delo kiparja BORISA KALINA. Poročilo gen. sekretarja o imovini in denarnem prometu se odobri, enako poročilo o raznih knjižnih darilih in o udeležbi zastopnikov akademije pri raznih slavnostnih znanstvenih prireditvah in prilikah.

6. maja 1940.

Nadaljevanje seje z dne 4. maja. Uredi se službeni obrat pisarne, določijo mesečni izdatki za čiščenje in za služiteljske posle. Načelnik matematično-prirodoslovnega razreda poroča o želji Prirodoslovnega društva, ki ima namen predati zalogo Prirodoslovnih razprav Akademiji; akademija pa bi zato prevzela nadaljno in doslejšnje obratovanje zamene publikacij med inozemskimi zadevnimi inštituti in domačimi. Dokler društvo svoje želje pismeno ne prijavi akademiji kot točno formuliranega predloga, se sklepanje o ti stvari odloži.

22. maja 1940.

Načelnik matematično-prirodoslovnega razreda poroča o pismeni prošnji Prirodoslovnega društva, podrobno glede predaje Prirodoslovnih razprav, zamene s tujezemskimi zavodi, prejemanja njihovih publikacij in oddajanja teh tujih publikacij našim zavodom; za vso zameno je izdelan poseben ključ in točna kartoteka. Predlog gen. sekretarja, ki se celotnega prevzema in obratovanja iz gmotnih ozirov še ne urejene akademijske pisarne brani, priporoča sledečo posredovalno obliko: akademija prevzame od Prirodoslovnega društva „Prirodoslovne razprave“ v last, za to pa dá društvu od letnikov, ki jih akademija izda, brezplačno

največ 430 izvodov; na ponujeno staro zalogo naj bi akademija sedaj ne reflektirala; Prirodoslovno društvo se zaveže, da od akademije prejete izvode razpošlje v zameno kakor doslej in da doposlane publikacije tujih zavodov po dosedanjem ključu razdeli med ljubljanske strokovne knjižnice. V razpravi se ta predlog označi kot začasen in kot tak se z večino glasov proti glasu načelnika matematično-prirodoslovnega razreda sprejme.

Z ozirom na novo Uredbo ministra za notranje stvari, ki prepoveduje vsa javna zborovanja in shode, se odloži sklepanje o slovesnem zborovanju akademije.

11. junija 1940.

Sklene se dogovor s Prirodoslovnim društvom glede prevzema „Prirodoslovnih razprav" z dodatkom, ki ga je društvo samo predlagalo in ki predvideva prevzem razpošiljanja. „Prirodoslovnih razprav" v smislu točke II-2, čim bodo to dopuščale razmere; predsedništvo ne more obvezno izjaviti, da bi akademija že v prihodnjem proračunskem letu prevzela izmenjavanje „Bulletina", je pa trdno odločena, da se to zgodi, kakor hitro bodo razmere prevzem ekspedicije dopuščale. Izven dogovora se določijo modalitete za ekspedicijo „Bulletina" t. j. Prirodoslovnih razprav IV (v tujih jezikih); tistim akademijam, s katerimi si akademija že zamenjava publikacije, pošilja „Bulletin" tudi poslej akademija sama.

Zaradi posebnih prilik in težke obolelosti predsednika se sklene, da se namesto slovesnega zborovanja skliče Glavna skupščina, ki naj razglasi nove redne in dopisne člane.

23. julija 1940.

Poročilo gen. sekretarja o knjižnem programu za tekoče leto in o predlogu za državni proračun 1941-42 se soglasno odobri. VILFANOVO volilo v znesku, znižanem za enoletne obresti, je akademija prevzela od notarja; zahvalila se je Mestni občini ljubljanski za prostovoljno priznanje tega volila, brezobličnо izrečenega kot poslednjo voljo pokojnega JOSIPA VILFANA svojima nečakoma prof. PAVLU in RUDOLFU GROŠLJU ter nečakinji MARIJI GROŠLJEVI, kot del volila, ki ga je pokojnik v oporoki starega datuma v znesku 400.000 Din volil Mestni občini ljub-

ljanski za ureditev in olepšanje Trnovskega predmestja. Predsedništvu je javljeno, da redni član PLEMELJ prosi, da se črta iz vrste članov akademije; javljeno je dalje, da je razredni načelnik III. razreda HADŽI demisioniral; posle razrednega načelništva vodi do izvolitve novega načelnika kot namestnik član ZUPANČIČ. Znova se sklene razpis mesta pisarniškega ravnatelja.

21. o k t o b r a 1490.

Poročilo predsednika o tekočih zadevah ter poročilo gen. sekretarja o izvršitvi sklepov predsedništva ter o raznih ukrepih gen. sekretarja se soglasno odobri. Pregled o gospodarstvu akademije, o darilih in knjižnih zamenah ter o udeležbi akademije pri raznih prireditvah se vzame na znanje. Glede zasedbe mesta pisarniškega ravnatelja se od petih kompetentov dva kot kvalificirana priznata; izbero poveri predsedništvo generalnemu sekretarju, ki naj prej obadva kandidata v praktični skušnji preizkusi. Predsedništvo sklene vzeti na znanje morebitni preklic odpovedi člana PLEMLJA in smatrati njegove članske pravice in dolžnosti za neukinjene ter hoče počakati, da najprej III. razred razpravlja o demisiji, na kar bo predsedništvo postopalo po predlogu tega razreda. Kot novi načelnik III. razreda je že na ti seji prisoten član VIDMAR. Doposlana rezolucija II. zborovanja slovenskih zgodovinarjev se vzame na znanje.

24. d e c e m b r a 1940.

Izpremenjeni štatuti Odbora za mednarodno unijo akademij so že predloženi ministrstvu prosvete, da jih vzame na znanje. Novi razširjeni odbor določa dve mesti za našo Akademijo. Filozofsko-filološko-historični razred predlaga za člana OMUA svoja redna člana MILKA KOSA in FRANA STELETA. Predlog je sprejet.

4. j a n u a r j a 1941.

Predsednik sporoča, da mu je redni član MAKS SAMEC pismeno javil svoj izstop iz akademije; v smislu čl. 9. odst. 4 Uredbe se sklene, da predsednik obvesti M. SAMCA, da je vzel njegovo odpoved na znanje. — Z ozirom na nov predpis ministrstva prosvete z dne 21. decembra 1939, je treba predložiti proračunski

predlog za državni proračun za dobo od 1. aprila do 31. decembra 1941 že do 10. januarja in sicer v mejah kredita po budžetu za l. 1940-41. odnosno ¾ njegovih. Zadevni predlog in ekspoze gen. sekretarja sta soglasno sprejeta.

20. m a r c a 1941.

Generalni sekretar poroča o izvršitvi sklepov prejšnjih sej. Za mesto pisarniškega ravnatelja je izbral dr. Leona Baeblerja; zadevna pogodba je bila 4. marca potrjena od ministra prosvete in predsednika ministrskega sveta. Poročilo o tisku, upravi, imovini, denarnem prometu in knjižnih zamenah ter o udeležbi akademije pri raznih svečanih prilikah se odobri. Določijo se honorarji in prodajne cene za Euchologium sinaiticum I in za Razprave I pravnega razreda. Dalje poroča gen. sekretar, da je Prirodoslovno društvo predčasno in enostransko prekršilo dogovor, sklenjen z akademijo, ker se je takrat zavezalo, da bo do nadaljnjega sámo skrbelo za zameno „Prirodoslovnih razprav" in bo tudi sámo zadevne stroške trpelo, čemur se pa zdaj z dopisom z dne 12. februarja 1941 odreka, utemeljujoč, da občni zbor ni za te stroške dovolil nobenega novega kritja več. Po daljši razpravi se zadeva najprej odstopi III. razredu v izjavo in eventualno predlaganje nadaljnjega postopka. Konsorciju „Zdravniškega vestnika" se za izdajo Černič-evega Kliničnega besednjaka dovoli podpora 2000 Din. Dopisni član REGEN je po razrednem načelniku VIDMARJU izrazil željo, da bi akademija poslala na Dunaj strokovnjaka, ki bi ga REGEN uvedel v uporabo inštrumentarija; gen. sekretar se pooblasti, da dá dr. ALBINU SELIŠKARJU, izrednemu profesorju na medicinski fakulteti primerno pomoč za potovanje in bivanje na Dunaju (do 5000 Din), kakor hitro dobi potno dovoljenje.

12. j u l i j a 1941-XIX.

Člani predsedništva stojé poslušajo komemoracijo za umrlim članom RADOM KUŠEJEM; njegove znanstvene zasluge predstavi predsednik v jedrnatih besedah, posebno toplo pa se spominja zaslug, ki si jih je pokojnik kot rektor univerze pridobil za ustanovitev Akademije, ki ga bo ohranila v častnem spominu.

Predsednik poroča o svojem sprejemu pri Ekscelenci Vis. Komisarju EMILIU GRAZIOLIJU, o pozdravnem pismu predsednika Reale Accademia d'Italia, Ekscelence LUIGIJA FEDERZONIJA; dalje poroča o novih stikih med našo akademijo in raznimi italijanskimi znanstvenimi zavodi ter o drugih tekočih zadevah. Poročilo gen. sekretarja o upravi, o imovini in denarnem prometu, o knjižnih darilih in zamenah se sprejme na znanje in odobre se vsi izdatki, ki so v poročilu navedeni. Obračun o porabi državnega kredita in sklepni račun o imovini akademije za proračunsko leto 1940-41. se odobrita. Gen. sekretar obnovi svoj predlog v zadevi „Prirodoslovnih razprav", da naj akademija izdajo in zameno „Razprav" III. razreda izvršuje sama od vsake obveze neodvisno, Prirodoslovno društvo naj pa „Prirodoslovne razprave" sámo izdaja in zamenjuje; ta predlog se ujema s predlogom III. razreda in se soglasno sprejme. Soglasno se sprejme za natis v akademijskih publikacijah študija I. VIDAVA „Kleinovi teoremi v teoriji linearnih diferencialnih enačbah".

V razpravi sta dopisa I. in IV. razreda, ki se tičeta prevzema NARODNE GALERIJE kot stalne umetniške razstave pod okrilje akademije in eventualne preselitve akademije v prostore ZNANSTVENEGA DRUŠTVA; razprava ugotovi cel kompleks vprašanj, ki jih je treba prej razčistiti, preden je odločitev možna. Zadeva se zato odloži. Končno se sklene, da slovesno zborovanje letos ni možno, ker je glavni smoter, razglasitev novih članov, ki jih noben razred ni predložil, odpadel.

11. s e p t e m b r a 1941-XIX.

Proračunski predlog za državni proračun v letu 1942. se z malimi spremembami odobri, enako ekspozé k predlogu; predlog bodi od 13. do 17. septembra v dokončni redakciji razpoložen na vpogled članom, da morejo na sledeči Glavni skupščini predlagati morebitne izpremembe in dodatke.

20. d e c e m b r a 1941-XX.

Predsednik se s toplimi besedami spominja dne 10. oktobra umrlega rednega člana in načelnika pravnega razreda gosp. univ. prof. dr. dr. h. c. METODA DOLENCA; poudari njegove znan-

stvene zasluge, zlasti še na polju pravne zgodovine Slovencev in njegovo vneto sodelovanje v akademiji kot razrednega načelnika, urednika „Razprav" pravnega razreda in avtorja akad. publikacije „Gorske bukve". Hvaležno se spominja, da je razredni načelnik FINŽGAR kot akademik-tovariš pokojnega posebej počastil s tem, da je osebno vodil kondukt, opravil blagoslov in pogrebni obred. Člani predsedništva stojé poslušajo predsednikove besede in zakličejo pokojniku v spomin slavo.

Predsednik sporoči, da je bil imenovan za člana Consiglia nazionale delle Accademie (Roma). Dalje sporoči dopise Ekscelence V. USSANIJA, delegata Consiglia nazionale delle Accademie za odnose z Mednarodno unijo akademij; naša akademija je dalje povabljena k sodelovanju pri nabiranju gradiva za slovar srednjeveške latinščine (slovar naj obsega vire do l. 1022.; obrazci in metoda zbiranja so bili določeni že prej). V zadevi se odpošlje odgovor v smislu podatkov in navodil I. razreda. — Poročilo gen. sekretarja o upravi in gospodarstvu se odobri z vsemi nabavkami in izdatki vred, ki so v poročilu navedeni.

Glede vloženega spisa JOS. TURKA „Prvotna Charta caritatis" se na osnovi predloga I. razreda in strokovnih referatov članov KOSA in LUKMANA sklene, da se spis kot posebna akad. publikacija izda; z avtorjem naj se sklene založniška pogodba pod pogojem, da bo izdal Generalat cistercijanskega reda (Roma) nameravani latinski prevod šele po slovenski izdaji, kot prevod slovenskega izvirnika, ki se objavlja z izrecnim dovoljenjem akademije, kar ima biti na naslovni strani latinske izdaje zabeleženo.

Določi se prodajna cena J. VIDAV-ove knjige „Kleinovi teoremi".

6. junija 1942-XX.

Funkcijska doba gen. sekretarja KREKA je potekla; ker doslej še ni imenovan novi predsednik Akademije za sledečo triletno poslovno dobo, se sklene, da se do imenovanja novega predsednika odgodi tudi volitev novega generalnega sekretarja.

Predsednik poroča o sodelovanju z Narodnim Svetom Akademij, z odsekom za Mednarodno Unijo Akademij; podrobna

obrazložba posameznih predmetov tega sodelovanja se preda v obravnavo in sklepanje I. razredu.

Določi se prodajna cena TURK-ove knjige „Prvotna Charta caritatis". V ti zvezi sklene predsedništvo, da se dá na dnevni red prihodnje Glavne skupščine predloge I. in III. razreda, tičoče se nove, časovnim prilikam ustrezajoče odmere avtorskih honorarjev.

Poročilo gen. sekretarja o knjižnem programu za l. 1942. in o sredstvih za realizacijo tega programa se odobri in določi se za prihodnjo Glavno skupščino zadevni predlog.

Poročila o tekočih zadevah v upravi in v razredih se sprejmejo na znanje.

2. julija 1942-XX.

Predsednik NAHTIGAL sporoči, da je po preteku njegove funkcijske dobe imenovan od Visokega Komisarja za predsednika Akademije za sledečo triletno poslovno dobo član MILAN VIDMAR; sporazumno vodi to sejo še stari predsednik, ker gre za obravnavo starih predmetov in je novi predsednik še kot razredni načelnik III. razreda v članstvu predsedništva zastopan.

Razpravlja se o spisih, ki so pripravljeni za tisk. Ponovno se povdari potreba čimprejšnje izdaje Letopisa I. Določi se dnevni red Glavne skupščine.

15. oktobra 1942-XX.

Pred prehodom na dnevni red se predsednik VIDMAR v lepih besedah spominja dela in vneme, ljubezni in skrajnje požrtvovalnosti, ki jo je prav do smrti gojil pokojni prvi generalni sekretar GREGOR GOJMIR KREK za Akademijo. Zbrano počastitev spomina pokojnega člana so vsi člani predsedništva stojé poslušali in zaklicali na koncu umrlemu tovarišu slavo.

Predsednik je v iskrenih besedah obudil spomin na tragično smrt bivšega bana dr. Marka Natlačena, ki je vsekdar v svojem poslovanju pokazal posebno naklonjenost Akademiji; posebej se spominja vélikega darila, ki ga je pokojnik izkazal Akademiji s tem, da je kot bivši ban vse storil, da je Akademija prejela

posebno knjižnično redkost, slovenistično biblioteko umrlega prof. Adolfa Robide.

Predsednik poroča o obiskih, ki jih je kot novi predstavnik Akademije opravil in s posebnim zadovoljstvom ugotovi, da je na vseh mestih mogel biti priča iskrene naklonjenosti in spoštovanja do Akademije. Že zdaj more reči, da bo ta naklonjenost Akademije pripomogla do posebnih izrednih podpor, ki bodo omogočile notranji razvoj Akademije in živahno publicistično udejstvovanje.

Generalni sekretar RAMOVŠ poroča o tisku publikacij, o knjižnem načrtu, ki ga naj Akademija v bodočem letu izvrši, o možnosti realizacije tega načrta, dalje o upravi in gospodarstvu Akademije. Sprejme se njegov predlog, naj si publikacije slede v sledečem vrstnem redu: Razprave III. razreda; Razprave II. razreda; Razprave I. razreda; monografska študija J. GRAFENAUERJA „Lepa Vida"; knjiga predsednika VIDMAR-ja „Problem veletransformatorja"; nov zbornik Razprav II. razreda (ali kaka juridična monografija); NAHTIGAL-ov III. del Euchologiuma sinaiticuma; zbornik o umetniškem delu pri Slovencih v zadnjih 25 letih (ali event. izdaja „Samospevov" ali klavirskih skladb pokojnega KREKA). Tolikokrat že poudarjeno potrebo izdaje Letopisa I. je že pričel urejevati in upa, da bo do marca 1943-XXI. izdana; poroča podrobneje o posameznih sestavnih delih Letopisa I. Poročilo gen. sekretarja o upravi, gospodarstvu, knjižnem programu in njegovi izvedbi se v celoti odobri, prav tako vsi izdatki, ki so bili izvršeni za dostojno opremo akademijskih prostorov.

Generalni sekretar predloži predlog glede državnih kreditov za proračunsko leto 1943-XXI/XXII. Novo postavko glede potnih stroškov v znesku 20.000 Lir je načelno Visoki Komisar že odobril. Proračunski predlog je soglasno sprejet. Nato poda gen. sekretar predvidno določljiv in opravičljiv pregled o vseh dohodkih in izdatkih, ki jih bo Akademija imela v letu 1943-XXI/XXII; približni znesek aktiv in pasiv se suče okrog 380.000 Lir. Treba se bo pobrigati, da bo podpora Mestne občine ljubljanske zvišana in da dobi Akademija še posebno izredno podporo; obiski, ki sta jih v tem pravcu doslej storila predsednik in gen. sekretar pri županu gen. RUPNIKU, pri podžupanu comm. TRANCHIDI in pri pred-

sedniku Hranilnice za ljubljansko pokrajino, predvsem pa naklonjenost Visokega Komisarja Eksc. EMILIA GRAZIOLIJA dajejo najboljše upanje.

Določi se prodajna cena za Euchologium sinaiticum II. Želji Hrvatske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu glede medsebojne zamene publikacij se ustreže. Že svoj čas na pobudo člana POLCA sproženo misel glede priprave „Slovenske bibliografije" je gen. sekretar povzel in predloži osnovni zadevni referat JANKA ŠLEBINGERJA. Za utrditev programa in zapovrstnega njegovega realiziranja se izvoli bibliografska komisija iz članov FINŽGARJA, HADŽIJA, POLCA, STELETA, RAMOVŠA in upravnika univ. biblioteke g. JANKA ŠLEBINGERJA; komisija naj po potrebi kooptira še druge strokovnjake in znanstvene sodelavce.

30. d e c e m b r a 1942-XXI.

Predsednik se najprej spominja del in zaslug umrlih dveh dopisnih članov prof. PAULINA in SEIDLA. Člani stojé poslušajo spominske besede in se s klicem „slava" poklonijo spominu umrlih znanstvenih tovarišev.

Predsednikovo poročilo se tiče vseh tekočih poslov, ki jih je Akademija opravila od zadnje seje predsedništva sèm. Posebej naglasi, da je Mestna občina ljubljanska za prihodnje proračunsko leto zvišala svojo podporo Akademiji na 25.000 Lir, dalje, da bo Hranilnica za ljubljansko pokrajino po izredni naklonjenosti Eksc. Vis. Komisarja podprla delo Akademije s podporo v znesku 75.000 Lir. Obenem z odobritvijo predsednikovega poročila, ki je vsebovalo tudi misel, da je treba vsaj v začetni stopnji misliti tudi na lasten dom Akademije, je predsedništvo sklenilo, da sporoči članu PLEČNIKU prošnjo in željo, da o tem razmišlja in zamisli primeren načrt.

Gen. sekretar poroča o upravnem poslovanju Akademije, o knjižni zameni in prodaji, o organizaciji posebne knjižne zbirke, ki naj obsega vse znanstveno in umetniško doslej objavljeno delo vseh članov, rednih in dopisnih, dalje o tisku publikacij, o delu bibliografske komisije, o izvolitvi nove komisije v okviru I. razreda, ki naj pripravlja izdajo etimološkega slovarja slovenskega jezika, končno o gospodarstvu Akademije. Njegovo poročilo, ki

naj bo v bistvenih delih objavljeno v Letopisu I., je bilo odobreno, prav tako vsi izdatki, ki jih poročilo navaja.

Na pobudo člana POLCA, ki poda izčrpen pismen elaborat o stanju tiska Wiesthalerjevega Latinsko-slovenskega slovarja sklene predsedništvo, da bo to zadevo resno in hitro vzelo v proučevanje in skušalo najti sredstva, da se ta dragocena zapuščina vsaj v snopičih pričenja izdajati. Prav tako je predsedništvo sklenilo na POLČEVO pobudo, da naj I. razred o priliki 100-letnice JERNEJA KOPITARJA izda primerno in dostojno knjižno spominsko delo.

Z ozirom na sklep Glavne skupščine z dne 11. julija in na časovne razmere predloži gen. sekretar delno izpremenjeni in dopolnjeni Pravilnik za tiskanje akademijskih publikacij. Pravilnik je odobren in naj se tiska v Letopisu I.

Prošnji Prirodoslovnega društva za obnovo nekdaj sklenjene pogodbe glede izvrševanja knjižne zamene „Prirodoslovnih razprav" s tujimi revijami se ugodi v celoti t. j. v vseh 4 točkah (1—4.) odstavka II. predloženega dogovora (pod naslovom „Načelni sklepi glede predaje „Prirodoslovnih razprav"), toda brez dodatka, ki si ga je dne 11. junija 1940 Akademija izgovorila.

Določi se prodajna cena Razpravam III. razreda.

NADZORNI ODBOR

27. aprila 1940.

Nadzorni odbor pregleda vse poslovne in blagajniške knjige, inventarni zapisnik in vse druge knjige o upravi in gospodarstvu Akademije. Ugotovi v vsakem oziru točnost, odobri Sklepni račun za dobo od 1. aprila 1939 do 31. marca 1940, ki ga sklene obenem s svojim poročilom predložiti Glavni skupščini v odobritev.

Pregled sklepnega računa sledi:

I.	Nepotrošna imovina, prevzeta od pripravljalnih odborov: društvo „Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani“ in od Znanstvenega društva v Ljubljani		549.024'40 Din
II.	Vloge in gotovina na dan 1. IV. 1939	140.280'15 Din	
	podpora senata Kralj. Jugoslavije .	10.000'— „	
	podpora ljubljanske mestne občine .	47.500'— „	
	podpora Dravske banovine	49.990'— „	
	podpora senata Kralj. Jugoslavije .	35.000'— „	
	prodaja knjig, obresti, manjši dohodki	19.965'44 „	
	državni kredit part. 228, poz. 3 . .	48.900'— „	
	državni kredit part. 237	90.000'— „	
	državni kredit part. 227 b	24.000'— „	
	Skupaj . . .	465.635'59 Din	
	drž. kredit part. 227 b ni bil izčrpan	24.000'— „	
	Skupaj . . .	441.635'59 Din	
III.	Izdatki: funkcijske nagrade, nagrade hišnici, služitelju	47.400'— Din	
	najemnina	27.500'— „	
	pohištvo, oprema	89.999'40 „	
	tisk in delo	80.812'— „	
	potni stroški	3.867'— „	
	hišne in pisarniške potrebščine .	2.583'75 „	
	biblioteški posli	500'— „	
	poštnina, telefonske pristojbine, takse, razni majhni stroški . .	1.955'49 „	
	Skupaj . . .	254.617'64 Din	
	Dohodki	441.635'59 Din	
	Izdatki	254.617'64 „	
	Ostane	187.017'95 Din	

Aktivna imovina na dan 31. III. 1940	A. . .	549.024'40 Din
	B. . .	187.017'95 „
		736.042'35 Din

Sklepni račun za dobo od 1. aprila 1939 do 31. marca 1940 je Glavna skupščina na seji dne 16. maja 1940 odobrila.

21. julija 1941-XIX.

Nadzorni odbor pregleda vse poslovne in blagajniške knjige, inventarni zapisnik, knjige o upravi in gospodarstvu, račune in potrdila ter ugotovi v vsakem oziru popolno točnost. Odobri sklepni račun za dobo od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941, ki ga sklene obenem s svojim poročilom predložiti Glavni skupščini v odobritev.

Pregled sklepnega računa sledi:

		549.024'— Din
I. Nepotrošna imovina zvišana za nabavno oziroma cenilno vrednost inventarnih predmetov št. 316—628 za		35.592'60 Din
		584.617'— Din
II. Vloge in gotovina na dan 1. IV. 1940	187.017'95 Din	
podpora mesta Maribor	19.999'— „	
podpora posojilnice Ptuj	1.000'— „	
podpora mestne občine Ljubljana .	45.000'— „	
podpora mesta Celje	1.000'— „	
podpora Kr. banske uprave Dravske banovine	100.000'— „	
podpora obč. hran. Vrhnika . . .	5.000'— „	
iz prodaje knjig	12.502'— „	
doplačilo avtorja za separate . . .	195'25 „	
obresti	20.270'14 „	
Vilfanovo volilo	148.901'24 „	
drž. kredit part. 227 b	24.000'— „	
drž. kredit part. 228, poz. 3	51.000'— „	
drž. kredit part. 237	100.000'— „	
Skupaj . . .	715.885'58 Din	
drž. kredit part. 227 b: neizčrpano .	22.783'30 „	
drž. kredit part. 228, poz. 2: neotvorjeno	4.200'— „	
drž. kredit part. 237: neotvorjeno .	70.000'— „	
Skupaj . . .	618.902'28 Din	

III. Izdatki: pisarniški ravnatelj (enomesečna kontraktualna nagrada)	1.216'70	Din
funkcijske nagrade, plača hišnici in služitelju	42.238'—	„
tisk	134.130'50	„
avtorski honorarji	44.854'50	„
potni in reprezentacijski stroški .	6.368'—	„
biblioteško delo	1.890'50	„
poštnine, telefon, elektrika, carinske pristojbine	3.361'37	„
upravni stroški	2.808'25	„
stanovanjske in pisar. potrebščine	8.871'50	„
podpora Jugosl. podpornemu akad. društvu	600'—	„
najemnina	30.000'—	„
hišna oprema	10.250'—	„
pisarniška oprema	14.980'—	„
tiskovine	935'—	„
Skupaj . . .	302.504'32	Din
Dohodki	618.902'28	Din
Izdatki	302.504'32	„
Ostane	316.397'96	Din

Aktivna imovina na dan 31. III. 1941 .	A. Nepotrošna	584.617'—	Din
	B. Potrošna	316.397'96	„
	Skupaj . . .	901.014'96	Din

Sklepni račun za dobo od 1. aprila 1940 do 31. marca 1941 je Glavna skupščina na seji dne 29. julija 1941-XIX odobrila.

25. junija 1942-XX.

Nadzorni odbor pregleda vse poslovne, inventarne, računske in blagajniške knjige ter ugotovi v vsakem oziru popolno točnost. Odobri sklepni račun za dobo od 31. marca 1941 do 31. decembra 1941-XX, ki ga sklene obenem s svojim poročilom predložiti Glavni skupščini v odobritev.

Pregled sklepnega računa sledi:

I. Nepotrošna imovina z dne 31. III. 1941	584.617'— Din			
Zvišana za nabavno oziroma cenilno vrednost predmetov pod invent. št. 629—640 za	254.25 Din	584.871'25 Din t. j.	=	222.251'08 L
pod invent. štev. 641—808 za				12.188'70 L
		skupaj . . .		234.439'78 L
II. Vloge in gotovina na dan 1. IV. 1941		316.397'96 Din		
iz prodaje knjig		579'— „		
		316.976'96 Din	=	120.450'88 L
podpora Visokega komisarijata				12.600'— „
povračilo od Učiteljske tiskarne				1.000'— „
podpora mestne občine Ljubljane				12.825'— „
iz prodaje publikacij				349'13 „
drž. kredit. part. 31, poz. 1				15.200'— „
drž. kredit. part. 31, poz. 2				8.550'— „
drž. kredit part. 31, poz. 3				36.250'— „
				207.225'01 L
III. Izdatki: funkcijske nagrade, plače hišnici, služitelju . .	Din 11.050'—			
tisk	„ 50.164'50			
poštni, telefonski, upravni stroški . .	„ 1.558'26	68.772'76 Din	=	26.133'65 L
podpora k izdaji „Kliničnega besednjaka . . .	„ 2.000'—			
avtorski honorar .	„ 4.000'—			
funkcijske nagrade, hišnica, služitelj, tolmač				11.858'— „
avtorski honorar				2.128'— „
hišne in pisarniške potrebščine				4.369'38 „
poštnina, telefonska pristojbina, inseratna pristojbina, telefon				552'55 „
		Prenos . . .		45.041'58 „

Prenos . . .		45.041'58 L
tisk		37.647'60 „
podpora Socialni akad. akciji		300'— „
parte		1.071'— „
najemnina		8.550'— „
hišna oprema, kolo		10.927'55 „
premog		3.357'62 „
		106.895'35 L

Dohodki	207.225'01 Lir
Izdatki	106.895'35 „
Ostane	100.329'66 Lir

Aktivna imovina na dan 31. XII. 1941-XX	A. Nepotrošna	234.439'78 L
	B. Potrošna	100.329'66 „
	Skupaj . . .	334.769'44 L

Opomba: Ček. vloga Din 497'63 nerazpoložljiva (uredba z dne 12. IV. 1941).

Sklepni račun za dobo od 31. marca 1941 do 31. decembra 1941-XX. je Glavna skupščina na seji dne 11. julija 1942-XX odobrila.

RAZREDI

1. Filozofsko-filološko-historični razred.

28. januarja 1939.

Prvi seji predseduje kot starostni predsednik ALEŠ UŠENIČNIK.

Edina točka dnevnega reda je konstituiranje razreda. Za razrednega načelnika za dobo prvega akademskega leta je soglasno izvoljen RAMOVŠ.

26. maja 1939.

Razredni načelnik poroča, kako poteka tisk prvih publikacij razreda, kako je Znanstveno društvo kot pripravljalni organ za Akademijo odstopilo svoj delovni program Akademiji in ga po svojih močeh tudi gmotno podprlo. Kot začetne razredne publikacije se v tem smislu določijo: 1) iz serije Viri za zgodovino Slovencev: I. Srednjeveški urbarji; a) urbarji salzburške nadškofije na Slovenskem; uvod v urbarje sploh in vso redakcijo izvrši član KOS; II. serijo gradiva za kulturno zgodovino Slovencev naj začne izdaja korespondence pomembnih Slovencev, in sicer Zoisova korespondenca, ki obsega predvsem dopisovanje med Zoisom in Kopitarjem; kot tretjo publikacijo sprejme razred monografijo F. VEBRA: Vprašanje stvarnosti; o tem delu poda izčrpno oceno član UŠENIČNIK.

Kot nadaljno razredno publikacijo, ki pa bo šele v prihodnjem proračunskem letu prišla do uresničenja, določi razred izdajo stcsl. kodeksa Euchologium sinaiticum; izdaja naj obsega tri knjige: prva naj poda splošen uvod, opis kodeksa in fotografske posnetke celega kodeksa v originalni velikosti, druga knjiga naj poda tekst, prepisan v cirilico, z vsem podrobnim opisom i glede paleografije, virov, zvez z drugimi stcsl. teksti in podrobno; tretja knjiga naj dá razbor filološke in lingvistične važnosti kodeksa. Fotografski snimki celotnega kodeksa, ki si jih je Znanstveno društvo po ugodni priliki pridobilo, se brezplačno predado Akademiji v last; izdaja vseh treh knjig se poveri članu NAHTIGALU.

Za to leto se razred omeji, vezan na dovoljen mu kredit, na te tri knjige. Priprave za zbirna dela, kakor zbiranje gradiva za historični slovar slovenskega jezika, zbiranje dialektološkega in etnografskega gradiva, priprava aparature za dialektološki atlas slovenskega jezika se odgode na prihodnja leta.

31. januarja 1940.

Načelnik poroča, da je razred svoj knjižni program v celoti izvršil, da celo predčasno je pristopil k izdaji Euchologiuma sinaiticuma, čigar stavek je že v peti tiskovni poli. S posebnimi podporami je bilo omogočeno razredu, da je publiciral več kot je bilo sprva določeno.

Razred določi nato proračunski predlog za l. 1940-41. za svoj delokrog. Kot knjižni program pa sprejme sledeče publikacije: 1) NAHTIGAL, Euchologium sinaiticum I.; 2) drugi zvezek Zoisove korespondence; 3) Razprave I, ki naj prinesejo razprave in pomembnejše članke iz strok, ki jih razred obsega; za urednika Razpravam je določen RAMOVŠ.

Sklene se soglasno, da razred spričo zapletenih razmer sploh ne pristopi k volitvi zunanjih dopisnih članov. Pač pa se naj zaslužni možje domače znanosti kot redni in dopisni člani pritegnejo k razrednemu delu. Razred, ki predstavlja v Akademiji nadaljevanje vseh pripravljavnih del, ki jih je prej izvrševalo Znanstveno društvo, naj predvsem člane Znanstvenega društva prevede v razred, kar pa naj služi le za vodilo.

Ker je potekla funkcijska doba prvega načelnika, je potrebna volitev novega načelnika; po soglasnem izboru je za načelnika v akad. letu 1940-41. izvoljen član KOS.

6. aprila 1940.

Poročilo razrednega načelnika o poteku tiska razrednih publikacij, o ureditvi splošne akad. pisarne, o gmotnih sredstvih, s katerimi more razred razpolagati, se sprejmejo na znanje. Dalje sporoča, kaj je bilo ukrenjeno glede spremembe štatuta, ki naj omogoči članstvo naše Akademije v jugoslovanskem odboru Mednarodne unije akademij v Bruslju.

Razprava se tiče nadalje volitve novih rednih in dopisnih članov. Splošna diskusija ugotovi zaslužne delavce in določi referente za predloge, ki naj jih prihodnja seja prediskutira.

V razpravi so doposlane študije nekaterih nečlanov; določijo se referenti za nje, sklepanje se preloži na poznejši čas.

25. junija 1940.

Poročilo razrednega načelnika o gmotnih sredstvih, ki jih ima razred za tekoče akad. leto na razpolago, o glavnih upravnih poslih Akademije, o sklepu predsedništva, da naj spričo danih razmer letos Glavna skupščina prevzame razglasitev novih članov, o poteku tiska razrednih publikacij, o proračunskem predlogu za razred, ki tudi letos še ne bo mogel pričeti z notranjim pripravljalnim delom za razna zbirna in dolgotrajna dela, se sprejme na znanje in odobri.

Razprave o doposlanih študijah dr. Čerina o Paglovčevi pesmarici, M. Pavičevića o Jugoslovanskih zdravicah in napitnicah in dr. Ilešiča o Poljaku Horodynskem in njegovem prebivanju v Ljubljani za dobe Korytka se dado kompetentnim članom v oceno in predlaganje. Glede ponudene korespondence B. Vošnjaka, hranjene v Narodnem muzeju v Ljubljani, se določita dva člana, da korespondenco z ozirom na njeno pomembnost pregledata.

25. novembra 1940.

Predsednik pozdravi nove člane, prav posebno še zunanjega dopisnega člana M. MURKA. Poroča v nadaljnjem o tisku in pripravah za edicije prihodnjega akad. leta. Na osnovi referata se sprejme za objavo v razrednih „Razpravah I." razprava GRAFENAUERJA „Duhovna bramba in Kolomonov žegen", dočim se razprava o Horodynskem vrne avtorju s priporočilom, da se navedena mesta dopolnijo ali popravijo. Glede Vošnjakove korespondence pravi referat, da korespondenca ne obsega vsega gradiva, da njena izdaja trenutno ni nujna niti dovolj pomembna, da je pa načelno ni treba odkloniti, marveč si jo je treba obdržati v evidenci.

Razred izvoli za zastopnika ljubljanske Akademije pri Mednarodni uniji akademij člana KOSA in STELETA.

19. februarja 1941.

Določijo se za Euchologium sinaiticum vsi potrebni izdajni stroški za tisk in delo.

28. junija 1941-XIX.

Razredni načelnik poroča o stanju tiska razrednih publikacij; s posebnim zadovoljstvom se vzame na znanje, da se je posrečilo pridobiti manjkajoče liste Euchologiuma sinaiticuma, hranjene v Publični biblioteki v Leningradu. Dalje poroča o prvi seji sekcije mednarodnega odbora akademij, ki se je vršila že na sedežu ljubljanske Akademije. Razni doposlani spisi se na osnovi strokovnih referatov odklonijo; sprejme pa se razprava J. Turka, Prvotna Charta caritatis. Na pobudo in podrobno obrazložbo člana RAMOVŠA sklene razred, da je treba vendarle pričeti z notranjo pripravo za različna nujna dela, ki jih znanstvena publika v prvi vrsti zahteva in pričakuje od ljubljanske Akademije; prav tako je treba poživiti umetniški razred, delati na sodelovanju z Narodno galerijo, ki jo je treba že zdaj smatrati za bodočo stalno umetniško razstavo umetniškega razreda Akademije. Sklene se v ti zadevi predlagati predsedništvu Akademije poseben predlog, čigar sestava in utemeljitev se poveri članu RAMOVŠU.

6. novembra 1941-XIX.

Poročilo razrednega načelnika, ki pove, da je zamišljena kooperacija z Narodno galerijo zaradi novih razmer postala vsaj za daljši čas neizvedljiva ter poročilo o dosedanjih občih smernicah sodelovanja s Consiglio Nazionale delle Accademie (ROMA) pri Unione Internazionale delle Accademie se vzameta na znanje.

V razpravi so nekatere razredu ponudene razprave in članki. Na osnovi referatov so nekatere sprejete, druge zavrnjene.

1. julija 1942-XX.

Član ALEŠ UŠENIČNIK vodi kot najstarejši član in kot namestnik sejo razreda, ki izvoli za razrednega načelnika STELETA FRANA. Določi se knjižni program za akad. leto 1943: Razprave I. in Euchologium sinaiticum III. Odobri se poročilo o

sodelovanju z mednarodno unijo akademij. Za prihodnjo Glavno skupščino se izdelajo predlogi, ki naj požive in omogočijo tudi v teh težkih gmotnih razmerah dostojno manifestacijo dela Akademije.

7. o k t o b r a 1942-XX.

Načelnik se najprej spominja zaslug umrlega prvega gen. sekretarja KREKA. Vsi člani stojé poslušajo tople spominske besede in zakličejo slava neumornemu delavcu in skrbnemu upravitelju Akademije.

Na osnovi strokovnih ocen se določijo razprave in članki, ki naj tvorijo vsebino Razprav I; nekatere od predloženih razprav se zaradi premajhne pomembnosti ali zaradi premalo dovršene izdelave zavrnejo.

Če bodo gmotne razmere dovoljevale, se sklene, da bi kot tretja razredna publikacija v akad. letu 1943. izšla ali se vsaj pripravljala izdaja Kopitarjevih pisem na Zoisa (prepis zadevne korespondence je lastnina Akademije, ki jo je pred leti dobila v dar od Znanstvenega društva); v tem primeru se redakcija poveri članu RAMOVŠU in dr. OCVIRKU.

16. d e c e m b r a 1942-XXI.

Načelnik poroča o ustanovitvi in dosedanjem delu bibliografske komisije.

Nadalje poroča o novih prispevkih za Razprave I. Na podlagi referatov se sprejmejo razprava M. GROŠLJA iz področja klasične filologije in jezikoslovja in razprava F. GRIVCA o prvi homiliji Glagolita Clozianus. Poročilo o tisku razrednih publikacij in o tisku Letopisa I. se vzamejo na znanje.

Član RAMOVŠ predlaga potrebo, da razred prične s pripravami za sestavo zgodovinskega, etimološkega slovarja slovenskega jezika, če že sedanje prilike ne omogočajo priprav za slovar slovenskega književnega jezika v velikem obsegu. Razred izvoli za to pripravljalno delo komisijo iz članov NAHTIGALA, BREZNIKA, GRAFENAUERJA in RAMOVŠA (predlog gl. v poglavju „Slov. etim. slovar").

2. Pravni razred.

28. januarja 1939.

Pri konstituiranju razreda je izvoljen za načelnika DOLENC, za njegovega namestnika pa KUŠEJ.

19. aprila 1939.

Načelnik poudarja, da bo razredno delo šlo v tri smeri: pravno-historično, pravno-filozofsko in pravno-legislatorično. Teh odsekov seveda še ni treba takoj v začetku ustvarjati, saj tega niti gmotna sredstva niti delovne sile še ne omogočajo. Smatra pa, da je predmet prvega odseka najbolj aktualen in za Akademijo v prvi vrsti zahteven. Zamišlja si serijo „Pravne starine slovenskega naroda"; sestavine bi bile: 1) Gorske bukve in njihovi prevodi; 2) pravni spomeniki slovenskega narodnega prava (izven gorskih bukev); 3) pravna folklora po slovenskih narodnih pesnih; 4) pravna folklora po slovenskih rekih, pregovorih, šalah in pod. Že za prvo leto bi bilo treba uresničiti vsaj prvi del, kajti za druge dele, predvsem 3. in 4. bo treba določiti in razposlati vprašalne pole. V načelu se sprejme, da se naj delo osredotoči za začetek na nabiranje pravnih spomenikov.

V razpravi je nato še izdaja urbarjev slovenskega ozemlja in edicija razrednega Letopisa ali Razprav; ker pa še ni določen kredit, ki bo v tem tekočem letu razredu na razpolago, razprava ne more podati nobenih točnih zaključkov.

9. maja 1939.

Razred razpravlja in utemelji svoj razredni proračun za tekoče akad. leto. Sprejme za svojo prvo izdajo prvo knjigo Pravnih spomenikov t. j. Gorske bukve v prireditvi načelnika DOLENCA; kot druga edicija pride v poštev Zbornik razprav pravnega razreda. Posebne proračunske postavke se določijo za pripravljanje pravne in sodno-medicinske terminologije, za popis urbarjev v slovenskih deželah in za pripravljanje gradiva iz pravne folklore.

8. junija 1939.

Po sporočilu stanja razpoložljivih gmotnih sredstev Akademije izpremeni razred svoj proračunski predlog in zviša posamezne

postavke; doda še novo postavko, ki naj nudi gmotno pomoč razrednim članom za njihova znanstvena raziskavanja.

28. oktobra 1939.

Poročilo načelnika o delu in upravi Akademije, o pripravljalnih razrednih publikacijah se vzame na znanje in odobri.

Prošnji dr. ŽONTARJA v zadevi raziskavanja cavtatskega arhiva se trenutno ne more ugoditi, ker gmotne prilike tega ne dopuščajo.

30. decembra 1939.

Razprava se tiče tekočih zadev in tiskanja razrednih publikacij.

29. februarja 1940.

V razpravi so bodoče izvolitve novih rednih in dopisnih članov, poročilo, ki ga v tem pogledu nameravajo drugi razredi upoštevati in uresničiti. Razred imenuje nekatere osebe kot kandidate, vendar še ničesar ne sklene, marveč hoče stvar prepustiti posebni strokovni oceni, po kateri naj prihodnja seja razreda odloča.

15. aprila 1940.

Po strokovni oceni je ŠKERLJ soglasno izvoljen za rednega člana. Dopisnih članov razred v tem letu ne namerava voliti.

Določijo se vse podrobnosti glede publikacije „Gorske bukve — podlaga slovenskega vinogorskega prava". Pripravljalna dela za Zbornik znanstvenih razprav II. razreda se poverijo načelniku.

Pravilnik za tiskanje akademijskih publikacij se odobri.

16. maja 1940.

Za razrednega načelnika je ponovno izvoljen DOLENC, za njegovega namestnika tudi ponovno KUŠEJ.

28. junija 1940.

Poročilo o tisku razrednih publikacij se vzame na znanje.

Književni program in določitev proračunskih predlogov za razred za leto 1941-42. se po daljši razpravi in delni izpremenitvi soglasno sprejmeta.

Razred sklene, da član POLEC prouči slovenika v Bogišićevem arhivu v muzeju v Cavtatu in da jih priredi za izdajo v Razpravah pravnega razreda ali — če bo vsebina tako priporočala — kot samostojno publikacijo „Pravnih starin".

15. julija 1940.

Določijo se podrobni ukrepi glede Razprav pravnega razreda. Dela glede terminologije in raziskavanja urbarjev se odgode na čas po glavni skupščini, ker bo šele tedaj utrjen celotni akademijski proračun in ž njim v zvezi delovni obseg Akademije.

5. oktobra 1940.

Poročilo o gmotnem stanju Akademije se vzame na znanje.

Član POLEC poroča, da je prvo polovico septembra proučeval Bogišićev arhiv; nekaj pisem slovenskih znanstvenikov in 164 strani obsegajoč rokopis s folklorističnim gradivom (pisal je pokojni Gašper Križnik iz Motnika) so uporabni in to materijo hoče v posebni razpravi prikazati in obdelati.

Priprave za tisk Razprav se članek za člankom presodijo in določijo po oceni za izdajo. Glede druge knjige Pravnih spomenikov se razpravlja o izdaji Labasserjevega Formularienbuch in Kazensko-pravni red francoske Ilirije; hkratu naj bi se obdelali zapiski pravniških vzorcev iz župnijskega urada v Kamniku, z grada Krumperka, občine Nevlje pri Kamniku, dalje štatuti cehov na Slovenskem, pravna napotila na Goriškem (tista, ki so v ljubljanskem narodnem muzeju).

16. decembra 1940.

Po strokovnih ocenah se določijo članki, ki naj tvorijo vsebino Razprav I. pravnega razreda.

Štatut odbora za mednarodno unijo akademij se prebere in sprejme na znanje, da je I. razred izvolil kot člana ljubljanske Akademije v tem odboru člana KOSA in STELETA.

17. februarja 1941.

Razpravlja se o načrtu društva „Pravnik", da naj poseben odbor prične s pripravami za izdajo slovenske pravne terminologije. Akademija želi pri tem pripravljalnem delu sodelovati, vendar je najprej potrebno točno navodilo, postopek in obseg tega dela.

Poročilo o tisku se vzame na znanje. Člani neobvezno razpravljajo o morebitnem predlogu za izvolitev novih članov.

12. julija 1941-XIX.

Načelnik DOLENC se spominja smrti člana R. KUŠEJA. Očrta njegovo osebnost, njegovo zaslužno delo in posebno poudari dejstvo, da je KUŠEJ kot rektor univerze imenoval po takratnih pravilih prve člane društva Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, ki je kot pripravljalni organ bilo prvi zametek za nadaljnji razvoj prizadevanj za ustanovitev Akademije. Žalni govor so člani stojé poslušali in zaklicali slavo v spomin pokojnega tovariša.

Volitev razrednih funkcionarjev je določila za načelnika ponovno DOLENCA, za njegovega namestnika pa POLCA.

23. februarja 1942-XX.

Načelnikov namestnik se v iskreno občutenih in hvaležnih besedah spominja umrlega člana in razrednega načelnika M. DOLENCA, ki mu vsi zbrani člani zakličejo slavo v spomin.

Za načelnika je soglasno izvoljen POLEC, za njegovega namestnika pa PITAMIC.

V razpravi je nedokončano delo DOLENCA: „Urbarij za Slovensko Krajino iz l. 1767", ki je bilo določeno za serijo „Pravni spomeniki slovenskega naroda"; znaten del komentarja, célo zadnje poglavje z oceno spomenika še ni napisano. Načelnik ugotovi, da bi za dokončno pravilno pravno oceno bilo potrebno proučiti še druge izvode, ki pa danes niso dostopni, ker so v knjižnicah Maribor, Zagreb, dalje event. v Prekmurju in Budapešti. Izdaja urbarja se zato odloži. Prav tako se odloži izdaja Labasserjevih obrazcev.

Član KREK poroča o gmotnem stanju Akademije in o verjetni višini sredstev, s katerimi bo razred moral v l. 1942-XX. razpolagati. Razred sklene izdati „Razprave II" in načelno že določi nekatere študije, ki naj jih „Razprave II' vsebujejo.

9. julija 1942-XX.

Na osnovi strokovnih referatov se določijo prispevki posameznih avtorjev za „Razprave II" in proračun za nje. Razpravlja se

še neobvezno o predlogih, o katerih bo sklepala prihodnja Glavna skupščina in o izdanjih Akademije, ki naj bi se dajale na razpolago seminarjem na univerzi, če za to prosijo in prošnjo predmetno utemelje. Doposlani članek o demografskem gibanju se odda v strokovno oceno.

17. septembra 1942-XX.

Načelnik se spominja smrti člana KREKA, poudarja njegove zasluge na znanstvenem in glasbenem polju, njegovo delo v Akademiji; člani zakličejo slavo v njegov spomin.

V razpravi je odobritev prispevkov za „Razprave II"; soglasno se sklene, da bodi ta izdaja posvečena spominu umrlih članov KUŠEJA, DOLENCA in KREKA; kratko in jedrnato posvetilo naj poudari predvsem njihove zasluge za Akademijo, ker so podrobne posmrtnice že izšle oziroma izidejo v kratkem v drugih strokovnih glasilih.

Določi se pregled gmotnih razrednih potreb za akad. leto 1943-XXI.

3. Matematično-prirodoslovni razred.

28. januarja 1939.

Za razrednega načelnika je soglasno izvoljen J. HADŽI, za njegovega namestnika pa R. ZUPANČIČ.

8. maja 1939.

Razprava se tiče priprav za izdajo prve razredne publikacije, dalje o vlogi „Prirodoslovnega društva", ki bi želelo predati svoje „Prirodoslovne razprave" Akademiji, če je ta voljna prevzeti tudi vso zameno in stroške zamene, ki so v zvezi s „Prirodoslovnimi razpravami" in ki prinašajo brezplačno raznim strokovnim knjižnicam v Ljubljani publikacije tujih znanstvenih zavodov. Glede tega vprašanja kakor tudi glede kandidature novih razrednih članov se še nič ne sklene, ker je treba najprej pojasnil od predsedništva Akademije ali pa dogovora glede enakšnega postopanja z drugimi razredi.

23. maja 1939.

Razred določi proračunski predlog za leto 1939-40. V razpravi so nadalje knjižni program razreda za tekoče leto in sodelovanje pri raznih mednarodnih kongresih (zoološki v Parizu 1940; kemični v Londonu 1941; agrikulturni v Pragi 1941).

13. julija 1939.

Za razrednega delegata pri III. interbalkanskem kongresu matematikov v Beogradu se določi član ZUPANČIČ. — Sklene se prevzem „Prirodoslovnih razprav" z že urejeno zamenjavo s tujimi inštitucijami. Predlog o prevzemu in podrobni načrt zamene se predloži predsedništvu v odobritev in izvedbo.

12. novembra 1939.

Načrt dogovora s „Prirodoslovnim društvom" se izdela. Dalje se sklene izdaja „Bulletin international" na tujih jezikih z objavljanjem posnetkov in izvirnih prirodoslovnih rezultatov. V razpravi so nekatere razredu poslane razprave, ki se za nje določijo strokovni referenti. Razgovori o volitvi novih članov niso privedli do nikakršnih sklepov ali smernic.

27. marca 1940.

Na osnovi referatov se sprejmejo razne predložene razprave; določi se obseg in vsebina „Prirodoslovnih razprav" III. razreda in vse, kar je s tiskom teh razprav v zvezi.

14. aprila 1940.

Sprejeto je še več novih razprav za objavo v „Prirodoslovnih razpravah IV", ki so že v tisku. Razgovor o volitvah novih članov določi, da se izdela predlog za izvolitev rednega člana M. VIDMARJA in za več izrednih članov, predvsem za trojico slovenskih naravoslovnih delavcev z velikimi zaslugami, namreč za prof. A. PAULINA, F. SEIDLA in I. REGNA.

9. maja 1940.

Poročilo o tisku razredne publikacije se odobri; obseg se določi na 15 tiskovnih pol. Volitev razrednega načelnika se odgodi na poznejši čas.

18. maja 1940.

Ker so glede dogovora s „Prirodoslovnim društvom" pri predsedništvu akademije nastale težkoče, sklene razred, da s posebno obrazložbo utemelji in poudari važnost drugega poglavja in še posebej njegove druge točke (v predloženem prevzemnem zapisniku odd. II-2); stvarne potrebe naših znanstvenih ustanov, ki že hranijo v svojih knjižnicah velik del serij inozemskih znanstvenih revij, bi trpel veliko škodo, ako se zamena in prevzem „Prirodoslovnih razprav" ne bi sklenila v smislu razrednega sklepa z dne 12. novembra 1939.

25. maja 1940.

Ponovno je v razpravi dogovor glede prevzema „Prirodoslovnih razprav" in sicer v smislu razgovorov v predsedništvu Akademije.

8. julija 1940.

V razpravi je nameravana demisija člana PLEMLJA in ukrepi, ki naj bi jih razred podvzel, da obdrži v svojem krogu tega zaslužnega člana. Sklene se, da vodi razred do odločitve v ti zadevi ZUPANČIČ kot načelnikov namestnik in da se volitev načelnika ponovno odgodi. Razred sklene predlagati predsedništvu, da naj dá Akademija v sklad pokojnega prof. PAVLA GROŠLJA znesek 5000 Din.

10. oktobra 1940.

Za razrednega načelnika je izvoljen član M. VIDMAR.

12. decembra 1940.

Načelnik poroča o tekočih zadevah; razred odobri izvolitev KOSA in STELETA za člana pri mednarodni uniji. Član SAMEC izjavi, da hoče brezpogojno po seji javiti na način, ki ga predpisujeta zakonska uredba in poslovnik, predsedniku Akademije, da se odpoveduje članstvu, ker smatra, da je tako za delo v razredu najbolje.

1. februarja 1941.

Načelnik sporoča, da je predsednik izstopitev člana SAMCA vzel na znanje. Določijo se ukrepi glede razrednih „Razprav" in „Prirodoslovnih razprav IV". Proračunski predlog za razredni tisk

in delo se izdela. Sklene se priporočiti prošnjo Zdravniškega konzorcija za gmotno podporo pri izdaji Černičevega Kliničnega besednjaka. Na osnovi referatov je sprejetih več razprav za publiciranje v razrednih „Razpravah". Član HADŽI se poveri z izdelavo organizacije dela „Odbora za prirodoslovno raziskavanje Slovenije".

9. j u n i j a 1941-XIX.

Na osnovi referata PLEMLJA se sprejme kot posebna razredna edicija razprava J. VIDAVA, Kleinovi teoremi v teoriji linearnih diferencialnih enačb. Z redakcijo se poveri PLEMELJ.

Načelnik poroča o dogovoru in zameni „Prirodoslovnih razprav IV." v smislu sklepa predsedništva, da naj zdaj Akademija sáma prevzame in oskrbuje vso zameno, s katero bi tudi po lastnem prevdarku razpolagala kot s svojo lastnino.

Za načelnika razreda je za novo poslovno dobo izvoljen ponovno VIDMAR.

26. j a n u a r j a 1942-XX.

Zaradi odpovedi dogovora s „Prirodoslovnim društvom" s strani predsedništva Akademije se poveri načelnik, da naj poskusi na obeh straneh odpraviti težkoče, da bo zamenjava publikacij nemoteno zopet pričela funkcionirati.

Razred izdela svoj proračunski predlog in v zvezi s tem se razpravlja o prihodnji razredni publikaciji.

1. a p r i l a 1942-XX.

V razpravi so strokovni prispevki za novo knjigo „Razprav", referati o njih in program ter ureditev edicije v celoti; za redaktorja je določen HADŽI.

5. j u n i j a 1942-XX.

Poročilo o redakciji „Razprav" se odobri. Določi se knjižni program za novo poslovno leto. Za razrednega načelnika je ponovno izvoljen VIDMAR, za namestnika HADŽI.

24. j u n i j a 1942-XX.

Sklene se, da predsedništvo izdá jasen sklep v tem smislu, da denarna sredstva, ki so bila v preteklem letu določena za publi-

kacije III. razreda, pa niso bila izčrpana, pripadajo kot razredni prihranek letošnji razredni dotaciji, ki bo uporabila to vsoto za „Razprave", ki že zdaj obetajo obseg blizu 30 tiskovnih pol.

16. julija 1942-XX.

Za razrednega načelnika je izvoljen PLEMELJ, načelnikov namestnik ostane HADŽI. Sprejme se na znanje poročilo o pripravah za tisk „Razprav II".

4. Umetniški razred.

28. januarja 1939.

Prvi seji predseduje kot starostni predsednik R. JAKOPIČ.

Pri konstituiranju razreda je izvoljen za načelnika F. S. FINŽGAR, za njegovega namestnika pa O. ŽUPANČIČ.

9. marca 1939.

Razred je razpravljal o delu Akademije v celoti. Posebno pažnjo je posvetil predloženemu Poslovniku, posebno še tistim odstavkom, ki se neposredno tičejo umetniškega razreda.

Dalje se je razred pečal z nadaljevanjem Slovenskega biografskega leksikona. Upoštevajoč trenutne neugodne gmotne razmere Akademije, ki onemogočajo prevzem izdaje leksikona, ki po svojem značaju spada med splošne in ne med razredne akademijske publikacije, hoče vendarle obdržati v evidenci potrebo te izdaje in jo o prvi dani priliki priporočati, da se sprejme v knjižni program akad. publikacij.

Pri obravnavi tekočih zadev, kakor propagandne akcije za brošuro M. Dobrina, Umjetnost i olimpijske igre in predloga za izvolitev nekega hrvatskega skladatelja za dopisnega člana, je razred soglasno zavzel negativno stališče.

30. marca 1940.

V razredu so se obravnavale tekoče zadeve in je bilo sprejeto poročilo načelnika o pripravljalnih delih Akademije, posebno še o pripravah za ureditev akad. prostorov in skupne pisarne. Šele v pogovorni obliki je bilo sproženo vprašanje novih članov-umetnikov, vendar diskusija še ni prišla do nobenega zaključka.

9. a p r i l a 1940.

Načelnik poroča o delu Akademije, o pripravah za Glavno skupščino, na kateri imajo drugi razredi namen predložiti nove redne in dopisne člane za razglasitev. Po strokovnem referatu in oceni glasbenega dela je bil soglasno izvoljen za rednega člana komponist ANTON LAJOVIC. Glede raznih drugih predlogov, deloma tudi samo pobud razred ni prišel do soglasnega mnenja in je končno sprejel predlog O. ŽUPANČIČA, da se za prihodnjo glavno skupščino razen imenovanega in že izvoljenega komponista ne predloži noben redni niti dopisni član niti iz vrst pisateljev, niti iz vrst likovnih umetnikov in glasbenikov.

Razred je ponovno izvolil za svojega načelnika FINŽGARJA in za njegovega namestnika ŽUPANČIČA.

23. n o v e m b r a 1940.

Mestni svet je določil posebne nagrade za slovenske umetnike; posebno razsodišče bo vsako leto podeljevalo te nagrade; mestna občina želi (v smislu zadevnega pravilnika, točka 3), da je eden izmed članov razsodišča član umetniškega razreda Akademije. Po prečitanju pravilnika in krajši razpravi izvoli razred iz srede svojih članov kot zastopnika v tem razsodišču svojega rednega člana JAKOPIČA.

Glede ponudene zbirke kompozicij Brede Ščekove smatra razred za najumestnejše, da zbirka preide v arhiv Glasbene Matice, kjer bo izvajajočim glasbenikom še najbolj pristopna.

Prvič se je sprožila misel, da bi bilo potrebno, da bi poseben zbornik pokazal, kako močno in raznovrstno je postalo slovensko umetniško življenje v zadnjih dvajsetih letih, naj gre že za arhitekturo, slikarstvo, literaturo in tudi glasbo. Načelnik se poveri, da naj stalno razmišlja o tem, katere delavce bi bilo treba pridobiti za to, da bi bil ta umetniški napredek pri Slovencih dostojno in stvarno javnosti prikazan.

4. d e c e m b r a 1940.

Načelnik poroča o novem štatutu pri mednarodni uniji akademij. Sprejme soglasno izvolitev KOSA in STELETA, ki jo je izvršil I. razred Akademije. Član LAJOVIC poroča o tem, da

zbira Glasbena Matica važno gradivo o naši glasbi; po razpravi se sklene, da je treba najprej dobiti točen vpogled v to zbirko, na kar bi razred mogel pričeti razpravljati tudi o tem, da bi táko delo bilo objavljeno kot razredna publikacija umetniškega razreda.

8. julija 1941-XIX.

Razred je razpravljal o predlogu filozofsko-filološko historičnega razreda glede morebitne preselitve Akademije in o ožji povezanosti Narodne galerije z umetniškim razredom. Načelno je sprejel predlog v celoti in ga priporoča predsedništvu v uresničenje.

4. decembra 1941-XX.

V razpravi je določitev enega zastopnika umetniškega razreda v razsodišču za podeljevanje nagrad slovenskim književnikom po mestni občini ljubljanski. Ker sta oba člana-pisatelja umetniškega razreda še aktivna v svojem književnem delu in kot taka ne moreta biti člana razsodišča, razred ne nominira nobenega svojega zastopnika.

4. februarja 1942-XX.

Poročilo načelnika o delovanju Akademije se vzame na znanje. Predložena monografija IV. GRAFENAUERJA „Lepa Vida" se odda v oceno članom RAMOVŠU in BREZNIKU.

13. julija 1942-XX.

Na osnovi referatov se sprejme študija „Lepa Vida"; glede tega, ali naj izide kot publikacija umetniškega razreda ali pa kot izdaja I. razreda, se poveri načelnik, da v dogovoru s I. razredom stavi predlog predsedništvu.

7. decembra 1942-XXI.

V razpravi je predlog načelnika o posebni umetniški publikaciji, ki naj bi v besedi in sliki prikazala razvoj vsega umetniškega delovanja (arhitekture, literature, likovne umetnosti, glasbe) pri Slovencih v zadnjih 25 letih. Načelnik se poveri z izdelavo podrobnega načrta, kakor tudi s tem, da predloži primerne sodelavce.

PRAVILNIK

ZA TISKANJE AKADEMIJSKIH PUBLIKACIJ*

§ 1.

(1) Nobeno delo (knjiga) se ne sme sprejeti v knjižni program poslovnega leta, dokler tega ni odobrilo Predsedništvo po predlogu razreda.

(2) Sprejeti spisi rednih in dopisnih članov niso predmet znanstvene cenzure razreda.

(3) Spise drugih avtorjev izroči razred enemu svojih članov kot referentu v pregled; po ugodnem pismenem referatu, ki se honorira, se obravnavajo v smislu 1. odst. tega člena.

(4) Glede jezikovne brezhibnosti in varovanja enotnosti terminologije velja za obe vrsti spisov § 5.

§ 2.

Ko je delo razredu predloženo mora razred preskrbeti ponudbe treh tiskarn (klišarn ali ponudbo vsaj enega risarja, kartografa, fotografa ali drugega tehničnega sotrudnika); ponudbe morajo biti narejene na podlagi dogotovljenega in za tisk godnega, gladko čitljivega celotnega rokopisa.

§ 3.

(1) Obenem s predložitvijo rokopisa in ponudb, omenjenih v § 2, stavi razred predsedništvu Akademije svoje predloge glede tiskarne, klišarne itd., glede avtorskega honorarja in eventualnih pogojev, če gre za založniško pogodbo z avtorjem.

---

* Odobren na seji predsedništva Akademije dne 30. decembra 1942-XXI, na osnovi čl. 24. zakonske uredbe o ustanovitvi in ureditvi Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani in na osnovi § 10 dosedanjega Pravilnika z dne 16. maja 1940 ter v smislu sklepa 9. Glavne skupščine z dne 11. julija 1942-XX.

(2) Če gre za samostojno izdajo dela (knjige) avtorja, ki ni član Akademije, naj Predsedništvo sklene z avtorjem, če ta to zahteva, založniško pogodbo, ki določa pravice in obveznosti Akademije in avtorja. Vsak avtor, tudi član Akademije, ima pa polno pravico za dogovor s kako drugo založnico za drugo izdajo, za prevode svojega dela v druge jezike, če je Predsedništvo od svoje prvenstvene pravice odstopilo.

(3) Praviloma in kolikor s pogodbo ni določeno drugače ima avtor pravico do 25 brezplačnih izvodov svoje knjige in do honorarja Lir 600 za tiskovno polo velike oktavne oblike. Uredniki skupnih ali razrednih zbornikov prejemajo za tiskovno polo redakcijski honorar 100 Lir.

(4) Naknadno odstopanje od pogodbenih določb je izključeno, če na to izrečno ne pristaneta Predsedništvo Akademije in avtor. Za samolastne naloge tiskarnam, klišarnam, risarjem, kartografom, fotografom itd., ki niso v skladu s pogodbo ali sklepom Predsedništva, odgovarja osebno avtor ali tista oseba, ki je dala take naloge. Obveznosti, ki nastanejo iz takih nalogov, Akademija v nobenem primeru ne izpolni.

§ 4.

(1) Od posameznih razprav, člankov itd. za razne skupne ali razredne zbornike dobi avtor honorar in brezplačne posebne odtiske s posebnim ovitkom v smislu odst. 3. § 3.

(2) Večje število posebnih odtiskov gre na avtorjev račun, če je sam želel večje število.

§ 5.

Rokopisi morajo biti predloženi v jezikovno brezhibni obliki; uporabljena bodi ustaljena znanstvena terminologija. Predsedništvo skrbi za jezikovno obliko in tudi za resumeje, sestavljene v tujih jezikih; stroške nosi Akademija.

§ 6.

(1) Ako sklene razred v smislu § 30. odst. 4. Posl., da se kako delo ali posamezna razprava, ki prinaša znanstveno odkritje mednarodnega značaja in interesa objavi v tujem jeziku, ne sme tako

delo ali razprava v enem poslovnem letu obsegati več kakor 10 tiskovnih pol ali v dveh letih 20 tiskovnih pol.

(2) Taka dela naj se hkratu ne objavijo v slovenskem ali srbskohrvatskem jeziku.

(3) Za jezikovno pravilnost in brezhibni tisk takih del odgovarja izključno avtor sam.

(4) V ostalem veljajo tudi za ta dela splošni predpisi, zlasti določbe o založniški pogodbi (§ 3) in določbe o tiskarskih korekturah (§§ 8 in 9).

§ 7.

Korekture mora opravljati avtor sam; če jih iz katerega koli razloga ne opravi, preskrbi Predsedništvo na avtorjeve stroške strokovnjaka za avtorske korekture.

§ 8.

(1) Avtorji lahko zahtevajo po dve nelomljeni korekturi, eno lomljeno korekturo in eno revizijo.

(2) Večje število korektur gre na avtorjev račun, če Predsedništvo ne ugotovi, da je tiskarna kriva.

§ 9.

Naknadne izpremembe in dopolnitve rokopisa so dovoljene samo v nelomljenih odtiskih. V lomljenih odtiskih gredo korekture, če povzročajo ponovno lomljenje, na avtorjev račun.

§ 10.

Morebitne potrebne dopolnitve in prilagoditve tega Pravilnika izda Predsedništvo Akademije z obvezno močjo.

§ 11.

Ta pravilnik je bil sprejet na seji Predsedništva Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani dne 30. decembra 1942-XXI; v zvezi s sklepom Glavne skupščine z dne 11. julija 1942-XX. zadobi s tem obvezno moč.

V Ljubljani dne 30. decembra 1942-XXI.

Generalni sekretar:
Ramovš l. r.

Predsednik:
Vidmar l. r.

PUBLIKACIJE
AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI V LJUBLJANI

v letih 1938—1942.

I. V filozofsko-filološko-historičnem razredu:

Veber Francè, Vprašanje stvarnosti. Dejstva in analize. Ljubljana 1939; 8°, 498 str.

Viri za zgodovino Slovencev. Knjiga prva: Srednjeveški urbarji za Slovenijo. Zvezek prvi: Urbarji salzburške nadškofije. Objavil Kos Milko, Ljubljana 1939; vel. 8°, 167 str., 2 karti.

Korespondence pomembnih Slovencev I.: Zoisova korespondenca 1808—1809, Ljubljana 1939; vel. 8°, 228 str.

Korespondence pomembnih Slovencev II.: Zoisova korespondenca 1809—1810, Ljubljana 1941-XX; vel. 8°, 200 str.

Euchologium Sinaiticum. Starocerkvenoslovanski glagolski spomenik. Izdajo priredil Nahtigal Rajko. I. del: Fotografski posnetek, Ljubljana 1941; 8°, 26 + 222 fot.

Euchologium Sinaiticum. Starocerkvenoslovanski glagolski spomenik. Izdajo priredil Nahtigal Rajko. II. del: Tekst s komentarjem, Ljubljana 1942-XX; 8°, 72 + 426 str.

Turk Josip, Prvotna Charta caritatis, Ljubljana 1942-XX; vel. 8°, 58 str.

II. V pravnem razredu:

Pravni spomeniki slovenskega naroda. Knjiga prva: Dolenc Metod, „Gorske bukve" v izvirniku, prevodih in priredbah. Ljubljana 1940; vel. 8°, 278 str.

Razprave. Zvezek prvi. Ljubljana 1941; 8°, 260 str.

III. V matematično-prirodoslovnem razredu:

Razprave. Knjiga prva. Ljubljana 1940; 8°, 148 str., 25 slik v tekstu.

Prirodoslovne razprave. Knjiga IV. Tome IV. Ljubljana 1940 (v svetovnih jezikih); 8°, 128 str.

Vidav Ivan, Kleinovi teoremi v teoriji linearnih diferencialnih enačb. Ljubljana 1941; 8°, 64 str.

Razprave. Knjiga druga. Ljubljana 1942-XXI; 8°, 501 str., 79 slik v tekstu.

VI

KOMISIJE

BIBLIOGRAFSKA KOMISIJA.

Predsedništvo je na seji dne 15. oktobra 1942-XX izvolilo v bibliografsko komisijo FINŽGARJA, HADŽIJA, POLCA, STELETA, RAMOVŠA in upravnika univ. biblioteke J. ŠLEBINGERJA.

Komisija se je sešla dne 2. decembra in si je izbrala za predsednika POLCA, za tajnika pa RAMOVŠA. Predsednik je poudaril potrebo slovenske bibliografije, izdelavo tega, kar se je doslej zamudilo in pripravo trdnega načrta, po katerem naj bi se stalna bibliografija izdajala. J. ŠLEBINGER poroča nato o sedanjem stanju bibliografije in označi prve najnujnejše potrebe.

Po njegovem izčrpnem referatu (gl. doli) smatra komisija za potrebno: 1) da se za dobo 1919—1942 izdela vsa bibliografija, knjižna in strokovna; 2) da naj bibliografija izhaja v dveh ločenih serijah, in sicer a) letna, knjižna, ki naj podaja tudi vse ocene, poročila itd., kar je s knjigo v zvezi, b) strokovna v posameznih snopičih za posamezne stroke ali skupine strok; 3) potrebna je izpopolnitev Simoničeve bibliografije in zamašitev vrzeli za dobo 1913 do 1919; ker bo izdaja pod 3 zahtevala največ dela in časa, se naj prične z delom za 2 a) in 2 b) najprej, vmes pa se naj opravlja in pripravlja tudi ostalo delo.

Komisija poveri ŠLEBINGERJU izdelavo podrobnega načrta dela, določitev vrstnega reda za strokovno bibliografijo, določitev sotrudnikov in podobno.

Določi se še, da pridejo v bibliografijo vsi sestavki, ki so tiskani v slovenskem jeziku in vsi oni v tujejezičnih revijah, če je njihov predmet v zvezi s Slovenijo.

Sklene se, da se v Letopisu I. objavi poročilo J. ŠLEBINGERJA o sedanjem stanju in nalogah slovenske bibliografije.

SEDANJE STANJE IN NALOGE SLOVENSKE BIBLIOGRAFIJE.

Ko je Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani prevzela v svoj delovni program organizacijo dela za slovensko bibliografijo in skrb za njena izdanja, se je zavedala v polni meri njene važnosti za znanstveno in splošno kulturno delo, ki ne more brez škode pogrešati tega pripomočka. Slovenska bibliografija ima preobčutne časovne zastanke v svojih letnih knjižnih izdajah in mučne vrzeli v strokovnih edicijah. V obeh smereh je treba začeti s smotrnim delom. Podrobni sistematični načrti, ki so potrebni za zgraditev strokovnih bibliografij, bo predhodno delo strokovnjakov posameznih panog.

Stanje naše bibliografije nudi v glavnih obrisih sledečo sliko.

I.

Zadnja redna publikacija celotnega slovenskega knjištva se je zaključila z letom 1912. Za dobo prvih šestih let te tridesetletne vrzeli bi bilo pri sedanjih prilikah možno izdati le nepopolno bibliografijo, ker je ljubljanska Študijska knjižnica, glavni in često edini vir za bibliografsko delo, takrat dobivala dolžnostne izvode le iz bivše Kranjske. Zato je naravno, da postavimo za sestavo novejše bibliografije zgodovinsko leto 1919. kot začetni mejnik za skoro četrtstoletno obdobje, ki je zaključena celota zase.

Meseca majnika 1929 je Zveza faktorjev za Slovenijo začela izdajati glasilo „Slovenski tisk“, a mu je bilo usojeno le kratko življenje. V njem je J. Šlebinger priobčeval primarno bibliografijo za l. 1929. v celoti, za leto 1930. pa je dospel do številke 357, ko je glasilo prenehalo. Za l. 1929. je izšla ta bibliografija v skromni nakladi v pomnoženem ponatisu.

Svojevrstno bibliografijo del slovenskih pisateljic do konca l. 1935. je sestavila Zlata Pirnat, izdalo pa „Udruženje univerzitetski izobrazovanih žena“ (Lj. 1936, 64 str.). Ta obsega dela pisateljic na celotnem slovenskem etnografskem ozemlju brez ozira na politične meje in vključuje tudi slovensko emigracijo v Ameriki.

Ob 140-letnici Vodnikovih Ljubljanskih novic se je v jeseni l. 1937. vršila razstava slovenskega novinarstva v Ljubljani. Ob tej priliki je J. Šlebinger sestavil bibliografski pregled slovenskih časnikov in časopisov od 1797—1936, v katerem je opisal skoro 1100 številk ter skupine naše periodične literature ter z njim podal temelj za študij naše publicistike. — Po naročilu Kmetijske zbornice dravske banovine sta sestavila ing. agr. Janez Marentič in J. Šlebinger sistematično strokovno Bibliografijo slovenske kmetijske literature v letih 1919—1938 (Lj. 1939) kot prvi večji primer te vrste bibliografske obdelave.

Kot drugovrstne bibliografske pripomočke je omeniti nekatere novejše kataloge javnih knjižnic, kakor Imenik knjig Šentjakobske knjižnice iz l. 1928. z dodatki 1930, 1935 in 1941; Imenik knjig javne Dvorske knjižnice v Ljubljani 1929 z dodatkom 1934. Izmed knjigotrških katalogov zaslužijo pozornost bibliografa Katalog slovenskih knjig, ki ga je izdala ob svoji desetletnici Nova založba v Ljubljani 1927. V njem je gradivo razdeljeno v 20 skupin. — Ob petdesetletnici Jugoslovanske knjigarne (1879—1929) je izdala založnica katalog knjig lastne založbe v desetih skupinah in z daljšim zgodovinskim uvodom. — Organizacija knjigarjev dravske banovine je po svojih članih zbrala gradivo za obširni katalog „Slovenska knjiga“ po stanju v prodaji še dosegljivh del dne 30. junija 1939, ki ga je uredil Niko Kuret. Gradivo je razdelil v 24 strokovnih skupin po vzorcu tedenske izdaje Deutsche Nationalbibliographie.

V okviru bibliografskih periodičnih publikacij, ki so služile v prvi vrsti knjigotrštvu (Bibliograf beograjskega knjigarja Franja Bacha 1926, zemunska Naša knjiga, Glasnik knjižara z bibliografijo od 1931 dalje...), je našla skromno mesto tudi slovenska knjiga, večkrat v pomanjkljivih opisih, zato za bibliografa dvomljive vrednosti. Veselejši pogled v boljšo bodočnost za skupno bibliografijo nam nudi: „Jugoslovenski bibliografski godišnjak za 1933 god.“, ki so ga sestavili knjižničarji Narodne biblioteke v Beogradu pod uredništvom Ljudmile Mihajlović, a ga izdala Srpska kraljevska akademija l. 1935. v svojih Posebnih izdanjih, knj. 106. I. oddelek obsega knjige po abecednem redu, II. periodične publikacije, dodan je register po strokah ter imenik

urednikov in lastnikov časopisov in časnikov. Nadaljevanja ni doživel.

Ta preobčutna fragmentarnost z večletnimi vrzelmi in neenakost v obdelavi objavljenega gradiva stavi sestavitelja knjižne bibliografije za dobo 1919 do 1942 pred nelahko nalogo, ki jo bo ob ugodnih prilikah mogoče zadovoljivo izvršiti predvidoma v dveh letih.

*

Za izpopolnitev Simoničeve bibliografije je objavljenega na raznih mestih že precej važnega gradiva. Ker ni pričakovati, da bi moglo iziti to temeljno delo v novi predelani izdaji, je potrebno, da se zbero vsi popravki in dostavki v posebnem dodatku. Gradivo zanj so med drugim prispevali: Štrekelj, Kotnik, J. Glaser v ČZN; Bibliografski uvod v zgodovino reformacijske književnosti pri južnih Slovanih v 16. veku (1927, litografirano); Opombe k protireformacijski (katol.) dobi v zgodovini slovenskega pismenstva, ki obsega kronološki seznam slovenskih tiskov in rokopisov od 1600—1764 (ČJKZ III, 73—133); Iv. Zelko z Bibliografijo del Mikloša Küzmiča (Prekmurska knjižnica I, v Soboti 1937, str. 18—28) in Avg. Pirjevec, ki je z Doneski k slovenski bibliografiji (Slov. jezik IV, 1941, 148—172) strokovnjaško izpolnil izdatno število Simoničevih vrzeli ter tiskom dodal potrebne navedbe o hraniščih s signaturami. — Na enak način bi bilo s Simoničem v roki izvršiti kontrolo naših javnih in zasebnih knjižnic, da se končno dožene popoln inventar našega tiska do l. 1900.

Univerzitetno biblioteko čaka hvaležna naloga, da z istim strokovnim znanjem, kakor je M. Kos opisal Srednjeveške rokopise v Sloveniji (Lj. 1931) in J. Glonar sestavil katalog 300 knjig („Iz stare stiške knjižnice" (GMS 1937, 110—131) priredi za našo znanstveno delujočo javnost še kataloge o ostalih samostanskih in drugih sodobnih knjižnicah, ki so že pred poldrugim stoletjem postale last njenega knjižnega in rokopisnega bogastva.

II.

Znanstvenik in vsak praktični prosvetni delavec se ne more zadovoljiti samo z golo knjižno bibliografijo. Potrebna jim je še

strokovna literatura o razpravah in člankih v njihovem delokrogu, raztresena po strokovnih revijah, zbornikih in v dnevnem časopisju, ki jim pa mora biti do možne popolnosti zbrana in sistematično urejena bibliografsko dostopna, da z lastnim iskanjem ne izgubljajo dragoceni čas, ki bi ga sicer plodonosno porabili za produktivno delo.

Bibliografski letni pregledi Slovenske Matice so za dobo 1902—12 poleg knjižne literature beležili vsaj za pomembnejše skupine (pripovedništvo, literarno zgodovino, zgodovino, narodopisje...) tudi važnejše članke. Nato so knjižni bibliografski viri usahnili skoro popolnoma, strokovni pa so našli svoje mesto le še v Carnioli, ki jih je objavljala v obsegu v svoje področje spadajoče literature do leta 1918.

Strokovno bibliografijo za jezikoslovje, slovstveno zgodovino in domačo zgodovino je po Carnioli nadaljeval brez vrzeli ČJKZ, jo objavljal od II. let. (1920) dalje ter jo zaključil z letom 1927. — Slovensko jezikoslovje v dobi 1907—1914 je bilo priobčeno v 7 letnikih Krakovskega Rocznika slawistycznega; za leta 1913 do 18 ga je objavil ČJKZ I, nato ga še istočasno beležil JF, po 1927 pa samo JF s sodelovanjem Fr. Ramovša, R. Kolariča in A. Bizjaka. Obsežna jezikovna literatura, ki narašča od leta do leta, potrebuje za dobo od 1919 do 1942 enotno ureditev, izpopolnitev in kritično ocenitev v samostojni publikaciji.

Posebno skrb je posvetiti biografski bibliografiji o vseh pomembnejših osebnostih našega kulturnega, gospodarskega in političnega udejstvovanja. Pomanjkanje takega pomočka so občutili pred vsem sotrudniki Slov. biografskega leksikona, slovstveni zgodovinarji in naša publicistika. Biografsko literaturo o književnikih je priobčeval do l. 1927 ČJKZ. Izmed biografskih bibliografij je omeniti nekaj važnih monografij, tako St. Bunčevo bibliografijo za Fr. Levstika v Levstikovem zborniku (Lj. 1933, 367—411), ki v dveh skupinah podaja kronološki seznam Levstikovih tiskanih spisov in spisov o njem. — I. Vrhovnik je v svojem življenjepisu o Iv. Vrhovcu podal kronološko bibliografijo njegovih spisov (Lj. 1933, 57—65). — Ob 50 letnici Iv. Prijatelja je Rud. Kolarič zbral bibliografijo jubilantovih znanstvenih spisov in ocen do konca l. 1925 (ČJKZ 1926, 159—163), ki je dobila izpopolnjeno izdajo

za Prijateljevo 60 letnico v ponatisu njegovih Duševnih profilov slov. preporoditeljev (Lj. 1935, 163—170). — Za 50 letnico prof. Nahtigala je Fr. Ramovš sestavil seznam slavljenčevih znanstvenih spisov (ČJKZ 1927, 243—5). — Ob enaki obletnici J. Šlebingerja so bili objavljeni njegovi bibliografski in biografski prinosi v letih 1898—1926 (ČJKZ 1927, 246—8). — Jubilejni zbornik ob desetletnici slovenske univerze v Ljubljani prinaša na str. 501—533 bibliografije literarnih sestavkov njenih profesorjev. — J. Polec je svoji temeljiti biografiji o umrlih juristih Rado Kušeju in Met. Dolencu izpopolnil s podrobno sistematično bibliografijo njunih del (ZRJF XVIII, 1942, 20—22; 77—95). — Iv. Šašelj je objavil seznam vseh svojih spisov in spiskov v Etnologu (III, 82—6, VII, 142—5). — Iz muzikalne literature je omeniti Sl. Koželja bibliografiji skladb Davorina Jenka v prigodni brošuri in Emila Adamiča v Škerjančevi monografiji, ki našteva preko tisoč skladb (Lj. 1937, 145—217).

Za sestavo strokovnih bibliografij nam dobro služijo podrobna kazala o nekaterih slovenskih revijah, ki nam podajajo vsebino po strokovnih skupinah. Med temi pripomočki je omeniti kazalo k 20 letnikom mariborskega Časopisa za zgodovino in narodopisje, ki sta ga sestavila J. Glaser in K. Prijatelj in uredila po abecednem redu značnic (1926). — Jos. Mantuani je sestavil Kazalo spisov, člankov, dopisov in poročil, natisnjenih v Cerkvenem glasbeniku od l. 1878—1926. ter Kazalo glasbenih prilog za isto dobo (Lj. 1927). — J. Šlebinger je podal pregled publikacij Slovenske matice od l. 1864—1930., ki beleži vsebino publikacij v časovnem redu, imenik pisateljev in strokovni pregled publikacij. — A. Dokler je v Jubilejnem kazalu za vseh 50 letnikov Doma in sveta v sedmih skupinah izčrpal vsebino revije ter registriral v petih skupinah njegove slike (Lj. 1938). — J. Westrovo Splošno kazalo za 40 letnikov Planinskega vestnika obsega vsebinsko in avtorsko kazalo ter seznam slik in zemljevidov z dobro podrobno razčlenjenostjo vsebinskega kazala (1940). — Pravnikom in upravnikom je ustreženo z Ogrisovim in R. Mulačkovim Splošnim registrom k Uradnim listom v letih 1918/19-1933 (Lj. 1925, 1934).

O stanju slovenske historične bibliografije je poročala dr. Melita Stelè-Pivec na zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Ljub-

ljani dne 16. dec. 1939 (prim. ČZN 1930, 207—10); poudarila je vsebinske vrzeli in metodične razlike objavljenega gradiva ter navedla nemško in ital. literaturo, ki prihaja za naše ozemlje v poštev. K izboljšanju obstoječih neprilik je sama izdatno prispevala s smotrno ureditvijo Kazala k zgodovinskim publikacijam Muz. društva za l. 1891—1939., ki tvori nadaljevanje Gratzyjevega Repertorija in njegovo važno izpopolnitev za MMK, IMK, Carn. in GMS. — V smislu resolucije slov. zgodovinarjev na tem zborovanju, da je pričeti z rednim izdajanjem bibliografije slov. zgodovine, je bil s St. Jugovo sistematično objavo za leti 1838 in 1839 napravljen razveseljivo posrečen začetek za najnovejšo dobo (GMS 1940, 74—128), ki jo bo treba premostiti še s skupno publikacijo tja do M. Kosove Slov. historične bibliografije za l. 1919. (ČJKZ 1920, 309—14). Pri tem bo umestno iz njenega obsega izločiti bibliografijo za umetnostno zgodovino kot samostojno izdajo z ozirom na njeno svojevrstno bogato gradivo zadnjih dveh desetletij, ki je bibliografsko večinoma zabeleženo v ZUZ I—XII.

Na tem mestu je omeniti dve znameniti pokrajinski bibliografski publikaciji. Prva je knjižni almanah Bele Krajine „Tobolček", za katerega je ob tisočletnem spominu kronanja kralja Tomislava zbral Martin Malnerič iz knjig in novin bibliografijo, ki bi naj služila „izobraževalnim organizacijam, predavateljem, govornikom, kulturnim in političnim delavcem". Pretežni del te publikacije je posvečen narodopisju, kakor so letna godovanja, plesi, narodne in cerkvene svečanosti, smrt, pogreb, pastirske igre, selo in dom, narodne noše, tkalstvo, vezenine, zbirke narodnega blaga itd. Nadaljnje skupine obdelavajo bibliografijo za zemljepis, starožitnosti, jezikoslovje, slovstveno zgodovino, narodno gospodarstvo, politiko, umetnost ... — Drugo, enako pomembno delo je opravil Vilko Novak v zborniku „Slovenska krajina" (Beltinci, 1935, 116—133) z Bibliografijo o Slovenski krajini, v kateri je v 10 skupinah zbral vso težko dostopno literaturo, ki se nanaša na vse kulturno in gospodarsko življenje Prekmurja.

Brez sistematične porazdelitve vsebine in brez časovne zaporednosti, zgolj abecedno je sestavil Franjo Baš sicer bogato „Bibliografijo o Ptuju", v kateri upošteva poleg mesta tudi njegovo

okoliško ozemlje, katerega zemljepisno in gospodarsko pa tudi zgodovinsko središče je Ptuj (ČZN 1933, 242—54). — Na enak način je zbral in uredil Iv. Simonič literaturo o Kočevju (Kočevski zbornik, Lj. 1939, 363—82).

Posebno pozornost je posvetiti izgraditvi bibliografije slovenskega narodopisja, tega najizrazitejšega odseva narodove duše. Bogato in zanimivo gradivo, zabeleženo v knjigah že skoro od začetka našega slovstva, nakopičeno po revijah, časnikih in maloznanih tiskih, še ni našlo bibliografa, ki bi ga zajél vsaj v približni celoti in v zadovoljivi sistematični razčlenjenosti. To bo moralo biti delo veččlenskega odseka, za katerega je izdelal Fr. Kotnik po preizkušenem češkem vzorcu vsebinski načrt, ki se bo prilagodil našim razmeram ob končanem zbiranju gradiva. — Bibliografijo za jugoslovansko narodopisje v letih 1914—24. je objavil E. Schneeweis v ZslPh III, 156—184, 408—37, v kateri upošteva tudi slovensko. — Enako je našla naša etnografija svoje mesto v beograjskem glasniku Etnografskega muzeja, kjer je J. Glaser priobčil pregled slovenskih etnografskih člankov na osnovi kazala za ČZN (II, 1927, 83—5). V letnih bibliografijah v GEM za leta 1925—38. je upoštevano tudi slovensko narodopisje. — Naša novejša narodopisna literatura je deloma zbrana v zvezi z drugimi sorodnimi bibliografijami, predvsem z že navedeno zgodovinsko, ki ji je dodati V. Novakovo v Kovačičevem zborniku: Zgodovina in narodopisje v prekmurski publicistiki (ČZN 1937, 264—74), ali pa v samostojni Fr. Baševi Slovenski narodopisni bibliografiji za leta 1929—32. ČZN, 1930—34), v katerih pa je običajni obseg pojma narodopisja razširjen preko mej na sorodne panoge, posebno na slovstveno zgodovino.

Izmed ostalih znanstvenih strok bo morala zlasti geografija poskrbeti, da postane njena bogata literatura zbrana in urejena čimpreje javnosti dostopna. Enaka naloga čaka zastopnike prirodoslovnih ved.

Higijenski zavod v Ljubljani je pred par leti pokrenil nabiranje gradiva iz knjig, revij in neštetih časniških letnikov za vse panoge medicinske vede in higijene. Zamudno delo se bliža h koncu in obeta postati podlaga za popolno sistematičnno bibliografijo te stroke.

Končno je še omeniti našo obsežno prevodno književnost, s katero smo povezani s svetovno literaturo. Te tuje vplive, ki so pomagali oblikovati našo duševnost, bo treba po narodnostih časovno registrirati, za kar je že nekaj koristnega dela izvršenega, nekaj pa v pripravi. Iz najnovejše dobe omenjam O. Berkopca bibliografijo češke in slovaške literature, gledališča, jezikoslovja in narodopisja, v knjigah in revijah, za dobo 1800—1935, izdano v publikacijah Slovanskega instituta v Pragi 1940. Delo potrebuje dopolnitve z gradivom iz našega dnevnega časopisja.

J. Šlebinger.

KOMISIJA ZA ETIMOLOŠKI SLOVAR SLOVENSKEGA JEZIKA

Filozofsko-filološko-historični razred si je na svoji redni seji dne 16. decembra 1942-XXI. usvojil sledeči predlog člana Ramovša.

„Misel, ki naj vodi priprave in oblika, kakršno naj ima slovenski etimološki slovar, sta mi trenotno šele v najširših mejah in obrisih pred očmi. Šele podrobno pripravljalno delo bo sproti dajalo točnejši pregled in trdnejšo podlago za zgradbo kolikor toliko priročne, a vseskozi znanstveno utemeljene in dognane knjige, ki naj podaja rast in propast besednega zaklada. Kar je slovenščina podedovala iz praslovanske dobe, kar je pridobivala v svoji novi domovini v Alpah, na Krasu in v Primorju ter v ravnini pod Blatnim jezerom, kar so različni tokovi, sproženi po teh ali onih zgodovinskih dogodkih prinašali na uho Slovencem, ki so nove pojme in besede sprejeli in jih uvrstili v svoje jezikovno bogastvo, vse to spada v tak slovar. Tudi v novejši dobi, ko je že tiskana beseda pričela oblikovati in bogatiti slovenski knjižni jezik in ko so tuji jezikovni vzorci sprožili nove tvorbe najrazličnejše kakovosti, so prihajale k nam besede ali so pri nas nastajale kot tvorbe posameznikov, se udomačile in postale neoddvojljiva svojina slov. jezika. Komisija, ki naj o vsem tem vodi vešče priprave na najširši osnovi, bo znala ob koncu odločiti, kaj se more iz pripravljenega gradiva izločiti, kaj pa izročiti končni ureditvi in javnosti. Vprašanj, domnev in ugibanj se bo sproti rodilo v nepreglednem številu; kar bo res značilno za zgodovinsko rast jezikovnega zaklada, to bo ostalo, marsikaj se bo moglo odložiti in bo prišlo v prid poznejšim, širše zasnovanim edicijam.

Samo v glavnih obrisih bi mogel danes podati smernice, ki so bolj zamišljene za dokončno ureditev slovarja kot za pripravljalno aparaturo. Splošno znane in rabljene besede in tiste dialektične (podane v knjižni obliki), ki predstavljajo jezikovno starino ali pa so kot stare izposojenke kažipot za kulturne zveze in kulturno stanje v prejšnjih dobah, tvorijo pač osnovno plat slovarja. Kjer gre za besede, ki so potekle iz praslovanščine in so že raztolmačene pri Miklošiču in Bernekerju, tam se more naš slovar omejiti samo na citat in na navedbo ide. praoblike,

korena, z dodatkom najvidnejših predstavnikov, potekajočih iz tega korena pri sosednjih ide. jezikih, tako v grš., lat., germ. in baltščini. Seveda je znanstvena literatura zadnjih 25 let ugotovila važne nove podatke, v marsičem korekture prejšnjih izlag. Zato je za pripravljalno komisijo potrebno ekscerpiranje vseh zadevnih razlag iz strokovne literature, ki je izšla po l. 1914. Nebroj monografij, še več strokovnih revij iz vse slavistične literature, ki se je tako bujno in krepko razvila v ti dobi, je treba podrobno pregledati in si vse potrebno zabeležiti. Tu in tam bodo sicer pomagali bibliografski pregledi, kakršne so objavljali Rocznik slawistyczny, Révue des Etudes Slaves, Južnoslovenski Filolog, Časopis za slov. jezik, književnost in zgodovino, Lingvistična bibliografija češke akademije, Indogermanisches Jahrbuch itd., vendar bo nujno potrebno tudi vse revije pregledati, dalje iskati svèta in vidikov v priročnih in obsežnih etim. slovarjih ruskega, poljskega in češkega jezika, v novih izdajah stcsl. tekstov in tudi v revijah in monografijah, ki obravnavajo indoevropske splošne pojave. Tam, kjer nam priročni slovarji ne dajo obrazložbe, naj beseda v našem slovarju dobi vso potrebno osvetlitev; če nas na prim. Miklošičev slovar in vsa starejša literatura ne pouči, kaj pomeni „šepati, šepav", je treba besedo tudi do ide. izvora in z vsemi ide. sorodniki pojasniti. Vse to, kar za domače, velja tudi za izposojene besede. Povsod je treba dati še posebno pažnjo pomenskemu razvoju; beseda, ki ni le skupina glasov, ne samo oblika, marveč celo v prvi vrsti obleka pojma, mora biti s te strani razjasnjena.

Posamezne glasovne in oblikovne razvojne stopnje, ki jih je beseda v slovenščini doživela, naj bodo na kratko, vendar jasno podane. Pri manj rabnih, že izmrlih ali šele v splošno rabo prihajajočih besedah naj bo po možnosti zabeležen tudi prvi zapisek; značilne besede naj bodo, kolikor se da, pojasnjene tudi s tem, da se označi njihova uporabnost, sedanja in nekdanja, in razprostranjenost besede ali pa nadomestek zanjo v tem ali onem predelu slovenskega jezikovnega ozemlja.

Izrazi strokovnih jezikov in besede prav mladega porekla, ki izpričujejo civilizacijsko in kulturno povezanost vseh narodov v

Evropi in so dobile pri nas samo domačemu jezikovnemu ustroju prilagodeno obliko, se v tem slovarju ne upoštevajo.

Ker se indoevropeist večkrat zadovolji s slutnjo in večjo ali manjšo verjetnostjo etimološke razlage, ker ga pri neizmernem velikem obsegu dobe in ozemlja že formalno, včasih le skombinirano ujemanje uteši, tako bodi temu viru odmerjena v slov. etim. slovarju le neobhodno potrebna plat. Glavni delež naj bo namenjen slovenskemu razvoju in njegovemu pojmovanju. Etimološki bodi ta slovar v toliko, kolikor to zahteva splošna oblikovna povezanost in pojmovno sorodstvo; pretežno pa bodi slovensko z g o d o v i n s k i in naj ugotavlja to, kar so besede na tleh slovenskega razvoja doživljale, kako so se oblikovno in pomensko razvijale, odkod so prihajale, zakaj so postale last našega jezika, kdaj so se udomačile, kje so se širile, skratka kako so besede v slovenski sredini živele.

Samo za primer sem zbral 20 besed in pri njih skušal pokazati, kako si zamišljam slov. etim. slovar (gl. spodnje primerke). Izbral sem besede, ki prikazujejo v ti ali oni smeri približno realizacijo osnovne misli in vodilnega načrta, kakor sem ga zgoraj v kratkih besedah podal, prepuščajoč podrobno presojo, detajlni načrt, vse priprave in izpeljavo posebni komisiji, ki naj jo filozofsko-filološko-historični razred za to izvoli. Komisija naj po izdelavi načrta in zasnovi pripravljalnih del predloži proračun, ki bo potreben za pričetek priprav, omejujoč se pri tem na dobo enega akademskega poslovnega leta (t. j. l. 1943); za nadaljna leta naj razred v svojem proračunu vedno upošteva znesek, ki bo omogočal pričeto delo in pozneje končno redakcijo in izdajo slovarja.

bógovec m. „Wahrsager, Weissager"; *bogováti, bogovânje, bogovâvec* pri Trub. Dalm. Boh. Gutsm.; pri Meg. ima *bogovati* pomen „vermuten, ahnen"; spada k bogъ (gl. Berneker EW.) in je substantivizacija pridevnika *bogov* s pomenom „božji; od boga navdahnjen" (prim. bolg. *boguvam* „sem srečen") t. j. enakovredno z lat. *divinus;* zato ima glagol isti pomen kot lat. *divinare* „prophezeien" in „ahnen". Šele v mlajši dobi dobiva beseda neko zaničljivo primes s pomenom „bogá se delati, svetega se delati" = *svetíti se* pri Trub. ena baba, ta se je svetila; leti Tri so se tudi svetíli Reg. 58: RIIb; na ti osnovi je morda Hip. Dict. *bogulec, bogula* „Wahrsager", *bogúliti* (pozna tudi še *bogóvec* II. 246).

čebúla f. in *čébul, čebùl* m. „die Zwiebel"; prvotni vir je lat. *cepulla,* ki se je razširilo po vsi srednji Evropi; tako tudi svn. *zibolle, zwibolle (zibel, zebulle, zwifel),* ki je naslonjeno na domače *Bolle* „Knollen"; slov. *č, u, -la* in tudi akcentuacija govore za to, da je slov. *čebula* iz starega furlanskega *čebòla* (sedanje furl. *cevòle*) g. Štrekelj, O Levč. pravopisu 95; Ramovš HG. II. 58; Šturm ČJKZ. VI. 49, op. 1.

čediti, *čeden, čednost* „putzen; sauber, sittsam; Tugend"; Mikl. EW 32 s. *čerda* 1 dvomi o pravilnosti zveze s *črêda, črêditi,* ker govore tudi tam, kjer *čr* v *č,* brez *-r-*; Berneker s. *čędo* se zaradi češ. *čadský* „lep, hraber" in *čad* „deček, mladenič", *čada* „deklica" bliža vezavi s *čędo* „otrok", *čędь* „ljudstvo"; prim. še csl. *nečędьskъ,* „brez zaroda; siroten, zanikrn; grd (?)"; *čeden* pomeni sprva „mladosten, krepak, čil"; tudi *čèh* m. „deček od 10—15 let", „pastir" spada sem in je hipokoristična tvorba, identična s *Čeh, Čah,* ki pomeni sprva „češki človek", ki spada k *čędь* „češko ljudstvo"; gl. R. Jakobson, Slav. Rundschau 1938, 10—15; izvajanja A. Isačenka ZfslPh. 13, 99 (zveza s *čist)* ne drže, ker vzh.-podj. nenosni *a* je pravilen zastopnik za *ę.*

dvanajstlja (*-stla*) f. der Aposteltag; prim. Meg. Thes. pol. *duanaiſt ſla* Carinth. —*joger* Carn. 104; Meg. Dict. *dvanaſtſla* A3b; *dvanaiſtſla* G8a; Meg[2] (1744): *duanaiſtla* A8b, *dvanaiſtla* G7b; Dalm. Reg. *dvanaiſtſla;* Alas. *Duanaiſtla* 27a. Odgovarja svn. *zwelfboten* in je zgodnji prevod: *dъva-na-desęte-sъla (sъla* se skladno še veže z *dъva;* sel „apostol" prim. v briž. spom.) t. j. die Zwölfboten.

jétika f. „Schwindsucht"; adj. *jétičen;* izkazano pri Meg. Dict. in Thes. polygl. (*etica, etika, etizhen; jétika, jétizhen*); znano tudi shrv. govorom v Istri in Liki in istrski ital. (*jetiko*); izvira iz ital. *etico, -a* adj. (lat. *hectica,* ki je iz grš.) gl. Štrekelj SILw. 24; tudi v stbav. *etica,* sed. bav. *ettich.*

mávroh m. „der Morchelschwamm" iz švab.-bav. *maurache,* ki je po nepojasnjeni prestavi soglasnikov v zvezi z *Morchel,* stvn. *morhila, morhala,* dalje z nem. *Möhre* stvn. *moraha, morha* „gelbe Rübe"; iz germ. *morhōn* - je sl. *mrkva, mrkev, mrkvica.*

môrati, *môram* impf. 1.) müssen; 2.) zwingen; imper. in inf. sta komaj da uporabljiva; 3.) mögen (predvsem v prez.); razlikovanje med *mórem* in *môram* je ohranjeno predvsem v sev.-zap. dialektih, je pa za dolenjščino 16. stol. tudi še izkazano; tod danes le še akc. razlika: *mórem* „possum": *môrem* „debeo", enako *mógel: môgel.* A. Mušić, Rad. jgsl. Akad. 1923, 1—58 tolmači *morati* iz *moči, morem* pod vplivom in križanjem istopomenskega in često obenem uporabljenega *imati* „müssen"; pomen *„posse"* v *„debere"* si razlaga psihološko kot sovpad éne možnosti z edino možnostjo t. j. nujnostjo. F. Ramovš, Slavia IV. 142—9 zavrača

ta izvajanja in si razlaga *morati* iz nekdanjega impf. *možaaše* k glag. *moči, morem;* impf. uporabljan kot kondicional, je pomenil „bi mogel = müßtest", dalje müßtest, odtod *moram* = ich muß; navaja rez. *mažal,* kor. *mȓram* kot sledove nekdanjega impf. Izpreminjevanje *môram, môral* > *môrəm, môgəl* je mlado in v zvezi z moderno vokalno redukcijo. Prim. še Đ. Grubor, Jžsl. Fil. V, 150 in zavrnitev F. Ramovša v ČJKZ VI, 265—7. Za pomensko posredovanje med *„moči"* in *„morati"* se poteguje T. Maretić, Jžsl. Fil. VI, 96—7 v Mušićevem smislu (po glagolu *„imati"*). O pomenski strani in pomenski dial. porazdelitvi (trdilno *„debeo"* in nikalno *„non possum"*) gl. še F. Ilešič, Jžsl. Fil. V, 162—170 in VIII, 155—9 (glede *primorati* in sličnih anal. oblik), IX, 282—286. St. Ivšić, Jžsl. Fil X, navaja 12 primerov impf. *morah, moraše* iz *možah, možaše* (glagolski rokopisi iz 15. stol.), ki dokazujejo uporabo modalno rabljenega impf. in obenem pomenski prehod *„posse"* v *„debere"* (gl. še Jžsl. Fil. XI, 306); akc. razmere govore za to, da je štok. *mȍram* kajkavizem; gl. še F. Ramovš, HG II, 295.

nemškúta f. „die Deutsche"; sprva pomeni osebo, ki nemškutari, najsibo moški ali ženska, pozneje se za moško osebo uporabi moška oblika s suf. *-ar: nemškûtar* in prvotna splošna oblika kot oblikovno ženska se omeji za označevanje ženskih oseb (pr. *Rezika nemškuta* pri Preš.); prvič izpričano pri Hip. Dict. I. 666.

nobêdən „keiner, kein"; tako šele od konca 17. st. dalje, prej *obeden*; drugi del ima *-eden,* gre torej za sestavljenko; Škrabec JS. 140 je mislil na *ljubo-eden* ali na *ob-eden* (ib. 114), pozneje na *obêju-eden,* ki je v nikalnem stavku pomenilo „keiner (von beiden"), kar se je posplošilo. To razlago zagovarja Ramovš, Slavia II. 117; HG. II. 99 proti Musiću Rad. 1921, 189 sl., ki sprejema *ob* + *eden* s pomenom „sploh, že kdo, eden". Možno je tudi *alibo-eden* v *albo-eden, obeden* „vielleicht einer"; glede *a-* > *o-* prim. *oli* poleg *ali, oku* poleg *aku* „ako". Prvotno *obeden* je šele z izobrazbo izrazitega nik. pomena prišlo pod vpliv nikalnic in od njih prevzelo sedanji začetni *n-*. Besedica je slov. tvorba, jasna sestavina, v prvem zlogu je verjetna raznovrstna okrajšava in zato redukcija glasov; smiselno je najbližje *alibo-eden* in pa *ljubo-eden,* ki je znano kot boedinъ „nekdo" in „nikdo" v vzh. Makedoniji in bi po redukciji začetnega zloga in metatezi *bo* > *ob* (zaradi hiata) dalo *obeden;* tako sodi K. Mirčev, Mak. pregled VIII 9—19.

ponúdiga „Schmarotzer" pri Hip. Dict. II. 167; sklop imper. in pers. zaimka (za isti pomen pozna Hip. še *zaplečnik* Nom. 14); glede tvorbe prim. pri Hip. še *popádiga* „birič" (II. 253), *držiga, loviga;* k tvorbi prim. Koštiál ZfslPh. 14, 294.

presûčnica f. „Vorhaut, praeputium" pri Hip. Dict. II. 243; spada k *presukati, -sukniti* „durch eine Drehung anders wenden"; Černič klin. bes. 107 ima *kǫ́žica.*

skedènj m. „Scheune, Dreschtenne"; pravilno po Mikl. EW. izposojenka iz stvn. *scugina, scugin* (svn. *schiune)* „Scheune": *skъdьńь* v IX. stol. (gl. Ramovš HG. II. 275); slov. *d* za *g* potrjuje etim. vrednost stvn. *g*, ki tu ni samo znak za *j*, marveč res *g* (prim. norv. dial. *skygne* „koča"); ide. koren je *skeu-k-* „pokrivati", kakor še v nem. *Schuh*, stvn. *scuoh* iz germ. *skōha*, ide. *skō(u)ko-*; *sku-* v lat. *scutum, ob-scurus* „temen = pokrit" gl. Persson Btrg. I. 182.

srajca, *-e* f. „das Hemd"; stcsl. *sraka* vestis, *sračica*, rus. *copoka*, prim. še stnord. *serkr*, agsaš. *serce*, Mikl. Lex. s. v., gl. Niederle, Slov. starožit. odd. kult. I. 446, 1. *Sraka* še v Reziji, dem. pravilno *sračica* in z anal. *-k-*: *srakica* Rez., Pkm., Trub., Alas., Küzm. Pri Dalm. Meg. že *srajca*. Škrabec JS I. 588 si razlaga *srajca* iz *sračica* po nekakšni disimilaciji *č-c : i-c*, Bogorodickij Dial. zam. VI. 24 pa iz *sračca*; *srajca* pa je starejše kot mod. vok. red. (gl. Dalm.); *sráčica* v *srajčica* (Hip. Dict. I. 593) s prehodnim *-j-* (Ramovš, HG. II. § 88) in po razmerju *ptíčica: ptíca* je nastalo *srájca* (HG. II. 289).

stárši, -ev m. pl. „die Eltern" je prvotni komp. *(stárêjьše* z redukcijo *ê* v *i* in asimilacijo *ij* v *i*; v 16. stol. *stáriši*), ki se je sčasoma substantiviral in s tem prevzel tudi samostalniško sklanjo; do konca 17. stol. beremo še gen. *stariših*, dat. *-im*, instr. *-imi;* pri Hip. *stariših* poleg *starišov*, dat. *starišam;* pri Rog. že gen. *starišev* (prim. *mlajši, -ih* in *-ev* „Jünger Christi" v 16. stol.); drugi slovanski jeziki imajo za „parentes" izvedenke od **rod-** (roditelji, rodiče); *stariši* je nastalo po nem. *Eltern*, ki je tudi komp. k *alt* (razvoj komp. v subst. s pomenom „parentes" je znan samo zap. germanščini), enako niž. sorb. *starejše*, dočim polabsko *stóre* iz *stari-ji* pomensko bližje srbhr. in češ. *otcove* „parentes" gl. Hujer, LF. 48.

tábor m. utrjen kraj (sprva navadno cerkev z obzidjem), ljudski shod na prostem; stranka; *taboríšče, taboríti;* Husiti so goro na južnem Češkem imenovali po galilejski gori *Tabor;* njihovo taborišče na ti gori in posebna vrsta husitskih utrdb je prevzela ime po ti gorski utrdbi; kot apelativ se je ime razširilo (kar je bilo močno v zvezi s turškimi vpadi) k vsem sosednjim narodom (Nemcem, svn. *taber;* Madžarom: *tábor;* Turkom: *tabor)* in tudi k vsem Slovanom. Dalm. Bibl. *Taber* I. 138b; acc. pl. Tabre II. 118a. Tako že Schmeller in Grimm, gl. še Štrekelj, ČZN V, 73 in podrobno obrazložbo razširjenja pri K. Titz, LF. 59 (1932), 245—57; 60, 206—211; Naše řeč 14, 64; 15, 66; 16, 1—3.

testenína f. „Teigwerk", izvedeno od prid. testên k *testô;* pri Pohl., Gutsm., Japlju. V novejši dobi pomeni industrijske izdelke iz testa kakor makarone in pod.

zál, *-a, -o* „stattlich, hübsch, brav"; *zál* je za *záli,* kjer je *-i* po mod. vok. red. onemel; *záli* je določna prid. oblika k *zel, zlà, ò* „böse" in v tem prvotnem pomenu je rabna še v 16. in 17. stol.: *záli hudič, záli volcje, záli norci, tatje; zála škoda; záli jetnik* Trub. Tulš. Krelj, Hren, Schönl.; adv. *zálo* „nimis" na Notr., Krasu; zveze kakor *záli* korenjak, junak, fant itd. so vedle k pomenu „srčen, krepak, silen" (prim. *záli* „wacker" Hip. Dict.) in dalje k pomenu „sloveč, imeniten, lep", ki je zdaj edino živ prim. Preš. *dekleta zále;* stari pomen „zloben, hud" je še v kraj. im. *Záli log, Zála* (ime reke, hudournika; gl. Škrabec JS. I. 89, Ramovš, Slavia II. 216); gen. je praviloma *zálega,* dočim je *zlêga* prirejeno po *zъlà, -o*: *zъlajegò* in uporabljeno za nedol. obliko, medtem ko je dol. *záli* sámo k sebi pritegnilo obliko *zъlajego: zálega.* K *zál* je narejen nov komp. *záljši* (*-lj-* pisano, ker se govori *-l,* ki je iz *-li*), tako že pri Trub. *záliši* < *zálêjši,* dalje glag. *zâljšati* „zieren, schmücken", *zâljšanje* n.

zolj, m. „Ochsenbiesfliege, obad, brencelj"; shrv. *zolja* „osa"; h kor. *bъzati,* slov. *bezljati, bezgati* gl. Berneker EW; onomatop.; *bъzolʹъ* > *zolj* je dial. s posnemanjem sorodnega naravnega glasu prešlo v *žolj.*

žélič m. „das Hitzbläschen" poleg *zélič* (LMS 1883, 271) (*ž-č* disimilirano v *z-č*) iz *želʹъvitʹъ* k stcsl. *žely* „Drüse". češ. *žluna* „Skrofel", let. gilas gl. Zubatý AfslPh. 16, 423 in h korenu *gel-* „kepa, okrogel", Persson Btrg. (sl. *glava,* nem. *Klotz, Klumpen* itd.).

žélo n. „der Stachel"; *žalec* id.; stcsl. *žęlo,* polj. *żądło,* rus. *žalo,* shrv. *želo* in *žalac;* vokalizem korenskega zloga govori za dve obliki: *žēdlo* in *žędlo,* ki izvirata iz ide. * *gēl-dhlo-,* kjer je prvi *-l-* po disimilaciji ali zginil ali pa se izpremenil v *-n-*; koren *gel-* pomeni „pikati, zbadati", gl. lit. *gélů, gilys* „Stachel", *gélti, gilti* „pikati", let. *dzelt* gl. Ramovš HG. II. 192; isto etimologijo je ponovil Mikkola, Belićev Zbornik 119; (prim. še Iljinskij RFV, 75, 1916); preko instr. sg. je kot nova tvorba nastal tudi m. *žeł (želovi* n. pl. Trub. T 81: 398) in preko a. l. sg. je stvorjen f. *žela* (na Koroškem; Gutsmann *ževa* poleg *zevu*; Meg.[2] *ževa* in *žela;* Jarnik Etym. navaja še *žedlo*); podj. *žiȁu̯u* (Libuče) in *žȁu̯a* (Djekše). Obliko z začetnim *z-* za *ž-* (rkp. slovar 17. st. *selu* alias *shelu;* Gutsmann; Japelj; gorenjsko *zẹ́u̯*) si razlaga Breznik Slov. jez. III. 182 kot ide. varianto *g* : *ǵ* enakšno kakršno imamo pri *žlʹъčь* poleg *zlʹъčь* gl. Nahtigal Sl. jez. 199, dočim smatrajo drugi sl. *ž-* za izposojen iz centum-jezikov Persson, Btrg. 171, 790; nastavek ide. *gu̯hel-* zaradi lat. *fel* ni potreben Sommer Lat. LFL. 196; dejstvo, da je *zelo* le ozka slov. dial. oblika in da ob korenu *gel-* „pikati" ni nikjer najti inačice z *z-* (*ǵ*) govori za to, da je treba dial. *zelo* smatrati za mlad pojav; razlagam si ga z asim. v zvezi *z-želom,* kjer se je *z-ž-* asimiliralo v *z-*."

V komisijo za SES so bili izvoljeni člani Nahtigal, Ramovš, Breznik in Grafenauer.

Komisija se je sešla na prvi seji dne 21. decembra; za predsednika komisije je bil izvoljen Nahtigal, za tajnika Ramovš.

Komisija je sklenila izdelavo podrobnega elaborata o načinu, poslovanju in ostalih pripravah za dosego cilja, ki ga je prejela.

Ta elaborat naj obsega: 1) seznam besedi, ki naj bodo v slovarju raztolmačene; 2) seznam publikacij, revij in študij, ki jih je treba z ozirom na točko 1) ekscerpirati; 3) vsaka beseda imej svoj listek in nanj se zabeležijo vsi citati, ki jih poda ekscerpiranje; citati se beležijo brez razlage in vsebine citiranega mesta; citirajo se tudi mesta iz dosedanjih etim. slovarjev; 4) izdela se predlog o znanstvenih sotrudnikih za delo pod 2. in 3., določi pravilnik za njihovo delo, postopek pri ekscerpiranju in honoriranje njihovega dela; 5) pravilnik za naslednjo stopnjo dela, ki bo vseboval prvo redakcijsko obdelavo in za vse nadaljnje delo se izdela pozneje.

Z izdelavo tega elaborata se poveri F. Ramovš.

IMENSKO KAZALO

BREZNIK Anton 17, 157—160, 296, 298, 325, 336, 359

DOLENC Metod 13, 16, 17, 191—197, 294, 300, 305, 310, 326, 327, 329, 330

FEDERZONI Luigi 299, 300, 310, 314

FINŽGAR Fran Sal. 13, 16, 17, 21—25, 294, 301, 311, 314, 334, 335, 343

GRAFENAUER Ivan 17, 161—165, 296, 298, 313, 323, 325, 336, 359

GRAZIOLI Emilio 298, 310

GRIVEC Fran 325

GROŠELJ Marija 307

GROŠELJ Milan 325

GROŠELJ Pavel 307, 332

GROŠELJ Rudolf 307

HADŽI Jovan 13, 16, 17, 27—37, 294, 314, 330, 333, 334, 343

HAUPTMANN Ljudmil 17, 166—167, 296, 298

JAKOPIČ Rihard 17, 39—43, 334

JAMA Matija 17, 45—49

KOPITAR Jernej 315

KOS Milko 16, 17, 51—62, 293, 294, 302, 308, 311, 321, 322, 323, 325, 328

KOŽELJ Slavko 226

KREK Gregor G. 13, 16, 17, 199—238, 293, 294, 311, 312, 313, 329, 330

KUŠEJ Gorazd 190

KUŠEJ Rado 17, 183—190, 298, 309, 326, 327, 329, 330

LAJOVIC Anton 17, 63—67, 296, 298, 335

LUKMAN Fran Ks. 17, 168—169, 296, 298, 311

MELIK Anton 17, 170—171, 296, 298

MURKO Matija 17, 172—174, 296, 298, 323

NAHTIGAL Rajko 7, 13, 15, 16, 17, 69—75, 293, 300, 306, 312, 313, 321, 322, 325, 359

OCVIRK Anton 325

PAULIN Alfonz 17, 239—257, 296, 298, 314, 331

PITAMIC Leonid 17, 77—83, 294, 302, 329

PLEČNIK Jože 17, 85—89, 303, 306, 314

PLEMELJ Josip 16, 17, 91—94, 302, 308, 332, 333, 334

POLEC Janko 16, 17, 95—101, 197, 207, 226, 294, 295, 314, 315, 328, 329, 343

PRELOG A. 306

PRIJATELJ Ivan 7

RAKOVEC Ivan 262, 275 sl., 290

RAMOVŠ FRAN 11, 12, 13, 15, 16, 17, 103—110, 293, 294, 302, 303, 305, 313, 314, 321, 322, 324, 325, 336, 343, 352, 359

REGEN Ivan 17, 175—176, 296, 298, 309, 331

ROBIDA Adolf 303

RUPNIK Leon 313

SAMEC Maks 12, 296, 298, 308, 332

SEIDL Ferdinand 17, 259—290, 296, 298, 314, 331
SELIŠKAR Albin 309
STELÈ France 16, 17, 111—123, 296, 298, 308, 314, 323, 324, 328, 343
ŠKERLJ Milan 17, 125—130, 296, 298, 327
ŠKERJANC Luc. M. 208 sl., 226
ŠLEBINGER Janko 295, 314, 343, 344 sl., 351
TOMAŽIČ Gabrijel 241 sl., 247, 257
TRANCHIDA Salvatore 313
TURK Josip 311, 312, 323
USSANI Vincenzo 311
UŠENIČNIK Aleš 16, 17, 131—135, 293, 321
VEBER France 17, 177—179, 296, 298, 321
VIDAV Ivo 310, 311, 333
VIDMAR Milan 8, 14, 16, 17, 137—142, 296, 298, 301, 308, 309, 312, 313, 331, 332, 333
VILFAN Josip 305, 307
WINDISCHER Fran 306
ZUPANČIČ Rihard 17, 143—147, 308, 330, 331
ŽONTAR Josip 327
ŽUPANČIČ Oton 17, 149—153, 334, 335

VSEBINA

I.

Stran

K zgodovini ustanovitve Akademije v Ljubljani. *Spisal Fran Ramovš* 7
Uprava Akademije 16
Razredi 17

II.

REDNI ČLANI

Fran Salezij Finžgar 21
Jovan Hadži 27
Rihard Jakopič 39
Matija Jama 45
Milko Kos 51
Anton Lajovic 63
Rajko Nahtigal 69
Leonid Pitamic 77
Jože Plečnik 85
Josip Plemelj 91
Janko Polec 95
Fran Ramovš 103
France Stelè 111
Milan Škerlj 125
Aleš Ušeničnik 131
Milan Vidmar 137
Rihard Zupančič 143
Oton Župančič 149

III.

DOPISNI ČLANI

Anton Breznik 157
Ivan Grafenauer 161
Ljudmil Hauptmann 166
Franc Ksaver Lukman 168
Anton Melik 170
Matija Murko 172
Ivan Regen 175
Franc Veber 177

IV.

UMRLI ČLANI

Rado Kušej. *Spisal Gorazd Kušej* 183
Metod Dolenc. *Spisal Janko Polec* 191
Gregor Krek. *Spisal Janko Polec* 199
Gregor Gojmir Krek kot skladatelj. *Spisal L. M. Škerjanc* 208
Dela G. G. Kreka: Pravni spisi 226
Glasbena dela: Skladbe 228
Glasbeni spisi 235
Razni spisi 237
Alfonz Paulin. *Spisal Gabrijel Tomažič* 239
Pomen dela A. Paulina. *Spisal Gabrijel Tomažič* 249
Ferdinand Seidl 259
Bibliografija Seidlovih del. *Sestavil Ivan Rakovec* 262
Oris in ocena Seidlovega znanstvenega dela. *Spisal Ivan Rakovec* . 275

V.

GLAVNE SKUPŠČINE, SEJE PREDSEDNIŠTVA, NADZORNI ODBOR, SEJE RAZREDOV

Skupščine 293
Seje predsedništva 303
Nadzorni odbor 316
Razredi 321
1. Filozofsko-filološko-historični razred 321
2. Pravni razred 326
3. Matematično-prirodoslovni razred 330
4. Umetniški razred 334
Pravilnik za tiskanje akademijskih publikacij 337
Publikacije Akademije znanosti in umetnosti v l. 1938-42 340

VI.

KOMISIJE

Bibliografska komisija 343
Sedanje stanje in naloge slovenske bibliografije. *Spisal Janko Šlebinger* 344
Komisija za etimološki slovar slovenskega jezika. *Spisal F. Ramovš* 352
IMENSKO KAZALO 361
VSEBINA 363

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani Biblioteka